

THE PALIVERSE PROJECT

Το σύμπαν της σοφίας του Βούδα

Ο Τριμερής Κανόνας (Tīpiṭaka)

Ο Κανόνας των Ομιλιών (Sutta Piṭaka)

3. Η συλλογή των συνδεδεμένων ομιλιών (3. Saṃyutta Nikāya)

2. Το βιβλίο περί της αιτιότητας (2. Nidānavaggo)

1. Συνδεδεμένες ομιλίες για την Αιτιότητα (1. Nidānasaṃyuttaṃ)

[SN 12.1-213, PTS 2.1-2.133]

PaliVerse

3. Η συλλογή των συνδεδεμένων ομιλιών

2. Το βιβλίο περί της αιτιότητας

Τιμή στον Ευλογημένο, τον Άξιο, τον Πλήρως Αυτοφωτισμένο

Η συλλογή των συνδεδεμένων ομιλιών

Το βιβλίο περί της αιτιότητας

1. Συνδεδεμένες ομιλίες για την Αιτιότητα

1. Το κεφάλαιο για τους Βούδες

1. Η ομιλία για την εξαρτώμενη γένεση

1. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Εκεί ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στους μοναχούς: «Μοναχοί». «Σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό: «Θα σας διδάξω, μοναχοί, την Εξαρτώμενη Γένεση· ακούστε το, προσέχετε καλά· θα μιλήσω». «Ναι, σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό:

«Και ποια, μοναχοί, είναι η Εξαρτώμενη Γένεση; Με την άγνοια ως συνθήκη, μοναχοί, υπάρχουν δραστηριότητες· με τις δραστηριότητες ως συνθήκη υπάρχει συνείδηση· με τη συνείδηση ως συνθήκη υπάρχει νοητικότητα και υλικότητα· με τη νοητικότητα και υλικότητα ως συνθήκη υπάρχουν οι έξι αισθητήριες βάσεις· με τις έξι αισθητήριες βάσεις ως συνθήκη υπάρχει επαφή· με την επαφή ως συνθήκη υπάρχει αίσθημα· με το αίσθημα ως συνθήκη υπάρχει επιθυμία· με την επιθυμία ως συνθήκη υπάρχει προσκόλληση· με την προσκόλληση ως συνθήκη υπάρχει γίνεσθαι· με το γίνεσθαι ως συνθήκη υπάρχει γέννηση· με τη γέννηση ως συνθήκη προκύπτουν γήρας και θάνατος, λύπη, θρήνος, πόνος, δυσαρέσκεια και άγχος. Έτσι υπάρχει η προέλευση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, Εξαρτώμενη Γένεση.

Αλλά ακριβώς από την πλήρη φθίση και παύση της άγνοιας υπάρχει η παύση των δραστηριοτήτων· από την παύση των δραστηριοτήτων υπάρχει η παύση της συνείδησης· από την παύση της συνείδησης υπάρχει η παύση της νοητικότητας και υλικότητας· από την παύση της νοητικότητας και υλικότητας υπάρχει η παύση των έξι αισθητήριων βάσεων· από την παύση των έξι αισθητήριων βάσεων υπάρχει η παύση της επαφής· από την παύση της επαφής υπάρχει η παύση του αισθήματος· από την παύση του αισθήματος υπάρχει η παύση της επιθυμίας· από την παύση της επιθυμίας υπάρχει η παύση της προσκόλλησης· από την παύση της προσκόλλησης υπάρχει η παύση του γίνεσθαι· από την παύση του γίνεσθαι υπάρχει η παύση της γέννησης· από την παύση της γέννησης καταπαύουν τα γηρατειά και ο θάνατος, η

λύπη, ο θρήνος, ο πόνος, η δυσαρέσκεια και το άγχος. Έτσι υπάρχει η παύση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου». Αυτά είπε ο Ευλογημένος. Οι μοναχοί, ευχαριστημένοι, αγαλλίασαν με τα λόγια του Ευλογημένου. Πρώτο.

2. Η ομιλία για την ανάλυση

2. Διέμενε στη Σαβάτθι... κ.λπ... «Θα σας διδάξω, μοναχοί, την Εξαρτώμενη Γένεση και θα την αναλύσω. Ακούστε το, προσέχετε καλά· θα μιλήσω». «Ναι, σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό:

«Και ποια, μοναχοί, είναι η Εξαρτώμενη Γένεση; Με την άγνοια ως συνθήκη, μοναχοί, υπάρχουν δραστηριότητες· με τις δραστηριότητες ως συνθήκη υπάρχει συνείδηση· με τη συνείδηση ως συνθήκη υπάρχει νοητικότητα και υλικότητα· με τη νοητικότητα και υλικότητα ως συνθήκη υπάρχουν οι έξι αισθητήριες βάσεις· με τις έξι αισθητήριες βάσεις ως συνθήκη υπάρχει επαφή· με την επαφή ως συνθήκη υπάρχει αίσθημα· με το αίσθημα ως συνθήκη υπάρχει επιθυμία· με την επιθυμία ως συνθήκη υπάρχει προσκόλληση· με την προσκόλληση ως συνθήκη υπάρχει γίνεσθαι· με το γίνεσθαι ως συνθήκη υπάρχει γέννηση· με τη γέννηση ως συνθήκη προκύπτουν γήρας και θάνατος, λύπη, θρήνος, πόνος, δυσαρέσκεια και άγχος. Έτσι υπάρχει η προέλευση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου.

«Και τι, μοναχοί, είναι τα γηρατειά και ο θάνατος; Η γήρανση εκείνων των διαφόρων όντων σε εκείνες τις διάφορες τάξεις όντων, το γέρασμα, το σπάσιμο των δοντιών, το γκριζάρισμα των μαλλιών, η ρυτίδωση του δέρματος, η μείωση της διάρκειας ζωής, η φθορά των ικανοτήτων· αυτό ονομάζεται γήρας. Ο θάνατος εκείνων των διαφόρων όντων από εκείνες τις διάφορες τάξεις όντων, ο αποθαμός, η αποθαμή, η διάλυση, η εξαφάνιση, ο θάνατος, το πέραςμα, η λήξη του χρόνου, η διάλυση των συναθροισμάτων, η απόθεση του σώματος, αυτό ονομάζεται θάνατος. Έτσι αυτό το γήρας και αυτός ο θάνατος. Αυτό ονομάζεται, μοναχοί, γήρας και θάνατος.

«Και ποια, μοναχοί, είναι η γέννηση; Η γέννηση εκείνων των διαφόρων όντων σε εκείνες τις διάφορες τάξεις όντων, η γέννα, η σύλληψη, η αναγέννηση, η επαναγέννηση, η εμφάνιση των συναθροισμάτων, η απόκτηση των αισθητήριων βάσεων. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, γέννηση.

«Και ποιο, μοναχοί, είναι το γίνεσθαι; Υπάρχουν, μοναχοί, αυτά τα τρία είδη γίνεσθαι - ηδονική ύπαρξη, λεπτοφυής υλική ύπαρξη, άυλη ύπαρξη. Αυτό ονομάζεται, μοναχοί, γίνεσθαι.

«Και ποια είναι, μοναχοί, η προσκόλληση; Υπάρχουν αυτές οι τέσσερις προσκολλησεις, μοναχοί - προσκόλληση στις ηδονικές ευχαριστήσεις, προσκόλληση στις απόψεις, αγκίστρωση σε ηθικούς κανόνες και αυστηρότητες, προσκόλληση στη διδαχή για μόνιμο εαυτό. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, προσκόλληση.

«Και ποια, μοναχοί, είναι η επιθυμία; Υπάρχουν αυτές οι έξι κατηγορίες επιθυμίας, μοναχοί - επιθυμία για ορατή μορφή, επιθυμία για ήχο, επιθυμία για οσμή, επιθυμία για γεύση, επιθυμία για από αντικείμενο, επιθυμία για νοητικά αντικείμενα. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, επιθυμία.

«Και ποιο, μοναχοί, είναι το αίσθημα; Υπάρχουν αυτές οι έξι κατηγορίες αισθήματος, μοναχοί - αίσθημα γεννημένο από την οφθαλμική επαφή, αίσθημα γεννημένο από ωτική επαφή, αίσθημα γεννημένο από ρινική επαφή, αίσθημα γεννημένο από

γλωσσική επαφή, αίσθημα γεννημένο από σωματική επαφή, αίσθημα γεννημένο από νοητική επαφή. Αυτό ονομάζεται, μοναχοί, αίσθημα.

«Και ποια, μοναχοί, είναι η επαφή; Υπάρχουν αυτές οι έξι κατηγορίες επαφής, μοναχοί - οφθαλμική επαφή, ωτική επαφή, ρινική επαφή, γλωσσική επαφή, σωματική επαφή, νοητική επαφή. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, επαφή.

«Και ποιες είναι, μοναχοί, οι έξι αισθητήριες βάσεις; Αισθητήρια βάση του ματιού, αισθητήρια βάση του αυτιού, αισθητήρια βάση της μύτης, αισθητήρια βάση της γλώσσας, αισθητήρια βάση του σώματος, αισθητήρια βάση του νου - αυτές ονομάζονται, μοναχοί, οι έξι αισθητήριες βάσεις.

«Και ποια είναι, μοναχοί, η νοητικότητα και υλικότητα; Αίσθημα, αντίληψη, βούληση, επαφή, προσοχή - αυτό ονομάζεται νοητικότητα. Και τα τέσσερα πρωταρχικά υλικά στοιχεία, και η παράγωγη υλικότητα των τεσσάρων πρωταρχικών υλικών στοιχείων. Αυτό ονομάζεται υλικότητα. Έτσι αυτή η νοητικότητα και αυτή η υλικότητα. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, νοητικότητα και υλικότητα.

«Και ποια είναι, μοναχοί, η συνείδηση; Υπάρχουν αυτές οι έξι κατηγορίες συνείδησης, μοναχοί - οφθαλμική συνείδηση, ωτική συνείδηση, ρινική συνείδηση, γλωσσική συνείδηση, σωματική συνείδηση, νοητική συνείδηση. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, συνείδηση.

«Και ποιες, μοναχοί, είναι οι δραστηριότητες; Αυτές οι τρεις, μοναχοί, είναι οι δραστηριότητες - σωματική δραστηριότητα, λεκτική δραστηριότητα, νοητική δραστηριότητα. Αυτές ονομάζονται, μοναχοί, δραστηριότητες.

«Και ποια, μοναχοί, είναι η άγνοια; Ό,τι, μοναχοί, είναι αγνωσία για τον υπαρξιακό πόνο, αγνωσία για την προέλευση του υπαρξιακού πόνου, αγνωσία για την παύση του υπαρξιακού πόνου, αγνωσία για την πρακτική που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού πόνου. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, άγνοια.

«Έτσι λοιπόν, μοναχοί, με την άγνοια ως συνθήκη υπάρχουν δραστηριότητες· με τις δραστηριότητες ως συνθήκη υπάρχει συνείδηση... κ.λπ... Έτσι υπάρχει η προέλευση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου. Αλλά ακριβώς από την πλήρη φθίση και παύση της άγνοιας υπάρχει η παύση των δραστηριοτήτων· από την παύση των δραστηριοτήτων υπάρχει η παύση της συνείδησης... κ.λπ... έτσι υπάρχει η παύση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου». Δεύτερο.

3. Η ομιλία για την πρακτική

3. Διέμενε στη Σαβάτθι... κ.λπ... «Θα σας διδάξω, μοναχοί, τη λανθασμένη πρακτική και την ορθή πρακτική. Ακούστε το, προσέχετε καλά· θα μιλήσω». «Ναι, σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό:

«Και ποια, μοναχοί, είναι η λανθασμένη πρακτική; Με την άγνοια ως συνθήκη, μοναχοί, υπάρχουν δραστηριότητες· με τις δραστηριότητες ως συνθήκη υπάρχει συνείδηση... κ.λπ... Έτσι υπάρχει η προέλευση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, λανθασμένη πρακτική.

«Και ποια, μοναχοί, είναι η ορθή πρακτική; Αλλά ακριβώς από την πλήρη φθίση και παύση της άγνοιας υπάρχει η παύση των δραστηριοτήτων· από την παύση των δραστηριοτήτων υπάρχει η παύση της συνείδησης... κ.λπ... Έτσι υπάρχει η παύση

αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, ορθή πρακτική». Τρίτη.

4. Η ομιλία για τον Βιπασσί

4. Διέμενε στη Σαβάτθι... κ.λπ... «Στον Ευλογημένο Βιπασσί, μοναχοί, τον Άξιο, τον Πλήρως Αυτοφωτισμένο, πριν ακόμα από την ανώτατη φώτιση, όταν δεν είχε ακόμα αφυπνιστεί πλήρως, όντας ακόμα Μπόντχισαττα, ήρθε αυτή η σκέψη - "Αλίμονο, αυτός ο κόσμος έχει περιπέσει σε δυστυχία, γεννιέται και γηράσκει και πεθαίνει και αποθνήσκει και επαναγεννιέται. Και όμως δεν κατανοεί τη διαφυγή από αυτή τη δυστυχία του γήρατος και του θανάτου. Πότε άραγε θα γίνει γνωστή η διαφυγή από αυτή τη δυστυχία του γήρατος και του θανάτου;"

«Τότε, μοναχοί, στον Μπόντχισαττα Βιπασσί ήρθε αυτή η σκέψη: "Όταν υπάρχει τι, υπάρχει γήρας και θάνατος; Τι έχει ως συνθήκη το γήρας και ο θάνατος;" Τότε, μοναχοί, στον Μπόντχισαττα Βιπασσί, μέσω της συνετής προσοχής, υπήρξε πλήρης συνειδητοποίηση με τη σοφία: "Όταν υπάρχει γέννηση, υπάρχει γήρας και θάνατος· με τη γέννηση ως συνθήκη υπάρχει γήρας και θάνατος."

«Τότε, μοναχοί, στον Μπόντχισαττα Βιπασσί ήρθε αυτή η σκέψη: "Όταν υπάρχει τι, υπάρχει γέννηση; Τι έχει ως συνθήκη η γέννηση;" Τότε, μοναχοί, στον Μπόντχισαττα Βιπασσί, μέσω της συνετής προσοχής, υπήρξε πλήρης συνειδητοποίηση με τη σοφία: "Όταν υπάρχει γίγνεσθαι, υπάρχει γέννηση· με το γίγνεσθαι ως συνθήκη υπάρχει γέννηση."

«Τότε, μοναχοί, στον Μπόντχισαττα Βιπασσί ήρθε αυτή η σκέψη: "Όταν υπάρχει τι, υπάρχει γίγνεσθαι; Τι έχει ως συνθήκη το γίγνεσθαι;" Τότε, μοναχοί, στον Μπόντχισαττα Βιπασσί, μέσω της συνετής προσοχής, υπήρξε πλήρης συνειδητοποίηση με τη σοφία: "Όταν υπάρχει προσκόλληση, υπάρχει γίγνεσθαι· με την προσκόλληση ως συνθήκη υπάρχει γίγνεσθαι."

«Τότε, μοναχοί, στον Μπόντχισαττα Βιπασσί ήρθε αυτή η σκέψη: "Όταν υπάρχει τι, υπάρχει προσκόλληση; Τι έχει ως συνθήκη η προσκόλληση;" Τότε, μοναχοί, στον Μπόντχισαττα Βιπασσί, μέσω της συνετής προσοχής, υπήρξε πλήρης συνειδητοποίηση με τη σοφία: "Όταν υπάρχει επιθυμία, υπάρχει προσκόλληση· με την επιθυμία ως συνθήκη υπάρχει προσκόλληση."

«Τότε, μοναχοί, στον Μπόντχισαττα Βιπασσί ήρθε αυτή η σκέψη: "Όταν υπάρχει τι, υπάρχει επιθυμία; Τι έχει ως συνθήκη η επιθυμία;" Τότε, μοναχοί, στον Μπόντχισαττα Βιπασσί, μέσω της συνετής προσοχής, υπήρξε πλήρης συνειδητοποίηση με τη σοφία: "Όταν υπάρχει αίσθημα, υπάρχει επιθυμία· με το αίσθημα ως συνθήκη υπάρχει επιθυμία."

«Τότε, μοναχοί, στον Μπόντχισαττα Βιπασσί ήρθε αυτή η σκέψη: "Όταν υπάρχει τι, υπάρχει αίσθημα; Τι έχει ως συνθήκη το αίσθημα;" Τότε, μοναχοί, στον Μπόντχισαττα Βιπασσί, μέσω της συνετής προσοχής, υπήρξε πλήρης συνειδητοποίηση με τη σοφία: "Όταν υπάρχει επαφή, υπάρχει αίσθημα· με την επαφή ως συνθήκη υπάρχει αίσθημα."

«Τότε, μοναχοί, στον Μπόντχισαττα Βιπασσί ήρθε αυτή η σκέψη: "Όταν υπάρχει τι, υπάρχει επαφή; Τι έχει ως συνθήκη η επαφή;" Τότε, μοναχοί, στον Μπόντχισαττα Βιπασσί, μέσω της συνετής προσοχής, υπήρξε πλήρης συνειδητοποίηση με τη σοφία:

"Όταν υπάρχουν οι έξι αισθητήριες βάσεις, υπάρχει επαφή· με τις έξι αισθητήριες βάσεις ως συνθήκη υπάρχει επαφή."

«Τότε, μοναχοί, στον Μπόντχισαττα Βιπασσί ήρθε αυτή η σκέψη: 'Όταν υπάρχει τι, υπάρχουν οι έξι αισθητήριες βάσεις; Με ποια συνθήκη υπάρχουν οι έξι αισθητήριες βάσεις;' Τότε, μοναχοί, στον Μπόντχισαττα Βιπασσί, μέσω της συνετής προσοχής, υπήρξε πλήρης συνειδητοποίηση με τη σοφία: "Όταν υπάρχει νοητικότητα και υλικότητα, υπάρχουν οι έξι αισθητήριες βάσεις· με τη νοητικότητα και υλικότητα ως συνθήκη υπάρχουν οι έξι αισθητήριες βάσεις."

«Τότε, μοναχοί, στον Μπόντχισαττα Βιπασσί ήρθε αυτή η σκέψη: 'Όταν υπάρχει τι, υπάρχει νοητικότητα και υλικότητα; Με ποια συνθήκη υπάρχει νοητικότητα και υλικότητα;' Τότε, μοναχοί, στον Μπόντχισαττα Βιπασσί, μέσω της συνετής προσοχής, υπήρξε πλήρης συνειδητοποίηση με τη σοφία: "Όταν υπάρχει συνείδηση, υπάρχει νοητικότητα και υλικότητα· με τη συνείδηση ως συνθήκη υπάρχει νοητικότητα και υλικότητα."

«Τότε, μοναχοί, στον Μπόντχισαττα Βιπασσί ήρθε αυτή η σκέψη: 'Όταν υπάρχει τι, υπάρχει συνείδηση; Με ποια συνθήκη υπάρχει συνείδηση;' Τότε, μοναχοί, στον Μπόντχισαττα Βιπασσί, μέσω της συνετής προσοχής, υπήρξε πλήρης συνειδητοποίηση με τη σοφία: "Όταν υπάρχουν δραστηριότητες, υπάρχει συνείδηση· με τις δραστηριότητες ως συνθήκη υπάρχει συνείδηση."

«Τότε, μοναχοί, στον Μπόντχισαττα Βιπασσί ήρθε αυτή η σκέψη: "Όταν υπάρχει τι, υπάρχουν δραστηριότητες; Με ποια συνθήκη υπάρχουν δραστηριότητες;" Τότε, μοναχοί, στον Μπόντχισαττα Βιπασσί, μέσω της συνετής προσοχής, υπήρξε πλήρης συνειδητοποίηση με τη σοφία: "Όταν υπάρχει άγνοια, υπάρχουν δραστηριότητες· με την άγνοια ως συνθήκη υπάρχουν δραστηριότητες."

«Έτσι λοιπόν με την άγνοια ως συνθήκη υπάρχουν δραστηριότητες· με τις δραστηριότητες ως συνθήκη υπάρχει συνείδηση... κ.λπ... Έτσι υπάρχει η προέλευση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου. "Προέλευση, προέλευση", έτσι, μοναχοί, στον Μπόντχισαττα Βιπασσί, σχετικά με φαινόμενα που δεν είχαν ακουστεί πριν, εγέρθηκε όραση, εγέρθηκε γνώση, εγέρθηκε σοφία, εγέρθηκε αληθινή γνώση, εγέρθηκε φως.

«Τότε, μοναχοί, στον Μπόντχισαττα Βιπασσί ήρθε αυτή η σκέψη: "Όταν δεν υπάρχει τι, δεν υπάρχει γήρας και θάνατος; Με την παύση τίνος υπάρχει παύση του γήρατος και του θανάτου;" Τότε, μοναχοί, στον Μπόντχισαττα Βιπασσί, μέσω της συνετής προσοχής, υπήρξε πλήρης συνειδητοποίηση με τη σοφία: "Όταν δεν υπάρχει γέννηση, δεν υπάρχει γήρας και θάνατος· με την παύση της γέννησης υπάρχει παύση του γήρατος και του θανάτου."

«Τότε, μοναχοί, στον Μπόντχισαττα Βιπασσί ήρθε αυτή η σκέψη: "Όταν δεν υπάρχει τι, δεν υπάρχει γέννηση; Με την παύση τίνος υπάρχει παύση της γέννησης;" Τότε, μοναχοί, στον Μπόντχισαττα Βιπασσί, μέσω της συνετής προσοχής, υπήρξε πλήρης συνειδητοποίηση με τη σοφία: "Όταν δεν υπάρχει γίγνεσθαι, δεν υπάρχει γέννηση· με την παύση του γίγνεσθαι υπάρχει παύση της γέννησης."

«Τότε, μοναχοί, στον Μπόντχισαττα Βιπασσί ήρθε αυτή η σκέψη: "Όταν δεν υπάρχει τι, δεν υπάρχει γίγνεσθαι; Με την παύση τίνος υπάρχει παύση του γίγνεσθαι;" Τότε, μοναχοί, στον Μπόντχισαττα Βιπασσί, μέσω της συνετής προσοχής, υπήρξε πλήρης

συνειδητοποίηση με τη σοφία: "Όταν δεν υπάρχει προσκόλληση, δεν υπάρχει γίνεσθαι· με την παύση της προσκόλλησης υπάρχει παύση του γίνεσθαι."»

«Τότε, μοναχοί, στον Μπόντχισαττα Βιπασσί ήρθε αυτή η σκέψη: "Όταν δεν υπάρχει τι, δεν υπάρχει προσκόλληση; Με την παύση τίνος υπάρχει παύση της προσκόλλησης;" Τότε, μοναχοί, στον Μπόντχισαττα Βιπασσί, μέσω της συνετής προσοχής, υπήρξε πλήρης συνειδητοποίηση με τη σοφία: "Όταν δεν υπάρχει επιθυμία, δεν υπάρχει προσκόλληση· με την παύση της επιθυμίας υπάρχει παύση της προσκόλλησης."»

«Τότε, μοναχοί, στον Μπόντχισαττα Βιπασσί ήρθε αυτή η σκέψη: "Όταν δεν υπάρχει τι, δεν υπάρχει επιθυμία; Με την παύση τίνος υπάρχει παύση της επιθυμίας;" Τότε, μοναχοί, στον Μπόντχισαττα Βιπασσί, μέσω της συνετής προσοχής, υπήρξε πλήρης συνειδητοποίηση με τη σοφία: "Όταν δεν υπάρχει αίσθημα, δεν υπάρχει επιθυμία· με την παύση του αισθήματος υπάρχει παύση της επιθυμίας."»

«Τότε, μοναχοί, στον Μπόντχισαττα Βιπασσί ήρθε αυτή η σκέψη: "Όταν δεν υπάρχει τι, δεν υπάρχει αίσθημα; Με την παύση τίνος υπάρχει παύση του αισθήματος;" Τότε, μοναχοί, στον Μπόντχισαττα Βιπασσί, μέσω της συνετής προσοχής, υπήρξε πλήρης συνειδητοποίηση με τη σοφία: "Όταν δεν υπάρχει επαφή, δεν υπάρχει αίσθημα· με την παύση της επαφής υπάρχει παύση του αισθήματος."»

«Τότε, μοναχοί, στον Μπόντχισαττα Βιπασσί ήρθε αυτή η σκέψη: "Όταν δεν υπάρχει τι, δεν υπάρχει επαφή; Με την παύση τίνος υπάρχει παύση της επαφής;" Τότε, μοναχοί, στον Μπόντχισαττα Βιπασσί, μέσω της συνετής προσοχής, υπήρξε πλήρης συνειδητοποίηση με τη σοφία: "Όταν δεν υπάρχουν οι έξι αισθητήριες βάσεις, δεν υπάρχει επαφή· με την παύση των έξι αισθητήριων βάσεων υπάρχει παύση της επαφής."»

«Τότε, μοναχοί, στον Μπόντχισαττα Βιπασσί ήρθε αυτή η σκέψη: "Όταν δεν υπάρχει τι, δεν υπάρχουν οι έξι αισθητήριες βάσεις; Με την παύση τίνος υπάρχει παύση των έξι αισθητήριων βάσεων;" Τότε, μοναχοί, στον Μπόντχισαττα Βιπασσί, μέσω της συνετής προσοχής, υπήρξε πλήρης συνειδητοποίηση με τη σοφία: "Όταν δεν υπάρχει νοητικότητα και υλικότητα, δεν υπάρχουν οι έξι αισθητήριες βάσεις· με την παύση της νοητικότητας και υλικότητας υπάρχει παύση των έξι αισθητήριων βάσεων."»

«Τότε, μοναχοί, στον Μπόντχισαττα Βιπασσί ήρθε αυτή η σκέψη: "Όταν δεν υπάρχει τι, δεν υπάρχει νοητικότητα και υλικότητα; Με την παύση τίνος υπάρχει η παύση της νοητικότητας και υλικότητας;" Τότε, μοναχοί, στον Μπόντχισαττα Βιπασσί, μέσω της συνετής προσοχής, υπήρξε πλήρης συνειδητοποίηση με τη σοφία: "Όταν δεν υπάρχει συνείδηση, δεν υπάρχει νοητικότητα και υλικότητα· με την παύση της συνείδησης υπάρχει η παύση της νοητικότητας και υλικότητας."»

«Τότε, μοναχοί, στον Μπόντχισαττα Βιπασσί ήρθε αυτή η σκέψη: "Όταν δεν υπάρχει τι, δεν υπάρχει συνείδηση; Με την παύση τίνος υπάρχει η παύση της συνείδησης;" Τότε, μοναχοί, στον Μπόντχισαττα Βιπασσί, μέσω της συνετής προσοχής, υπήρξε πλήρης συνειδητοποίηση με τη σοφία: "Όταν δεν υπάρχουν δραστηριότητες, δεν υπάρχει συνείδηση· με την παύση των δραστηριοτήτων υπάρχει η παύση της συνείδησης."»

«Τότε, μοναχοί, στον Μπόντχισαττα Βιπασσί ήρθε αυτή η σκέψη: "Όταν δεν υπάρχει τι, δεν υπάρχουν δραστηριότητες; Με την παύση τίνος υπάρχει παύση των δραστηριοτήτων;" Τότε, μοναχοί, στον Μπόντχισαττα Βιπασσί, μέσω της συνετής προσοχής, υπήρξε πλήρης συνειδητοποίηση με τη σοφία: "Όταν δεν υπάρχει άγνοια, δεν υπάρχουν δραστηριότητες, από την παύση της άγνοιας υπάρχει παύση των δραστηριοτήτων."»

«Έτσι πράγματι από την παύση της άγνοιας υπάρχει παύση των δραστηριοτήτων· από την παύση των δραστηριοτήτων υπάρχει η παύση της συνείδησης... κ.λπ... Έτσι υπάρχει η παύση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου. "Παύση, παύση", έτσι, μοναχοί, στον Μπόντχισαττα Βιπασσί, σχετικά με φαινόμενα που δεν είχαν ακουστεί πριν, εγέρθηκε όραση, εγέρθηκε γνώση, εγέρθηκε σοφία, εγέρθηκε αληθινή γνώση, εγέρθηκε φως». Τέταρτο.

5. Η ομιλία για τον Σικχί

5. Του Ευλογημένου Σικχί, μοναχοί, του Άξιου, του Πλήρως Αυτοφωτισμένου... κ.λπ...

6. Η ομιλία για τον Βεσσαμπού

6. Του Ευλογημένου Βεσσαμπού, μοναχοί, του Άξιου, του Πλήρως Αυτοφωτισμένου... κ.λπ...

7. Η ομιλία για τον Κακουσάντα

7. Του Ευλογημένου Κακουσάντα, μοναχοί, του Άξιου, του Πλήρως Αυτοφωτισμένου... κ.λπ...

8. Η ομιλία για τον Κονάγκαμανα

8. Του Ευλογημένου Κονάγκαμανα, μοναχοί, του Άξιου, του Πλήρως Αυτοφωτισμένου... κ.λπ...

9. Η ομιλία για τον Κασσάπα

9. Του Ευλογημένου Κασσάπα, μοναχοί, του Άξιου, του Πλήρως Αυτοφωτισμένου... κ.λπ...

10. Η ομιλία για τον Γκοτάμα

10. «Πριν ακόμα, μοναχοί, από την ανώτατη φώτιση, όταν δεν είχα ακόμα αφυπνιστεί πλήρως, όντας ακόμα Μπόντχισαττα, ήρθε αυτή η σκέψη - "Αλίμονο, αυτός ο κόσμος έχει περιπέσει σε δυστυχία, γεννιέται και γηράσκει και πεθαίνει και αποθνήσκει και επαναγεννιέται. Και όμως δεν κατανοεί τη διαφυγή από αυτή τη δυστυχία του γήρατος και του θανάτου. Πότε άραγε θα γίνει γνωστή η διαφυγή από αυτή τη δυστυχία του γήρατος και του θανάτου;"

Σε μένα, μοναχοί, ήρθε αυτή η σκέψη - "Όταν υπάρχει τι, υπάρχει γήρας και θάνατος; Τι έχει ως συνθήκη το γήρας και ο θάνατος;" Σε μένα, μοναχοί, μέσω της συνετής προσοχής, υπήρξε πλήρης συνειδητοποίηση με τη σοφία - "Όταν υπάρχει γέννηση, υπάρχει γήρας και θάνατος· με τη γέννηση ως συνθήκη υπάρχει γήρας και θάνατος."

Σε μένα, μοναχοί, ήρθε αυτή η σκέψη - "Όταν υπάρχει τι, υπάρχει γέννηση;... κ.λπ... γίνεσθαι... προσκόλληση... επιθυμία... αίσθημα... επαφή... έξι αισθητήριες βάσεις... νοητικότητα και υλικότητα... συνείδηση... υπάρχουν δραστηριότητες; Με ποια

συνθήκη υπάρχουν δραστηριότητες;" Σε μένα, μοναχοί, μέσω της συνετής προσοχής, υπήρξε πλήρης συνειδητοποίηση με τη σοφία - "Όταν υπάρχει άγνοια, υπάρχουν δραστηριότητες· με την άγνοια ως συνθήκη υπάρχουν δραστηριότητες."

«Έτσι λοιπόν με την άγνοια ως συνθήκη υπάρχουν δραστηριότητες· με τις δραστηριότητες ως συνθήκη υπάρχει συνείδηση... κ.λπ... Έτσι υπάρχει η προέλευση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου. "Προέλευση, προέλευση", έτσι σε μένα, μοναχοί, σχετικά με φαινόμενα που δεν είχαν ακουστεί πριν, εγέρθηκε όραση, εγέρθηκε γνώση, εγέρθηκε σοφία, εγέρθηκε αληθινή γνώση, εγέρθηκε φως.

Σε μένα, μοναχοί, ήρθε αυτή η σκέψη - "Όταν δεν υπάρχει τι, δεν υπάρχει γήρας και θάνατος; Με την παύση τίνος υπάρχει παύση του γήρατος και του θανάτου;" Σε μένα, μοναχοί, μέσω της συνετής προσοχής, υπήρξε πλήρης συνειδητοποίηση με τη σοφία - "Όταν δεν υπάρχει γέννηση, δεν υπάρχει γήρας και θάνατος· με την παύση της γέννησης υπάρχει παύση του γήρατος και του θανάτου."

Σε μένα, μοναχοί, ήρθε αυτή η σκέψη - "Όταν δεν υπάρχει τι, δεν υπάρχει γέννηση;... κ.λπ... γίνεσθαι... προσκόλληση... επιθυμία... αίσθημα... επαφή... έξι αισθητήριες βάσεις... νοητικότητα και υλικότητα... συνείδηση... δεν υπάρχουν δραστηριότητες; Με την παύση τίνος υπάρχει παύση των δραστηριοτήτων;" Σε μένα, μοναχοί, μέσω της συνετής προσοχής, υπήρξε πλήρης συνειδητοποίηση με τη σοφία - "Όταν δεν υπάρχει άγνοια, δεν υπάρχουν δραστηριότητες, από την παύση της άγνοιας υπάρχει παύση των δραστηριοτήτων."»

«Έτσι πράγματι από την παύση της άγνοιας υπάρχει παύση των δραστηριοτήτων· από την παύση των δραστηριοτήτων υπάρχει η παύση της συνείδησης... κ.λπ... Έτσι υπάρχει η παύση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου. "Παύση, παύση", έτσι, μοναχοί, σε μένα, σχετικά με φαινόμενα που δεν είχαν ακουστεί πριν, εγέρθηκε όραση, εγέρθηκε γνώση, εγέρθηκε σοφία, εγέρθηκε αληθινή γνώση, εγέρθηκε φως». Δέκατο.

Το κεφάλαιο Βούδα, πρώτο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Η διδασκαλία, η ανάλυση και η πρακτική,
ο Βιπασσί, ο Σικχί και ο Βεσσαμπού·
ο Κακουσάντα, ο Κονάγκαμανα, ο Κάσσαπα,
και ο μέγας σοφός των Σάκκα, ο Γκόταμα.

2. Το κεφάλαιο για την τροφή

1. Η ομιλία για την τροφή

11. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα... κ.λπ... είπε αυτό: «Υπάρχουν, μοναχοί, αυτές οι τέσσερις τροφές για τη διάρκεια των όντων που έχουν γεννηθεί ή για την υποστήριξη αυτών που αναζητούν να γεννηθούν. Ποιοι τέσσερις; Φαγώσιμη τροφή - χονδροειδής ή λεπτοφυής, η επαφή είναι η δεύτερη, η νοητική βούληση είναι η τρίτη, η συνείδηση είναι η τέταρτη. Αυτές, μοναχοί, είναι οι τέσσερις τροφές για τη διάρκεια των όντων που έχουν γεννηθεί ή για την υποστήριξη αυτών που αναζητούν να γεννηθούν».

«Αυτές, μοναχοί, οι τέσσερις τροφές ποια έχουν ως πηγή, ποια ως προέλευση, ποια ως γέννηση, ποια ως παραγωγή; Αυτές οι τέσσερις τροφές έχουν την επιθυμία ως πηγή, την επιθυμία ως προέλευση, την επιθυμία ως γέννηση, την επιθυμία ως παραγωγή. Και αυτή η επιθυμία, μοναχοί, ποια έχει ως πηγή, ποια ως προέλευση, ποια ως γέννηση, ποια ως παραγωγή; Η επιθυμία έχει το αίσθημα ως πηγή, το αίσθημα ως προέλευση, το αίσθημα ως γέννηση, το αίσθημα ως παραγωγή. Και αυτό το αίσθημα, μοναχοί, ποια έχει ως πηγή, ποια ως προέλευση, ποια ως γέννηση, ποια ως παραγωγή; Το αίσθημα έχει την επαφή ως πηγή, την επαφή ως προέλευση, την επαφή ως γέννηση, την επαφή ως παραγωγή. Και αυτή η επαφή, μοναχοί, ποια έχει ως πηγή, ποια ως προέλευση, ποια ως γέννηση, ποια ως παραγωγή; Η επαφή έχει τις έξι αισθητήριες βάσεις ως πηγή, τις έξι αισθητήριες βάσεις ως προέλευση, τις έξι αισθητήριες βάσεις ως γέννηση, τις έξι αισθητήριες βάσεις ως παραγωγή. Και αυτές οι έξι αισθητήριες βάσεις, μοναχοί, ποια έχουν ως πηγή, ποια ως προέλευση, ποια ως γέννηση, ποια ως παραγωγή; Οι έξι αισθητήριες βάσεις έχουν τη νοητικότητα και υλικότητα ως πηγή, τη νοητικότητα και υλικότητα ως προέλευση, τη νοητικότητα και υλικότητα ως γέννηση, τη νοητικότητα και υλικότητα ως παραγωγή. Και αυτή η νοητικότητα και υλικότητα, μοναχοί, ποια έχει ως πηγή, ποια ως προέλευση, ποια ως γέννηση, ποια ως παραγωγή; Η νοητικότητα και υλικότητα έχει τη συνείδηση ως πηγή, τη συνείδηση ως προέλευση, τη συνείδηση ως γέννηση, τη συνείδηση ως παραγωγή. Και αυτή η συνείδηση, μοναχοί, ποια έχει ως πηγή, ποια ως προέλευση, ποια ως γέννηση, ποια ως παραγωγή; Η συνείδηση έχει τις δραστηριότητες ως πηγή, τις δραστηριότητες ως προέλευση, τις δραστηριότητες ως γέννηση, τις δραστηριότητες ως παραγωγή. Και αυτές οι δραστηριότητες, μοναχοί, ποια έχουν ως πηγή, ποια ως προέλευση, ποια ως γέννηση, ποια ως παραγωγή; Οι δραστηριότητες έχουν την άγνοια ως πηγή, την άγνοια ως προέλευση, την άγνοια ως γέννηση, την άγνοια ως παραγωγή.

«Έτσι λοιπόν, μοναχοί, με την άγνοια ως συνθήκη υπάρχουν δραστηριότητες· με τις δραστηριότητες ως συνθήκη υπάρχει συνείδηση... κ.λπ... Έτσι υπάρχει η προέλευση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου. Αλλά ακριβώς από την πλήρη φθίση και παύση της άγνοιας υπάρχει η παύση των δραστηριοτήτων· από την παύση των δραστηριοτήτων υπάρχει η παύση της συνείδησης. Κ.λπ. έτσι υπάρχει η παύση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου». Πρώτο.

2. Η ομιλία για τον Μολιγιαφάγκκουννα

12. Διέμενε στη Σαβάτθι... κ.λπ... «Υπάρχουν, μοναχοί, αυτές οι τέσσερις τροφές για τη διάρκεια των όντων που έχουν γεννηθεί ή για την υποστήριξη αυτών που αναζητούν να γεννηθούν. Ποιοι τέσσερις; Φαγώσιμη τροφή - χονδροειδής ή λεπτοφυής, η επαφή είναι η δεύτερη, η νοητική βούληση είναι η τρίτη, η συνείδηση είναι η τέταρτη. Αυτές, μοναχοί, είναι οι τέσσερις τροφές για τη διάρκεια των όντων που έχουν γεννηθεί ή για την υποστήριξη αυτών που αναζητούν να γεννηθούν».

Όταν αυτό ειπώθηκε, ο σεβάσμιος Μολιγιαφάγκκουννα είπε στον Ευλογημένο: «Ποιος άραγε, σεβάσμιε κύριε, τρέφεται με τη συνείδηση ως τροφή;» «Δεν είναι κατάλληλη ερώτηση», είπε ο Ευλογημένος - «Εγώ δεν λέω 'τρέφεται'. Αν εγώ έλεγα 'τρέφεται', τότε θα ήταν κατάλληλη ερώτηση - 'ποιος άραγε, σεβάσμιε κύριε, τρέφεται;' Αλλά εγώ δεν λέω έτσι. Σε εμένα που δεν λέω έτσι, όποιος θα ρωτούσε έτσι - 'τίνος άραγε, σεβάσμιε κύριε, είναι η συνείδηση ως τροφή;' - αυτή είναι κατάλληλη ερώτηση. Εκεί η κατάλληλη απάντηση είναι - 'η συνείδηση ως τροφή είναι συνθήκη για την

επαναγέννηση στο μέλλον· όταν αυτό έχει γεννηθεί, υπάρχουν οι έξι αισθητήριες βάσεις· με τις έξι αισθητήριες βάσεις ως συνθήκη υπάρχει επαφή'».

«Ποιος άραγε, σεβάσμιε κύριε, αγγίζει;» «Δεν είναι κατάλληλη ερώτηση», είπε ο Ευλογημένος - «Εγώ δεν λέω 'αγγίζει'. Αν εγώ έλεγα 'αγγίζει', τότε θα ήταν κατάλληλη ερώτηση - 'ποιος άραγε, σεβάσμιε κύριε, αγγίζει;' Αλλά εγώ δεν λέω έτσι. Σε εμένα που δεν λέω έτσι, όποιος θα ρωτούσε έτσι - 'τι έχει ως συνθήκη άραγε, σεβάσμιε κύριε, η επαφή;' - αυτή είναι κατάλληλη ερώτηση. Εκεί η κατάλληλη απάντηση είναι - 'με τις έξι αισθητήριες βάσεις ως συνθήκη υπάρχει επαφή· με την επαφή ως συνθήκη υπάρχει αίσθημα'».

«Ποιος άραγε, σεβάσμιε κύριε, βιώνει;» «Δεν είναι κατάλληλη ερώτηση», είπε ο Ευλογημένος - «Εγώ δεν λέω 'βιώνει'. Αν εγώ έλεγα 'βιώνει', τότε θα ήταν κατάλληλη ερώτηση - 'ποιος άραγε, σεβάσμιε κύριε, βιώνει;' Αλλά εγώ δεν λέω έτσι. Σε εμένα που δεν λέω έτσι, όποιος θα ρωτούσε έτσι - 'τι έχει ως συνθήκη άραγε, σεβάσμιε κύριε, το αίσθημα;' - αυτή είναι κατάλληλη ερώτηση. Εκεί η κατάλληλη απάντηση είναι - 'με την επαφή ως συνθήκη υπάρχει αίσθημα· με το αίσθημα ως συνθήκη υπάρχει επιθυμία'».

«Ποιος άραγε, σεβάσμιε κύριε, διψά;» «Δεν είναι κατάλληλη ερώτηση», είπε ο Ευλογημένος - «'διψά' εγώ δεν λέω. Αν εγώ έλεγα 'διψά', τότε θα ήταν κατάλληλη η ερώτηση - 'ποιος άραγε, σεβάσμιε κύριε, διψά;' Αλλά εγώ δεν λέω έτσι. Σε εμένα που δεν λέω έτσι, όποιος θα ρωτούσε έτσι - 'τι έχει ως συνθήκη άραγε, σεβάσμιε κύριε, η επιθυμία;' αυτή είναι κατάλληλη ερώτηση. Εκεί η κατάλληλη απάντηση είναι - 'με το αίσθημα ως συνθήκη υπάρχει επιθυμία, με την επιθυμία ως συνθήκη υπάρχει προσκόλληση'».

«Ποιος άραγε, σεβάσμιε κύριε, προσκολλάται;» «Δεν είναι κατάλληλη ερώτηση», είπε ο Ευλογημένος - «'προσκολλάται' εγώ δεν λέω. Αν εγώ έλεγα 'προσκολλάται', τότε θα ήταν κατάλληλη η ερώτηση - 'ποιος άραγε, σεβάσμιε κύριε, προσκολλάται;' Αλλά εγώ δεν λέω έτσι. Σε εμένα που δεν λέω έτσι, όποιος θα ρωτούσε έτσι - 'τι έχει ως συνθήκη άραγε, σεβάσμιε κύριε, η προσκόλληση;' αυτή είναι κατάλληλη ερώτηση. Εκεί η κατάλληλη απάντηση είναι - 'με την επιθυμία ως συνθήκη υπάρχει προσκόλληση· με την προσκόλληση ως συνθήκη υπάρχει γίνεσθαι'... κ.λπ... Έτσι υπάρχει η προέλευση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου.

«Αλλά ακριβώς, Φάγκγκουνα, από την πλήρη φθίση και παύση των έξι αισθητηριακών βάσεων της επαφής υπάρχει η παύση της επαφής· από την παύση της επαφής υπάρχει η παύση του αισθήματος· από την παύση του αισθήματος υπάρχει η παύση της επιθυμίας· από την παύση της επιθυμίας υπάρχει η παύση της προσκόλλησης· από την παύση της προσκόλλησης υπάρχει η παύση του γίνεσθαι· από την παύση του γίνεσθαι υπάρχει η παύση της γέννησης· από την παύση της γέννησης καταπαύουν τα γηρατειά και ο θάνατος, η λύπη, ο θρήνος, ο πόνος, η δυσaréσκεια και το άγχος. Έτσι υπάρχει η παύση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου». Δεύτερο.

3. Η ομιλία για τους ασκητές και τους βραχμάνους

13. Διέμενε στη Σαβάτθι... κ.λπ... «Όποιοι ασκητές ή βραχμάνοι, μοναχοί, δεν κατανοούν το γήρας και τον θάνατο, δεν κατανοούν την προέλευση του γήρατος και του θανάτου, δεν κατανοούν την παύση του γήρατος και του θανάτου, δεν

κατανοούν την πρακτική που οδηγεί στην παύση του γήρατος και του θανάτου· τη γέννηση... κ.λπ... το γίγνεσθαι... προσκόλληση... την επιθυμία... το αίσθημα... την επαφή... έξι αισθητήριες βάσεις... νοητικότητα και υλικότητα... συνείδηση... δεν κατανοούν τις δραστηριότητες, δεν κατανοούν την προέλευση των δραστηριοτήτων, δεν κατανοούν την παύση των δραστηριοτήτων, δεν κατανοούν την πρακτική που οδηγεί στην παύση των δραστηριοτήτων, αυτοί, μοναχοί, δεν είναι για μένα ασκητές ή βραχμάνοι, ούτε μεταξύ των ασκητών θεωρούνται ασκητές ούτε μεταξύ των βραχμάνων θεωρούνται βραχμάνοι· και αυτοί οι σεβάσμιοι δεν διαμένουν έχοντας οι ίδιοι πραγματοποιήσει με άμεση γνώση στην παρούσα ζωή, έχοντας επιτύχει, τον σκοπό της ασκητικής ζωής ή τον σκοπό της αφοσίωσης στην άγια ζωή.

«Όποιοι όμως ασκητές ή βραχμάνοι, μοναχοί, κατανοούν το γήρας και τον θάνατο, κατανοούν την προέλευση του γήρατος και του θανάτου, κατανοούν την παύση του γήρατος και του θανάτου, κατανοούν την πρακτική που οδηγεί στην παύση του γήρατος και του θανάτου· τη γέννηση... κ.λπ... το γίγνεσθαι... προσκόλληση... την επιθυμία... το αίσθημα... την επαφή... έξι αισθητήριες βάσεις... νοητικότητα και υλικότητα... συνείδηση... κατανοούν τις δραστηριότητες, κατανοούν την προέλευση των δραστηριοτήτων, κατανοούν την παύση των δραστηριοτήτων, κατανοούν την πρακτική που οδηγεί στην παύση των δραστηριοτήτων, αυτοί, μοναχοί, είναι για μένα ασκητές ή βραχμάνοι, και μεταξύ των ασκητών θεωρούνται ασκητές και μεταξύ των βραχμάνων θεωρούνται βραχμάνοι· και αυτοί οι σεβάσμιοι διαμένουν έχοντας οι ίδιοι πραγματοποιήσει με άμεση γνώση στην παρούσα ζωή, έχοντας επιτύχει, τον σκοπό της ασκητικής ζωής και τον σκοπό της αφοσίωσης στην άγια ζωή». Τρίτη.

4. Η δεύτερη ομιλία για τους ασκητές και τους βραχμάνους

14. Διέμενε στη Σαβάτθι... κ.λπ... «Όποιοι ασκητές ή βραχμάνοι, μοναχοί, δεν κατανοούν αυτά τα φαινόμενα, δεν κατανοούν την προέλευση αυτών των φαινομένων, δεν κατανοούν την παύση αυτών των φαινομένων, δεν κατανοούν την πρακτική που οδηγεί στην παύση αυτών των φαινομένων, ποια φαινόμενα δεν κατανοούν, ποιων φαινομένων την προέλευση δεν κατανοούν, ποιων φαινομένων την παύση δεν κατανοούν, ποιων φαινομένων την πρακτική που οδηγεί στην παύση δεν κατανοούν;»

«Δεν κατανοούν το γήρας και τον θάνατο, δεν κατανοούν την προέλευση του γήρατος και του θανάτου, δεν κατανοούν την παύση του γήρατος και του θανάτου· δεν κατανοούν την πρακτική που οδηγεί στην παύση του γήρατος και του θανάτου· τη γέννηση... κ.λπ... το γίγνεσθαι... προσκόλληση... την επιθυμία... το αίσθημα... την επαφή... έξι αισθητήριες βάσεις... νοητικότητα και υλικότητα... συνείδηση... δεν κατανοούν τις δραστηριότητες, δεν κατανοούν την προέλευση των δραστηριοτήτων, δεν κατανοούν την παύση των δραστηριοτήτων, δεν κατανοούν την πρακτική που οδηγεί στην παύση των δραστηριοτήτων. Δεν κατανοούν αυτά τα φαινόμενα, δεν κατανοούν την προέλευση αυτών των φαινομένων, δεν κατανοούν την παύση αυτών των φαινομένων, δεν κατανοούν την πρακτική που οδηγεί στην παύση αυτών των φαινομένων. Αυτοί, μοναχοί, δεν είναι για μένα ασκητές ή βραχμάνοι, ούτε μεταξύ των ασκητών θεωρούνται ασκητές ούτε μεταξύ των βραχμάνων θεωρούνται βραχμάνοι· και αυτοί οι σεβάσμιοι δεν διαμένουν έχοντας οι ίδιοι πραγματοποιήσει με άμεση γνώση στην παρούσα ζωή, έχοντας επιτύχει, τον σκοπό της ασκητικής ζωής ή τον σκοπό της αφοσίωσης στην άγια ζωή.

«Όποιοι όμως ασκητές ή βραχμάνοι, μοναχοί, κατανοούν αυτά τα φαινόμενα, κατανοούν την προέλευση αυτών των φαινομένων, κατανοούν την παύση αυτών των φαινομένων, κατανοούν την πρακτική που οδηγεί στην παύση αυτών των φαινομένων, ποια φαινόμενα κατανοούν, ποιων φαινομένων την προέλευση κατανοούν, ποιων φαινομένων την παύση κατανοούν, ποιων φαινομένων την πρακτική που οδηγεί στην παύση κατανοούν;

«Κατανοούν το γήρας και τον θάνατο, κατανοούν την προέλευση του γήρατος και του θανάτου, κατανοούν την παύση του γήρατος και του θανάτου, κατανοούν την πρακτική που οδηγεί στην παύση του γήρατος και του θανάτου· τη γέννηση... κ.λπ... το γίγνεσθαι... προσκόλληση... την επιθυμία... το αίσθημα... την επαφή... έξι αισθητήριες βάσεις... νοητικότητα και υλικότητα... συνείδηση... κατανοούν τις δραστηριότητες, κατανοούν την προέλευση των δραστηριοτήτων, κατανοούν την παύση των δραστηριοτήτων, κατανοούν την πρακτική που οδηγεί στην παύση των δραστηριοτήτων. Κατανοούν αυτά τα φαινόμενα, κατανοούν την προέλευση αυτών των φαινομένων, κατανοούν την παύση αυτών των φαινομένων, κατανοούν την πρακτική που οδηγεί στην παύση αυτών των φαινομένων. Αυτοί, μοναχοί, είναι για μένα ασκητές ή βραχμάνοι, και μεταξύ των ασκητών θεωρούνται ασκητές και μεταξύ των βραχμάνων θεωρούνται βραχμάνοι. Και αυτοί οι σεβάσμιοι διαμένουν έχοντας οι ίδιοι πραγματοποιήσει με άμεση γνώση στην παρούσα ζωή, έχοντας επιτύχει, τον σκοπό της ασκητικής ζωής και τον σκοπό της αφοσίωσης στην άγια ζωή». Τέταρτο.

5. Η ομιλία για τον Κατσάνα Γκόττα

15. Διέμενε στη Σαβάτθι. Τότε ο σεβάσμιος Κατσανάγκοττα πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Κατσανάγκοττα είπε στον Ευλογημένο: «'Ορθή άποψη, ορθή άποψη', σεβάσμιε κύριε, λέγεται. Σε ποιο βαθμό άραγε, σεβάσμιε κύριε, υπάρχει ορθή άποψη;»

«Αυτός ο κόσμος, Κατσάνα, ως επί το πλείστον βασίζεται σε μια δυαδικότητα -στο "υπάρχειν" και στο "μη υπάρχειν". Σε αυτόν που βλέπει την προέλευση του κόσμου όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία, Κατσάνα, εκείνη η αντίληψη για το "μη υπάρχειν" στον κόσμο δεν υπάρχει. Σε αυτόν που βλέπει την παύση του κόσμου όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία, Κατσάνα, εκείνη η αντίληψη για το "υπάρχειν" στον κόσμο δεν υπάρχει. Αυτός ο κόσμος, Κατσάνα, ως επί το πλείστον είναι δεσμευμένος από εμπλοκή, προσκόλληση και εμμονή. Αλλά αυτός δεν πηγαίνει προς, δεν προσκολλάται, δεν καθορίζει αυτή την εμπλοκή και προσκόλληση, αυτό το θεμέλιο του νου, αυτή την εμμονή και υπολανθάνουσα τάση - 'ο εαυτός μου'. Μόνο ο πόνος εγειρόμενος εγείρεται, ο πόνος καταπαύοντας καταπαύει' - δεν είναι αβέβαιος, δεν αμφιβάλλει σκεπτικιστικά, η γνώση του εδώ υπάρχει ανεξάρτητα από άλλους. Σε αυτό το βαθμό, Κατσάνα, υπάρχει ορθή άποψη.

«'Όλα υπάρχουν', Κατσάνα, αυτό είναι το ένα άκρο. 'Όλα δεν υπάρχουν', αυτό είναι το δεύτερο άκρο. Μη προσεγγίζοντας αυτά τα δύο άκρα, Κατσάνα, ο Τατχάγκατα διδάσκει τη Διδασκαλία μέσω της μέσης οδού - 'με την άγνοια ως συνθήκη υπάρχουν δραστηριότητες· με τις δραστηριότητες ως συνθήκη υπάρχει συνείδηση... κ.λπ... Έτσι υπάρχει η προέλευση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου. Αλλά ακριβώς από την πλήρη φθίση και παύση της άγνοιας υπάρχει η παύση των

δραστηριοτήτων· από την παύση των δραστηριοτήτων υπάρχει η παύση της συνείδησης... κ.λπ... Έτσι υπάρχει η παύση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου'». Πέμπτο.

6. Η ομιλία για τον διδάσκαλο της Διδασκαλίας

16. Στη Σαβάτθι... τότε κάποιος μοναχός πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, εκείνος ο μοναχός είπε στον Ευλογημένο: «'Διδάσκαλος της Διδασκαλίας, διδάσκαλος της Διδασκαλίας', σεβάσμιε κύριε, λέγεται. Σε ποιο βαθμό άραγε, σεβάσμιε κύριε, είναι κάποιος διδάσκαλος της Διδασκαλίας;»

«Αν ένας μοναχός διδάσκει τη Διδασκαλία για την αποστασιοποίηση, για το μη πάθος, για την παύση του γήρατος και του θανάτου, είναι άξιος να ονομαστεί 'μοναχός διδάσκαλος της Διδασκαλίας'. Αν ένας μοναχός ασκεί για την αποστασιοποίηση, για το μη πάθος, για την παύση του γήρατος και του θανάτου, είναι άξιος να ονομαστεί 'μοναχός που ασκεί σύμφωνα με τη Διδασκαλία και τη συμφωνούσα διδασκαλία'. Αν ένας μοναχός είναι απελευθερωμένος μέσω της μη προσκόλλησης, μέσω της αποστασιοποίησης, του μη πάθους, της παύσης του γήρατος και του θανάτου, είναι άξιος να ονομαστεί 'μοναχός που έχει επιτύχει το Νιμπάνα στην παρούσα ζωή'.

«Αν ένας μοναχός όσον αφορά τη γέννηση... κ.λπ... αν ένας μοναχός όσον αφορά το γίγνεσθαι... αν ένας μοναχός όσον αφορά την προσκόλληση... αν ένας μοναχός όσον αφορά την επιθυμία... αν ένας μοναχός όσον αφορά το αίσθημα... αν ένας μοναχός όσον αφορά την επαφή... αν ένας μοναχός όσον αφορά τις έξι αισθητήριες βάσεις... αν ένας μοναχός όσον αφορά τη νοητικότητα και υλικότητα... αν ένας μοναχός όσον αφορά τη συνείδηση... αν ένας μοναχός όσον αφορά τις δραστηριότητες... αν ένας μοναχός διδάσκει τη Διδασκαλία για την αποστασιοποίηση, για το μη πάθος, για την παύση της άγνοιας, είναι άξιος να ονομαστεί 'μοναχός διδάσκαλος της Διδασκαλίας'. Αν ένας μοναχός ασκεί για την αποστασιοποίηση, για το μη πάθος, για την παύση της άγνοιας, είναι άξιος να ονομαστεί 'μοναχός που ασκεί σύμφωνα με τη Διδασκαλία και τη συμφωνούσα διδασκαλία'. Αν ένας μοναχός είναι απελευθερωμένος μέσω της μη προσκόλλησης, μέσω της αποστασιοποίησης, του μη πάθους, της παύσης της άγνοιας, είναι άξιος να ονομαστεί 'μοναχός που έχει επιτύχει το Νιμπάνα στην παρούσα ζωή'».

7. Η ομιλία για τον γυμνό ασκητή Κάσσαπα

17. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στο Ρατζάγκαχα, στο Άλσος των Μπαμπού, στο καταφύγιο σίτισης σκιούρων. Τότε ο Ευλογημένος, αφού ντύθηκε το πρωί και πήρε το κύπελλο και τους χιτώνες του, μπήκε στη Ρατζάγκαχα για προσφερόμενη τροφή. Ο γυμνός ασκητής Κάσσαπα είδε τον Ευλογημένο να έρχεται από μακριά. Αφού τον είδε, πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, χαιρέτησε τον Ευλογημένο. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, στάθηκε στο πλάι. Καθώς στεκόταν στο πλάι, ο γυμνός ασκητής Κάσσαπα είπε στον Ευλογημένο: «Θα θέλαμε να ρωτήσουμε τον αξιότιμο Γκόταμα για ένα συγκεκριμένο θέμα, αν ο αξιότιμος Γκόταμα μας δώσει την άδεια να απαντήσει στην ερώτηση».

«Δεν είναι κατάλληλη ώρα ακόμα, Κάσσαπα, για την ερώτηση· έχουμε μπει σε κατοικημένη περιοχή». Για δεύτερη φορά ο γυμνός ασκητής Κάσσαπα είπε στον Ευλογημένο: «Θα θέλαμε να ρωτήσουμε τον αξιότιμο Γκόταμα για ένα συγκεκριμένο θέμα, αν ο αξιότιμος Γκόταμα μας δώσει την άδεια να απαντήσει στην ερώτηση». «Δεν είναι κατάλληλη ώρα ακόμα, Κάσσαπα, για την ερώτηση· έχουμε μπει σε κατοικημένη περιοχή». Για τρίτη φορά ο γυμνός ασκητής Κάσσαπα... κ.λπ... έχουμε μπει σε κατοικημένη περιοχή. Όταν αυτό ειπώθηκε, ο γυμνός ασκητής Κάσσαπα είπε στον Ευλογημένο: «Δεν θέλουμε όμως να ρωτήσουμε τον αξιότιμο Γκόταμα πολλά πράγματα». «Ρώτησε, Κάσσαπα, ό,τι επιθυμείς».

«Τι λοιπόν, αγαπητέ Γκόταμα, 'ο υπαρξιακός πόνος είναι αυτοδημιούργητος';» «Μην μιλάς έτσι, Κάσσαπα», είπε ο Ευλογημένος. «Τι λοιπόν, αγαπητέ Γκόταμα, 'ο υπαρξιακός πόνος είναι ετεροδημιούργητος';» «Μην μιλάς έτσι, Κάσσαπα», είπε ο Ευλογημένος. «Τι λοιπόν, αγαπητέ Γκόταμα, 'ο υπαρξιακός πόνος είναι και αυτοδημιούργητος και ετεροδημιούργητος';» «Μην μιλάς έτσι, Κάσσαπα», είπε ο Ευλογημένος. «Τι λοιπόν, αγαπητέ Γκόταμα, 'ο υπαρξιακός πόνος δεν είναι ούτε αυτοδημιούργητος ούτε ετεροδημιούργητος αλλά προέκυψε τυχαία';» «Μην μιλάς έτσι, Κάσσαπα», είπε ο Ευλογημένος. «Τι λοιπόν, αγαπητέ Γκόταμα, 'δεν υπάρχει υπαρξιακός πόνος';» «Όχι, Κάσσαπα, δεν είναι ότι δεν υπάρχει υπαρξιακός πόνος. Υπάρχει, Κάσσαπα, υπαρξιακός πόνος». «Τότε λοιπόν ο αξιότιμος Γκόταμα δεν γνωρίζει τον υπαρξιακό πόνο, δεν τον βλέπει». «Δεν είναι ότι εγώ, Κάσσαπα, δεν γνωρίζω τον υπαρξιακό πόνο, δεν τον βλέπω. Γνωρίζω, Κάσσαπα, τον υπαρξιακό πόνο· βλέπω, Κάσσαπα, τον υπαρξιακό πόνο».

«Τι λοιπόν, αγαπητέ Γκόταμα, 'η δυστυχία είναι αυτοδημιούργητη' - έτσι ερωτηθείς λες 'μην μιλάς έτσι, Κάσσαπα'. 'Τι λοιπόν, αγαπητέ Γκόταμα, η δυστυχία είναι ετεροδημιούργητη' - έτσι ερωτηθείς λες 'μην μιλάς έτσι, Κάσσαπα'. 'Τι λοιπόν, αγαπητέ Γκόταμα, η δυστυχία είναι και αυτοδημιούργητη και ετεροδημιούργητη' - έτσι ερωτηθείς λες 'μην μιλάς έτσι, Κάσσαπα'. 'Τι λοιπόν, αγαπητέ Γκόταμα, η δυστυχία δεν είναι ούτε αυτοδημιούργητη ούτε ετεροδημιούργητη αλλά τυχαία γεγεννημένη' - έτσι ερωτηθείς λες 'μην μιλάς έτσι, Κάσσαπα'. 'Τι λοιπόν, αγαπητέ Γκόταμα, δεν υπάρχει δυστυχία' - έτσι ερωτηθείς λες 'δεν είναι, Κάσσαπα, ότι δεν υπάρχει δυστυχία· υπάρχει, Κάσσαπα, δυστυχία'. 'Τότε λοιπόν ο αξιότιμος Γκόταμα δεν γνωρίζει, δεν βλέπει τη δυστυχία' - έτσι ερωτηθείς λες 'δεν είναι ότι εγώ, Κάσσαπα, δεν γνωρίζω, δεν βλέπω τη δυστυχία. Γνωρίζω, Κάσσαπα, τον υπαρξιακό πόνο· βλέπω πράγματι, Κάσσαπα, τη δυστυχία'. Ας μου εξηγήσει, σεβάσμιε κύριε, ο Ευλογημένος τη δυστυχία. Ας μου διδάξει, σεβάσμιε κύριε, ο Ευλογημένος τη δυστυχία».

«'Αυτός πράττει, αυτός βιώνει' - Κάσσαπα, όταν κανείς από την αρχή λέει έτσι 'η δυστυχία είναι αυτοδημιούργητη', αυτό καταλήγει στο αιώνιο. 'Άλλος πράττει, άλλος βιώνει' - Κάσσαπα, όταν κανείς διαπερασμένος από το αίσθημα λέει έτσι 'η δυστυχία είναι ετεροδημιούργητη', αυτό καταλήγει στην εκμηδένιση. Μη προσεγγίζοντας αυτά τα δύο άκρα, Κάσσαπα, ο Τατχάγκατα διδάσκει τη Διδασκαλία μέσω της μέσης οδού - 'με την άγνοια ως συνθήκη υπάρχουν δραστηριότητες· με τις δραστηριότητες ως συνθήκη υπάρχει συνείδηση... κ.λπ... Έτσι υπάρχει η προέλευση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου. Αλλά ακριβώς από την πλήρη φθίση και παύση της

άγνοιας υπάρχει η παύση των δραστηριοτήτων· από την παύση των δραστηριοτήτων υπάρχει η παύση της συνείδησης... κ.λπ... Έτσι υπάρχει η παύση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου'».

Όταν αυτό ειπώθηκε, ο γυμνός ασκητής Κάσσαπα είπε στον Ευλογημένο: «Θαυμάσιο, σεβάσμιε κύριε, θαυμάσιο, σεβάσμιε κύριε! Όπως, σεβάσμιε κύριε, κάποιος θα έστηνε όρθιο κάτι που είχε αναποδογυριστεί... κ.λπ... 'αυτοί που έχουν μάτια να δουν τα αντικείμενα'· έτσι ακριβώς η Διδασκαλία έχει φανερωθεί από τον Ευλογημένο με πολλούς τρόπους. Εγώ, Σεβάσμιε Κύριε, καταφεύγω στον Ευλογημένο ως καταφύγιο, και στη Διδασκαλία και στην Κοινότητα των μοναχών. Είθε να λάβω, Σεβάσμιε Κύριε, την αναχώρηση κοντά στον Ευλογημένο, είθε να λάβω την πλήρη χειροτονία».

«Κάσσαπα, όποιος ήταν προηγουμένως αλλόδοξος και επιθυμεί την αναχώρηση σε αυτή τη Διδασκαλία και μοναστική διαγωγή, επιθυμεί την πλήρη χειροτονία, αυτός υπόκειται σε περίοδο συμμόρφωσης τεσσάρων μηνών. Μετά την παρέλευση τεσσάρων μηνών, οι μοναχοί με ικανοποιημένο νου του δίνουν την αναχώρηση, του δίνουν την πλήρη χειροτονία για να γίνει μοναχός. Αλλά εγώ γνωρίζω τη διαφορετικότητα των ατόμων».

«Αν, σεβάσμιε κύριε, όποιος ήταν προηγουμένως αλλόδοξος και επιθυμεί την αναχώρηση σε αυτή τη Διδασκαλία και μοναστική διαγωγή, επιθυμεί την πλήρη χειροτονία, υπόκειται σε περίοδο συμμόρφωσης τεσσάρων μηνών· Μετά την παρέλευση τεσσάρων μηνών, οι μοναχοί με ικανοποιημένο νου του δίνουν την αναχώρηση, του δίνουν την πλήρη χειροτονία για να γίνει μοναχός. Εγώ θα υποστώ περίοδο συμμόρφωσης τεσσάρων ετών· μετά την παρέλευση τεσσάρων ετών, ας μου δώσουν οι μοναχοί με ικανοποιημένο νου την αναχώρηση, ας μου δώσουν την πλήρη χειροτονία για να γίνω μοναχός».

Ο γυμνός ασκητής Κάσσαπα έλαβε την αναχώρηση κοντά στον Ευλογημένο, έλαβε την πλήρη χειροτονία. Λίγο μετά την πλήρη χειροτονία του, ο σεβάσμιος Κάσσαπα, μένοντας μόνος, αποτραβηγμένος, επιμελής, ενεργητικός, αποφασισμένος, σε σύντομο χρονικό διάστημα - για τον σκοπό που οι γιοι καλών οικογενειών σωστά αναχωρούν από την οικογενειακή ζωή στην άστεγη ζωή, αυτό το ανυπέρβλητο - τον τελικό στόχο της άγιας ζωής, έχοντας ο ίδιος κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση στην παρούσα ζωή, έχοντας επιτύχει, παρέμεινε. Γνώρισε άμεσα: «η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης». Και ο σεβάσμιος Κάσσαπα έγινε ένας από τους Άξιους. Έβδομη.

8. Η ομιλία για τον Τιμπαρούκα

18. Διέμενε στη Σαβάτθι. Τότε ο περιπλανώμενος ασκητής Τιμπαρούκα πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, χαιρέτησε τον Ευλογημένο. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο περιπλανώμενος ασκητής Τιμπαρούκα είπε στον Ευλογημένο:

«Τι λοιπόν, αγαπητέ Γκόταμα, η ευτυχία και η δυστυχία είναι αυτοδημιούργητες;»
«Μην μιλάς έτσι, Τιμπαρούκα», είπε ο Ευλογημένος. «Τι λοιπόν, αγαπητέ Γκόταμα, η ευτυχία και η δυστυχία είναι ετεροδημιούργητες;» «Μην μιλάς έτσι, Τιμπαρούκα», είπε ο Ευλογημένος. «Τι λοιπόν, αγαπητέ Γκόταμα, η ευτυχία και η δυστυχία είναι και αυτοδημιούργητες και ετεροδημιούργητες;» «Μην μιλάς έτσι, Τιμπαρούκα», είπε ο

Ευλογημένος. «Τι λοιπόν, αγαπητέ Γκόταμα, η ευτυχία και η δυστυχία δεν είναι ούτε αυτοδημιούργητες ούτε ετεροδημιούργητες αλλά τυχαία γεγεννημένες;» «Μην μιλάς έτσι, Τιμπαρούκα», είπε ο Ευλογημένος. «Τι λοιπόν, αγαπητέ Γκόταμα, δεν υπάρχει ευτυχία και δυστυχία;» «Δεν είναι, Τιμπαρούκα, ότι δεν υπάρχει ευτυχία και δυστυχία· υπάρχει πράγματι, Τιμπαρούκα, ευτυχία και δυστυχία». «Τότε λοιπόν ο αξιότιμος Γκόταμα δεν γνωρίζει, δεν βλέπει την ευτυχία και τη δυστυχία;» «Δεν είναι ότι εγώ, Τιμπαρούκα, δεν γνωρίζω, δεν βλέπω την ευτυχία και τη δυστυχία. Γνωρίζω πράγματι, Τιμπαρούκα, την ευτυχία και τη δυστυχία· βλέπω πράγματι, Τιμπαρούκα, την ευτυχία και τη δυστυχία».

«'Τι λοιπόν, αγαπητέ Γκόταμα, η ευτυχία και η δυστυχία είναι αυτοδημιούργητες' - έτσι ερωτηθείς λες 'μην μιλάς έτσι, Τιμπαρούκα'. 'Τι λοιπόν, αγαπητέ Γκόταμα, η ευτυχία και η δυστυχία είναι ετεροδημιούργητες' - έτσι ερωτηθείς λες 'μην μιλάς έτσι, Τιμπαρούκα'. 'Τι λοιπόν, αγαπητέ Γκόταμα, η ευτυχία και η δυστυχία είναι και αυτοδημιούργητες και ετεροδημιούργητες' - έτσι ερωτηθείς λες 'μην μιλάς έτσι, Τιμπαρούκα'. 'Τι λοιπόν, αγαπητέ Γκόταμα, η ευτυχία και η δυστυχία δεν είναι ούτε αυτοδημιούργητες ούτε ετεροδημιούργητες αλλά τυχαία γεγεννημένες' - έτσι ερωτηθείς λες 'μην μιλάς έτσι, Τιμπαρούκα'. 'Τι λοιπόν, αγαπητέ Γκόταμα, δεν υπάρχει ευτυχία και δυστυχία' - έτσι ερωτηθείς λες 'δεν είναι, Τιμπαρούκα, ότι δεν υπάρχει ευτυχία και δυστυχία· υπάρχει πράγματι, Τιμπαρούκα, ευτυχία και δυστυχία'. 'Τότε λοιπόν ο αξιότιμος Γκόταμα δεν γνωρίζει, δεν βλέπει την ευτυχία και τη δυστυχία' - έτσι ερωτηθείς λες 'δεν είναι ότι εγώ, Τιμπαρούκα, δεν γνωρίζω, δεν βλέπω την ευτυχία και τη δυστυχία. Γνωρίζω πράγματι, Τιμπαρούκα, την ευτυχία και τη δυστυχία· βλέπω πράγματι, Τιμπαρούκα, την ευτυχία και τη δυστυχία'. Ας μου εξηγήσει ο αξιότιμος Γκόταμα την ευτυχία και τη δυστυχία. Ας μου διδάξει ο αξιότιμος Γκόταμα την ευτυχία και τη δυστυχία».

«'Αυτό το αίσθημα, αυτός βιώνει' - Τιμπαρούκα, όταν κανείς από την αρχή λέει έτσι 'η ευτυχία και η δυστυχία είναι αυτοδημιούργητες', εγώ δεν λέω έτσι. 'Άλλο το αίσθημα, άλλος βιώνει' - Τιμπαρούκα, όταν κανείς διαπερασμένος από το αίσθημα λέει έτσι 'η ευτυχία και η δυστυχία είναι ετεροδημιούργητες', εγώ δεν λέω έτσι. Μη προσεγγίζοντας αυτά τα δύο άκρα, Τιμπαρούκα, ο Τατχάγκατα διδάσκει τη Διδασκαλία μέσω της μέσης οδού - 'με την άγνοια ως συνθήκη υπάρχουν δραστηριότητες· με τις δραστηριότητες ως συνθήκη υπάρχει συνείδηση... κ.λπ... Έτσι υπάρχει η προέλευση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου. Αλλά ακριβώς από την πλήρη φθίση και παύση της άγνοιας υπάρχει η παύση των δραστηριοτήτων· από την παύση των δραστηριοτήτων υπάρχει η παύση της συνείδησης... κ.λπ... Έτσι υπάρχει η παύση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου'».

Όταν αυτό ειπώθηκε, ο περιπλανώμενος ασκητής Τιμπαρούκα είπε στον Ευλογημένο: «Θαυμάσιο, αγαπητέ Γκόταμα... κ.λπ... Εγώ καταφεύγω στον αξιότιμο Γκόταμα ως καταφύγιο, και στη Διδασκαλία και στην Κοινότητα των μοναχών. Ας με θεωρεί ο αξιότιμος Γκόταμα λαϊκό ακόλουθο που έχει καταφύγει στο καταφύγιο εφ' όρου ζωής από σήμερα και στο εξής». Όγδοη.

9. Η ομιλία για τους ανόητους και τους σοφούς

19. Διέμενε στη Σαβάτθι... κ.λπ... «Για τον αδαή, μοναχοί, που είναι εμποδισμένος από το νοητικό εμπόδιο της άγνοιας και σχετιζόμενος με την επιθυμία, έτσι αυτό το σώμα έχει προέλθει. Έτσι και αυτό το σώμα και εξωτερικά η νοητικότητα και υλικότητα, έτσι αυτή η δυάδα· εξαρτώμενη από τη δυάδα υπάρχει επαφή, οι έξι αισθητήριες βάσεις, από τις οποίες πληττόμενος ο αδαής βιώνει ευτυχία και δυστυχία ή από κάποια από αυτές».

«Για τον σοφό, μοναχοί, που είναι εμποδισμένος από το νοητικό εμπόδιο της άγνοιας και σχετιζόμενος με την επιθυμία, έτσι αυτό το σώμα έχει προέλθει. Έτσι και αυτό το σώμα και εξωτερικά η νοητικότητα και υλικότητα, έτσι αυτή η δυάδα· εξαρτώμενη από τη δυάδα υπάρχει επαφή, οι έξι αισθητήριες βάσεις, από τις οποίες πληττόμενος ο σοφός βιώνει ευτυχία και δυστυχία ή από κάποια από αυτές».

«Εκεί, μοναχοί, ποια είναι η διάκριση, ποια η ανομοιότητα, ποια η διαφορά του σοφού από τον αδαή;» «Ο Ευλογημένος είναι η ρίζα των διδασκαλιών μας, σεβάσμιε κύριε, ο Ευλογημένος είναι ο οδηγός, ο Ευλογημένος είναι το καταφύγιο. Καλώς, σεβάσμιε κύριε, ας ευδοκήσει ο ίδιος ο Ευλογημένος να εξηγήσει το νόημα αυτών που ειπώθηκαν. Αφού ακούσουν από τον Ευλογημένο, οι μοναχοί θα το θυμούνται».

«Τότε λοιπόν, μοναχοί, ακούστε, προσέχετε καλά, θα μιλήσω». «Ναι, σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό:

«Από εκείνη την άγνοια από την οποία ο αδαής ήταν εμποδισμένος και από εκείνη την επιθυμία με την οποία ήταν σχετιζόμενος, αυτό το σώμα έχει προέλθει, εκείνη η άγνοια του αδαούς δεν έχει εγκαταλειφθεί και εκείνη η επιθυμία δεν έχει εξαλειφθεί. Για ποιο λόγο; Ο αδαής, μοναχοί, δεν άσκησε την άγια ζωή ορθά για την εξάλειψη του υπαρξιακού πόνου. Για αυτό το λόγο ο αδαής με την κατάρρευση του σώματος πηγαίνει σε άλλο σώμα· αυτός πηγαίνοντας σε άλλο σώμα δεν απελευθερώνεται από τη γέννηση, από το γήρας και τον θάνατο, από τις λύπες, από τους θρήνους, από τον πόνο, από τη δυσσάρεσκια, από το άγχος. Δεν απελευθερώνεται από τον υπαρξιακό πόνο, λέω.

«Από εκείνη την άγνοια από την οποία ο σοφός ήταν εμποδισμένος και από εκείνη την επιθυμία με την οποία ήταν σχετιζόμενος, αυτό το σώμα έχει προέλθει, εκείνη η άγνοια του σοφού έχει εγκαταλειφθεί και εκείνη η επιθυμία έχει εξαλειφθεί. Για ποιο λόγο; Ο σοφός, μοναχοί, άσκησε την άγια ζωή ορθά για την εξάλειψη του υπαρξιακού πόνου. Για αυτό το λόγο ο σοφός με την κατάρρευση του σώματος δεν πηγαίνει σε άλλο σώμα. Αυτός μη πηγαίνοντας σε άλλο σώμα απελευθερώνεται από τη γέννηση, από το γήρας και τον θάνατο, από τις λύπες, από τους θρήνους, από τον πόνο, από τη δυσσάρεσκια, από το άγχος. Απελευθερώνεται από τον υπαρξιακό πόνο, λέω. Αυτή, μοναχοί, είναι η διάκριση, αυτή η ανομοιότητα, αυτή η διαφορά του σοφού από τον αδαή, δηλαδή η βίωση της άγιας ζωής». Ένατη.

10. Η ομιλία για τις συνθήκες

20. Διέμενε στη Σαβάτθι... κ.λπ... «Θα σας διδάξω, μοναχοί, την Εξαρτώμενη Γένεση και τα εξαρτώμενα γεγεννημένα φαινόμενα. Ακούστε το, προσέχετε καλά, θα μιλήσω». «Ναι, σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό:

«Και ποια, μοναχοί, είναι η Εξαρτώμενη Γένεση; Με τη γέννηση ως συνθήκη, μοναχοί, υπάρχει γήρας και θάνατος. Είτε υπάρχει έγερση των Τατχάγκατα είτε δεν υπάρχει έγερση των Τατχάγκατα, παραμένει αυτό το στοιχείο, η αρχή της αιτιατής σχέσης των φαινομένων, ο κοσμικός νόμος των φαινομένων, η συγκεκριμένη συνθηκοκρατία. Αυτό ο Τατχάγκατα αφυπνίζεται, αυτό συνειδητοποιεί πλήρως. Αφού αφυπνίστηκε, αφού συνειδητοποίησε πλήρως, το αναγγέλλει, το διδάσκει, το καθιστά γνωστό, το θεσπίζει, το αποκαλύπτει, το αναλύει, το φανερώνει. Και λέει: «Δείτε - με τη γέννηση ως συνθήκη, μοναχοί, υπάρχει γήρας και θάνατος».

Με το γίγνεσθαι ως συνθήκη, μοναχοί, υπάρχει γέννηση... κ.λπ... με την προσκόλληση ως συνθήκη, μοναχοί, υπάρχει γίγνεσθαι... με την επιθυμία ως συνθήκη, μοναχοί, υπάρχει προσκόλληση... με το αίσθημα ως συνθήκη, μοναχοί, υπάρχει επιθυμία... με την επαφή ως συνθήκη, μοναχοί, υπάρχει αίσθημα... με τις έξι αισθητήριες βάσεις ως συνθήκη, μοναχοί, υπάρχει επαφή... με τη νοητικότητα και υλικότητα ως συνθήκη, μοναχοί, υπάρχουν οι έξι αισθητήριες βάσεις... με τη συνείδηση ως συνθήκη, μοναχοί, υπάρχει νοητικότητα και υλικότητα... με τις δραστηριότητες ως συνθήκη, μοναχοί, υπάρχει συνείδηση... με την άγνοια ως συνθήκη, μοναχοί, υπάρχουν δραστηριότητες· είτε υπάρχει έγερση των Τατχάγκατα είτε δεν υπάρχει έγερση των Τατχάγκατα, παραμένει αυτό το στοιχείο, η αρχή της αιτιατής σχέσης των φαινομένων, ο κοσμικός νόμος των φαινομένων, η συγκεκριμένη συνθηκοκρατία. Αυτό ο Τατχάγκατα αφυπνίζεται, αυτό συνειδητοποιεί πλήρως. Αφού αφυπνίστηκε, αφού συνειδητοποίησε πλήρως, το αναγγέλλει, το διδάσκει, το καθιστά γνωστό, το θεσπίζει, το αποκαλύπτει, το αναλύει, το φανερώνει. Και λέει: «Δείτε - με την άγνοια ως συνθήκη, μοναχοί, υπάρχουν δραστηριότητες». Έτσι λοιπόν, μοναχοί, αυτή η αληθινότητα εκεί, η αλάνθαστη, η μη διαφορετική, η συγκεκριμένη συνθηκοκρατία - αυτή ονομάζεται, μοναχοί, Εξαρτώμενη Γένεση.

«Και ποια, μοναχοί, είναι τα εξαρτώμενα γεγεννημένα φαινόμενα; Τα γηρατειά και ο θάνατος, μοναχοί, είναι παροδικά, συνθηκοκρατημένα, εξαρτώμενα γεγεννημένα, υποκείμενα σε καταστροφή, έχοντα τη φύση της παρακμής, υποκείμενα στη φθίση, έχοντα τη φύση της παύσης. Η γέννηση, μοναχοί, είναι παροδική, συνθηκοκρατημένη, εξαρτώμενα γεγεννημένα, υποκείμενη σε καταστροφή, έχουσα τη φύση της παρακμής, υποκείμενη στη φθίση, έχουσα τη φύση της παύσης. Το γίγνεσθαι, μοναχοί, είναι παροδικό, συνθηκοκρατημένο, εξαρτώμενα γεγεννημένο, υποκείμενο σε καταστροφή, έχον τη φύση της παρακμής, υποκείμενο στη φθίση, έχον τη φύση της παύσης. Η προσκόλληση, μοναχοί... κ.λπ... η επιθυμία, μοναχοί... το αίσθημα, μοναχοί... η επαφή, μοναχοί... οι έξι αισθητήριες βάσεις, μοναχοί... η νοητικότητα και υλικότητα, μοναχοί... η συνείδηση, μοναχοί... οι δραστηριότητες, μοναχοί... η άγνοια, μοναχοί, είναι παροδική, συνθηκοκρατημένη, εξαρτώμενα γεγεννημένα, υποκείμενη σε καταστροφή, έχουσα τη φύση της παρακμής, υποκείμενη στη φθίση, έχουσα τη φύση της παύσης. Αυτά ονομάζονται, μοναχοί, εξαρτώμενα γεγεννημένα φαινόμενα.

«Όταν, μοναχοί, για τον ευγενή μαθητή "αυτή η Εξαρτώμενη Γένεση και αυτά τα εξαρτώμενα γεγεννημένα φαινόμενα" έχουν ιδωθεί καλά όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία, αυτός βεβαίως θα τρέξει πίσω στο παρελθόν - "υπήρχα άραγε εγώ στο παρελθόν, ή μήπως δεν υπήρχα στο παρελθόν, τι άραγε ήμουν στο παρελθόν, πώς άραγε ήμουν στο παρελθόν, τι όντας τι έγινα άραγε εγώ στο παρελθόν"· ή θα τρέξει προς το μέλλον - "θα υπάρχω άραγε εγώ στο μέλλον, ή μήπως δεν θα υπάρχω στο μέλλον, τι άραγε θα είμαι στο μέλλον, πώς άραγε θα είμαι στο μέλλον, τι όντας τι θα

γίνω άραγε εγώ στο μέλλον". ή τώρα σχετικά με το παρόν θα είναι εσωτερικά διστακτικός - "υπάρχω άραγε, ή μήπως δεν υπάρχω, τι άραγε είμαι, πώς άραγε είμαι, αυτό το ον από πού άραγε ήρθε, αυτό που θα πάει" - αυτό είναι αδύνατον. Για ποιο λόγο; Διότι, μοναχοί, για τον ευγενή μαθητή αυτή η Εξαρτώμενη Γένεση και αυτά τα εξαρτώμενα γεγεννημένα φαινόμενα έχουν ιδωθεί καλά όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία». Δέκατη.

Το κεφάλαιο Αχάρα, δεύτερο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Η τροφή και ο Φάγγουνα, και δύο ασκητές και βραχμάνοι·
Ο Κατσανάγκοττα, ο διδάσκαλος της Διδασκαλίας, ο γυμνός ασκητής και με τον Τιμπαρούκα·
Ο αδαής και ο σοφός, και δέκατη με τη συνθήκη.

3. Το κεφάλαιο για τις δέκα δυνάμεις

1. Η ομιλία για τις δέκα δυνάμεις

21. Διέμενε στη Σαβάτθι... κ.λπ... «Προικισμένος με τις δέκα δυνάμεις, μοναχοί, ο Τατχάγκατα και προικισμένος με τις τέσσερις βάσεις για αυτοπεποίθηση διεκδικεί την ανώτατη θέση, βρυχάται το βρύχημα του λιονταριού στις συνελεύσεις, θέτει σε κίνηση τον υπέρτατο τροχό - έτσι είναι η ύλη, έτσι είναι η προέλευση της ύλης, έτσι είναι η πάροδος της ύλης· έτσι είναι το αίσθημα, έτσι είναι η προέλευση του αισθήματος, έτσι είναι η πάροδος του αισθήματος· έτσι είναι η αντίληψη, έτσι είναι η προέλευση της αντίληψης, έτσι είναι η πάροδος της αντίληψης· έτσι είναι οι δραστηριότητες, έτσι είναι η προέλευση των δραστηριοτήτων, έτσι είναι η πάροδος των δραστηριοτήτων· έτσι είναι η συνείδηση, έτσι είναι η προέλευση της συνείδησης, έτσι είναι η πάροδος της συνείδησης. Έτσι όταν αυτό υπάρχει, τούτο υπάρχει· από την έγερση αυτού τούτο εγείρεται. Όταν αυτό δεν υπάρχει, τούτο δεν υπάρχει· με την παύση αυτού τούτο καταπαύει. Δηλαδή με την άγνοια ως συνθήκη υπάρχουν δραστηριότητες· με τις δραστηριότητες ως συνθήκη υπάρχει συνείδηση... κ.λπ... Έτσι υπάρχει η προέλευση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου. Αλλά ακριβώς από την πλήρη φθίση και παύση της άγνοιας υπάρχει η παύση των δραστηριοτήτων· από την παύση των δραστηριοτήτων υπάρχει η παύση της συνείδησης... κ.λπ... έτσι υπάρχει η παύση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου». Πρώτο.

2. Η δεύτερη ομιλία για τις δέκα δυνάμεις

22. Διέμενε στη Σαβάτθι... κ.λπ... «Προικισμένος με τις δέκα δυνάμεις, μοναχοί, ο Τατχάγκατα και προικισμένος με τις τέσσερις βάσεις για αυτοπεποίθηση διεκδικεί την ανώτατη θέση, βρυχάται το βρύχημα του λιονταριού στις συνελεύσεις, θέτει σε κίνηση τον υπέρτατο τροχό - "έτσι είναι η ύλη, έτσι είναι η προέλευση της ύλης, έτσι είναι η πάροδος της ύλης· έτσι είναι το αίσθημα, έτσι είναι η προέλευση του αισθήματος, έτσι είναι η πάροδος του αισθήματος· έτσι είναι η αντίληψη, έτσι είναι η προέλευση της αντίληψης, έτσι είναι η πάροδος της αντίληψης· έτσι είναι οι δραστηριότητες, έτσι είναι η προέλευση των δραστηριοτήτων, έτσι είναι η πάροδος των δραστηριοτήτων· έτσι είναι η συνείδηση, έτσι είναι η προέλευση της συνείδησης, έτσι είναι η πάροδος της συνείδησης. Έτσι όταν αυτό υπάρχει, τούτο

υπάρχει· από την έγερση αυτού τούτο εγείρεται· όταν αυτό δεν υπάρχει, τούτο δεν υπάρχει· με την παύση αυτού τούτο καταπαύει. Δηλαδή με την άγνοια ως συνθήκη υπάρχουν δραστηριότητες· με τις δραστηριότητες ως συνθήκη υπάρχει συνείδηση... κ.λπ... Έτσι υπάρχει η προέλευση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου. Αλλά ακριβώς από την πλήρη φθίση και παύση της άγνοιας υπάρχει η παύση των δραστηριοτήτων· από την παύση των δραστηριοτήτων υπάρχει η παύση της συνείδησης... κ.λπ... Έτσι υπάρχει η παύση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου".

«Έτσι η Διδασκαλία έχει καλά διδαχθεί από εμένα, μοναχοί, σαφής, ανοιχτή, φανερωμένη, χωρίς κουρέλια. Όταν η Διδασκαλία έχει έτσι καλά διδαχθεί από εμένα, μοναχοί, σαφής, ανοιχτή, φανερωμένη, χωρίς κουρέλια, είναι σωστό για έναν γιο καλής οικογένειας που αναχώρησε με πίστη να ξεκινήσει ενεργητικότητα - "ας απομείνει μόνο δέρμα και τένοντες και οστά, ας ξεραθεί στο σώμα η σάρκα και το αίμα. Αυτό που πρέπει να επιτευχθεί με ανδρική δύναμη, με ανδρική ενεργητικότητα, με ανδρική προσπάθεια, χωρίς να το επιτύχω δεν θα υπάρξει σταμάτημα της ενεργητικότητας".

«Με ταλαιπωρία, μοναχοί, ζει ο σκληρός, αναμειγμένος με κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις, και αποτυγχάνει στο μεγάλο δικό του καλό. Αυτός όμως που καταβάλλει έντονη ενεργητικότητα, μοναχοί, ζει με ευτυχία, απομονωμένος από κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις, και ολοκληρώνει το μεγάλο δικό του καλό. Δεν υπάρχει, μοναχοί, επίτευξη του ανώτατου με το κατώτερο. Αλλά με το ανώτατο, μοναχοί, υπάρχει επίτευξη του ανώτατου. Αυτή η άγια ζωή, μοναχοί, είναι σαν την κρέμα που πρέπει να πιεί, ο Διδάσκαλος είναι παρών. Γι' αυτό, μοναχοί, ξεκινήστε ενεργητικότητα για την επίτευξη του μη επιτευχθέντος, για το επίτευγμα του μη αποκτηθέντος, για την πραγμάτωση του μη πραγματωμένου. "Έτσι αυτή η αναχώρησή μας δεν θα είναι άκαρπη, θα είναι καρποφόρα, θα είναι ευημερούσα. Και αυτών από τους οποίους χρησιμοποιούμε τα αναγκαία είδη χιτώνων, προσφερόμενης τροφής, καταλύματος και φαρμάκων για ασθενείς, οι πράξεις τους προς εμάς θα έχουν μεγάλο καρπό, θα έχουν μεγάλο όφελος" - έτσι πρέπει να εξασκείστε, μοναχοί. Βλέποντας το δικό του καλό, μοναχοί, είναι σωστό να προσπαθεί κανείς με επιμέλεια· βλέποντας το καλό των άλλων, μοναχοί, είναι σωστό να προσπαθεί κανείς με επιμέλεια· βλέποντας το καλό και των δύο, μοναχοί, είναι σωστό να προσπαθεί κανείς με επιμέλεια». Δεύτερο.

3. Η ομιλία για την κοντινή αιτία

23. Διέμενε στη Σαβάτθι... κ.λπ... «Λέω, μοναχοί, ότι η εξάλειψη των νοητικών διαφθορών είναι για αυτόν που γνωρίζει, για αυτόν που βλέπει, όχι για αυτόν που δεν γνωρίζει, όχι για αυτόν που δεν βλέπει. Και τι, μοναχοί, γνωρίζοντας και τι βλέποντας υπάρχει εξάλειψη των νοητικών διαφθορών; Έτσι είναι η ύλη, έτσι είναι η προέλευση της ύλης, έτσι είναι η πάροδος της ύλης· έτσι είναι το αίσθημα... κ.λπ... έτσι είναι η αντίληψη... έτσι είναι οι δραστηριότητες... έτσι είναι η συνείδηση, έτσι είναι η προέλευση της συνείδησης, έτσι είναι η πάροδος της συνείδησης. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, σε αυτόν που γνωρίζει έτσι, σε αυτόν που βλέπει έτσι, υπάρχει εξάλειψη των νοητικών διαφθορών».

«Και αυτή τη γνώση της εξάλειψης κατά την εξάλειψη, μοναχοί, τη λέω ότι έχει κοντινή αιτία, όχι ότι δεν έχει κοντινή αιτία. Και ποια, μοναχοί, είναι η κοντινή αιτία της γνώσης της εξάλειψης; Πρέπει να ειπωθεί 'η απελευθέρωση'. Την απελευθέρωση, μοναχοί, τη λέω ότι έχει κοντινή αιτία, όχι ότι δεν έχει κοντινή αιτία. Και ποια, μοναχοί, είναι η κοντινή αιτία της απελευθέρωσης; Πρέπει να ειπωθεί 'το μη πάθος'. Το μη πάθος, μοναχοί, το λέω ότι έχει κοντινή αιτία, όχι ότι δεν έχει κοντινή αιτία. Και ποια, μοναχοί, είναι η κοντινή αιτία του μη πάθους; Πρέπει να ειπωθεί 'η αποστασιοποίηση'. Την αποστασιοποίηση, μοναχοί, τη λέω ότι έχει κοντινή αιτία, όχι ότι δεν έχει κοντινή αιτία. Και ποια, μοναχοί, είναι η κοντινή αιτία της αποστασιοποίησης; Πρέπει να ειπωθεί 'η γνώση και ενόραση των φαινομένων όπως πραγματικά είναι'. Τη γνώση και ενόραση των φαινομένων όπως πραγματικά είναι, μοναχοί, τη λέω ότι έχει κοντινή αιτία, όχι ότι δεν έχει κοντινή αιτία. Και ποια, μοναχοί, είναι η κοντινή αιτία της γνώσης και ενόρασης των φαινομένων όπως πραγματικά είναι; Πρέπει να ειπωθεί 'η αυτοσυγκέντρωση'. Την αυτοσυγκέντρωση, μοναχοί, τη λέω ότι έχει κοντινή αιτία, όχι ότι δεν έχει κοντινή αιτία.

«Και ποια, μοναχοί, είναι η κοντινή αιτία της αυτοσυγκέντρωσης; Πρέπει να ειπωθεί 'η ευχαρίστηση'. Την ευχαρίστηση, μοναχοί, τη λέω ότι έχει κοντινή αιτία, όχι ότι δεν έχει κοντινή αιτία. Και ποια, μοναχοί, είναι η κοντινή αιτία της ευχαρίστησης; Πρέπει να ειπωθεί 'η γαλήνη'. Τη γαλήνη, μοναχοί, τη λέω ότι έχει κοντινή αιτία, όχι ότι δεν έχει κοντινή αιτία. Και ποια, μοναχοί, είναι η κοντινή αιτία της γαλήνης; Πρέπει να ειπωθεί 'η αγαλλίαση'. Την αγαλλίαση, μοναχοί, τη λέω ότι έχει κοντινή αιτία, όχι ότι δεν έχει κοντινή αιτία. Και ποια, μοναχοί, είναι η κοντινή αιτία της αγαλλίασης; Πρέπει να ειπωθεί 'η χαρά'. Τη χαρά, μοναχοί, τη λέω ότι έχει κοντινή αιτία, όχι ότι δεν έχει κοντινή αιτία. Και ποια, μοναχοί, είναι η κοντινή αιτία της χαράς; Πρέπει να ειπωθεί 'η πίστη'. Την πίστη, μοναχοί, τη λέω ότι έχει κοντινή αιτία, όχι ότι δεν έχει κοντινή αιτία.

«Και ποια, μοναχοί, είναι η κοντινή αιτία της πίστης; Πρέπει να ειπωθεί 'ο πόνος'. Τον πόνο, μοναχοί, τον λέω ότι έχει κοντινή αιτία, όχι ότι δεν έχει κοντινή αιτία. Και ποια, μοναχοί, είναι η κοντινή αιτία του πόνου; Πρέπει να ειπωθεί 'η γέννηση'. Τη γέννηση, μοναχοί, τη λέω ότι έχει κοντινή αιτία, όχι ότι δεν έχει κοντινή αιτία. Και ποια, μοναχοί, είναι η κοντινή αιτία της γέννησης; Πρέπει να ειπωθεί 'το γίγνεσθαι'. Το γίγνεσθαι, μοναχοί, το λέω ότι έχει κοντινή αιτία, όχι ότι δεν έχει κοντινή αιτία. Και ποια, μοναχοί, είναι η κοντινή αιτία του γίγνεσθαι; Πρέπει να ειπωθεί 'η προσκόλληση'. Την προσκόλληση, μοναχοί, τη λέω ότι έχει κοντινή αιτία, όχι ότι δεν έχει κοντινή αιτία. Και ποια, μοναχοί, είναι η κοντινή αιτία της προσκόλλησης; Πρέπει να ειπωθεί 'η επιθυμία'. Την επιθυμία, μοναχοί, τη λέω ότι έχει κοντινή αιτία, όχι ότι δεν έχει κοντινή αιτία.

«Και ποια, μοναχοί, είναι η κοντινή αιτία της επιθυμίας; Πρέπει να ειπωθεί 'το αίσθημα'... κ.λπ... Πρέπει να ειπωθεί 'η επαφή'... Πρέπει να ειπωθεί 'οι έξι αισθητήριες βάσεις'... Πρέπει να ειπωθεί 'η νοητικότητα και υλικότητα'... Πρέπει να ειπωθεί 'η συνείδηση'... Πρέπει να ειπωθεί 'οι δραστηριότητες'. Τις δραστηριότητες, μοναχοί, τις λέω ότι έχουν κοντινή αιτία, όχι ότι δεν έχουν κοντινή αιτία. Και ποια, μοναχοί, είναι η κοντινή αιτία των δραστηριοτήτων; Πρέπει να ειπωθεί 'η άγνοια'.

«Έτσι λοιπόν, μοναχοί, με την άγνοια ως κοντινή αιτία υπάρχουν δραστηριότητες, με τις δραστηριότητες ως κοντινή αιτία υπάρχει συνείδηση, με τη συνείδηση ως κοντινή αιτία υπάρχει νοητικότητα και υλικότητα, με τη νοητικότητα και υλικότητα

ως κοντινή αιτία υπάρχουν οι έξι αισθητήριες βάσεις, με τις έξι αισθητήριες βάσεις ως κοντινή αιτία υπάρχει επαφή, με την επαφή ως κοντινή αιτία υπάρχει αίσθημα, με το αίσθημα ως κοντινή αιτία υπάρχει επιθυμία, με την επιθυμία ως κοντινή αιτία υπάρχει προσκόλληση, με την προσκόλληση ως κοντινή αιτία υπάρχει γίνεσθαι, με το γίνεσθαι ως κοντινή αιτία υπάρχει γέννηση, με τη γέννηση ως κοντινή αιτία υπάρχει πόνος, με τον πόνο ως κοντινή αιτία υπάρχει πίστη, με την πίστη ως κοντινή αιτία υπάρχει χαρά, με τη χαρά ως κοντινή αιτία υπάρχει αγαλλίαση, με την αγαλλίαση ως κοντινή αιτία υπάρχει γαλήνη, με τη γαλήνη ως κοντινή αιτία υπάρχει ευτυχία, με την ευτυχία ως κοντινή αιτία υπάρχει αυτοσυγκέντρωση, με την αυτοσυγκέντρωση ως κοντινή αιτία υπάρχει γνώση και ενόραση των φαινομένων όπως πραγματικά είναι, με τη γνώση και ενόραση των φαινομένων όπως πραγματικά είναι ως κοντινή αιτία υπάρχει αποστασιοποίηση, με την αποστασιοποίηση ως κοντινή αιτία υπάρχει μη πάθος, με το μη πάθος ως κοντινή αιτία υπάρχει απελευθέρωση, με την απελευθέρωση ως κοντινή αιτία υπάρχει γνώση της εξάλειψης.

«Όπως, μοναχοί, όταν ο ουρανός βρέχει με μεγάλες σταγόνες στην κορυφή του βουνού, εκείνο το νερό κυλώντας κατά την κλίση γεμίζει τις σχισμές, τις ρωγμές και τα ρυάκια του βουνού. Όταν οι σχισμές, οι ρωγμές και τα ρυάκια του βουνού γεμίσουν, γεμίζουν τις μικρές λίμνες. Όταν οι μικρές λίμνες γεμίσουν, γεμίζουν τις μεγάλες λίμνες. Όταν οι μεγάλες λίμνες γεμίσουν, γεμίζουν τα μικρά ποτάμια. Όταν τα μικρά ποτάμια γεμίσουν, γεμίζουν τα μεγάλα ποτάμια. Όταν τα μεγάλα ποτάμια γεμίσουν, γεμίζουν τον μεγάλο ωκεανό.

«Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, με την άγνοια ως κοντινή αιτία υπάρχουν δραστηριότητες, με τις δραστηριότητες ως κοντινή αιτία υπάρχει συνείδηση, με τη συνείδηση ως κοντινή αιτία υπάρχει νοητικότητα και υλικότητα, με τη νοητικότητα και υλικότητα ως κοντινή αιτία υπάρχουν οι έξι αισθητήριες βάσεις, με τις έξι αισθητήριες βάσεις ως κοντινή αιτία υπάρχει επαφή, με την επαφή ως κοντινή αιτία υπάρχει αίσθημα, με το αίσθημα ως κοντινή αιτία υπάρχει επιθυμία, με την επιθυμία ως κοντινή αιτία υπάρχει προσκόλληση, με την προσκόλληση ως κοντινή αιτία υπάρχει γίνεσθαι, με το γίνεσθαι ως κοντινή αιτία υπάρχει γέννηση, με τη γέννηση ως κοντινή αιτία υπάρχει πόνος, με τον πόνο ως κοντινή αιτία υπάρχει πίστη, με την πίστη ως κοντινή αιτία υπάρχει χαρά, με τη χαρά ως κοντινή αιτία υπάρχει αγαλλίαση, με την αγαλλίαση ως κοντινή αιτία υπάρχει γαλήνη, με τη γαλήνη ως κοντινή αιτία υπάρχει ευτυχία, με την ευτυχία ως κοντινή αιτία υπάρχει αυτοσυγκέντρωση, με την αυτοσυγκέντρωση ως κοντινή αιτία υπάρχει γνώση και ενόραση των φαινομένων όπως πραγματικά είναι, με τη γνώση και ενόραση των φαινομένων όπως πραγματικά είναι ως κοντινή αιτία υπάρχει αποστασιοποίηση, με την αποστασιοποίηση ως κοντινή αιτία υπάρχει μη πάθος, με το μη πάθος ως κοντινή αιτία υπάρχει απελευθέρωση, με την απελευθέρωση ως κοντινή αιτία υπάρχει γνώση της εξάλειψης». Τρίτη.

4. Η ομιλία για τους αλλόδοξους

24. Διέμενε στη Ρατζάγκαχα, στο Άλσος των Μπαμπού. Τότε ο σεβάσμιος Σαριπούττα, αφού ντύθηκε το πρωί και πήρε το κύπελλο και τους χιτώνες του, μπήκε στη Ρατζάγκαχα για προσφερόμενη τροφή. Τότε στον σεβάσμιο Σαριπούττα ήρθε αυτή η σκέψη: «Είναι πολύ νωρίς ακόμα για να περπατήσω στη Ρατζάγκαχα για προσφερόμενη τροφή. Γιατί να μην πάω στο πάρκο των αλλόδοξων περιπλανώμενων

ασκητών;»

Τότε ο σεβάσμιος Σαριπούττα πήγε στο πάρκο των αλλόδοξων περιπλανώμενων ασκητών· αφού πλησίασε, χαιρέτησε εκείνους τους αλλόδοξους περιπλανώμενους ασκητές. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισε στο πλάι. Στον σεβάσμιο Σαριπούττα που καθόταν στο πλάι, εκείνοι οι αλλόδοξοι περιπλανώμενοι ασκητές είπαν:

«Υπάρχουν, φίλε Σαριπούττα, κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που υποστηρίζουν τη θεωρία της πράξης και διακηρύσσουν ότι η δυστυχία είναι αυτοδημιούργητη. Υπάρχουν επίσης, φίλε Σαριπούττα, κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που υποστηρίζουν τη θεωρία της πράξης και διακηρύσσουν ότι η δυστυχία είναι ετεροδημιούργητη. Υπάρχουν, φίλε Σαριπούττα, κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που υποστηρίζουν τη θεωρία της πράξης και διακηρύσσουν ότι η δυστυχία είναι και αυτοδημιούργητη και ετεροδημιούργητη. Υπάρχουν επίσης, φίλε Σαριπούττα, κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που υποστηρίζουν τη θεωρία της πράξης και διακηρύσσουν ότι η δυστυχία δεν είναι ούτε αυτοδημιούργητη ούτε ετεροδημιούργητη αλλά τυχαία γεγεννημένη. Εδώ λοιπόν, φίλε Σαριπούττα, τι υποστηρίζει ο ασκητής Γκόταμα, τι διδάσκει; Και πώς απαντώντας εμείς θα λέμε αυτό που έχει πει ο ασκητής Γκόταμα, και δεν θα συκοφαντούμε τον ασκητή Γκόταμα με ψέματα, και θα εξηγούμε σύμφωνα με τη Διδασκαλία, και καμία εύλογη επίκριση δεν θα οδηγεί σε αξιόμεμπτη θέση;»

«Η δυστυχία, φίλοι, έχει δηλωθεί από τον Ευλογημένο ως εξαρτώμενα γεγεννημένη. Εξαρτώμενο από τι; Εξαρτώμενο από την επαφή». Λέγοντας έτσι θα έλεγε κανείς αυτό που έχει πει ο Ευλογημένος, και δεν θα συκοφαντούσε τον Ευλογημένο με ψέματα, και θα εξηγούσε σύμφωνα με τη Διδασκαλία, και καμία εύλογη επίκριση δεν θα οδηγούσε σε αξιόμεμπτη θέση.

«Σε αυτή την περίπτωση, φίλοι, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που υποστηρίζουν τη θεωρία της πράξης και διακηρύσσουν ότι η δυστυχία είναι αυτοδημιούργητη, αυτό επίσης έχει ως συνθήκη την επαφή. Και εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που υποστηρίζουν τη θεωρία της πράξης και διακηρύσσουν ότι η δυστυχία είναι ετεροδημιούργητη, αυτό επίσης έχει ως συνθήκη την επαφή. Και εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που υποστηρίζουν τη θεωρία της πράξης και διακηρύσσουν ότι η δυστυχία είναι και αυτοδημιούργητη και ετεροδημιούργητη, αυτό επίσης έχει ως συνθήκη την επαφή. Και εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που υποστηρίζουν τη θεωρία της πράξης και διακηρύσσουν ότι η δυστυχία δεν είναι ούτε αυτοδημιούργητη ούτε ετεροδημιούργητη αλλά τυχαία γεγεννημένη, αυτό επίσης έχει ως συνθήκη την επαφή.

«Σε αυτή την περίπτωση, φίλοι, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που υποστηρίζουν τη θεωρία της πράξης και διακηρύσσουν ότι η δυστυχία είναι αυτοδημιούργητη, είναι αδύνατον αυτοί να βιώσουν αυτό χωρίς την επαφή. Και εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που υποστηρίζουν τη θεωρία της πράξης και διακηρύσσουν ότι η δυστυχία είναι ετεροδημιούργητη, είναι αδύνατον αυτοί να βιώσουν αυτό χωρίς την επαφή. Και εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που υποστηρίζουν τη θεωρία της πράξης και διακηρύσσουν ότι η δυστυχία είναι και αυτοδημιούργητη και ετεροδημιούργητη, είναι αδύνατον αυτοί να βιώσουν αυτό χωρίς την επαφή. Και εκείνοι οι ασκητές και

βραχμάνοι που υποστηρίζουν τη θεωρία της πράξης και διακηρύσσουν ότι η δυστυχία δεν είναι ούτε αυτοδημιούργητη ούτε ετεροδημιούργητη αλλά τυχαία γεγεννημένη, είναι αδύνατον αυτοί να βιώσουν αυτό χωρίς την επαφή».

Ο σεβάσμιος Άναντα άκουσε αυτή τη συνομιλία του σεβάσμιου Σαριπούττα με εκείνους τους αλλόδοξους περιπλανώμενους ασκητές. Τότε ο σεβάσμιος Άναντα, αφού περπάτησε στη Ρατζάγκαχα για προσφερόμενη τροφή, μετά το γεύμα, έχοντας επιστρέψει από τη συλλογή τροφής, πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Άναντα ανέφερε στον Ευλογημένο όλη τη συνομιλία που είχε ο σεβάσμιος Σαριπούττα με εκείνους τους αλλόδοξους περιπλανώμενους ασκητές.

«Καλώς, καλώς, Άναντα, όπως ο Σαριπούττα απαντώντας ορθά θα απαντούσε. Εξαρτώμενα γεγεννημένη, Άναντα, η δυστυχία έχει ειπωθεί από εμένα. Εξαρτώμενο από τι; Εξαρτώμενο από την επαφή». Λέγοντας έτσι θα έλεγε αυτό που έχω πει, και δεν θα με συκοφαντούσε με ψέματα, και θα εξηγούσε σύμφωνα με τη Διδασκαλία, και καμία εύλογη επίκριση δεν θα οδηγούσε σε αξιόμεικτη θέση.

«Σε αυτή την περίπτωση, Άναντα, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που υποστηρίζουν την πράξη και διακηρύσσουν ότι η δυστυχία είναι αυτοδημιούργητη, αυτό επίσης έχει ως συνθήκη την επαφή. Και εκείνοι... κ.λπ... και εκείνοι... κ.λπ... και εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που υποστηρίζουν την πράξη και διακηρύσσουν ότι η δυστυχία δεν είναι ούτε αυτοδημιούργητη ούτε ετεροδημιούργητη αλλά τυχαία γεγεννημένη, αυτό επίσης έχει ως συνθήκη την επαφή.

«Σε αυτή την περίπτωση, Άναντα, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που υποστηρίζουν την πράξη και διακηρύσσουν ότι η δυστυχία είναι αυτοδημιούργητη, είναι αδύνατον αυτοί να βιώσουν αυτό χωρίς την επαφή. Και εκείνοι... κ.λπ... και εκείνοι... κ.λπ... και εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που υποστηρίζουν την πράξη και διακηρύσσουν ότι η δυστυχία δεν είναι ούτε αυτοδημιούργητη ούτε ετεροδημιούργητη αλλά τυχαία γεγεννημένη, είναι αδύνατον αυτοί να βιώσουν αυτό χωρίς την επαφή.

«Κάποτε εγώ, Άναντα, διέμενα εδώ ακριβώς στο Ρατζάγκαχα, στο Άλσος των Μπαμπού, στο καταφύγιο σίτισης σκιούρων. Τότε εγώ, Άναντα, αφού ντύθηκα το πρωί και πήρα το κύπελλο και τους χιτώνες μου, μπήκα στη Ρατζάγκαχα για προσφερόμενη τροφή. Σε μένα, Άναντα, ήρθε αυτή η σκέψη: 'Είναι πολύ νωρίς ακόμα για να περπατήσω στη Ρατζάγκαχα για προσφερόμενη τροφή. Γιατί να μην πάω στο πάρκο των αλλόδοξων περιπλανώμενων ασκητών;»

«Τότε εγώ, Άναντα, πήγα στο πάρκο των αλλόδοξων περιπλανώμενων ασκητών· αφού πλησίασα, χαιρέτησα εκείνους τους αλλόδοξους περιπλανώμενους ασκητές. Αφού ολοκλήρωσα την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισα στο πλάι. Σε μένα που καθόμουν στο πλάι, Άναντα, εκείνοι οι αλλόδοξοι περιπλανώμενοι ασκητές είπαν:

'Υπάρχουν, φίλε Γκόταμα, κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που υποστηρίζουν την πράξη και διακηρύσσουν ότι η δυστυχία είναι αυτοδημιούργητη. Υπάρχουν επίσης, φίλε Γκόταμα, κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που υποστηρίζουν την πράξη και διακηρύσσουν ότι η δυστυχία είναι ετεροδημιούργητη. Υπάρχουν, φίλε Γκόταμα, κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που υποστηρίζουν την πράξη και διακηρύσσουν ότι η

δυστυχία είναι και αυτοδημιούργητη και ετεροδημιούργητη. Υπάρχουν επίσης, φίλε Γκόταμα, κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που υποστηρίζουν την πράξη και διακηρύσσουν ότι η δυστυχία δεν είναι ούτε αυτοδημιούργητη ούτε ετεροδημιούργητη αλλά τυχαία γεγεννημένη. Εδώ τι υποστηρίζει ο σεβάσμιος Γκόταμα, τι διδάσκει; Πώς απαντώντας εμείς θα λέμε αυτό που έχει πει ο σεβάσμιος Γκόταμα, και δεν θα συκοφαντούμε τον σεβάσμιο Γκόταμα με ψέματα, και θα εξηγούμε σύμφωνα με τη Διδασκαλία, και καμία εύλογη επίκριση δεν θα οδηγεί σε αξιόμεμπτη θέση;»

«Όταν αυτό ειπώθηκε, εγώ, Άναντα, είπα σε εκείνους τους αλλόδοξους περιπλανώμενους ασκητές: 'Εξαρτώμενα γεγεννημένη, φίλοι, η δυστυχία έχει ειπωθεί από εμένα. Εξαρτώμενο από τι; Εξαρτώμενο από την επαφή». Λέγοντας έτσι θα έλεγε αυτό που έχω πει, και δεν θα με συκοφαντούσε με ψέματα, και θα εξηγούσε σύμφωνα με τη Διδασκαλία, και καμία εύλογη επίκριση δεν θα οδηγούσε σε αξιόμεμπτη θέση.'»

«Σε αυτή την περίπτωση, φίλοι, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που υποστηρίζουν τη θεωρία της πράξης και διακηρύσσουν ότι η δυστυχία είναι αυτοδημιούργητη, αυτό επίσης έχει ως συνθήκη την επαφή. Και εκείνοι... κ.λπ... και εκείνοι... κ.λπ... και εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που υποστηρίζουν την πράξη και διακηρύσσουν ότι η δυστυχία δεν είναι ούτε αυτοδημιούργητη ούτε ετεροδημιούργητη αλλά τυχαία γεγεννημένη, αυτό επίσης έχει ως συνθήκη την επαφή.

«Σε αυτή την περίπτωση, φίλοι, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που υποστηρίζουν τη θεωρία της πράξης και διακηρύσσουν ότι η δυστυχία είναι αυτοδημιούργητη, είναι αδύνατον αυτοί να βιώσουν αυτό χωρίς την επαφή. Και εκείνοι... κ.λπ... και εκείνοι... κ.λπ... και εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που είναι υποστηρικτές της πράξης και διακηρύσσουν ότι η δυστυχία δεν είναι ούτε αυτοδημιούργητη ούτε ετεροδημιούργητη αλλά τυχαία γεγεννημένη, είναι αδύνατον αυτοί να βιώσουν αυτό χωρίς την επαφή». «Θαυμαστό, σεβάσμιε κύριε, εκπληκτικό, σεβάσμιε κύριε! Πώς είναι δυνατόν με έναν μόνο όρο να έχει ειπωθεί ολόκληρο το νόημα. Θα μπορούσε άραγε, σεβάσμιε κύριε, αυτό το ίδιο νόημα λεγόμενο αναλυτικά να είναι και βαθύ και βαθύ στην εμφάνισή του;»

«Τότε λοιπόν, Άναντα, ας σου έρθει αυτό στο νου». «Αν, σεβάσμιε κύριε, με ρωτούσαν έτσι - 'Το γήρας και ο θάνατος, φίλε Άναντα, ποια έχουν ως πηγή, ποια ως προέλευση, ποια ως γέννηση, ποια ως παραγωγή;' Έτσι ερωτηθείς εγώ, σεβάσμιε κύριε, έτσι θα απαντούσα - 'Το γήρας και ο θάνατος, φίλε, έχουν τη γέννηση ως πηγή, τη γέννηση ως προέλευση, τη γέννηση ως γέννηση, τη γέννηση ως παραγωγή'. Έτσι ερωτηθείς εγώ, σεβάσμιε κύριε, έτσι θα απαντούσα.

«Αν, σεβάσμιε κύριε, με ρωτούσαν έτσι - 'Η γέννηση όμως, φίλε Άναντα, ποια έχει ως πηγή, ποια ως προέλευση, ποια ως γέννηση, ποια ως παραγωγή;' Έτσι ερωτηθείς εγώ, σεβάσμιε κύριε, έτσι θα απαντούσα - 'Η γέννηση, φίλε, έχει το γίγνεσθαι ως πηγή, το γίγνεσθαι ως προέλευση, το γίγνεσθαι ως γέννηση, το γίγνεσθαι ως παραγωγή'. Έτσι ερωτηθείς εγώ, σεβάσμιε κύριε, έτσι θα απαντούσα.

«Αν, σεβάσμιε κύριε, με ρωτούσαν έτσι - 'Το γίγνεσθαι όμως, φίλε Άναντα, ποιο έχει ως πηγή, ποιο ως προέλευση, ποιο ως γέννηση, ποιο ως παραγωγή;' Έτσι ερωτηθείς εγώ, σεβάσμιε κύριε, έτσι θα απαντούσα - 'Το γίγνεσθαι, φίλε, έχει την προσκόλληση ως πηγή, την προσκόλληση ως προέλευση, την προσκόλληση ως γέννηση, την προσκόλληση ως παραγωγή'. Έτσι ερωτηθείς εγώ, σεβάσμιε κύριε, έτσι θα

απαντούσα.

«Αν, σεβάσμιε κύριε, με ρωτούσαν έτσι - η προσκόλληση όμως, φίλε... κ.λπ... η επιθυμία όμως, φίλε... κ.λπ... το αίσθημα όμως, φίλε... κ.λπ... αν, σεβάσμιε κύριε, με ρωτούσαν έτσι - 'Η επαφή όμως, φίλε Άναντα, ποια έχει ως πηγή, ποια ως προέλευση, ποια ως γέννηση, ποια ως παραγωγή;' Έτσι ερωτηθείς εγώ, σεβάσμιε κύριε, έτσι θα απαντούσα - 'Η επαφή, φίλε, έχει τις έξι αισθητήριες βάσεις ως πηγή, τις έξι αισθητήριες βάσεις ως προέλευση, τις έξι αισθητήριες βάσεις ως γέννηση, τις έξι αισθητήριες βάσεις ως παραγωγή'. 'Αλλά ακριβώς, φίλε, από την πλήρη φθίση και παύση των έξι αισθητηριακών βάσεων της επαφής υπάρχει η παύση της επαφής· από την παύση της επαφής υπάρχει η παύση του αισθήματος· από την παύση του αισθήματος υπάρχει η παύση της επιθυμίας· από την παύση της επιθυμίας υπάρχει η παύση της προσκόλλησης· από την παύση της προσκόλλησης υπάρχει η παύση του γίνεσθαι· από την παύση του γίνεσθαι υπάρχει η παύση της γέννησης· από την παύση της γέννησης καταπαύουν τα γηρατειά και ο θάνατος, η λύπη, ο θρήνος, ο πόνος, η δυσaréσκεια και το άγχος. Έτσι υπάρχει η παύση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου'. Έτσι ερωτηθείς εγώ, σεβάσμιε κύριε, έτσι θα απαντούσα». Τέταρτο.

5. Η ομιλία για τον Μπούμιτζα

25. Διέμενε στη Σαβάτθι. Τότε ο σεβάσμιος Μπούμιτζα, την απογευματινή περίοδο της ημέρας, αφού βγήκε από την απομόνωση, πλησίασε τον σεβάσμιο Σαριπούττα· αφού πλησίασε, χαιρέτησε τον σεβάσμιο Σαριπούττα. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Μπούμιτζα είπε στον σεβάσμιο Σαριπούττα:

«Υπάρχουν, φίλε Σαριπούττα, κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που υποστηρίζουν τη θεωρία της πράξης και διακηρύσσουν ότι η ευτυχία και η δυστυχία είναι αυτοδημιούργητες. Υπάρχουν επίσης, φίλε Σαριπούττα, κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που υποστηρίζουν τη θεωρία της πράξης και διακηρύσσουν ότι η ευτυχία και η δυστυχία είναι ετεροδημιούργητες. Υπάρχουν, φίλε Σαριπούττα, κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που υποστηρίζουν τη θεωρία της πράξης και διακηρύσσουν ότι η ευτυχία και η δυστυχία είναι και αυτοδημιούργητες και ετεροδημιούργητες. Υπάρχουν επίσης, φίλε Σαριπούττα, κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που υποστηρίζουν τη θεωρία της πράξης και διακηρύσσουν ότι η ευτυχία και η δυστυχία δεν είναι ούτε αυτοδημιούργητες ούτε ετεροδημιούργητες αλλά τυχαία γεγεννημένες. Εδώ λοιπόν, φίλε Σαριπούττα, τι υποστηρίζει ο Ευλογημένος, τι διδάσκει, και πώς απαντώντας εμείς θα λέμε αυτό που έχει πει ο Ευλογημένος, και δεν θα συκοφαντούμε τον Ευλογημένο με ψέματα, και θα εξηγούμε σύμφωνα με τη Διδασκαλία, και καμία εύλογη επίκριση δεν θα οδηγήσει σε αξιόμεμπτη θέση;»

«Η ευτυχία και η δυστυχία, φίλε, έχουν δηλωθεί από τον Ευλογημένο ως εξαρτώμενα γεγεννημένες. Εξαρτώμενο από τι; Εξαρτώμενο από την επαφή». Λέγοντας έτσι θα έλεγε κανείς αυτό που έχει πει ο Ευλογημένος, και δεν θα συκοφαντούσε τον Ευλογημένο με ψέματα, και θα εξηγούσε σύμφωνα με τη Διδασκαλία, και καμία εύλογη επίκριση δεν θα οδηγούσε σε αξιόμεμπτη θέση.

«Σε αυτή την περίπτωση, φίλε, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που υποστηρίζουν τη θεωρία της πράξης και διακηρύσσουν ότι η ευτυχία και η δυστυχία είναι αυτοδημιούργητες, αυτό επίσης έχει ως συνθήκη την επαφή. Και εκείνοι... κ.λπ... και

εκείνοι... κ.λπ... και εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που υποστηρίζουν τη θεωρία της πράξης και διακηρύσσουν ότι η ευτυχία και η δυστυχία δεν είναι ούτε αυτοδημιούργητες ούτε ετεροδημιούργητες αλλά τυχαία γεγεννημένες, αυτό επίσης έχει ως συνθήκη την επαφή.

«Σε αυτή την περίπτωση, φίλε, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που υποστηρίζουν τη θεωρία της πράξης και διακηρύσσουν ότι η ευτυχία και η δυστυχία είναι αυτοδημιούργητες, είναι αδύνατον αυτοί να βιώσουν αυτό χωρίς την επαφή. Και εκείνοι... κ.λπ. ... και εκείνοι... κ.λπ... και εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που υποστηρίζουν τη θεωρία της πράξης και διακηρύσσουν ότι η ευτυχία και η δυστυχία δεν είναι ούτε αυτοδημιούργητες ούτε ετεροδημιούργητες αλλά τυχαία γεγεννημένες, είναι αδύνατον αυτοί να βιώσουν αυτό χωρίς την επαφή».

Ο σεβάσμιος Άναντα άκουσε αυτή τη συνομιλία του σεβάσμιου Σαριπούττα με τον σεβάσμιο Μπούμιτζα. Τότε ο σεβάσμιος Άναντα πήγε προς τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Άναντα ανέφερε στον Ευλογημένο όλη τη συνομιλία που είχε ο σεβάσμιος Σαριπούττα με τον σεβάσμιο Μπούμιτζα.

«Καλώς, καλώς, Άναντα, όπως ο Σαριπούττα απαντώντας ορθά θα απαντούσε. Εξαρτώμενα γεγεννημένες, Άναντα, η ευτυχία και η δυστυχία έχουν ειπωθεί από εμένα. Εξαρτώμενο από τι; Εξαρτώμενο από την επαφή». Λέγοντας έτσι θα έλεγε αυτό που έχω πει, και δεν θα με συκοφαντούσε με ψέματα, και θα εξηγούσε σύμφωνα με τη Διδασκαλία, και καμία εύλογη επίκριση δεν θα οδηγούσε σε αξιόμεμπτη θέση.

«Σε αυτή την περίπτωση, Άναντα, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που υποστηρίζουν τη θεωρία της πράξης και διακηρύσσουν ότι η ευτυχία και η δυστυχία είναι αυτοδημιούργητες, αυτό επίσης έχει ως συνθήκη την επαφή. Και εκείνοι... κ.λπ... και εκείνοι... κ.λπ... και εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που υποστηρίζουν τη θεωρία της πράξης και διακηρύσσουν ότι η ευτυχία και η δυστυχία δεν είναι ούτε αυτοδημιούργητες ούτε ετεροδημιούργητες αλλά τυχαία γεγεννημένες, αυτό επίσης έχει ως συνθήκη την επαφή.

«Σε αυτή την περίπτωση, Άναντα, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που υποστηρίζουν τη θεωρία της πράξης και διακηρύσσουν ότι η ευτυχία και η δυστυχία είναι αυτοδημιούργητες, είναι αδύνατον αυτοί να βιώσουν αυτό χωρίς την επαφή. Και εκείνοι... κ.λπ... και εκείνοι... κ.λπ... και εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που υποστηρίζουν τη θεωρία της πράξης και διακηρύσσουν ότι η ευτυχία και η δυστυχία δεν είναι ούτε αυτοδημιούργητες ούτε ετεροδημιούργητες αλλά τυχαία γεγεννημένες, είναι αδύνατον αυτοί να βιώσουν αυτό χωρίς την επαφή.

«Όταν λοιπόν, Άναντα, υπάρχει σώμα, εξαιτίας της σωματικής βούλησης εγείρεται εσωτερικά ευτυχία και δυστυχία. Όταν λοιπόν, Άναντα, υπάρχει ομιλία, εξαιτίας της λεκτικής βούλησης εγείρεται εσωτερικά ευτυχία και δυστυχία. Όταν λοιπόν, Άναντα, υπάρχει νους, εξαιτίας της νοητικής βούλησης εγείρεται εσωτερικά ευτυχία και δυστυχία, και με την άγνοια ως συνθήκη.

«Είτε ο ίδιος, Άναντα, δημιουργεί εκείνη τη σωματική δραστηριότητα, η οποία ως συνθήκη του εγείρει εσωτερικά ευτυχία και δυστυχία. Είτε άλλοι, Άναντα, δημιουργούν εκείνη τη σωματική δραστηριότητα, η οποία ως συνθήκη του εγείρει εσωτερικά ευτυχία και δυστυχία. Είτε με πλήρη επίγνωση, Άναντα, δημιουργεί εκείνη

τη σωματική δραστηριότητα, η οποία ως συνθήκη του εγείρει εσωτερικά ευτυχία και δυστυχία. Είτε χωρίς πλήρη επίγνωση, Άναντα, δημιουργεί εκείνη τη σωματική δραστηριότητα, η οποία ως συνθήκη του εγείρει εσωτερικά ευτυχία και δυστυχία.

«Είτε ο ίδιος, Άναντα, δημιουργεί εκείνη τη λεκτική δραστηριότητα, η οποία ως συνθήκη του εγείρει εσωτερικά ευτυχία και δυστυχία. Είτε άλλοι, Άναντα, δημιουργούν εκείνη τη λεκτική δραστηριότητα, η οποία ως συνθήκη του εγείρει εσωτερικά ευτυχία και δυστυχία. Είτε με πλήρη επίγνωση, Άναντα... κ.λπ... είτε χωρίς πλήρη επίγνωση, Άναντα, δημιουργεί εκείνη τη λεκτική δραστηριότητα, η οποία ως συνθήκη του εγείρει εσωτερικά ευτυχία και δυστυχία.

«Είτε ο ίδιος, Άναντα, δημιουργεί εκείνη τη νοητική δραστηριότητα, η οποία ως συνθήκη του εγείρει εσωτερικά ευτυχία και δυστυχία. Είτε άλλοι, Άναντα, δημιουργούν εκείνη τη νοητική δραστηριότητα, η οποία ως συνθήκη του εγείρει εσωτερικά ευτυχία και δυστυχία. Είτε με πλήρη επίγνωση, Άναντα... κ.λπ... είτε χωρίς πλήρη επίγνωση, Άναντα, δημιουργεί εκείνη τη νοητική δραστηριότητα, η οποία ως συνθήκη του εγείρει εσωτερικά ευτυχία και δυστυχία.

«Σε αυτά τα φαινόμενα, Άναντα, η άγνοια είναι εμπλεκόμενη. Αλλά ακριβώς από την πλήρη φθίση και παύση της άγνοιας, Άναντα, εκείνο το σώμα δεν υπάρχει, το οποίο ως συνθήκη του εγείρει εσωτερικά ευτυχία και δυστυχία. Εκείνη η ομιλία δεν υπάρχει, η οποία ως συνθήκη του εγείρει εσωτερικά ευτυχία και δυστυχία. Εκείνος ο νους δεν υπάρχει, ο οποίος ως συνθήκη του εγείρει εσωτερικά ευτυχία και δυστυχία. Εκείνο το χωράφι δεν υπάρχει... κ.λπ... εκείνο το θεμέλιο δεν υπάρχει... κ.λπ... εκείνη η αισθητήρια βάση δεν υπάρχει... κ.λπ... εκείνη η αιτία δεν υπάρχει, η οποία ως συνθήκη του εγείρει εσωτερικά ευτυχία και δυστυχία». Πέμπτο.

6. Η ομιλία για τον Ουπαβάνα

26. Διέμενε στη Σαβάτθι. Τότε ο σεβάσμιος Ουπαβάνα πήγε εκεί όπου ήταν ο Ευλογημένος· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Ουπαβάνα είπε στον Ευλογημένο:

«Υπάρχουν, σεβάσμιε κύριε, κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που διακηρύσσουν ότι η δυστυχία είναι αυτοδημιούργητη. Υπάρχουν επίσης, σεβάσμιε κύριε, κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που διακηρύσσουν ότι η δυστυχία είναι ετεροδημιούργητη. Υπάρχουν επίσης, σεβάσμιε κύριε, κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που διακηρύσσουν ότι η δυστυχία είναι και αυτοδημιούργητη και ετεροδημιούργητη. Υπάρχουν επίσης, σεβάσμιε κύριε, κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που διακηρύσσουν ότι η δυστυχία δεν είναι ούτε αυτοδημιούργητη ούτε ετεροδημιούργητη αλλά τυχαία γεγεννημένη. Εδώ λοιπόν, σεβάσμιε κύριε, τι υποστηρίζει ο Ευλογημένος, τι διδάσκει, και πώς απαντώντας εμείς θα λέμε αυτό που έχει πει ο Ευλογημένος, και δεν θα συκοφαντούμε τον Ευλογημένο με ψέματα, και θα εξηγούμε σύμφωνα με τη Διδασκαλία, και καμία εύλογη επίκριση δεν θα οδηγεί σε αξιόμεμπτη θέση;»

«Η δυστυχία, Ουπαβάνα, έχει δηλωθεί από εμένα ως εξαρτώμενα γεγεννημένη. Εξαρτώμενο από τι; Εξαρτώμενο από την επαφή». Λέγοντας έτσι θα έλεγε αυτό που έχω πει, και δεν θα με συκοφαντούσε με ψέματα, και θα εξηγούσε σύμφωνα με τη Διδασκαλία, και καμία εύλογη επίκριση δεν θα οδηγούσε σε αξιόμεμπτη θέση.

«Σε αυτή την περίπτωση, Ουπαβάνα, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που διακηρύσσουν ότι η δυστυχία είναι αυτοδημιούργητη, αυτό επίσης έχει ως συνθήκη

την επαφή. Και εκείνοι... κ.λπ... και εκείνοι... κ.λπ... και εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που διακηρύσσουν ότι η δυστυχία δεν είναι ούτε αυτοδημιούργητη ούτε ετεροδημιούργητη αλλά τυχαία γεγεννημένη, αυτό επίσης έχει ως συνθήκη την επαφή.

«Σε αυτή την περίπτωση, Ουπαβάνα, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που διακηρύσσουν ότι η δυστυχία είναι αυτοδημιούργητη, είναι αδύνατον αυτοί να βιώσουν αυτό χωρίς την επαφή. Και εκείνοι... κ.λπ... και εκείνοι... κ.λπ... και εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που διακηρύσσουν ότι η δυστυχία δεν είναι ούτε αυτοδημιούργητη ούτε ετεροδημιούργητη αλλά τυχαία γεγεννημένη, είναι αδύνατον αυτοί να βιώσουν αυτό χωρίς την επαφή». Έκτο.

7. Η ομιλία για τις συνθήκες

27. Διέμενε στη Σαβάτθι... κ.λπ... «Με την άγνοια ως συνθήκη, μοναχοί, υπάρχουν δραστηριότητες· με τις δραστηριότητες ως συνθήκη υπάρχει συνείδηση... κ.λπ... Έτσι υπάρχει η προέλευση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου.

«Και τι, μοναχοί, είναι τα γηρατειά και ο θάνατος; Η γήρανση εκείνων των διαφόρων όντων σε εκείνες τις διάφορες τάξεις όντων, το γέραςμα, το σπάσιμο των δοντιών, το γκριζάρισμα των μαλλιών, η ρυτίδωση του δέρματος, η μείωση της διάρκειας ζωής, η φθορά των ικανοτήτων - αυτό ονομάζεται γήρας. Ο θάνατος εκείνων των διαφόρων όντων από εκείνες τις διάφορες τάξεις όντων, ο αποθαμός, η αποθαμή, η διάλυση, η εξαφάνιση, ο θάνατος, το πέραςμα, η λήξη του χρόνου, η διάλυση των συναθροισμάτων, η απόθεση του σώματος· αυτό ονομάζεται θάνατος. Έτσι αυτό το γήρας και αυτός ο θάνατος. Αυτό ονομάζεται, μοναχοί, γήρας και θάνατος. Από την προέλευση της γέννησης προέρχεται η προέλευση του γήρατος και του θανάτου· από την παύση της γέννησης προέρχεται η παύση του γήρατος και του θανάτου. Αυτή ακριβώς η ευγενής οκταμελής οδός είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση του γήρατος και του θανάτου. Δηλαδή: ορθή άποψη, ορθός λογισμός, ορθή ομιλία, ορθή πράξη, ορθός βιοπορισμός, ορθή προσπάθεια, ορθή μνήμη, ορθή αυτοσυγκέντρωση.

«Και ποια, μοναχοί, είναι η γέννηση;... κ.λπ... και ποιο, μοναχοί, είναι το γίγνεσθαι;... και ποια είναι, μοναχοί, η προσκόλληση;... και ποια, μοναχοί, είναι η επιθυμία;... και ποιο, μοναχοί, είναι το αίσθημα;... και ποια, μοναχοί, είναι η επαφή;... και ποιες είναι, μοναχοί, οι έξι αισθητήριες βάσεις;... και ποια είναι, μοναχοί, η νοητικότητα και υλικότητα;... και ποια είναι, μοναχοί, η συνείδηση;...

«Και ποιες, μοναχοί, είναι οι δραστηριότητες; Αυτές οι τρεις, μοναχοί, είναι οι δραστηριότητες - σωματική δραστηριότητα, λεκτική δραστηριότητα, νοητική δραστηριότητα. Αυτές ονομάζονται, μοναχοί, δραστηριότητες. Από την προέλευση της άγνοιας προέρχεται η προέλευση των δραστηριοτήτων· από την παύση της άγνοιας προέρχεται η παύση των δραστηριοτήτων. Αυτή ακριβώς η ευγενής οκταμελής οδός είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση των δραστηριοτήτων. Δηλαδή: ορθή άποψη... κ.λπ... ορθή αυτοσυγκέντρωση.

«Όταν, μοναχοί, ένας ευγενής μαθητής κατανοεί έτσι τη συνθήκη, κατανοεί έτσι την προέλευση της συνθήκης, κατανοεί έτσι την παύση της συνθήκης, κατανοεί έτσι την πρακτική που οδηγεί στην παύση της συνθήκης. Αυτός ονομάζεται, μοναχοί, ευγενής μαθητής τέλειος στην ορθή άποψη, και επίσης τέλειος στην ενόραση, και επίσης έχει φτάσει σε αυτή την Άριστη Διδασκαλία, και επίσης βλέπει αυτή την Άριστη Διδασκαλία, και επίσης είναι προικισμένος με τη γνώση ενός εκπαιδευόμενου, και

επίσης είναι προικισμένος με την αληθινή γνώση ενός εκπαιδευόμενου, και επίσης έχει επιτύχει το ρεύμα της Διδασκαλίας, και επίσης είναι ευγενής με διεισδυτική σοφία, και επίσης παραμένει φτάνοντας στη θύρα της αθανασίας». Έβδομη.

8. Η ομιλία για τον μοναχό

28. Διέμενε στη Σαβάτθι... κ.λπ... Εκεί... κ.λπ... Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός κατανοεί το γήρας και τον θάνατο, κατανοεί την προέλευση του γήρατος και του θανάτου, κατανοεί την παύση του γήρατος και του θανάτου, κατανοεί την πρακτική που οδηγεί στην παύση του γήρατος και του θανάτου, κατανοεί τη γέννηση... κ.λπ... κατανοεί το γίγνεσθαι... κατανοεί την προσκόλληση... κατανοεί την επιθυμία... κατανοεί το αίσθημα... κατανοεί την επαφή... κατανοεί τις έξι αισθητήριες βάσεις... κατανοεί τη νοητικότητα και υλικότητα... κατανοεί τη συνείδηση... κατανοεί τις δραστηριότητες, κατανοεί την προέλευση των δραστηριοτήτων, κατανοεί την παύση των δραστηριοτήτων, κατανοεί την πρακτική που οδηγεί στην παύση των δραστηριοτήτων.

«Και τι, μοναχοί, είναι τα γηρατειά και ο θάνατος; Η γήρανση εκείνων των διαφόρων όντων σε εκείνες τις διάφορες τάξεις όντων, το γέρασμα, το σπάσιμο των δοντιών, το γκριζάρισμα των μαλλιών, η ρυτίδωση του δέρματος, η μείωση της διάρκειας ζωής, η φθορά των ικανοτήτων - αυτό ονομάζεται γήρας. Ο θάνατος εκείνων των διαφόρων όντων από εκείνες τις διάφορες τάξεις όντων, ο αποθαμός, η αποθαμή, η διάλυση, η εξαφάνιση, ο θάνατος, το πέρασμα, η λήξη του χρόνου, η διάλυση των συναθροισμάτων, η απόθεση του σώματος· αυτό ονομάζεται θάνατος. Έτσι αυτό το γήρας και αυτός ο θάνατος. Αυτό ονομάζεται, μοναχοί, γήρας και θάνατος. Από την προέλευση της γέννησης προέρχεται η προέλευση του γήρατος και του θανάτου· από την παύση της γέννησης προέρχεται η παύση του γήρατος και του θανάτου. Αυτή ακριβώς η ευγενής οκταμελής οδός είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση του γήρατος και του θανάτου. Δηλαδή: ορθή άποψη... κ.λπ... ορθή αυτοσυγκέντρωση.

«Και ποια, μοναχοί, είναι η γέννηση;... κ.λπ... και ποιο, μοναχοί, είναι το γίγνεσθαι;... και ποια είναι, μοναχοί, η προσκόλληση;... αίσθημα... επαφή... έξι αισθητήριες βάσεις... νοητικότητα και υλικότητα... συνείδηση...

«Και ποιες, μοναχοί, είναι οι δραστηριότητες; Αυτές οι τρεις, μοναχοί, είναι οι δραστηριότητες - σωματική δραστηριότητα, λεκτική δραστηριότητα, νοητική δραστηριότητα. Αυτές ονομάζονται, μοναχοί, δραστηριότητες. Από την προέλευση της άγνοιας προέρχεται η προέλευση των δραστηριοτήτων· από την παύση της άγνοιας προέρχεται η παύση των δραστηριοτήτων. Αυτή ακριβώς η ευγενής οκταμελής οδός είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση των δραστηριοτήτων. Δηλαδή: ορθή άποψη... κ.λπ... ορθή αυτοσυγκέντρωση.

«Όταν, μοναχοί, ένας μοναχός κατανοεί έτσι το γήρας και τον θάνατο, κατανοεί έτσι την προέλευση του γήρατος και του θανάτου, κατανοεί έτσι την παύση του γήρατος και του θανάτου, κατανοεί έτσι την πρακτική που οδηγεί στην παύση του γήρατος και του θανάτου, κατανοεί έτσι τη γέννηση... κ.λπ... το γίγνεσθαι... προσκόλληση... την επιθυμία... το αίσθημα... την επαφή... έξι αισθητήριες βάσεις... νοητικότητα και υλικότητα... συνείδηση... τις δραστηριότητες... την προέλευση των δραστηριοτήτων... την παύση των δραστηριοτήτων... κατανοεί έτσι την πρακτική που οδηγεί στην παύση των δραστηριοτήτων. Αυτός ονομάζεται, μοναχοί, μοναχός τέλειος στην ορθή άποψη, και επίσης τέλειος στην ενόραση, και επίσης έχει φτάσει

σε αυτή την Άριστη Διδασκαλία, και επίσης βλέπει αυτή την Άριστη Διδασκαλία, και επίσης είναι προικισμένος με τη γνώση ενός εκπαιδευόμενου, και επίσης είναι προικισμένος με την αληθινή γνώση ενός εκπαιδευόμενου, και επίσης έχει επιτύχει το ρεύμα της Διδασκαλίας, και επίσης είναι ευγενής με διεισδυτική σοφία, και επίσης παραμένει φτάνοντας στη θύρα της αθανασίας». Όγδοη.

9. Η ομιλία για τους ασκητές και τους βραχμάνους

29. Διέμενε στη Σαβάτθι... κ.λπ... Εκεί... κ.λπ... «Όποιοι ασκητές ή βραχμάνοι, μοναχοί, δεν κατανοούν πλήρως το γήρας και τον θάνατο, δεν κατανοούν πλήρως την προέλευση του γήρατος και του θανάτου, δεν κατανοούν πλήρως την παύση του γήρατος και του θανάτου, δεν κατανοούν πλήρως την πρακτική που οδηγεί στην παύση του γήρατος και του θανάτου, δεν κατανοούν πλήρως τη γέννηση... κ.λπ... το γίγνεσθαι... προσκόλληση... την επιθυμία... το αίσθημα... την επαφή... έξι αισθητήριες βάσεις... νοητικότητα και υλικότητα... συνείδηση... τις δραστηριότητες... την προέλευση των δραστηριοτήτων... την παύση των δραστηριοτήτων... δεν κατανοούν πλήρως την πρακτική που οδηγεί στην παύση των δραστηριοτήτων. Αυτοί, μοναχοί, δεν είναι για μένα ασκητές ή βραχμάνοι, ούτε μεταξύ των ασκητών θεωρούνται ασκητές ούτε μεταξύ των βραχμάνων θεωρούνται βραχμάνοι. Και αυτοί οι σεβάσμιοι δεν διαμένουν έχοντας οι ίδιοι πραγματοποιήσει με άμεση γνώση στην παρούσα ζωή, έχοντας επιτύχει, τον σκοπό της ασκητικής ζωής ή τον σκοπό της αφοσίωσης στην άγια ζωή».

«Όποιοι όμως ασκητές ή βραχμάνοι, μοναχοί, κατανοούν πλήρως το γήρας και τον θάνατο, κατανοούν πλήρως την προέλευση του γήρατος και του θανάτου, κατανοούν πλήρως την παύση του γήρατος και του θανάτου, κατανοούν πλήρως την πρακτική που οδηγεί στην παύση του γήρατος και του θανάτου, κατανοούν πλήρως τη γέννηση... κ.λπ... το γίγνεσθαι... προσκόλληση... την επιθυμία... το αίσθημα... την επαφή... έξι αισθητήριες βάσεις... νοητικότητα και υλικότητα... συνείδηση... κατανοούν πλήρως τις δραστηριότητες, κατανοούν πλήρως την προέλευση των δραστηριοτήτων, κατανοούν πλήρως την παύση των δραστηριοτήτων, κατανοούν πλήρως την πρακτική που οδηγεί στην παύση των δραστηριοτήτων. Αυτοί, μοναχοί, είναι για μένα ασκητές ή βραχμάνοι, και μεταξύ των ασκητών θεωρούνται ασκητές και μεταξύ των βραχμάνων θεωρούνται βραχμάνοι. Και αυτοί οι σεβάσμιοι διαμένουν έχοντας οι ίδιοι πραγματοποιήσει με άμεση γνώση στην παρούσα ζωή, έχοντας επιτύχει, τον σκοπό της ασκητικής ζωής και τον σκοπό της αφοσίωσης στην άγια ζωή». Ένατη.

10. Η δεύτερη ομιλία για τους ασκητές και τους βραχμάνους

30. Διέμενε στη Σαβάτθι... κ.λπ... Εκεί... κ.λπ... «Όποιοι ασκητές ή βραχμάνοι, μοναχοί, δεν κατανοούν το γήρας και τον θάνατο, δεν κατανοούν την προέλευση του γήρατος και του θανάτου, δεν κατανοούν την παύση του γήρατος και του θανάτου, δεν κατανοούν την πρακτική που οδηγεί στην παύση του γήρατος και του θανάτου, αυτοί βεβαίως έχοντας υπερβεί το γήρας και τον θάνατο θα σταθούν· αυτό είναι αδύνατον. Δεν κατανοούν τη γέννηση... κ.λπ... το γίγνεσθαι... προσκόλληση... την επιθυμία... το αίσθημα... την επαφή... έξι αισθητήριες βάσεις... νοητικότητα και υλικότητα... συνείδηση... δεν κατανοούν τις δραστηριότητες, δεν κατανοούν την

προέλευση των δραστηριοτήτων, δεν κατανοούν την παύση των δραστηριοτήτων, δεν κατανοούν την πρακτική που οδηγεί στην παύση των δραστηριοτήτων, αυτοί βεβαίως έχοντας υπερβεί τις δραστηριότητες θα σταθούν· αυτό είναι αδύνατον».

«Όποιοι όμως ασκητές ή βραχμάνοι, μοναχοί, κατανοούν το γήρας και τον θάνατο, κατανοούν την προέλευση του γήρατος και του θανάτου, κατανοούν την παύση του γήρατος και του θανάτου, κατανοούν την πρακτική που οδηγεί στην παύση του γήρατος και του θανάτου, αυτοί βεβαίως έχοντας υπερβεί το γήρας και τον θάνατο θα σταθούν· αυτό είναι δυνατόν. Κατανοούν τη γέννηση... κ.λπ... το γίνεσθαι... προσκόλληση... την επιθυμία... το αίσθημα... την επαφή... έξι αισθητήριες βάσεις... νοητικότητα και υλικότητα... συνείδηση... κατανοούν τις δραστηριότητες, κατανοούν την προέλευση των δραστηριοτήτων, κατανοούν την παύση των δραστηριοτήτων, κατανοούν την πρακτική που οδηγεί στην παύση των δραστηριοτήτων. Αυτοί βεβαίως έχοντας υπερβεί τις δραστηριότητες θα σταθούν· αυτό είναι δυνατόν». Δέκατη.

Το κεφάλαιο Ντασαμπάλα, τρίτο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Δύο δέκα δυνάμεις και κοντινή αιτία, αλλόδοξος και Βχουμίτζα·
Ουπαβάνα, συνθήκη, μοναχός, και δύο ασκητές και βραχμάνοι.

4. Το κεφάλαιο για τον Καλάρα της πολεμικής κάστας

1. Η ομιλία για αυτό που έχει δημιουργηθεί

31. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι. Εκεί ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στον σεβάσμιο Σαριπούττα: «Αυτό ειπώθηκε, Σαριπούττα, στο Παραγιάνα, στην ερώτηση του Ατζίτα:

"Και εκείνοι που έχουν κατανοήσει τα φαινόμενα, και εκείνοι οι πολλοί που ασκούνται εδώ·

Τη συμπεριφορά τους σε μένα, συνετέ, ερωτηθείς εξήγησε, αγαπητέ".

Αυτού λοιπόν, Σαριπούττα, που ειπώθηκε συνοπτικά, πώς αναλυτικά πρέπει να κατανοηθεί το νόημα;» Όταν αυτό ειπώθηκε, ο σεβάσμιος Σαριπούττα έμεινε σιωπηλός. Για δεύτερη φορά ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στον σεβάσμιο Σαριπούττα... κ.λπ... για δεύτερη φορά ο σεβάσμιος Σαριπούττα έμεινε σιωπηλός. Για τρίτη φορά ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στον σεβάσμιο Σαριπούττα: «Αυτό ειπώθηκε, Σαριπούττα, στο Παραγιάνα, στην ερώτηση του Ατζίτα:

"Και εκείνοι που έχουν κατανοήσει τα φαινόμενα, και εκείνοι οι πολλοί που ασκούνται εδώ·

Τη συμπεριφορά τους σε μένα, συνετέ, ερωτηθείς εξήγησε, αγαπητέ".

Αυτού λοιπόν, Σαριπούττα, που ειπώθηκε συνοπτικά, πώς αναλυτικά πρέπει να κατανοηθεί το νόημα;» Για τρίτη φορά ο σεβάσμιος Σαριπούττα έμεινε σιωπηλός.

«Βλέπεις, Σαριπούττα, ότι αυτό έχει δημιουργηθεί;» Ότι αυτό έχει δημιουργηθεί, σεβάσμιε κύριε, βλέπει όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Έχοντας δει ότι αυτό έχει δημιουργηθεί όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία, ασκεί για την

αποστασιοποίηση, για το μη πάθος, για την παύση αυτού που έχει δημιουργηθεί. Ότι αυτό προέρχεται από την τροφή του, βλέπει όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Έχοντας δει ότι αυτό προέρχεται από την τροφή του όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία, ασκεί για την αποστασιοποίηση, για το μη πάθος, για την παύση αυτού που προέρχεται από την τροφή. Ότι με την παύση της τροφής του, αυτό που έχει δημιουργηθεί έχει τη φύση της παύσης, βλέπει όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Έχοντας δει ότι με την παύση της τροφής του, αυτό που έχει δημιουργηθεί έχει τη φύση της παύσης, όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία, ασκεί για την αποστασιοποίηση, για το μη πάθος, για την παύση αυτού που έχει τη φύση της παύσης. Έτσι λοιπόν, σεβάσμιε κύριε, είναι αυτός που ασκείται.

«Και πώς, σεβάσμιε κύριε, είναι αυτός που έχει κατανοήσει τα φαινόμενα; Ότι αυτό έχει δημιουργηθεί, σεβάσμιε κύριε, βλέπει όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Έχοντας δει ότι αυτό έχει δημιουργηθεί όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία, είναι απελευθερωμένος μέσω της αποστασιοποίησης, του μη πάθους, της παύσης, της μη προσκόλλησης από αυτό που έχει δημιουργηθεί. Ότι αυτό προέρχεται από την τροφή του, βλέπει όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Έχοντας δει ότι αυτό προέρχεται από την τροφή του όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία, είναι απελευθερωμένος μέσω της αποστασιοποίησης, του μη πάθους, της παύσης, της μη προσκόλλησης από αυτό που προέρχεται από την τροφή. Ότι με την παύση της τροφής του, αυτό που έχει δημιουργηθεί έχει τη φύση της παύσης, βλέπει όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Έχοντας δει ότι με την παύση της τροφής του, αυτό που έχει δημιουργηθεί έχει τη φύση της παύσης, όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία, είναι απελευθερωμένος μέσω της αποστασιοποίησης, του μη πάθους, της παύσης, της μη προσκόλλησης από αυτό που έχει τη φύση της παύσης. Έτσι λοιπόν, σεβάσμιε κύριε, είναι αυτός που έχει κατανοήσει τα φαινόμενα. Έτσι λοιπόν, σεβάσμιε κύριε, αυτό που ειπώθηκε στο Παραγιάννα, στην ερώτηση του Ατζίτα -

"Και εκείνοι που έχουν κατανοήσει τα φαινόμενα, και εκείνοι οι πολλοί που ασκούνται εδώ·

Τη συμπεριφορά τους σε μένα, συνετέ, ερωτηθείς εξήγησε, αγαπητέ".

«Αυτού λοιπόν εγώ, σεβάσμιε κύριε, που ειπώθηκε συνοπτικά, κατανοώ έτσι αναλυτικά το νόημα».

«Καλώς, καλώς, Σαριπούττα, ότι αυτό έχει δημιουργηθεί, Σαριπούττα, βλέπει όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Ότι αυτό έχει δημιουργηθεί, έχοντας δει όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία, ασκεί για την αποστασιοποίηση, για το μη πάθος, για την παύση αυτού που έχει δημιουργηθεί. Ότι αυτό προέρχεται από την τροφή του, βλέπει όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Έχοντας δει ότι αυτό προέρχεται από την τροφή του όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία, ασκεί για την αποστασιοποίηση, για το μη πάθος, για την παύση αυτού που προέρχεται από την τροφή. Ότι με την παύση της τροφής του, αυτό που έχει δημιουργηθεί έχει τη φύση της παύσης, βλέπει όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Έχοντας δει ότι με την παύση της τροφής του, αυτό που έχει δημιουργηθεί έχει τη φύση της παύσης, όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία, ασκεί για την αποστασιοποίηση, για το μη πάθος, για την παύση αυτού που έχει τη φύση της παύσης. Έτσι λοιπόν, Σαριπούττα, είναι αυτός που ασκείται.

«Και πώς, Σαριπούττα, είναι αυτός που έχει κατανοήσει τα φαινόμενα; Ότι αυτό έχει δημιουργηθεί, Σαριπούττα, βλέπει όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Έχοντας δει ότι αυτό έχει δημιουργηθεί όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία, είναι απελευθερωμένος μέσω της αποστασιοποίησης, του μη πάθους, της παύσης, της μη προσκόλλησης από αυτό που έχει δημιουργηθεί. Ότι αυτό προέρχεται από την τροφή του, βλέπει όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Έχοντας δει ότι αυτό προέρχεται από την τροφή του όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία, είναι απελευθερωμένος μέσω της αποστασιοποίησης, του μη πάθους, της παύσης, της μη προσκόλλησης από αυτό που προέρχεται από την τροφή. Ότι με την παύση της τροφής του, αυτό που έχει δημιουργηθεί έχει τη φύση της παύσης, βλέπει όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Ότι με την παύση της τροφής του, αυτό που έχει δημιουργηθεί έχει τη φύση της παύσης, έχοντας δει όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία, είναι απελευθερωμένος μέσω της προσκόλλησης, μέσω της αποστασιοποίησης, του μη πάθους, της παύσης αυτού που έχει τη φύση της παύσης. Έτσι λοιπόν, Σαριπούττα, είναι αυτός που έχει κατανοήσει τα φαινόμενα. Έτσι λοιπόν, Σαριπούττα, αυτό που ειπώθηκε στο Παραγιάνα, στην ερώτηση του Ατζίτα -

"Και εκείνοι που έχουν κατανοήσει τα φαινόμενα, και εκείνοι οι πολλοί που ασκούνται εδώ·

Τη συμπεριφορά τους σε μένα, συνετέ, ερωτηθείς εξήγησε, αγαπητέ".

«Αυτού λοιπόν, Σαριπούττα, που ειπώθηκε συνοπτικά, έτσι αναλυτικά πρέπει να κατανοηθεί το νόημα». Πρώτο.

2. Η ομιλία για τον Καλάρρα

32. Διέμενε στη Σαβάτθι. Τότε ο μοναχός Καλαρακχάττιγια πλησίασε τον σεβάσμιο Σαριπούττα· αφού πλησίασε, χαιρέτησε τον σεβάσμιο Σαριπούττα. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο μοναχός Καλαρακχάττιγια είπε στον σεβάσμιο Σαριπούττα: «Ο μοναχός Μολιγιαφάγκγκουνα, φίλε Σαριπούττα, αφού απαρνήθηκε την εξάσκηση, επέστρεψε σε κατώτερη ζωή. Σίγουρα λοιπόν εκείνος ο σεβάσμιος δεν βρήκε ανακούφιση σε αυτή τη Διδασκαλία και μοναστική διαγωγή. Έχει λοιπόν ο σεβάσμιος Σαριπούττα επιτύχει ανακούφιση σε αυτή τη Διδασκαλία και μοναστική διαγωγή;»

«Δεν είμαι αβέβαιος, φίλε». «Και για το μέλλον, φίλε;»

«Δεν αμφιβάλλω σκεπτικιστικά, φίλε».

Τότε ο μοναχός Καλαρακχάττιγια, αφού σηκώθηκε από τη θέση του, πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο μοναχός Καλαρακχάττιγια είπε στον Ευλογημένο: «Ο σεβάσμιος Σαριπούττα, σεβάσμιε κύριε, διακήρυξε την τελική απελευθερωτική γνώση: 'Κατανοώ: η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης'».

Τότε ο Ευλογημένος απευθύνθηκε σε κάποιον μοναχό: «Έλα εσύ, μοναχέ, εκ μέρους μου απευθύνσου στον Σαριπούττα: 'Ο Διδάσκαλος σε καλεί, φίλε Σαριπούττα'». «Ναι, σεβάσμιε κύριε», απάντησε εκείνος ο μοναχός στον Ευλογημένο και πήγε εκεί όπου ήταν ο σεβάσμιος Σαριπούττα· αφού πλησίασε, είπε στον σεβάσμιο Σαριπούττα: «Ο

Διδάσκαλος σε καλεί, φίλε Σαριπούττα». «Ναι, φίλε», απάντησε ο σεβάσμιος Σαριπούττα σε εκείνον τον μοναχό και πήγε εκεί όπου ήταν ο Ευλογημένος· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Στον σεβάσμιο Σαριπούττα που καθόταν στο πλάι, ο Ευλογημένος είπε αυτό: «Είναι αλήθεια λοιπόν ότι εσύ, Σαριπούττα, διακήρυξες την τελική απελευθερωτική γνώση: 'Κατανοώ: η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης';» «Όχι, σεβάσμιε κύριε, το νόημα δεν ειπώθηκε με αυτούς τους όρους, με αυτές τις φράσεις». «Με οποιαδήποτε μέθοδο, Σαριπούττα, ένας γιος καλής οικογένειας διακηρύσσει την τελική απελευθερωτική γνώση, τότε αυτό που διακηρύχθηκε πρέπει να θεωρηθεί ως διακήρυξη». «Δεν λέω κι εγώ, σεβάσμιε κύριε, έτσι: 'Όχι, σεβάσμιε κύριε, το νόημα δεν ειπώθηκε με αυτούς τους όρους, με αυτές τις φράσεις';»

«Αν, Σαριπούττα, σε ρωτούσαν έτσι - 'Γνωρίζοντας πώς όμως εσύ, φίλε Σαριπούττα, βλέποντας πώς διακήρυξες την τελική απελευθερωτική γνώση - η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, κατανοώ ότι δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης;' Έτσι ερωτηθείς εσύ, Σαριπούττα, πώς θα απαντούσες;»

«Αν, σεβάσμιε κύριε, με ρωτούσαν έτσι - 'Γνωρίζοντας πώς όμως εσύ, φίλε Σαριπούττα, βλέποντας πώς διακήρυξες την τελική απελευθερωτική γνώση - η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, κατανοώ ότι δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης;' Έτσι ερωτηθείς εγώ, σεβάσμιε κύριε, έτσι θα απαντούσα - 'Φίλε, η γέννηση έχει μια πηγή· με την εξάλειψη αυτής της πηγής, όταν αυτή εξαλείφθηκε, γνώρισα ότι έχει εξαλειφθεί. Γνωρίζοντας ότι έχει εξαλειφθεί - η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, κατανοώ ότι δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης'. Έτσι ερωτηθείς εγώ, σεβάσμιε κύριε, έτσι θα απαντούσα».

«Αν όμως, Σαριπούττα, σε ρωτούσαν έτσι - 'Η γέννηση όμως, φίλε Σαριπούττα, ποια έχει ως πηγή, ποια ως προέλευση, ποια ως γέννηση, ποια ως παραγωγή;' Έτσι ερωτηθείς εσύ, Σαριπούττα, πώς θα απαντούσες;» «Αν, σεβάσμιε κύριε, με ρωτούσαν έτσι - 'Η γέννηση όμως, φίλε Σαριπούττα, ποια έχει ως πηγή, ποια ως προέλευση, ποια ως γέννηση, ποια ως παραγωγή;' Έτσι ερωτηθείς εγώ, σεβάσμιε κύριε, έτσι θα απαντούσα - 'Η γέννηση, φίλε, έχει το γίγνεσθαι ως πηγή, το γίγνεσθαι ως προέλευση, το γίγνεσθαι ως γέννηση, το γίγνεσθαι ως παραγωγή'. Έτσι ερωτηθείς εγώ, σεβάσμιε κύριε, έτσι θα απαντούσα».

«Αν όμως, Σαριπούττα, σε ρωτούσαν έτσι - 'Το γίγνεσθαι όμως, φίλε Σαριπούττα, ποιο έχει ως πηγή, ποιο ως προέλευση, ποιο ως γέννηση, ποιο ως παραγωγή;' Έτσι ερωτηθείς εσύ, Σαριπούττα, πώς θα απαντούσες;» «Αν, σεβάσμιε κύριε, με ρωτούσαν έτσι - 'Το γίγνεσθαι όμως, φίλε Σαριπούττα, ποιο έχει ως πηγή, ποιο ως προέλευση, ποιο ως γέννηση, ποιο ως παραγωγή;' Έτσι ερωτηθείς εγώ, σεβάσμιε κύριε, έτσι θα απαντούσα - 'Το γίγνεσθαι, φίλε, έχει την προσκόλληση ως πηγή, την προσκόλληση ως προέλευση, την προσκόλληση ως γέννηση, την προσκόλληση ως παραγωγή'. Έτσι ερωτηθείς εγώ, σεβάσμιε κύριε, έτσι θα απαντούσα».

«Αν όμως, Σαριπούττα, σε ρωτούσαν έτσι - 'Η προσκόλληση όμως, φίλε... κ.λπ... αν όμως, Σαριπούττα, σε ρωτούσαν έτσι - η επιθυμία όμως, φίλε Σαριπούττα, ποια έχει ως πηγή, ποια ως προέλευση, ποια ως γέννηση, ποια ως παραγωγή;' Έτσι ερωτηθείς εσύ, Σαριπούττα, πώς θα απαντούσες;» «Αν, σεβάσμιε κύριε, με ρωτούσαν έτσι - η επιθυμία όμως, φίλε Σαριπούττα, ποια έχει ως πηγή, ποια ως προέλευση, ποια ως γέννηση, ποια ως παραγωγή;' Έτσι ερωτηθείς εγώ, σεβάσμιε κύριε, έτσι θα απαντούσα - 'Η επιθυμία, φίλε, έχει το αίσθημα ως πηγή, το αίσθημα ως προέλευση, το αίσθημα ως γέννηση, το αίσθημα ως παραγωγή'. Έτσι ερωτηθείς εγώ, σεβάσμιε κύριε, έτσι θα απαντούσα».

«Αν όμως, Σαριπούττα, σε ρωτούσαν έτσι - "Πώς γνωρίζοντας όμως εσύ, φίλε Σαριπούττα, πώς βλέποντας, η απόλαυση στα αισθήματα δεν παρέμεινε σε σένα;" Έτσι ερωτηθείς εσύ, Σαριπούττα, πώς θα απαντούσες;» «Αν, σεβάσμιε κύριε, με ρωτούσαν έτσι - "Πώς γνωρίζοντας όμως εσύ, φίλε Σαριπούττα, πώς βλέποντας, η απόλαυση στα αισθήματα δεν παρέμεινε σε σένα;" - έτσι ερωτηθείς εγώ, σεβάσμιε κύριε, έτσι θα απαντούσα - "Υπάρχουν, φίλε, αυτά τα τρία αισθήματα. Ποια τρία; Ευχάριστο αίσθημα, δυσάρεστο αίσθημα, ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο αίσθημα. Αυτά, φίλε, τα τρία αισθήματα είναι παροδικά. Ό,τι είναι παροδικό, αυτό είναι υπαρξιακός πόνος - έτσι κατανοήθηκε, η απόλαυση στα αισθήματα δεν παρέμεινε". Έτσι ερωτηθείς εγώ, σεβάσμιε κύριε, έτσι θα απαντούσα».

«Καλώς, καλώς, Σαριπούττα. Και αυτή, Σαριπούττα, είναι μια μέθοδος για τη συνοπτική επεξήγηση αυτού ακριβώς του νοήματος - "ό,τι κι αν βιώνεται, αυτό είναι μέσα στον υπαρξιακό πόνο"».

«Αν όμως, Σαριπούττα, σε ρωτούσαν έτσι - "Μέσω ποιας απολύτρωσης όμως εσύ, φίλε Σαριπούττα, διακήρυξες την τελική απελευθερωτική γνώση - η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, κατανοώ ότι δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης;" Έτσι ερωτηθείς εσύ, Σαριπούττα, πώς θα απαντούσες;» «Αν, σεβάσμιε κύριε, με ρωτούσαν έτσι - "Μέσω ποιας απολύτρωσης όμως εσύ, φίλε Σαριπούττα, διακήρυξες την τελική απελευθερωτική γνώση - η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, κατανοώ ότι δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης;" Έτσι ερωτηθείς εγώ, σεβάσμιε κύριε, έτσι θα απαντούσα - "Μέσω της εσωτερικής απολύτρωσης, φίλε, με την εξάλειψη όλων των προσκολλήσεων, διαμένω έτσι μνημών ώστε σε μένα που διαμένω μνημών οι νοητικές διαφθορές δεν ρέουν, και δεν υποτιμώ τον εαυτό μου". Έτσι ερωτηθείς εγώ, σεβάσμιε κύριε, έτσι θα απαντούσα».

«Καλώς, καλώς, Σαριπούττα. Και αυτή, Σαριπούττα, είναι μια μέθοδος για τη συνοπτική επεξήγηση αυτού ακριβώς του νοήματος - οι νοητικές διαφθορές που έχουν δηλωθεί από τον ασκητή, σε αυτές εγώ δεν είμαι αβέβαιος, αυτές έχουν εγκαταλειφθεί από μένα - δεν αμφιβάλλω σκεπτικιστικά». Αυτά είπε ο Ευλογημένος. Αφού είπε αυτά, ο Καλότυχος σηκώθηκε από τη θέση του και μπήκε στο μοναστήρι.

Εκεί ο σεβάσμιος Σαριπούττα, λίγο μετά την αναχώρηση του Ευλογημένου, απευθύνθηκε στους μοναχούς - «Απροειδοποίητα σε μένα, φίλοι, ο Ευλογημένος έθεσε την πρώτη ερώτηση· υπήρξε σε μένα δισταγμός. Αλλά όταν, φίλοι, ο Ευλογημένος επιδοκίμασε την πρώτη ερώτηση, σε μένα, φίλοι, ήρθε αυτή η σκέψη - ακόμη κι αν ο Ευλογημένος με ρωτούσε για αυτό το θέμα για μια ολόκληρη μέρα με

διαφορετικούς όρους και διαφορετικές μεθόδους, για μια ολόκληρη μέρα θα απαντούσα στον Ευλογημένο για αυτό το θέμα με διαφορετικούς όρους και διαφορετικές μεθόδους. Ακόμη κι αν ο Ευλογημένος με ρωτούσε για αυτό το θέμα για μια ολόκληρη νύχτα με διαφορετικούς όρους και διαφορετικές μεθόδους, για μια ολόκληρη νύχτα θα απαντούσα στον Ευλογημένο για αυτό το θέμα με διαφορετικούς όρους και διαφορετικές μεθόδους. Ακόμη κι αν ο Ευλογημένος με ρωτούσε για αυτό το θέμα για μια νύχτα και μια μέρα με διαφορετικούς όρους και διαφορετικές μεθόδους, για μια νύχτα και μια μέρα θα απαντούσα στον Ευλογημένο για αυτό το θέμα με διαφορετικούς όρους και διαφορετικές μεθόδους. Ακόμη κι αν ο Ευλογημένος με ρωτούσε για αυτό το θέμα για δύο νύχτες και μέρες... κ.λπ... για δύο νύχτες και μέρες θα απαντούσα στον Ευλογημένο για αυτό το θέμα... κ.λπ... Ακόμη κι αν ο Ευλογημένος με ρωτούσε για αυτό το θέμα για τρεις νύχτες και μέρες... κ.λπ... για τρεις νύχτες και μέρες θα απαντούσα στον Ευλογημένο για αυτό το θέμα... κ.λπ... Ακόμη κι αν ο Ευλογημένος με ρωτούσε για αυτό το θέμα για τέσσερις νύχτες και μέρες... κ.λπ... για τέσσερις νύχτες και μέρες θα απαντούσα στον Ευλογημένο για αυτό το θέμα... κ.λπ... Ακόμη κι αν ο Ευλογημένος με ρωτούσε για αυτό το θέμα για πέντε νύχτες και μέρες... κ.λπ... για πέντε νύχτες και μέρες θα απαντούσα στον Ευλογημένο για αυτό το θέμα... κ.λπ... Ακόμη κι αν ο Ευλογημένος με ρωτούσε για αυτό το θέμα για έξι νύχτες και μέρες... κ.λπ... για έξι νύχτες και μέρες θα απαντούσα στον Ευλογημένο για αυτό το θέμα... κ.λπ... Ακόμη κι αν ο Ευλογημένος με ρωτούσε για αυτό το θέμα για επτά νύχτες και μέρες με διαφορετικούς όρους και διαφορετικές μεθόδους, για επτά νύχτες και μέρες θα απαντούσα στον Ευλογημένο για αυτό το θέμα με διαφορετικούς όρους και διαφορετικές μεθόδους».

Τότε ο μοναχός Καλαρακχάττιγια, αφού σηκώθηκε από τη θέση του, πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο μοναχός Καλαρακχάττιγια είπε στον Ευλογημένο: «Ο σεβάσμιος Σαριπούττα, σεβάσμιε κύριε, βρυχήθηκε βρυχηθμό λιονταριού - "Απροειδοποίητα σε μένα, φίλε, ο Ευλογημένος έθεσε την πρώτη ερώτηση, και υπήρξε σε μένα δισταγμός. Αλλά όταν, φίλοι, ο Ευλογημένος επιδοκίμασε την πρώτη ερώτηση, σε μένα, φίλοι, ήρθε αυτή η σκέψη - Ακόμη κι αν ο Ευλογημένος με ρωτούσε για αυτό το θέμα ολόκληρη την ημέρα με διαφορετικούς όρους και διαφορετικές μεθόδους επεξήγησης, ολόκληρη την ημέρα θα απαντούσα στον Ευλογημένο για αυτό το θέμα με διαφορετικούς όρους και διαφορετικές μεθόδους επεξήγησης· ακόμη κι αν τη νύχτα... κ.λπ... ακόμη κι αν νύχτα και μέρα ο Ευλογημένος με... κ.λπ... ακόμη κι αν δύο νύχτες και μέρες ο Ευλογημένος με... κ.λπ... τρεις... τέσσερις... πέντε... έξι... Ακόμη κι αν ο Ευλογημένος με ρωτούσε για αυτό το θέμα για επτά νύχτες και μέρες με διαφορετικούς όρους και διαφορετικές μεθόδους, για επτά νύχτες και μέρες θα απαντούσα στον Ευλογημένο για αυτό το θέμα με διαφορετικούς όρους και διαφορετικές μεθόδους».

«Αυτό το στοιχείο των φαινομένων, μοναχέ, έχει διεισδυθεί καλά από τον Σαριπούττα, και επειδή αυτό το στοιχείο των φαινομένων έχει διεισδυθεί καλά, ακόμη κι αν εγώ ρωτούσα τον Σαριπούττα για αυτό το θέμα ολόκληρη την ημέρα με διαφορετικούς όρους και διαφορετικές μεθόδους επεξήγησης, ολόκληρη την ημέρα ο Σαριπούττα θα μου απαντούσε για αυτό το θέμα με διαφορετικούς όρους και διαφορετικές μεθόδους επεξήγησης. Ακόμη κι αν εγώ ρωτούσα τον Σαριπούττα για αυτό το θέμα τη νύχτα με διαφορετικούς όρους και διαφορετικές μεθόδους επεξήγησης, τη νύχτα ο Σαριπούττα θα μου απαντούσε για αυτό το θέμα... κ.λπ...

ακόμη κι αν εγώ ρωτούσα τον Σαριπούττα για αυτό το θέμα νύχτα και μέρα, νύχτα και μέρα ο Σαριπούττα θα μου απαντούσε για αυτό το θέμα... ακόμη κι αν εγώ ρωτούσα τον Σαριπούττα για αυτό το θέμα δύο νύχτες και μέρες, δύο νύχτες και μέρες ο Σαριπούττα θα μου απαντούσε για αυτό το θέμα... ακόμη κι αν εγώ ρωτούσα τον Σαριπούττα για αυτό το θέμα τρεις νύχτες και μέρες, τρεις νύχτες και μέρες ο Σαριπούττα θα μου απαντούσε για αυτό το θέμα... ακόμη κι αν εγώ ρωτούσα τον Σαριπούττα για αυτό το θέμα τέσσερις νύχτες και μέρες, τέσσερις νύχτες και μέρες ο Σαριπούττα θα μου απαντούσε για αυτό το θέμα... ακόμη κι αν εγώ ρωτούσα τον Σαριπούττα για αυτό το θέμα πέντε νύχτες και μέρες, πέντε νύχτες και μέρες ο Σαριπούττα θα μου απαντούσε για αυτό το θέμα... ακόμη κι αν εγώ ρωτούσα τον Σαριπούττα για αυτό το θέμα έξι νύχτες και μέρες, έξι νύχτες και μέρες ο Σαριπούττα θα μου απαντούσε για αυτό το θέμα... ακόμη κι αν εγώ ρωτούσα τον Σαριπούττα για αυτό το θέμα επτά νύχτες και μέρες με διαφορετικούς όρους και διαφορετικές μεθόδους επεξήγησης, επτά νύχτες και μέρες ο Σαριπούττα θα μου απαντούσε για αυτό το θέμα με διαφορετικούς όρους και διαφορετικές μεθόδους επεξήγησης». Δεύτερο.

3. Η ομιλία για τις περιπτώσεις γνώσης

33. Στη Σαβάτθι... κ.λπ... «Θα σας διδάξω, μοναχοί, σαράντα τέσσερις περιπτώσεις γνώσης· ακούστε το, προσέχετε καλά· θα μιλήσω». «Ναι, σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό:

«Ποιες, μοναχοί, είναι οι σαράντα τέσσερις περιπτώσεις γνώσης; Η γνώση για το γήρας και τον θάνατο, η γνώση για την προέλευση του γήρατος και του θανάτου, η γνώση για την παύση του γήρατος και του θανάτου, η γνώση για την πρακτική που οδηγεί στην παύση του γήρατος και του θανάτου· η γνώση για τη γέννηση, η γνώση για την προέλευση της γέννησης, η γνώση για την παύση της γέννησης, η γνώση για την πρακτική που οδηγεί στην παύση της γέννησης· η γνώση για το γίγνεσθαι, η γνώση για την προέλευση του γίγνεσθαι, η γνώση για την παύση του γίγνεσθαι, η γνώση για την πρακτική που οδηγεί στην παύση του γίγνεσθαι· η γνώση για την προσκόλληση, η γνώση για την προέλευση της προσκόλλησης, η γνώση για την παύση της προσκόλλησης, η γνώση για την πρακτική που οδηγεί στην παύση της προσκόλλησης· η γνώση για την επιθυμία, η γνώση για την προέλευση της επιθυμίας, η γνώση για την παύση της επιθυμίας, η γνώση για την πρακτική που οδηγεί στην παύση της επιθυμίας· η γνώση για το αίσθημα, η γνώση για την προέλευση του αισθήματος, η γνώση για την παύση του αισθήματος, η γνώση για την πρακτική που οδηγεί στην παύση του αισθήματος· η γνώση για την επαφή... κ.λπ... η γνώση για τις έξι αισθητήριες βάσεις... η γνώση για τη νοητικότητα και υλικότητα... η γνώση για τη συνείδηση... η γνώση για τις δραστηριότητες, η γνώση για την προέλευση των δραστηριοτήτων, η γνώση για την παύση των δραστηριοτήτων, η γνώση για την πρακτική που οδηγεί στην παύση των δραστηριοτήτων. Αυτές ονομάζονται, μοναχοί, οι σαράντα τέσσερις περιπτώσεις γνώσης.

«Και τι, μοναχοί, είναι τα γηρατειά και ο θάνατος; Η γήρανση εκείνων των διαφόρων όντων σε εκείνες τις διάφορες τάξεις όντων, το γέρασμα, το σπάσιμο των δοντιών, το γκριζάρισμα των μαλλιών, η ρυτίδωση του δέρματος, η μείωση της διάρκειας ζωής, η φθορά των ικανοτήτων, αυτό ονομάζεται γήρας. Ο θάνατος εκείνων των διαφόρων όντων από εκείνες τις διάφορες τάξεις όντων, ο αποθαμός, η αποθαμή, η διάλυση, η εξαφάνιση, ο θάνατος, το πέρασμα, η λήξη του χρόνου, η διάλυση των

συναθροισμάτων, η απόθεση του σώματος. Αυτό ονομάζεται θάνατος. Έτσι αυτό το γήρας και αυτός ο θάνατος· αυτό ονομάζεται, μοναχοί, γήρας και θάνατος.

«Από την προέλευση της γέννησης προέρχεται η προέλευση του γήρατος και του θανάτου· από την παύση της γέννησης προέρχεται η παύση του γήρατος και του θανάτου· αυτή ακριβώς η ευγενής οκταμελής οδός είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση του γήρατος και του θανάτου, δηλαδή - ορθή άποψη... κ.λπ... ορθή αυτοσυγκέντρωση.

«Όταν, μοναχοί, ένας ευγενής μαθητής κατανοεί έτσι το γήρας και τον θάνατο, κατανοεί έτσι την προέλευση του γήρατος και του θανάτου, κατανοεί έτσι την παύση του γήρατος και του θανάτου, κατανοεί έτσι την πρακτική που οδηγεί στην παύση του γήρατος και του θανάτου, αυτή είναι η γνώση του για τη Διδασκαλία. Αυτός με αυτή τη Διδασκαλία που έχει ιδωθεί, που έχει γνωστεί, που είναι άμεσα αποτελεσματική, που έχει επιτευχθεί, που έχει διεισδυθεί, οδηγεί συμπίεσμα για το παρελθόν και το μέλλον.

«Όποιοι ασκητές ή βραχμάνοι στο παρελθόν γνώρισαν άμεσα το γήρας και τον θάνατο, γνώρισαν άμεσα την προέλευση του γήρατος και του θανάτου, γνώρισαν άμεσα την παύση του γήρατος και του θανάτου, γνώρισαν άμεσα την πρακτική που οδηγεί στην παύση του γήρατος και του θανάτου, όλοι αυτοί έτσι ακριβώς γνώρισαν άμεσα, όπως εγώ τώρα.

«Και όποιοι ασκητές ή βραχμάνοι στο μέλλον θα γνωρίσουν άμεσα το γήρας και τον θάνατο, θα γνωρίσουν άμεσα την προέλευση του γήρατος και του θανάτου, θα γνωρίσουν άμεσα την παύση του γήρατος και του θανάτου, θα γνωρίσουν άμεσα την πρακτική που οδηγεί στην παύση του γήρατος και του θανάτου, όλοι αυτοί έτσι ακριβώς θα γνωρίσουν άμεσα, όπως εγώ τώρα». Αυτή είναι η επαγωγική γνώση του.

«Όταν, μοναχοί, αυτές οι δύο γνώσεις ενός ευγενούς μαθητή είναι αγνές και λαμπρές - η γνώση για τη Διδασκαλία και η επαγωγική γνώση. Αυτός ονομάζεται, μοναχοί, ευγενής μαθητής τέλειος στην ορθή άποψη, και επίσης τέλειος στην ενόραση, και επίσης έχει φτάσει σε αυτή την Άριστη Διδασκαλία, και επίσης βλέπει αυτή την Άριστη Διδασκαλία, και επίσης είναι προικισμένος με τη γνώση ενός εκπαιδευόμενου, και επίσης είναι προικισμένος με την αληθινή γνώση ενός εκπαιδευόμενου, και επίσης έχει επιτύχει το ρεύμα της Διδασκαλίας, και επίσης είναι ευγενής με διεισδυτική σοφία, και επίσης παραμένει φτάνοντας στη θύρα της αθανασίας».

«Και ποια, μοναχοί, είναι η γέννηση;... κ.λπ... και ποιο, μοναχοί, είναι το γίγνεσθαι;... και ποια είναι, μοναχοί, η προσκόλληση;... και ποια, μοναχοί, είναι η επιθυμία;... και ποιο, μοναχοί, είναι το αίσθημα;... και ποια, μοναχοί, είναι η επαφή;... και ποιες είναι, μοναχοί, οι έξι αισθητήριες βάσεις;... και ποια είναι, μοναχοί, η νοητικότητα και υλικότητα;... και ποια είναι, μοναχοί, η συνείδηση;... και ποιες, μοναχοί, είναι οι δραστηριότητες; Αυτές οι τρεις, μοναχοί, είναι οι δραστηριότητες -σωματική δραστηριότητα, λεκτική δραστηριότητα, νοητική δραστηριότητα. Αυτές ονομάζονται, μοναχοί, δραστηριότητες.

«Από την προέλευση της άγνοιας προέρχεται η προέλευση των δραστηριοτήτων· από την παύση της άγνοιας προέρχεται η παύση των δραστηριοτήτων· αυτή ακριβώς η ευγενής οκταμελής οδός είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση των

δραστηριοτήτων, δηλαδή - ορθή άποψη... κ.λπ... ορθή αυτοσυγκέντρωση.

«Όταν, μοναχοί, ένας ευγενής μαθητής κατανοεί έτσι τις δραστηριότητες, κατανοεί έτσι την προέλευση των δραστηριοτήτων, κατανοεί έτσι την παύση των δραστηριοτήτων, κατανοεί έτσι την πρακτική που οδηγεί στην παύση των δραστηριοτήτων, αυτή είναι η γνώση του για τη Διδασκαλία. Αυτός με αυτή τη Διδασκαλία που έχει ιδωθεί, που έχει γνωστεί, που είναι άμεσα αποτελεσματική, που έχει επιτευχθεί, που έχει διεισδυθεί, οδηγεί συμπέρασμα για το παρελθόν και το μέλλον.

«Όποιοι ασκητές ή βραχμάνοι στο παρελθόν γνώρισαν άμεσα τις δραστηριότητες, γνώρισαν άμεσα την προέλευση των δραστηριοτήτων, γνώρισαν άμεσα την παύση των δραστηριοτήτων, γνώρισαν άμεσα την πρακτική που οδηγεί στην παύση των δραστηριοτήτων, όλοι αυτοί έτσι ακριβώς γνώρισαν άμεσα, όπως εγώ τώρα.

«Και όποιοι ασκητές ή βραχμάνοι στο μέλλον θα γνωρίσουν άμεσα τις δραστηριότητες, θα γνωρίσουν άμεσα την προέλευση των δραστηριοτήτων, θα γνωρίσουν άμεσα την παύση των δραστηριοτήτων, θα γνωρίσουν άμεσα την πρακτική που οδηγεί στην παύση των δραστηριοτήτων, όλοι αυτοί έτσι ακριβώς θα γνωρίσουν άμεσα, όπως εγώ τώρα. Αυτή είναι η επαγωγική γνώση του.

«Όταν, μοναχοί, αυτές οι δύο γνώσεις ενός ευγενούς μαθητή είναι αγνές και λαμπρές - η γνώση για τη Διδασκαλία και η επαγωγική γνώση. Αυτός ονομάζεται, μοναχοί, ευγενής μαθητής τέλειος στην ορθή άποψη, και επίσης τέλειος στην ενόραση, και επίσης έχει φτάσει σε αυτή την Άριστη Διδασκαλία, και επίσης βλέπει αυτή την Άριστη Διδασκαλία, και επίσης είναι προικισμένος με τη γνώση ενός εκπαιδευόμενου, και επίσης είναι προικισμένος με την αληθινή γνώση ενός εκπαιδευόμενου, και επίσης έχει επιτύχει το ρεύμα της Διδασκαλίας, και επίσης είναι ευγενής με διεισδυτική σοφία, και επίσης παραμένει φτάνοντας στη θύρα της αθανασίας». Τρίτη.

4. Η δεύτερη ομιλία για τις περιπτώσεις γνώσης

34. Διέμενε στη Σαβάτθι... κ.λπ... «Θα σας διδάξω, μοναχοί, εβδομήντα επτά περιπτώσεις γνώσης. Ακούστε το, προσέχετε καλά· θα μιλήσω». «Ναι, σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό:

«Ποιες, μοναχοί, είναι οι εβδομήντα επτά περιπτώσεις γνώσης; Η γνώση ότι με τη γέννηση ως συνθήκη υπάρχει γήρας και θάνατος· η γνώση ότι όταν δεν υπάρχει γέννηση, δεν υπάρχει γήρας και θάνατος· η γνώση ότι και στο παρελθόν με τη γέννηση ως συνθήκη υπήρχε γήρας και θάνατος, η γνώση ότι όταν δεν υπήρχε γέννηση, δεν υπήρχε γήρας και θάνατος· η γνώση ότι και στο μέλλον με τη γέννηση ως συνθήκη θα υπάρχει γήρας και θάνατος, η γνώση ότι όταν δεν θα υπάρχει γέννηση, δεν θα υπάρχει γήρας και θάνατος· η γνώση ότι και αυτή η γνώση της σταθερότητας των φαινομένων είναι υποκείμενη σε καταστροφή, έχουσα τη φύση της παρακμής, υποκείμενη στη φθίση, έχουσα τη φύση της παύσης.

Η γνώση ότι με το γίνεσθαι ως συνθήκη υπάρχει γέννηση... κ.λπ... η γνώση ότι με την προσκόλληση ως συνθήκη υπάρχει γίνεσθαι... η γνώση ότι με την επιθυμία ως συνθήκη υπάρχει προσκόλληση... η γνώση ότι με το αίσθημα ως συνθήκη υπάρχει επιθυμία... η γνώση ότι με την επαφή ως συνθήκη υπάρχει αίσθημα... η γνώση ότι με τις έξι αισθητήριες βάσεις ως συνθήκη υπάρχει επαφή... η γνώση ότι με τη

νοητικότητα και υλικότητα ως συνθήκη υπάρχουν οι έξι αισθητήριες βάσεις... η γνώση ότι με τη συνείδηση ως συνθήκη υπάρχει νοητικότητα και υλικότητα... η γνώση ότι με τις δραστηριότητες ως συνθήκη υπάρχει συνείδηση· η γνώση ότι με την άγνοια ως συνθήκη υπάρχουν δραστηριότητες, η γνώση ότι όταν δεν υπάρχει άγνοια, δεν υπάρχουν δραστηριότητες· η γνώση ότι και στο παρελθόν με την άγνοια ως συνθήκη υπήρχαν δραστηριότητες, η γνώση ότι όταν δεν υπήρχε άγνοια, δεν υπήρχαν δραστηριότητες· η γνώση ότι και στο μέλλον με την άγνοια ως συνθήκη θα υπάρχουν δραστηριότητες, η γνώση ότι όταν δεν θα υπάρχει άγνοια, δεν θα υπάρχουν δραστηριότητες· η γνώση ότι και αυτή η γνώση της σταθερότητας των φαινομένων είναι υποκείμενη σε καταστροφή, έχουσα τη φύση της παρακμής, υποκείμενη στη φθίση, έχουσα τη φύση της παύσης. Αυτές ονομάζονται, μοναχοί, οι εβδομήντα επτά περιπτώσεις γνώσης». Τέταρτο.

5. Η ομιλία για την άγνοια ως συνθήκη

35. Διέμενε στη Σαβάθτι... κ.λπ... «Με την άγνοια ως συνθήκη, μοναχοί, υπάρχουν δραστηριότητες· με τις δραστηριότητες ως συνθήκη υπάρχει συνείδηση... κ.λπ... έτσι υπάρχει η προέλευση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου». Όταν αυτό ειπώθηκε, κάποιος μοναχός είπε στον Ευλογημένο: «Ποιο άραγε, σεβάσμιε κύριε, είναι το γήρας και ο θάνατος, και ποιανού είναι αυτό το γήρας και ο θάνατος;» «Δεν είναι κατάλληλη ερώτηση», είπε ο Ευλογημένος - «ποιο είναι το γήρας και ο θάνατος, και ποιανού είναι αυτό το γήρας και ο θάνατος», μοναχέ, όποιος θα έλεγε έτσι, ή «άλλο είναι το γήρας και ο θάνατος και κάποιου άλλου είναι αυτό το γήρας και ο θάνατος», μοναχέ, όποιος θα έλεγε έτσι, και τα δύο αυτά έχουν το ίδιο νόημα και μόνο η φρασεολογία είναι διαφορετική. Μοναχέ, αν υπάρχει η άποψη «η ψυχή είναι το ίδιο με το σώμα», δεν υπάρχει βίωση της άγιας ζωής. Μοναχέ, αν υπάρχει η άποψη «η ψυχή είναι κάτι άλλο και το σώμα κάτι άλλο», δεν υπάρχει βίωση της άγιας ζωής. Μη προσεγγίζοντας αυτά τα δύο άκρα, μοναχέ, ο Τατχάγκατα διδάσκει τη Διδασκαλία μέσω της μέσης οδού - «με τη γέννηση ως συνθήκη υπάρχει γήρας και θάνατος».

«Ποιο άραγε, σεβάσμιε κύριε, είναι η γέννηση, και ποιανού είναι αυτή η γέννηση;» «Δεν είναι κατάλληλη ερώτηση», είπε ο Ευλογημένος - «ποια είναι η γέννηση, και ποιανού είναι αυτή η γέννηση», μοναχέ, όποιος θα έλεγε έτσι, ή «άλλη είναι η γέννηση και κάποιου άλλου είναι αυτή η γέννηση», μοναχέ, όποιος θα έλεγε έτσι, και τα δύο αυτά έχουν το ίδιο νόημα και μόνο η φρασεολογία είναι διαφορετική. Μοναχέ, αν υπάρχει η άποψη «η ψυχή είναι το ίδιο με το σώμα», δεν υπάρχει βίωση της άγιας ζωής. Μοναχέ, αν υπάρχει η άποψη «η ψυχή είναι κάτι άλλο και το σώμα κάτι άλλο», δεν υπάρχει βίωση της άγιας ζωής. Μη προσεγγίζοντας αυτά τα δύο άκρα, μοναχέ, ο Τατχάγκατα διδάσκει τη Διδασκαλία μέσω της μέσης οδού - «με το γίγνεσθαι ως συνθήκη υπάρχει γέννηση».

«Ποιο άραγε, σεβάσμιε κύριε, είναι το γίγνεσθαι, και ποιανού είναι αυτό το γίγνεσθαι;» «Δεν είναι κατάλληλη ερώτηση», είπε ο Ευλογημένος - «ποιο είναι το γίγνεσθαι, και ποιανού είναι αυτό το γίγνεσθαι», μοναχέ, όποιος θα έλεγε έτσι, ή «άλλο είναι το γίγνεσθαι και κάποιου άλλου είναι αυτό το γίγνεσθαι», μοναχέ, όποιος θα έλεγε έτσι, και τα δύο αυτά έχουν το ίδιο νόημα και μόνο η φρασεολογία είναι διαφορετική. Μοναχέ, αν υπάρχει η άποψη «η ψυχή είναι το ίδιο με το σώμα», δεν υπάρχει βίωση της άγιας ζωής· μοναχέ, αν υπάρχει η άποψη «η ψυχή είναι κάτι άλλο και το σώμα κάτι άλλο», δεν υπάρχει βίωση της άγιας ζωής. Μη προσεγγίζοντας

αυτά τα δύο άκρα, μοναχέ, ο Τατχάγκατα διδάσκει τη Διδασκαλία μέσω της μέσης οδού - «με την προσκόλληση ως συνθήκη υπάρχει γίγνεσθαι»... κ.λπ... «με την επιθυμία ως συνθήκη υπάρχει προσκόλληση»... «με το αίσθημα ως συνθήκη υπάρχει επιθυμία»... «με την επαφή ως συνθήκη υπάρχει αίσθημα»... «με τις έξι αισθητήριες βάσεις ως συνθήκη υπάρχει επαφή»... «με τη νοητικότητα και υλικότητα ως συνθήκη υπάρχουν οι έξι αισθητήριες βάσεις»... «με τη συνείδηση ως συνθήκη υπάρχει νοητικότητα και υλικότητα»... «με τις δραστηριότητες ως συνθήκη υπάρχει συνείδηση».

«Ποιες άραγε, σεβάσμιε κύριε, είναι οι δραστηριότητες, και ποιανού είναι αυτές οι δραστηριότητες;» «Δεν είναι κατάλληλη ερώτηση», είπε ο Ευλογημένος, «"ποιες είναι οι δραστηριότητες και ποιανού είναι αυτές οι δραστηριότητες", μοναχέ, όποιος θα έλεγε έτσι, ή "άλλες είναι οι δραστηριότητες και άλλου είναι αυτές οι δραστηριότητες", μοναχέ, όποιος θα έλεγε έτσι, και τα δύο αυτά έχουν το ίδιο νόημα και μόνο η φρασεολογία είναι διαφορετική. Μοναχέ, αν υπάρχει η άποψη «η ψυχή είναι το ίδιο με το σώμα», δεν υπάρχει βίωση της άγιας ζωής· μοναχέ, αν υπάρχει η άποψη «η ψυχή είναι κάτι άλλο και το σώμα κάτι άλλο», δεν υπάρχει βίωση της άγιας ζωής. Μη προσεγγίζοντας αυτά τα δύο άκρα, μοναχέ, ο Τατχάγκατα διδάσκει τη Διδασκαλία μέσω της μέσης οδού - "με την άγνοια ως συνθήκη υπάρχουν δραστηριότητες."»

«Αλλά ακριβώς, μοναχέ, από την πλήρη φθίση και παύση της άγνοιας, όποιες ήταν εκείνες οι στρεβλώσεις, οι παραπλανήσεις, οι σπασμωδικές κινήσεις, οποιεσδήποτε κι αν ήταν. "Ποιο είναι το γήρας και ο θάνατος, και ποιανού είναι αυτό το γήρας και ο θάνατος", ή "άλλο είναι το γήρας και ο θάνατος, και άλλου είναι αυτό το γήρας και ο θάνατος", ή "η ψυχή είναι το ίδιο με το σώμα", ή "η ψυχή είναι κάτι άλλο και το σώμα κάτι άλλο". Όλα αυτά έχουν εγκαταλειφθεί, οι ρίζες τους έχουν κοπεί, έχουν γίνει σαν κορμός φοίνικα, έχουν οδηγηθεί στην εξαφάνιση, έχουν τη φύση της μη-έγερσης στο μέλλον.

«Αλλά ακριβώς, μοναχέ, από την πλήρη φθίση και παύση της άγνοιας, όποιες ήταν εκείνες οι στρεβλώσεις, οι παραπλανήσεις, οι σπασμωδικές κινήσεις, οποιεσδήποτε κι αν ήταν. "Ποια είναι η γέννηση, και ποιανού είναι αυτή η γέννηση", ή "άλλη είναι η γέννηση, και άλλου είναι αυτή η γέννηση", ή "η ψυχή είναι το ίδιο με το σώμα", ή "η ψυχή είναι κάτι άλλο και το σώμα κάτι άλλο". Όλα αυτά έχουν εγκαταλειφθεί, οι ρίζες τους έχουν κοπεί, έχουν γίνει σαν κορμός φοίνικα, έχουν οδηγηθεί στην εξαφάνιση, έχουν τη φύση της μη-έγερσης στο μέλλον.

«Αλλά ακριβώς, μοναχέ, από την πλήρη φθίση και παύση της άγνοιας, όποιες ήταν εκείνες οι στρεβλώσεις, οι παραπλανήσεις, οι σπασμωδικές κινήσεις, οποιεσδήποτε κι αν ήταν. Ποιο είναι το γίγνεσθαι... κ.λπ... ποια είναι η προσκόλληση... ποια είναι η επιθυμία... ποιο είναι το αίσθημα... ποια είναι η επαφή... ποιες είναι οι έξι αισθητήριες βάσεις... ποια είναι η νοητικότητα και υλικότητα... ποια είναι η συνείδηση... κ.λπ...

«Αλλά ακριβώς, μοναχέ, από την πλήρη φθίση και παύση της άγνοιας, όποιες ήταν εκείνες οι στρεβλώσεις, οι παραπλανήσεις, οι σπασμωδικές κινήσεις, οποιεσδήποτε κι αν ήταν. "Ποιες είναι οι δραστηριότητες, και ποιανού είναι αυτές οι δραστηριότητες", ή "άλλες είναι οι δραστηριότητες, και άλλου είναι αυτές οι δραστηριότητες", ή "η ψυχή είναι το ίδιο με το σώμα", ή "η ψυχή είναι κάτι άλλο και

το σώμα κάτι άλλο". Όλα αυτά έχουν εγκαταλειφθεί, οι ρίζες τους έχουν κοπεί, έχουν γίνει σαν κορμός φοίνικα, έχουν οδηγηθεί στην εξαφάνιση, έχουν τη φύση της μη-έγερσης στο μέλλον». Πέμπτο.

6. Η δεύτερη ομιλία για την άγνοια ως συνθήκη

36. Διέμενε στη Σαβάτθι... κ.λπ... «Με την άγνοια ως συνθήκη, μοναχοί, υπάρχουν δραστηριότητες· με τις δραστηριότητες ως συνθήκη υπάρχει συνείδηση... κ.λπ... Έτσι υπάρχει η προέλευση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου.

"Ποιο είναι το γήρας και ο θάνατος, και ποιανού είναι αυτό το γήρας και ο θάνατος", μοναχοί, όποιος θα έλεγε έτσι, ή "άλλο είναι το γήρας και ο θάνατος, και άλλου είναι αυτό το γήρας και ο θάνατος", μοναχοί, όποιος θα έλεγε έτσι, και τα δύο αυτά έχουν το ίδιο νόημα και μόνο η φρασεολογία είναι διαφορετική. Μοναχοί, αν υπάρχει η άποψη "η ψυχή είναι το ίδιο με το σώμα", δεν υπάρχει βίωση της άγιας ζωής. Μοναχοί, αν υπάρχει η άποψη "η ψυχή είναι κάτι άλλο και το σώμα κάτι άλλο", δεν υπάρχει βίωση της άγιας ζωής. Μη προσεγγίζοντας αυτά τα δύο άκρα, μοναχοί, ο Τατχάγκατα διδάσκει τη Διδασκαλία μέσω της μέσης οδού - «με τη γέννηση ως συνθήκη υπάρχει γήρας και θάνατος».

Ποια είναι η γέννηση... κ.λπ... ποιο είναι το γίγνεσθαι... ποια είναι η προσκόλληση... ποια είναι η επιθυμία... ποιο είναι το αίσθημα... ποια είναι η επαφή... ποιες είναι οι έξι αισθητήριες βάσεις... ποια είναι η νοητικότητα και υλικότητα... ποια είναι η συνείδηση... "Ποιες είναι οι δραστηριότητες, και ποιανού είναι αυτές οι δραστηριότητες", μοναχοί, όποιος θα έλεγε έτσι, ή "άλλες είναι οι δραστηριότητες και άλλου είναι αυτές οι δραστηριότητες", μοναχοί, όποιος θα έλεγε έτσι, και τα δύο αυτά έχουν το ίδιο νόημα και μόνο η φρασεολογία είναι διαφορετική. Μοναχοί, αν υπάρχει η άποψη "η ψυχή είναι το ίδιο με το σώμα", δεν υπάρχει βίωση της άγιας ζωής. Μοναχοί, αν υπάρχει η άποψη "η ψυχή είναι κάτι άλλο και το σώμα κάτι άλλο", δεν υπάρχει βίωση της άγιας ζωής. Μη προσεγγίζοντας αυτά τα δύο άκρα, μοναχοί, ο Τατχάγκατα διδάσκει τη Διδασκαλία μέσω της μέσης οδού - "με την άγνοια ως συνθήκη υπάρχουν δραστηριότητες."»

«Αλλά ακριβώς, μοναχοί, από την πλήρη φθίση και παύση της άγνοιας, όποιες ήταν εκείνες οι στρεβλώσεις, οι παραπλανήσεις, οι σπασμωδικές κινήσεις, οποιεσδήποτε κι αν ήταν. "Ποιο είναι το γήρας και ο θάνατος, και ποιανού είναι αυτό το γήρας και ο θάνατος", ή "άλλο είναι το γήρας και ο θάνατος, και άλλου είναι αυτό το γήρας και ο θάνατος", ή "η ψυχή είναι το ίδιο με το σώμα", ή "η ψυχή είναι κάτι άλλο και το σώμα κάτι άλλο". Όλα αυτά έχουν εγκαταλειφθεί, οι ρίζες τους έχουν κοπεί, έχουν γίνει σαν κορμός φοίνικα, έχουν οδηγηθεί στην εξαφάνιση, έχουν τη φύση της μη-έγερσης στο μέλλον.

«Αλλά ακριβώς, μοναχοί, από την πλήρη φθίση και παύση της άγνοιας, όποιες ήταν εκείνες οι στρεβλώσεις, οι παραπλανήσεις, οι σπασμωδικές κινήσεις, οποιεσδήποτε κι αν ήταν. Ποια είναι η γέννηση... κ.λπ... ποιο είναι το γίγνεσθαι... ποια είναι η προσκόλληση... ποια είναι η επιθυμία... ποιο είναι το αίσθημα... ποια είναι η επαφή... ποιες είναι οι έξι αισθητήριες βάσεις... ποια είναι η νοητικότητα και υλικότητα... ποια είναι η συνείδηση... "Ποιες είναι οι δραστηριότητες, και ποιανού είναι αυτές οι δραστηριότητες", ή "άλλες είναι οι δραστηριότητες, και άλλου είναι αυτές οι δραστηριότητες", ή "η ψυχή είναι το ίδιο με το σώμα", ή "η ψυχή είναι κάτι άλλο και το σώμα κάτι άλλο". Όλα αυτά έχουν εγκαταλειφθεί, οι ρίζες τους έχουν κοπεί, έχουν

γίνει σαν κορμός φοίνικα, έχουν οδηγηθεί στην εξαφάνιση, έχουν τη φύση της μη-έγερσης στο μέλλον». Έκτο.

7. Η ομιλία «όχι δικό σας»

37. Διέμενε στη Σαβάτθι... κ.λπ... «Αυτό το σώμα, μοναχοί, δεν είναι δικό σας ούτε άλλων. Αυτό, μοναχοί, πρέπει να θεωρηθεί ως παλαιά πράξη, συνθηκοκρατημένη, διαμορφωμένη από τη βούληση, κάτι που πρέπει να βιωθεί».

«Εκεί λοιπόν, μοναχοί, ο μορφωμένος ευγενής μαθητής στρέφει την προσοχή του συνετά ακριβώς στην Εξαρτώμενη Γένεση - 'έτσι όταν αυτό υπάρχει, τούτο υπάρχει· από την έγερση αυτού τούτο εγείρεται· όταν αυτό δεν υπάρχει, τούτο δεν υπάρχει, με την παύση αυτού, τούτο καταπαύει, δηλαδή - με την άγνοια ως συνθήκη υπάρχουν δραστηριότητες· με τις δραστηριότητες ως συνθήκη υπάρχει συνείδηση... κ.λπ... Έτσι υπάρχει η προέλευση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου. Αλλά ακριβώς από την πλήρη φθίση και παύση της άγνοιας υπάρχει η παύση των δραστηριοτήτων· από την παύση των δραστηριοτήτων υπάρχει η παύση της συνείδησης... κ.λπ... Έτσι υπάρχει η παύση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου'». Έβδομη.

8. Η ομιλία για τη βούληση

38. Προέλευση στη Σαβάττχι. «Ό,τι, μοναχοί, προτίθεται και ό,τι σχεδιάζει και ό,τι υπολανθάνει, αυτό γίνεται αντικείμενο για τη διάρκεια της συνείδησης. Όταν υπάρχει αντικείμενο, υπάρχει εδραίωση της συνείδησης. Όταν αυτή η συνείδηση είναι εδραιωμένη και έχει αναπτυχθεί, υπάρχει επαναγέννηση στο μέλλον. Όταν υπάρχει επαναγέννηση στο μέλλον, προκύπτουν στο μέλλον γέννηση, γήρας και θάνατος, λύπη, θρήνος, πόνος, δυσσάρεσκια και άγχος. Έτσι υπάρχει η προέλευση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου».

«Αν, μοναχοί, δεν προτίθεται και αν δεν σχεδιάζει, αλλά αν υπολανθάνει, αυτό γίνεται αντικείμενο για τη διάρκεια της συνείδησης. Όταν υπάρχει αντικείμενο, υπάρχει εδραίωση της συνείδησης. Όταν αυτή η συνείδηση είναι εδραιωμένη και έχει αναπτυχθεί, υπάρχει επαναγέννηση στο μέλλον. Όταν υπάρχει επαναγέννηση στο μέλλον, προκύπτουν στο μέλλον γέννηση, γήρας και θάνατος, λύπη, θρήνος, πόνος, δυσσάρεσκια και άγχος. Έτσι υπάρχει η προέλευση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου.

«Αλλά όταν, μοναχοί, ούτε προτίθεται ούτε σχεδιάζει ούτε υπολανθάνει, αυτό δεν γίνεται αντικείμενο για τη διάρκεια της συνείδησης. Όταν δεν υπάρχει αντικείμενο, δεν υπάρχει εδραίωση της συνείδησης. Όταν αυτή η συνείδηση δεν είναι εδραιωμένη και δεν έχει αναπτυχθεί, δεν υπάρχει επαναγέννηση στο μέλλον. Όταν δεν υπάρχει επαναγέννηση στο μέλλον, καταπαύουν στο μέλλον γέννηση, γήρας και θάνατος, λύπη, θρήνος, πόνος, δυσσάρεσκια και άγχος. Έτσι υπάρχει η παύση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου». Ογδοη.

9. Η δεύτερη ομιλία για τη βούληση

39. Διέμενε στη Σαβάτθι... κ.λπ... «Ό,τι, μοναχοί, προτίθεται και ό,τι σχεδιάζει και ό,τι υπολανθάνει, αυτό γίνεται αντικείμενο για τη διάρκεια της συνείδησης. Όταν υπάρχει αντικείμενο, υπάρχει εδραίωση της συνείδησης. Όταν αυτή η συνείδηση είναι εδραιωμένη και έχει αναπτυχθεί, υπάρχει σύλληψη της νοητικότητας και υλικότητας.

Με τη νοητικότητα και υλικότητα ως συνθήκη υπάρχουν οι έξι αισθητήριες βάσεις· με τις έξι αισθητήριες βάσεις ως συνθήκη υπάρχει επαφή· με την επαφή ως συνθήκη υπάρχει αίσθημα... κ.λπ... επιθυμία... προσκόλληση... γίνεσθαι... γέννηση... προκύπτουν γήρας και θάνατος, λύπη, θρήνος, πόνος, δυσαρέσκεια και άγχος. Έτσι υπάρχει η προέλευση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου».

«Αν, μοναχοί, δεν προτίθεται και αν δεν σχεδιάζει, αλλά αν υπολανθάνει, αυτό γίνεται αντικείμενο για τη διάρκεια της συνείδησης. Όταν υπάρχει αντικείμενο, υπάρχει εδραίωση της συνείδησης. Όταν αυτή η συνείδηση είναι εδραιωμένη και έχει αναπτυχθεί, υπάρχει σύλληψη της νοητικότητας και υλικότητας. Με τη νοητικότητα και υλικότητα ως συνθήκη υπάρχουν οι έξι αισθητήριες βάσεις... κ.λπ... Έτσι υπάρχει η προέλευση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου.

«Αλλά όταν, μοναχοί, ούτε προτίθεται ούτε σχεδιάζει ούτε υπολανθάνει, αυτό δεν γίνεται αντικείμενο για τη διάρκεια της συνείδησης. Όταν δεν υπάρχει αντικείμενο, δεν υπάρχει εδραίωση της συνείδησης. Όταν αυτή η συνείδηση δεν είναι εδραιωμένη και δεν έχει αναπτυχθεί, δεν υπάρχει σύλληψη της νοητικότητας και υλικότητας. Με την παύση της νοητικότητας και υλικότητας υπάρχει παύση των έξι αισθητήριων βάσεων... κ.λπ... έτσι υπάρχει η παύση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου». Ένατη.

10. Η ομιλία για την τρίτη βούληση

40. Διέμενε στη Σαβάτθι... κ.λπ... «Ό,τι, μοναχοί, προτίθεται και ό,τι σχεδιάζει και ό,τι υπολανθάνει, αυτό γίνεται αντικείμενο για τη διάρκεια της συνείδησης. Όταν υπάρχει αντικείμενο, υπάρχει εδραίωση της συνείδησης. Όταν αυτή η συνείδηση είναι εδραιωμένη και έχει αναπτυχθεί, υπάρχει κλίση. Όταν υπάρχει κλίση, υπάρχει έλευση και πορεία. Όταν υπάρχει έλευση και πορεία, υπάρχει θάνατος και επαναγέννηση. Όταν υπάρχει θάνατος και επαναγέννηση, προκύπτουν στο μέλλον γέννηση, γήρας και θάνατος, λύπη, θρήνος, πόνος, δυσαρέσκεια και άγχος. Έτσι υπάρχει η προέλευση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου».

«Αν, μοναχοί, δεν προτίθεται και αν δεν σχεδιάζει, αλλά αν υπολανθάνει, αυτό γίνεται αντικείμενο για τη διάρκεια της συνείδησης. Όταν υπάρχει αντικείμενο, υπάρχει εδραίωση της συνείδησης. Όταν αυτή η συνείδηση είναι εδραιωμένη και έχει αναπτυχθεί, υπάρχει κλίση. Όταν υπάρχει κλίση, υπάρχει έλευση και πορεία. Όταν υπάρχει έλευση και πορεία, υπάρχει θάνατος και επαναγέννηση. Όταν υπάρχει θάνατος και επαναγέννηση, προκύπτουν στο μέλλον γέννηση, γήρας και θάνατος, λύπη, θρήνος, πόνος, δυσαρέσκεια και άγχος. Έτσι υπάρχει η προέλευση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου.

«Αλλά όταν, μοναχοί, ούτε προτίθεται ούτε σχεδιάζει ούτε υπολανθάνει, αυτό δεν γίνεται αντικείμενο για τη διάρκεια της συνείδησης. Όταν δεν υπάρχει αντικείμενο, δεν υπάρχει εδραίωση της συνείδησης. Όταν αυτή η συνείδηση δεν είναι εδραιωμένη και δεν έχει αναπτυχθεί, δεν υπάρχει κλίση. Όταν δεν υπάρχει κλίση, δεν υπάρχει έλευση και πορεία. Όταν δεν υπάρχει έλευση και πορεία, δεν υπάρχει θάνατος και επαναγέννηση. Όταν δεν υπάρχει θάνατος και επαναγέννηση, καταπαύουν στο μέλλον γέννηση, γήρας και θάνατος, λύπη, θρήνος, πόνος, δυσαρέσκεια και άγχος. Έτσι υπάρχει η παύση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου». Δέκατη.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Αυτό που έχει δημιουργηθεί και καλάρα, και δύο περιπτώσεις γνώσης·
Η άγνοια ως συνθήκη και δύο, όχι από εσάς, βούληση τρία.

5. Το κεφάλαιο για τους οικογενειάρχες

1. Η ομιλία για τους πέντε κινδύνους της εχθρότητας

41. Διέμενε στη Σαβάτθι. Τότε ο οικοδεσπότης Ανάθαπίντικα πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Στον οικοδεσπότη Ανάθαπίντικα που καθόταν στο πλάι, ο Ευλογημένος είπε αυτό:

«Όταν, οικοδεσπότη, για έναν ευγενή μαθητή οι πέντε φόβοι και έχθρες έχουν καταλαγιάσει, και είναι προικισμένος με τους τέσσερις παράγοντες της εισόδου στο ρεύμα, και η ευγενής πραγματική μέθοδος έχει ιδωθεί καλά και διεισδυθεί με σοφία, αυτός, αν επιθυμεί, μπορεί ο ίδιος να διακηρύξει για τον εαυτό του - 'Η κόλαση έχει εξαλειφθεί για μένα, το ζωικό βασίλειο έχει εξαλειφθεί, η σφαίρα των φαντασμάτων έχει εξαλειφθεί, ο κόσμος της αθλιότητας, ο κακότυχος κόσμος, ο κόσμος του ξεπεσμού έχει εξαλειφθεί· είμαι εισερχόμενος στο ρεύμα, μη υποκείμενος πλέον σε ξεπεσμό σε κατώτερους κόσμους, βέβαιος, κατευθυνόμενος στην ανώτατη φώτιση'».

«Ποιοι είναι οι πέντε φόβοι και έχθρες που έχουν καταλαγιάσει; Ό,τι, οικοδεσπότη, αυτός που σκοτώνει έμβια όντα, εξαιτίας του φόβου έμβιων όντων, γεννά φόβο και έχθρα σχετικό με την παρούσα ζωή, γεννά φόβο και έχθρα που αφορά τη μελλοντική ζωή, και βιώνει νοητικό πόνο και δυσαρέσκεια· σε αυτόν που απέχει από τον φόνο έμβιων όντων, έτσι εκείνος ο φόβος και η έχθρα έχει καταλαγιάσει.

«Ό,τι, οικοδεσπότη, αυτός που παίρνει το μη δοσμένο, εξαιτίας της λήψης του μη δοσμένου, γεννά φόβο και έχθρα σχετικό με την παρούσα ζωή, γεννά φόβο και έχθρα που αφορά τη μελλοντική ζωή, και βιώνει νοητικό πόνο και δυσαρέσκεια· σε αυτόν που απέχει από τη λήψη του μη δοσμένου, έτσι εκείνος ο φόβος και η έχθρα έχει καταλαγιάσει.

«Ό,τι, οικοδεσπότη, αυτός που συμπεριφέρεται λανθασμένα στις αισθησιακές ηδονές, εξαιτίας της λανθασμένης σεξουαλικής συμπεριφοράς, γεννά φόβο και έχθρα σχετικό με την παρούσα ζωή, γεννά φόβο και έχθρα που αφορά τη μελλοντική ζωή, και βιώνει νοητικό πόνο και δυσαρέσκεια· σε αυτόν που απέχει από τη λανθασμένη σεξουαλική συμπεριφορά, έτσι εκείνος ο φόβος και η έχθρα έχει καταλαγιάσει.

«Ό,τι, οικοδεσπότη, ο ψεύτης, εξαιτίας της ψευδολογίας, γεννά φόβο και έχθρα σχετικό με την παρούσα ζωή, γεννά φόβο και έχθρα που αφορά τη μελλοντική ζωή, και βιώνει νοητικό πόνο και δυσαρέσκεια· σε αυτόν που απέχει από την ψευδολογία, έτσι εκείνος ο φόβος και η έχθρα έχει καταλαγιάσει.

«Ό,τι, οικοδεσπότη, αυτός που καταναλώνει οινοπνευματώδη ποτά, ηδύποτα και μεθυστικά που προξενούν απροσεξία, εξαιτίας της κατανάλωσης οινοπνευματωδών ποτών, ηδυπότων και μεθυστικών που προξενούν απροσεξία, γεννά φόβο και έχθρα σχετικό με την παρούσα ζωή, γεννά φόβο και έχθρα που αφορά τη μελλοντική ζωή,

και βιώνει νοητικό πόνο και δυσαρέσκεια· σε αυτόν που απέχει από οιοπονευματώδη ποτά, ηδύποτα και μεθυστικά που προξενούν απροσεξία, έτσι εκείνος ο φόβος και η έχθρα έχει καταλαγιάσει. Αυτοί είναι οι πέντε φόβοι και έχθρες που έχουν καταλαγιάσει.

«Με ποιους τέσσερις παράγοντες της εισόδου στο ρεύμα είναι προικισμένος; Εδώ, οικοδεσπότη, ένας ευγενής μαθητής είναι προικισμένος με ακλόνητη πεποίθηση στον Βούδα - 'Πράγματι αυτός ο Ευλογημένος είναι ο Άξιος, ο Πλήρως Αυτοφωτισμένος, ο τέλειος στην αληθινή γνώση και στην καλή συμπεριφορά, ο Καλότυχος, ο γνώστης του κόσμου, ο ανυπέρβλητος οδηγός των ανθρώπων που πρέπει να εκπαιδευτούν, ο Διδάσκαλος θεών και ανθρώπων, ο Φωτισμένος, ο Ευλογημένος'.

«Είναι προικισμένος με ακλόνητη πεποίθηση στη Διδασκαλία - 'Η Διδασκαλία είναι καλά διδαγμένη από τον Ευλογημένο, ορατή εδώ και τώρα, άμεσα αποτελεσματική, προσκαλώντας κάποιον να έλθει και να δει, οδηγώντας εμπρός, κατανοητή ατομικά από τους νοήμονες'.

«Είναι προικισμένος με ακλόνητη πεποίθηση στην Κοινότητα - 'Η Κοινότητα των μαθητών του Ευλογημένου ασκεί καλά, η Κοινότητα των μαθητών του Ευλογημένου ασκεί ευθέως, η Κοινότητα των μαθητών του Ευλογημένου ασκεί με την πραγματική μέθοδο, η Κοινότητα των μαθητών του Ευλογημένου ασκεί σωστά, δηλαδή τα τέσσερα ζεύγη ατόμων, τα οκτώ αρσενικά άτομα· αυτή η Κοινότητα των μαθητών του Ευλογημένου είναι άξια προσφορών, άξια φιλοξενίας, άξια δώρων, άξια χαιρετισμού με ενωμένες παλάμες, το ανυπέρβλητο πεδίο αξιέπαινων πράξεων για τον κόσμο'.

«Είναι προικισμένος με ηθική αρεστή στους ευγενείς, άθραυστη, αδιάτρητη, χωρίς κηλίδες, χωρίς λεκέδες, ελευθερωτική, επαινεμένη από τους νοήμονες, μη προσκολλημένη, οδηγούσα στην αυτοσυγκέντρωση. Με αυτούς τους τέσσερις παράγοντες της εισόδου στο ρεύμα είναι προικισμένος.

«Και ποια είναι η ευγενής πραγματική μέθοδος που έχει ιδωθεί καλά και διεισδυθεί με σοφία; Εδώ, οικοδεσπότη, ο ευγενής μαθητής στρέφει την προσοχή του συνετά ακριβώς στην Εξαρτώμενη Γένεση - 'Έτσι όταν αυτό υπάρχει, τούτο υπάρχει· όταν αυτό δεν υπάρχει, τούτο δεν υπάρχει· από την έγερση αυτού τούτο εγείρεται· με την παύση αυτού τούτο καταπαύει. Δηλαδή με την άγνοια ως συνθήκη υπάρχουν δραστηριότητες· με τις δραστηριότητες ως συνθήκη υπάρχει συνείδηση... κ.λπ... Έτσι υπάρχει η προέλευση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου. Αλλά ακριβώς από την πλήρη φθίση και παύση της άγνοιας υπάρχει η παύση των δραστηριοτήτων· από την παύση των δραστηριοτήτων υπάρχει η παύση της συνείδησης... κ.λπ... Έτσι υπάρχει η παύση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου'». Αυτή είναι η ευγενής πραγματική μέθοδος που έχει ιδωθεί καλά και διεισδυθεί με σοφία.

«Όταν, οικοδεσπότη, αυτοί οι πέντε φόβοι και έχθρες έχουν κατασιγάσει για τον ευγενή μαθητή, είναι προικισμένος με αυτούς τους τέσσερις παράγοντες της εισόδου στο ρεύμα, και αυτή η ευγενής πραγματική μέθοδος έχει ιδωθεί καλά και διεισδυθεί καλά με σοφία, αυτός, αν επιθυμεί, μπορεί ο ίδιος να διακηρύξει για τον εαυτό του - 'Η κόλαση έχει εξαλειφθεί για μένα, το ζωικό βασίλειο έχει εξαλειφθεί, η σφαίρα των φαντασμάτων έχει εξαλειφθεί, ο κόσμος της αθλιότητας, ο κακότυχος κόσμος, ο κόσμος του ξεπεσμού έχει εξαλειφθεί· είμαι εισερχόμενος στο ρεύμα, μη υποκείμενος

πλέον σε ξεπεσμό σε κατώτερους κόσμους, βέβαιος, κατευθυνόμενος στην ανώτατη φώτιση'».

2. Η δεύτερη ομιλία για τους πέντε κινδύνους της εχθρότητας

42. Διέμενε στη Σαβάτθι... κ.λπ... «Όταν, μοναχοί, για έναν ευγενή μαθητή οι πέντε φόβοι και έχθρες έχουν καταλαγιάσει, και είναι προικισμένος με τους τέσσερις παράγοντες της εισόδου στο ρεύμα, και η ευγενής πραγματική μέθοδος έχει ιδωθεί καλά και διεισδυθεί με σοφία, αυτός, αν επιθυμεί, μπορεί ο ίδιος να διακηρύξει για τον εαυτό του - 'Η κόλαση έχει εξαλειφθεί για μένα, το ζωικό βασίλειο έχει εξαλειφθεί, η σφαίρα των φαντασμάτων έχει εξαλειφθεί, ο κόσμος της αθλιότητας, ο κακότυχος κόσμος, ο κόσμος του ξεπεσμού έχει εξαλειφθεί· είμαι εισερχόμενος στο ρεύμα, μη υποκείμενος πλέον σε ξεπεσμό σε κατώτερους κόσμους, βέβαιος, κατευθυνόμενος στην ανώτατη φώτιση'».

«Ποιοι είναι οι πέντε φόβοι και έχθρες που έχουν καταλαγιάσει; Ό,τι, μοναχοί, αυτός που σκοτώνει έμβια όντα... κ.λπ... ό,τι, μοναχοί, αυτός που παίρνει το μη δοσμένο... κ.λπ... ό,τι, μοναχοί, αυτός που συμπεριφέρεται λανθασμένα στις αισθησιακές ηδονές... ό,τι, μοναχοί, ο ψεύτης... ό,τι, μοναχοί, αυτός που καταναλώνει οινόπνευματώδη ποτά και ηδύποτα που προκαλούν αμέλεια... κ.λπ... Αυτοί είναι οι πέντε φόβοι και έχθρες που έχουν καταλαγιάσει.

«Με ποιους τέσσερις παράγοντες της εισόδου στο ρεύμα είναι προικισμένος; Εδώ, μοναχοί, ένας ευγενής μαθητής στον Βούδα... κ.λπ... στη Διδασκαλία... στην Κοινότητα... είναι προικισμένος με ηθική αρεστή στους ευγενείς. Με αυτούς τους τέσσερις παράγοντες της εισόδου στο ρεύμα είναι προικισμένος.

«Και ποια είναι η ευγενής πραγματική μέθοδος που έχει ιδωθεί καλά και διεισδυθεί με σοφία; Εδώ, μοναχοί, ένας ευγενής μαθητής στρέφει την προσοχή του συνετά ακριβώς στην Εξαρτώμενη Γένεση... κ.λπ... Αυτή είναι η ευγενής πραγματική μέθοδος που έχει ιδωθεί καλά και διεισδυθεί με σοφία.

«Όταν, μοναχοί, αυτοί οι πέντε φόβοι και έχθρες έχουν καταλαγιάσει για τον ευγενή μαθητή, είναι προικισμένος με αυτούς τους τέσσερις παράγοντες της εισόδου στο ρεύμα, και αυτή η ευγενής πραγματική μέθοδος έχει ιδωθεί καλά και διεισδυθεί με σοφία, αυτός, αν επιθυμεί, μπορεί ο ίδιος να διακηρύξει για τον εαυτό του - 'Η κόλαση έχει εξαλειφθεί για μένα, το ζωικό βασίλειο έχει εξαλειφθεί, η σφαίρα των φαντασμάτων έχει εξαλειφθεί, ο κόσμος της αθλιότητας, ο κακότυχος κόσμος, ο κόσμος του ξεπεσμού έχει εξαλειφθεί· είμαι εισερχόμενος στο ρεύμα, μη υποκείμενος πλέον σε ξεπεσμό σε κατώτερους κόσμους, βέβαιος, κατευθυνόμενος στην ανώτατη φώτιση'». Δεύτερο.

3. Η ομιλία για τον υπαρξιακό πόνο

43. Διέμενε στη Σαβάτθι... κ.λπ... «Θα διδάξω, μοναχοί, την προέλευση και την πάροδο του υπαρξιακού πόνου. Ακούστε το, προσέχετε καλά· θα μιλήσω». «Ναι, σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό:

«Και ποια, μοναχοί, είναι η προέλευση του υπαρξιακού πόνου; Εξαρτώμενη από το μάτι και τα υλικά φαινόμενα εγείρεται η οφθαλμική συνείδηση. Η συνάντηση των τριών είναι επαφή. Με την επαφή ως συνθήκη υπάρχει αίσθημα· με το αίσθημα ως

συνθήκη υπάρχει επιθυμία. Αυτή, μοναχοί, είναι η προέλευση του υπαρξιακού πόνου.

«Εξαρτώμενη από το αυτί και τους ήχους εγείρεται η ωτική συνείδηση... κ.λπ... εξαρτώμενη από τη μύτη και τις οσμές... κ.λπ... εξαρτώμενη από τη γλώσσα και τις γεύσεις... κ.λπ... εξαρτώμενη από το σώμα και τα απτά αντικείμενα... κ.λπ... εξαρτώμενη από τον νου και τα νοητικά αντικείμενα εγείρεται η νοητική συνείδηση. Η συνάντηση των τριών είναι επαφή. Με την επαφή ως συνθήκη υπάρχει αίσθημα· με το αίσθημα ως συνθήκη υπάρχει επιθυμία. Αυτή, μοναχοί, είναι η προέλευση του υπαρξιακού πόνου.

«Και ποια, μοναχοί, είναι η πάροδος του υπαρξιακού πόνου; Εξαρτώμενη από το μάτι και τα υλικά φαινόμενα εγείρεται η οφθαλμική συνείδηση. Η συνάντηση των τριών είναι επαφή. Με την επαφή ως συνθήκη υπάρχει αίσθημα· με το αίσθημα ως συνθήκη υπάρχει επιθυμία. Από την πλήρη φθίση και παύση αυτής της ίδιας της επιθυμίας υπάρχει η παύση της προσκόλλησης· από την παύση της προσκόλλησης υπάρχει η παύση του γίγνεσθαι· από την παύση του γίγνεσθαι υπάρχει η παύση της γέννησης· από την παύση της γέννησης καταπαύουν τα γηρατειά και ο θάνατος, η λύπη, ο θρήνος, ο πόνος, η δυσαρέσκεια και το άγχος. Έτσι υπάρχει η παύση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου. Αυτή, μοναχοί, είναι η πάροδος του υπαρξιακού πόνου.

«Εξαρτώμενη από το αυτί και τους ήχους εγείρεται η ωτική συνείδηση... κ.λπ... εξαρτώμενη από τη μύτη και τις οσμές... κ.λπ... εξαρτώμενη από τη γλώσσα και τις γεύσεις... κ.λπ... εξαρτώμενη από το σώμα και τα απτά αντικείμενα... κ.λπ... εξαρτώμενη από τον νου και τα νοητικά αντικείμενα εγείρεται η νοητική συνείδηση. Η συνάντηση των τριών είναι επαφή. Με την επαφή ως συνθήκη υπάρχει αίσθημα· με το αίσθημα ως συνθήκη υπάρχει επιθυμία. Από την πλήρη φθίση και παύση αυτής της ίδιας της επιθυμίας υπάρχει η παύση της προσκόλλησης· από την παύση της προσκόλλησης υπάρχει η παύση του γίγνεσθαι· από την παύση του γίγνεσθαι υπάρχει η παύση της γέννησης· από την παύση της γέννησης καταπαύουν τα γηρατειά και ο θάνατος, η λύπη, ο θρήνος, ο πόνος, η δυσαρέσκεια και το άγχος. Έτσι υπάρχει η παύση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου. Αυτή, μοναχοί, είναι η πάροδος του υπαρξιακού πόνου». Τρίτη.

4. Η ομιλία για τον κόσμο

44. Διέμενε στη Σαβάτθι... κ.λπ... «Θα διδάξω, μοναχοί, την προέλευση και την πάροδο του κόσμου. Ακούστε το, προσέχετε καλά· θα μιλήσω». «Ναι, σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό:

«Και ποια, μοναχοί, είναι η προέλευση του κόσμου; Εξαρτώμενη από το μάτι και τα υλικά φαινόμενα εγείρεται η οφθαλμική συνείδηση. Η συνάντηση των τριών είναι επαφή. Με την επαφή ως συνθήκη υπάρχει αίσθημα· με το αίσθημα ως συνθήκη υπάρχει επιθυμία· με την επιθυμία ως συνθήκη υπάρχει προσκόλληση· με την προσκόλληση ως συνθήκη υπάρχει γίγνεσθαι· με το γίγνεσθαι ως συνθήκη υπάρχει γέννηση· με τη γέννηση ως συνθήκη προκύπτουν γήρας και θάνατος, λύπη, θρήνος, πόνος, δυσαρέσκεια και άγχος. Αυτή, μοναχοί, είναι η προέλευση του κόσμου.

«Εξαρτώμενη από το αυτί και τους ήχους... κ.λπ... εξαρτώμενη από τη μύτη και τις οσμές... εξαρτώμενη από τη γλώσσα και τις γεύσεις... εξαρτώμενη από το σώμα και τα απτά αντικείμενα... εξαρτώμενη από τον νου και τα νοητικά αντικείμενα

εγείρεται η νοητική συνείδηση. Η συνάντηση των τριών είναι επαφή. Με την επαφή ως συνθήκη υπάρχει αίσθημα... κ.λπ... με τη γέννηση ως συνθήκη προκύπτουν γήρας και θάνατος, λύπη, θρήνος, πόνος, δυσαρέσκεια και άγχος. Αυτή, μοναχοί, είναι η προέλευση του κόσμου.

«Και ποια, μοναχοί, είναι η πάροδος του κόσμου; Εξαρτώμενη από το μάτι και τα υλικά φαινόμενα εγείρεται η οφθαλμική συνείδηση. Η συνάντηση των τριών είναι επαφή. Με την επαφή ως συνθήκη υπάρχει αίσθημα· με το αίσθημα ως συνθήκη υπάρχει επιθυμία. Από την πλήρη φθίση και παύση αυτής της ίδιας της επιθυμίας υπάρχει η παύση της προσκόλλησης· από την παύση της προσκόλλησης υπάρχει η παύση του γίγνεσθαι... κ.λπ... Έτσι υπάρχει η παύση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου. Αυτή, μοναχοί, είναι η πάροδος του κόσμου.

«Εξαρτώμενη από το αυτί και τους ήχους... κ.λπ... εξαρτώμενη από τη μύτη και τις οσμές... εξαρτώμενη από τη γλώσσα και τις γεύσεις... εξαρτώμενη από το σώμα και τα απτά αντικείμενα... εξαρτώμενη από τον νου και τα νοητικά αντικείμενα εγείρεται η νοητική συνείδηση. Η συνάντηση των τριών είναι επαφή. Με την επαφή ως συνθήκη υπάρχει αίσθημα· με το αίσθημα ως συνθήκη υπάρχει επιθυμία. Από την πλήρη φθίση και παύση αυτής της ίδιας της επιθυμίας υπάρχει η παύση της προσκόλλησης· από την παύση της προσκόλλησης υπάρχει η παύση του γίγνεσθαι... κ.λπ... Έτσι υπάρχει η παύση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου. Αυτή, μοναχοί, είναι η πάροδος του κόσμου». Τέταρτο.

5. Η ομιλία για τους συγγενείς

45. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Νάτικα, στον δημόσιο ξενώνα από τούβλα. Τότε ο Ευλογημένος, αφού μετέβη σε ιδιωτικό χώρο, σε απομόνωση, είπε αυτή την επεξήγηση της Διδασκαλίας -

«Εξαρτώμενη από το μάτι και τα υλικά φαινόμενα εγείρεται η οφθαλμική συνείδηση. Η συνάντηση των τριών είναι επαφή. Με την επαφή ως συνθήκη υπάρχει αίσθημα· με το αίσθημα ως συνθήκη υπάρχει επιθυμία· με την επιθυμία ως συνθήκη υπάρχει προσκόλληση... κ.λπ... Έτσι υπάρχει η προέλευση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου.

«Εξαρτώμενη από το αυτί και τους ήχους... κ.λπ... εξαρτώμενη από τη μύτη και τις οσμές... εξαρτώμενη από τη γλώσσα και τις γεύσεις... εξαρτώμενη από το σώμα και τα απτά αντικείμενα... εξαρτώμενη από τον νου και τα νοητικά αντικείμενα εγείρεται η νοητική συνείδηση. Η συνάντηση των τριών είναι επαφή. Με την επαφή ως συνθήκη υπάρχει αίσθημα· με το αίσθημα ως συνθήκη υπάρχει επιθυμία· με την επιθυμία ως συνθήκη υπάρχει προσκόλληση... κ.λπ... Έτσι υπάρχει η προέλευση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου.

«Εξαρτώμενη από το μάτι και τα υλικά φαινόμενα εγείρεται η οφθαλμική συνείδηση. Η συνάντηση των τριών είναι επαφή. Με την επαφή ως συνθήκη υπάρχει αίσθημα· με το αίσθημα ως συνθήκη υπάρχει επιθυμία. Από την πλήρη φθίση και παύση αυτής της ίδιας της επιθυμίας υπάρχει η παύση της προσκόλλησης· από την παύση της προσκόλλησης υπάρχει η παύση του γίγνεσθαι... κ.λπ... Έτσι υπάρχει η παύση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου.

«Εξαρτώμενη από το αυτί και τους ήχους... κ.λπ... εξαρτώμενη από τον νου και τα νοητικά αντικείμενα εγείρεται η νοητική συνείδηση. Η συνάντηση των τριών είναι

επαφή. Με την επαφή ως συνθήκη υπάρχει αίσθημα· με το αίσθημα ως συνθήκη υπάρχει επιθυμία. Από την πλήρη φθίση και παύση αυτής της ίδιας της επιθυμίας υπάρχει η παύση της προσκόλλησης· από την παύση της προσκόλλησης υπάρχει η παύση του γίγνεσθαι... κ.λπ... έτσι υπάρχει η παύση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου».

Εκείνη την περίοδο κάποιος μοναχός στεκόταν κοντά στον Ευλογημένο για να ακούσει. Ο Ευλογημένος είδε εκείνον τον μοναχό να στέκεται κοντά για να ακούσει. Αφού τον είδε, είπε σε εκείνον τον μοναχό: «Άκουσες εσύ, μοναχέ, αυτή την επεξήγηση της Διδασκαλίας;» «Ναι, σεβάσμιε κύριε». «Μάθε εσύ, μοναχέ, αυτή την επεξήγηση της Διδασκαλίας· εκμάθε εσύ, μοναχέ, αυτή την επεξήγηση της Διδασκαλίας· θυμήσου εσύ, μοναχέ, αυτή την επεξήγηση της Διδασκαλίας. Γεμάτη νόημα, μοναχέ, είναι αυτή η επεξήγηση της Διδασκαλίας, θεμελιώδης για την άγια ζωή». Πέμπτο.

6. Η ομιλία για κάποιον Βραχμάνο

46. Διέμενε στη Σαβάτθι. Τότε κάποιος βραχμάνος πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, χαιρέτησε τον Ευλογημένο. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, εκείνος ο βραχμάνος είπε στον Ευλογημένο:

«Τι λοιπόν, αγαπητέ Γκόταμα, αυτός πράττει, αυτός βιώνει;» «'Αυτός πράττει, αυτός βιώνει', βραχμάνε, αυτό είναι το ένα άκρο».

«Τι λοιπόν, αγαπητέ Γκόταμα, άλλος πράττει, άλλος βιώνει;» «'Άλλος πράττει, άλλος βιώνει', βραχμάνε, αυτό είναι το δεύτερο άκρο. Μη προσεγγίζοντας αυτά τα δύο άκρα, βραχμάνε, ο Τατχάγκατα διδάσκει τη Διδασκαλία μέσω της μέσης οδού - 'με την άγνοια ως συνθήκη υπάρχουν δραστηριότητες· με τις δραστηριότητες ως συνθήκη υπάρχει συνείδηση... κ.λπ... Έτσι υπάρχει η προέλευση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου. Αλλά ακριβώς από την πλήρη φθίση και παύση της άγνοιας υπάρχει η παύση των δραστηριοτήτων· από την παύση των δραστηριοτήτων υπάρχει η παύση της συνείδησης Κ.λπ. Έτσι υπάρχει η παύση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου'».

Όταν αυτό ειπώθηκε, εκείνος ο βραχμάνος είπε στον Ευλογημένο: «Θαυμάσιο, αγαπητέ Γκόταμα, θαυμάσιο, αγαπητέ Γκόταμα!... κ.λπ... Ας με θεωρεί ο αξιότιμος Γκόταμα λαϊκό ακόλουθο που έχει καταφύγει στο καταφύγιο εφ' όρου ζωής από σήμερα και στο εξής». Έκτο.

7. Η ομιλία στον Τζανουσσόνι

47. Διέμενε στη Σαβάτθι. Τότε ο βραχμάνος Τζανουσσόνι πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, χαιρέτησε τον Ευλογημένο... κ.λπ... Καθισμένος στο πλάι, ο βραχμάνος Τζανουσσόνι είπε στον Ευλογημένο:

«Τι λοιπόν, αγαπητέ Γκόταμα, όλα υπάρχουν;» «'Όλα υπάρχουν', βραχμάνε, αυτό είναι το ένα άκρο».

«Τι λοιπόν, αγαπητέ Γκόταμα, όλα δεν υπάρχουν;» «'Όλα δεν υπάρχουν', βραχμάνε, αυτό είναι το δεύτερο άκρο. Μη προσεγγίζοντας αυτά τα δύο άκρα, βραχμάνε, ο Τατχάγκατα διδάσκει τη Διδασκαλία μέσω της μέσης οδού - 'με την άγνοια ως

συνθήκη υπάρχουν δραστηριότητες· με τις δραστηριότητες ως συνθήκη υπάρχει συνείδηση... κ.λπ... Έτσι υπάρχει η προέλευση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου. Αλλά ακριβώς από την πλήρη φθίση και παύση της άγνοιας υπάρχει η παύση των δραστηριοτήτων· από την παύση των δραστηριοτήτων υπάρχει η παύση της συνείδησης... κ.λπ... Έτσι υπάρχει η παύση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου'».

Όταν αυτό ειπώθηκε, ο βραχμάνος Τζανουσσόνι είπε στον Ευλογημένο: «Θαυμάσιο, αγαπητέ Γκόταμα... κ.λπ... έχω καταφύγει στο καταφύγιο εφ' όρου ζωής». Έβδομη.

8. Η ομιλία για τον κοσμολόγο

48. Διέμενε στη Σαβάτθι. Τότε ο βραχμάνος οπαδός της κοσμικής γνώσης πλησίασε τον Ευλογημένο... κ.λπ... Καθισμένος στο πλάι, ο βραχμάνος οπαδός της κοσμικής γνώσης είπε στον Ευλογημένο:

«Τι λοιπόν, αγαπητέ Γκόταμα, όλα υπάρχουν;» «'Όλα υπάρχουν', βραχμάνε, αυτή είναι η πρώτη κοσμική γνώση».

«Τι λοιπόν, αγαπητέ Γκόταμα, όλα δεν υπάρχουν;» «'Όλα δεν υπάρχουν', βραχμάνε, αυτή είναι η δεύτερη κοσμική γνώση».

«Τι λοιπόν, αγαπητέ Γκόταμα, όλα είναι ενότητα;» «'Όλα είναι ενότητα', βραχμάνε, αυτή είναι η τρίτη κοσμική γνώση».

«Τι λοιπόν, αγαπητέ Γκόταμα, όλα είναι πολλαπλότητα;» «'Όλα είναι πολλαπλότητα', βραχμάνε, αυτή είναι η τέταρτη κοσμική γνώση».

«Μη προσεγγίζοντας αυτά τα δύο άκρα, βραχμάνε, ο Τατχάγκατα διδάσκει τη Διδασκαλία μέσω της μέσης οδού - 'με την άγνοια ως συνθήκη υπάρχουν δραστηριότητες· με τις δραστηριότητες ως συνθήκη υπάρχει συνείδηση... κ.λπ... Έτσι υπάρχει η προέλευση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου. Αλλά ακριβώς από την πλήρη φθίση και παύση της άγνοιας υπάρχει η παύση των δραστηριοτήτων· από την παύση των δραστηριοτήτων υπάρχει η παύση της συνείδησης... κ.λπ... Έτσι υπάρχει η παύση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου'».

Όταν αυτό ειπώθηκε, ο βραχμάνος οπαδός της κοσμικής γνώσης είπε στον Ευλογημένο: «Θαυμάσιο, αγαπητέ Γκόταμα... κ.λπ... που έχει καταφύγει στο καταφύγιο εφ' όρου ζωής από σήμερα και στο εξής». Όγδοη.

9. Η ομιλία για τον ευγενή μαθητή

49. Διέμενε στη Σαβάτθι... κ.λπ... «Σε έναν μορφωμένο ευγενή μαθητή, μοναχοί, δεν έρχεται αυτή η σκέψη - 'Όταν υπάρχει τι άραγε, υπάρχει τι; Από την έγερση τίνος εγείρεται τι; Όταν υπάρχει τι, υπάρχει νοητικότητα και υλικότητα; Όταν υπάρχει τι, υπάρχουν οι έξι αισθητήριες βάσεις; Όταν υπάρχει τι, υπάρχει επαφή; Όταν υπάρχει τι, υπάρχει αίσθημα; Όταν υπάρχει τι, υπάρχει επιθυμία; Όταν υπάρχει τι, υπάρχει προσκόλληση; Όταν υπάρχει τι, υπάρχει γένεσθαι; Όταν υπάρχει τι, υπάρχει γέννηση; Όταν υπάρχει τι, υπάρχει γήρας και θάνατος;»

«Αλλά, μοναχοί, σε έναν μορφωμένο ευγενή μαθητή υπάρχει εδώ γνώση ανεξάρτητα από άλλους - 'Όταν αυτό υπάρχει, τούτο υπάρχει· από την έγερση αυτού τούτο εγείρεται. Όταν υπάρχει συνείδηση, υπάρχει νοητικότητα και υλικότητα· όταν υπάρχει νοητικότητα και υλικότητα, υπάρχουν οι έξι αισθητήριες βάσεις· όταν υπάρχουν οι έξι αισθητήριες βάσεις, υπάρχει επαφή· όταν υπάρχει επαφή, υπάρχει αίσθημα· όταν υπάρχει αίσθημα, υπάρχει επιθυμία· όταν υπάρχει επιθυμία, υπάρχει προσκόλληση· όταν υπάρχει προσκόλληση, υπάρχει γίνεσθαι· όταν υπάρχει γίνεσθαι, υπάρχει γέννηση· όταν υπάρχει γέννηση, υπάρχει γήρας και θάνατος.' Αυτός κατανοεί έτσι - 'Έτσι αυτός ο κόσμος εγείρεται.'»

«Σε έναν μορφωμένο ευγενή μαθητή, μοναχοί, δεν έρχεται αυτή η σκέψη - 'Όταν δεν υπάρχει τι άραγε, δεν υπάρχει τι; Με την παύση τίνος καταπαύει τι; Όταν δεν υπάρχει τι, δεν υπάρχει νοητικότητα και υλικότητα; Όταν δεν υπάρχει τι, δεν υπάρχουν οι έξι αισθητήριες βάσεις; Όταν δεν υπάρχει τι, δεν υπάρχει επαφή; Όταν δεν υπάρχει τι, δεν υπάρχει αίσθημα; Όταν δεν υπάρχει τι, δεν υπάρχει επιθυμία; Όταν δεν υπάρχει τι, δεν υπάρχει προσκόλληση; Όταν δεν υπάρχει τι, δεν υπάρχει γίνεσθαι; Όταν δεν υπάρχει τι, δεν υπάρχει γέννηση; Όταν δεν υπάρχει τι, δεν υπάρχει γήρας και θάνατος;»

«Αλλά, μοναχοί, σε έναν μορφωμένο ευγενή μαθητή υπάρχει εδώ γνώση ανεξάρτητα από άλλους - 'Όταν αυτό δεν υπάρχει, τούτο δεν υπάρχει· με την παύση αυτού τούτο καταπαύει. Όταν δεν υπάρχει συνείδηση, δεν υπάρχει νοητικότητα και υλικότητα· όταν δεν υπάρχει νοητικότητα και υλικότητα, δεν υπάρχουν οι έξι αισθητήριες βάσεις... κ.λπ... δεν υπάρχει γίνεσθαι... δεν υπάρχει γέννηση... όταν δεν υπάρχει γέννηση, δεν υπάρχει γήρας και θάνατος.' Αυτός κατανοεί έτσι - 'Έτσι αυτός ο κόσμος καταπαύει.'»

«Όταν, μοναχοί, ένας ευγενής μαθητής κατανοεί έτσι όπως πραγματικά είναι την προέλευση και την πάροδο του κόσμου, αυτός ονομάζεται, μοναχοί, ευγενής μαθητής τέλειος στην ορθή άποψη, και επίσης... κ.λπ... και επίσης παραμένει φτάνοντας στη θύρα της αθανασίας». Ένατη.

10. Η δεύτερη ομιλία για τον ευγενή μαθητή

50. Διέμενε στη Σαβάτθι... κ.λπ... «Σε έναν μορφωμένο ευγενή μαθητή, μοναχοί, δεν έρχεται αυτή η σκέψη - 'Όταν υπάρχει τι άραγε, υπάρχει τι; Από την έγερση τίνος εγείρεται τι; Όταν υπάρχει τι, υπάρχουν δραστηριότητες; Όταν υπάρχει τι, υπάρχει συνείδηση; Όταν υπάρχει τι, υπάρχει νοητικότητα και υλικότητα; Όταν υπάρχει τι, υπάρχουν οι έξι αισθητήριες βάσεις; Όταν υπάρχει τι, υπάρχει επαφή; Όταν υπάρχει τι, υπάρχει αίσθημα; Όταν υπάρχει τι, υπάρχει επιθυμία; Όταν υπάρχει τι, υπάρχει προσκόλληση; Όταν υπάρχει τι, υπάρχει γίνεσθαι; Όταν υπάρχει τι, υπάρχει γέννηση; Όταν υπάρχει τι, υπάρχει γήρας και θάνατος;»

«Αλλά, μοναχοί, σε έναν μορφωμένο ευγενή μαθητή υπάρχει εδώ γνώση ανεξάρτητα από άλλους - 'Όταν αυτό υπάρχει, τούτο υπάρχει· από την έγερση αυτού τούτο εγείρεται. Όταν υπάρχει άγνοια, υπάρχουν δραστηριότητες· όταν υπάρχουν δραστηριότητες, υπάρχει συνείδηση· Όταν υπάρχει συνείδηση, υπάρχει νοητικότητα και υλικότητα· όταν υπάρχει νοητικότητα και υλικότητα, υπάρχουν οι έξι αισθητήριες βάσεις· όταν υπάρχουν οι έξι αισθητήριες βάσεις, υπάρχει επαφή· όταν υπάρχει επαφή, υπάρχει αίσθημα· όταν υπάρχει αίσθημα, υπάρχει επιθυμία· όταν υπάρχει επιθυμία, υπάρχει προσκόλληση· όταν υπάρχει προσκόλληση, υπάρχει

γίγνεσθαι· όταν υπάρχει γίγνεσθαι, υπάρχει γέννηση· όταν υπάρχει γέννηση, υπάρχει γήρας και θάνατος.' Αυτός κατανοεί έτσι - 'Έτσι αυτός ο κόσμος εγείρεται.'»

«Σε έναν μορφωμένο ευγενή μαθητή, μοναχοί, δεν έρχεται αυτή η σκέψη - 'Όταν δεν υπάρχει τι άραγε, δεν υπάρχει τι; Με την παύση τίνος καταπαύει τι; Όταν δεν υπάρχει τι, δεν υπάρχουν δραστηριότητες; Όταν δεν υπάρχει τι, δεν υπάρχει συνείδηση; Όταν δεν υπάρχει τι, δεν υπάρχει νοητικότητα και υλικότητα; Όταν δεν υπάρχει τι, δεν υπάρχουν οι έξι αισθητήριες βάσεις; Όταν δεν υπάρχει τι, δεν υπάρχει επαφή; Όταν δεν υπάρχει τι, δεν υπάρχει αίσθημα; Όταν δεν υπάρχει τι, δεν υπάρχει επιθυμία... κ.λπ... προσκόλληση... γίγνεσθαι... γέννηση... Όταν δεν υπάρχει τι, δεν υπάρχει γήρας και θάνατος;»

«Αλλά, μοναχοί, σε έναν μορφωμένο ευγενή μαθητή υπάρχει εδώ γνώση ανεξάρτητα από άλλους - 'Όταν αυτό δεν υπάρχει, τούτο δεν υπάρχει· με την παύση αυτού τούτο καταπαύει. Όταν δεν υπάρχει άγνοια, δεν υπάρχουν δραστηριότητες· όταν δεν υπάρχουν δραστηριότητες, δεν υπάρχει συνείδηση· Όταν δεν υπάρχει συνείδηση, δεν υπάρχει νοητικότητα και υλικότητα· όταν δεν υπάρχει νοητικότητα και υλικότητα, δεν υπάρχουν οι έξι αισθητήριες βάσεις... κ.λπ... όταν δεν υπάρχει γέννηση, δεν υπάρχει γήρας και θάνατος.' Αυτός κατανοεί έτσι - 'Έτσι αυτός ο κόσμος καταπαύει.'»

«Όταν, μοναχοί, ένας ευγενής μαθητής κατανοεί έτσι όπως πραγματικά είναι την προέλευση και την πάροδο του κόσμου, αυτός ονομάζεται, μοναχοί, ευγενής μαθητής τέλειος στην ορθή άποψη, και επίσης τέλειος στην ενόραση, και επίσης έχει φτάσει σε αυτή την Άριστη Διδασκαλία, και επίσης βλέπει αυτή την Άριστη Διδασκαλία, και επίσης είναι προικισμένος με τη γνώση ενός εκπαιδευόμενου, και επίσης είναι προικισμένος με την αληθινή γνώση ενός εκπαιδευόμενου, και επίσης έχει επιτύχει το ρεύμα της Διδασκαλίας, και επίσης είναι ευγενής με διεισδυτική σοφία, και επίσης παραμένει φτάνοντας στη θύρα της αθανασίας». Δέκατη.

Το κεφάλαιο Γκαχαπάτι, πέμπτο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Δύο πέντε φόβοι από έχθρα ειπώθηκαν, ο πόνος και ο κόσμος και ο συγγενής· Κάποιος και ο Τζανουσσόνι, με τον κοσμολόγο όγδοη·
Δύο ευγενείς μαθητές ειπώθηκαν, γι' αυτό λέγεται το κεφάλαιο.

6. Το κεφάλαιο για τον υπαρξιακό πόνο

1. Η ομιλία για τη διερεύνηση

51. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Εκεί ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στους μοναχούς: «Μοναχοί». «Σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό:

«Σε ποιο βαθμό άραγε, μοναχοί, ένας μοναχός διερευνώντας θα διερευνούσε για την πλήρη ορθή εξάλειψη του υπαρξιακού πόνου;» «Ο Ευλογημένος είναι η ρίζα των διδασκαλιών μας, σεβάσμιε κύριε, ο Ευλογημένος είναι ο οδηγός, ο Ευλογημένος είναι το καταφύγιο. Καλώς, σεβάσμιε κύριε, ας ευδοκήσει ο ίδιος ο Ευλογημένος να εξηγήσει το νόημα αυτών που ειπώθηκαν. Αφού ακούσουν από τον Ευλογημένο, οι

μοναχοί θα το θυμούνται». «Τότε λοιπόν, μοναχοί, ακούστε, προσέχετε καλά, θα μιλήσω». «Ναι, σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό:

«Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός διερευνώντας διερευνά - 'αυτός ο πολύμορφος, ποικιλόμορφος υπαρξιακός πόνος που εγείρεται στον κόσμο, το γήρας και ο θάνατος· αυτός ο υπαρξιακός πόνος ποια έχει ως πηγή, ποια ως προέλευση, ποια ως γέννηση, ποια ως παραγωγή; Όταν υπάρχει τι, υπάρχει γήρας και θάνατος; Όταν δεν υπάρχει τι, δεν υπάρχει γήρας και θάνατος;' Αυτός διερευνώντας κατανοεί έτσι - 'αυτός ο πολύμορφος, ποικιλόμορφος υπαρξιακός πόνος που εγείρεται στον κόσμο, το γήρας και ο θάνατος, αυτός ο υπαρξιακός πόνος έχει τη γέννηση ως πηγή, τη γέννηση ως προέλευση, τη γέννηση ως γέννηση, τη γέννηση ως παραγωγή. Όταν υπάρχει γέννηση, υπάρχει γήρας και θάνατος· όταν δεν υπάρχει γέννηση, δεν υπάρχει γήρας και θάνατος.'

«Αυτός κατανοεί το γήρας και τον θάνατο και κατανοεί την προέλευση του γήρατος και του θανάτου και κατανοεί την παύση του γήρατος και του θανάτου και κατανοεί την πρακτική που οδηγεί κατάλληλα στην παύση του γήρατος και του θανάτου, και έτσι ασκεί και ακολουθεί τη συμφωνούσα διδασκαλία· αυτός ονομάζεται, μοναχό, μοναχός που ασκεί πλήρως ορθά για την εξάλειψη του υπαρξιακού πόνου, για την παύση του γήρατος και του θανάτου.

«Έπειτα διερευνώντας διερευνά - 'αυτή η γέννηση ποια έχει ως πηγή, ποια ως προέλευση, ποια ως γέννηση, ποια ως παραγωγή; Όταν υπάρχει τι, υπάρχει γέννηση; Όταν δεν υπάρχει τι, δεν υπάρχει γέννηση;' Αυτός διερευνώντας κατανοεί έτσι - 'η γέννηση έχει το γίνεσθαι ως πηγή, το γίνεσθαι ως προέλευση, το γίνεσθαι ως γέννηση, το γίνεσθαι ως παραγωγή· όταν υπάρχει γίνεσθαι, υπάρχει γέννηση· όταν δεν υπάρχει γίνεσθαι, δεν υπάρχει γέννηση.'

«Αυτός κατανοεί τη γέννηση και κατανοεί την προέλευση της γέννησης και κατανοεί την παύση της γέννησης και κατανοεί την πρακτική που οδηγεί κατάλληλα στην παύση της γέννησης, και έτσι ασκεί και ακολουθεί τη συμφωνούσα διδασκαλία· αυτός ονομάζεται, μοναχό, μοναχός που ασκεί πλήρως ορθά για την εξάλειψη του υπαρξιακού πόνου, για την παύση της γέννησης.

«Έπειτα διερευνώντας διερευνά - "Αυτό το γίνεσθαι λοιπόν ποια έχει ως πηγή... κ.λπ... Αυτή η προσκόλληση λοιπόν ποια έχει ως πηγή... Αυτή η επιθυμία λοιπόν ποια έχει ως πηγή... αίσθημα... επαφή... Αυτές οι έξι αισθητήριες βάσεις λοιπόν ποια έχουν ως πηγή... Αυτή η νοητικότητα και υλικότητα λοιπόν... Αυτή η συνείδηση λοιπόν... Αυτές οι δραστηριότητες λοιπόν ποια έχουν ως πηγή, ποια ως προέλευση, ποια ως γέννηση, ποια ως παραγωγή; Όταν υπάρχει τι, υπάρχουν δραστηριότητες; Όταν δεν υπάρχει τι, δεν υπάρχουν δραστηριότητες;" Αυτός ερευνώντας κατανοεί έτσι - Αυτός διερευνώντας κατανοεί έτσι - "Οι δραστηριότητες έχουν την άγνοια ως πηγή, την άγνοια ως προέλευση, την άγνοια ως γέννηση, την άγνοια ως παραγωγή· όταν υπάρχει άγνοια, υπάρχουν δραστηριότητες· όταν δεν υπάρχει άγνοια, δεν υπάρχουν δραστηριότητες"».

«Αυτός κατανοεί τις δραστηριότητες και κατανοεί την προέλευση των δραστηριοτήτων και κατανοεί την παύση των δραστηριοτήτων και κατανοεί την πρακτική που οδηγεί κατάλληλα στην παύση των δραστηριοτήτων, και έτσι ασκεί και ακολουθεί τη συμφωνούσα διδασκαλία· αυτός ονομάζεται, μοναχό, μοναχός που

ασκεί πλήρως ορθά για την εξάλειψη του υπαρξιακού πόνου, για την παύση των δραστηριοτήτων.

«Όταν, μοναχοί, ένα αρσενικό άτομο κατεχόμενο από άγνοια δημιουργεί αξιέπαινη δραστηριότητα, η συνείδηση κατευθύνεται προς το αξιέπαινο. Αν δημιουργεί αξιόμεμπτη δραστηριότητα, η συνείδηση κατευθύνεται προς το αξιόμεμπτο. Αν δημιουργεί αδιατάρακτη δραστηριότητα, η συνείδηση φτάνει στο αδιατάρακτο. Αλλά όταν, μοναχοί, σε έναν μοναχό η άγνοια έχει εγκαταλειφθεί και η αληθινή γνώση έχει εγερθεί, αυτός με τη φθίση της άγνοιας και την έγερση της αληθινής γνώσης ούτε δημιουργεί αξιέπαινη βουλευτική δραστηριότητα ούτε δημιουργεί αξιόμεμπτη βουλευτική δραστηριότητα ούτε δημιουργεί αδιατάρακτη βουλευτική δραστηριότητα. Μη δημιουργώντας, μη διαμορφώνοντας με τη βούληση, δεν προσκολλάται σε τίποτα στον κόσμο· μη προσκολλώμενος δεν ταραζείται· μη ταραζόμενος επιτυγχάνει το τελικό Νιμπάνα μέσα του. Κατανοεί: «η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης».

«Αυτός αν βιώνει ευχάριστο αίσθημα, κατανοεί ότι αυτό είναι παροδικό, κατανοεί ότι δεν είναι αγκιστρωμένος σε αυτό, κατανοεί ότι δεν το απολαμβάνει. Αν βιώνει δυσάρεστο αίσθημα, κατανοεί ότι αυτό είναι παροδικό, κατανοεί ότι δεν είναι αγκιστρωμένος σε αυτό, κατανοεί ότι δεν το απολαμβάνει. Αν βιώνει ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο αίσθημα, κατανοεί ότι αυτό είναι παροδικό, κατανοεί ότι δεν είναι αγκιστρωμένος σε αυτό, κατανοεί ότι δεν το απολαμβάνει. Αυτός αν βιώνει ευχάριστο αίσθημα, το βιώνει αποδεσμευμένος. Αν βιώνει δυσάρεστο αίσθημα, το βιώνει αποδεσμευμένος. Αν βιώνει ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο αίσθημα, το βιώνει αποδεσμευμένος.

«Αυτός βιώνοντας αίσθημα που τελειώνει με το σώμα κατανοεί: "βιώνω αίσθημα που τελειώνει με το σώμα". βιώνοντας αίσθημα που τελειώνει με τη ζωή κατανοεί: "βιώνω αίσθημα που τελειώνει με τη ζωή". Κατανοεί: "με την κατάρρευση του σώματος, μετά το τέλος της ζωής, εδώ ακριβώς όλα τα αισθήματα, μη απολαυσμένα, θα ψυχρανθούν· τα σώματα θα απομείνουν"».

«Όπως, μοναχοί, ένας άνθρωπος αφού ανέσυρε ένα ζεστό δοχείο από τον κλίβανο του κεραμέα θα το τοποθετούσε σε επίπεδο κομμάτι εδάφους. Εκεί αυτή η θερμότητα θα κατευνάζονταν εκεί ακριβώς, τα όστρακα θα έμεναν. Ακριβώς έτσι, μοναχοί, ένας μοναχός βιώνοντας αίσθημα που τελειώνει με το σώμα κατανοεί: «βιώνω αίσθημα που τελειώνει με το σώμα», βιώνοντας αίσθημα που τελειώνει με τη ζωή κατανοεί: «βιώνω αίσθημα που τελειώνει με τη ζωή». Κατανοεί: "με την κατάρρευση του σώματος, μετά το τέλος της ζωής, εδώ ακριβώς όλα τα αισθήματα, μη απολαυσμένα, θα ψυχρανθούν· τα σώματα θα απομείνουν"».

«Τι νομίζετε, μοναχοί, άραγε ένας μοναχός που έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές θα δημιουργούσε αξιέπαινη βουλευτική δραστηριότητα ή θα δημιουργούσε αξιόμεμπτη βουλευτική δραστηριότητα ή θα δημιουργούσε αδιατάρακτη βουλευτική δραστηριότητα;» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Ή αν οι δραστηριότητες δεν υπήρχαν καθόλου, με την παύση των δραστηριοτήτων, άραγε θα εμφανιζόταν η συνείδηση;» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Ή αν η συνείδηση δεν υπήρχε καθόλου, με την παύση της συνείδησης, άραγε θα εμφανιζόταν η νοητικότητα και υλικότητα;» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Ή αν η νοητικότητα και υλικότητα δεν υπήρχε καθόλου, με την παύση της

νοητικότητα και υλικότητα, άραγε θα εμφανίζονταν οι έξι αισθητήριες βάσεις;» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Ή αν οι έξι αισθητήριες βάσεις δεν υπήρχαν καθόλου, με την παύση των έξι αισθητήριων βάσεων, άραγε θα εμφανιζόταν η επαφή;» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Ή αν η επαφή δεν υπήρχε καθόλου, με την παύση της επαφής, άραγε θα εμφανιζόταν το αίσθημα;» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Ή αν το αίσθημα δεν υπήρχε καθόλου, με την παύση του αισθήματος, άραγε θα εμφανιζόταν η επιθυμία;» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Ή αν η επιθυμία δεν υπήρχε καθόλου, με την παύση της επιθυμίας, άραγε θα εμφανιζόταν η προσκόλληση;» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Ή αν η προσκόλληση δεν υπήρχε καθόλου, με την παύση της προσκόλλησης, άραγε θα εμφανιζόταν το γίνεσθαι;» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Ή αν το γίνεσθαι δεν υπήρχε καθόλου, με την παύση του γίνεσθαι, άραγε θα εμφανιζόταν η γέννηση;» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Ή αν η γέννηση δεν υπήρχε καθόλου, με την παύση της γέννησης, άραγε θα εμφανιζόταν το γήρας και ο θάνατος;» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Καλώς, καλώς, μοναχοί, έτσι είναι αυτό, μοναχοί, αυτό δεν είναι διαφορετικά. Πιστέψτε με σε αυτό, μοναχοί, αποφασίστε, να είστε χωρίς αβεβαιότητα εδώ, χωρίς σκεπτικιστική αμφιβολία. Αυτό ακριβώς είναι το τέλος του πόνου». Πρώτο.

2. Η ομιλία για την προσκόλληση

52. Διέμενε στη Σαβάτθι... κ.λπ... «Μοναχοί, σε αυτόν που διαμένει παρατηρώντας την απόλαυση στα φαινόμενα που είναι υποκείμενα σε προσκόλληση, η επιθυμία αυξάνεται. Με την επιθυμία ως συνθήκη υπάρχει προσκόλληση· με την προσκόλληση ως συνθήκη υπάρχει γίνεσθαι· με το γίνεσθαι ως συνθήκη υπάρχει γέννηση· με τη γέννηση ως συνθήκη προκύπτουν γήρας και θάνατος, λύπη, θρήνος, πόνος, δυσαρέσκεια και άγχος. Έτσι υπάρχει η προέλευση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου».

«Όπως, μοναχοί, μια μεγάλη μάζα φωτιάς θα έκαιγε με δέκα ή είκοσι ή τριάντα ή σαράντα αμαξώματα ξύλων. Εκεί ένας άνθρωπος κατά καιρούς θα έριχνε ξερά χορτάρια, και θα έριχνε ξερές κοπριές, και θα έριχνε ξερά ξύλα. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, αυτή η μεγάλη μάζα φωτιάς, με αυτή την τροφή, με αυτή την προσκόλληση, θα έκαιγε για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, σε αυτόν που διαμένει παρατηρώντας την απόλαυση στα φαινόμενα που είναι υποκείμενα σε προσκόλληση, η επιθυμία αυξάνεται. Με την επιθυμία ως συνθήκη υπάρχει προσκόλληση... κ.λπ... Έτσι υπάρχει η προέλευση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου.

«Μοναχοί, σε αυτόν που διαμένει παρατηρώντας τον κίνδυνο στα φαινόμενα που είναι υποκείμενα σε προσκόλληση, η επιθυμία καταπαύει. Από την παύση της επιθυμίας υπάρχει η παύση της προσκόλλησης· από την παύση της προσκόλλησης υπάρχει η παύση του γίνεσθαι· από την παύση του γίνεσθαι υπάρχει η παύση της γέννησης· από την παύση της γέννησης καταπαύουν τα γηρατειά και ο θάνατος, η λύπη, ο θρήνος, ο πόνος, η δυσαρέσκεια και το άγχος. Έτσι υπάρχει η παύση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου.

«Όπως, μοναχοί, μια μεγάλη μάζα φωτιάς θα έκαιγε με δέκα ή είκοσι ή τριάντα ή σαράντα αμαξώματα ξύλων· εκεί ένας άνθρωπος δεν θα έριχνε κατά καιρούς ξερά χορτάρια, δεν θα έριχνε ξερές κοπριές, δεν θα έριχνε ξερά ξύλα. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, αυτή η μεγάλη μάζα φωτιάς, με την εξάντληση της προηγούμενης προσκόλλησης και χωρίς προσθήκη άλλης, χωρίς τροφή θα έσβηνε. Ακριβώς με τον

ίδιο τρόπο, μοναχοί, σε αυτόν που διαμένει παρατηρώντας τον κίνδυνο στα φαινόμενα που είναι υποκείμενα σε προσκόλληση, η επιθυμία καταπαύει· από την παύση της επιθυμίας υπάρχει η παύση της προσκόλλησης... κ.λπ... έτσι υπάρχει η παύση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου». Δεύτερο.

3. Η ομιλία για τον νοητικό δεσμό

53. Διέμενε στη Σαβάτθι κ.λπ. «Μοναχοί, σε αυτόν που διαμένει παρατηρώντας την απόλαυση στα φαινόμενα που είναι υποκείμενα σε νοητικούς δεσμούς, η επιθυμία αυξάνεται. Με την επιθυμία ως συνθήκη υπάρχει προσκόλληση· με την προσκόλληση ως συνθήκη υπάρχει γίνεσθαι· με το γίνεσθαι ως συνθήκη υπάρχει γέννηση· με τη γέννηση ως συνθήκη προκύπτουν γήρας και θάνατος, λύπη, θρήνος, πόνος, δυσαρέσκεια και άγχος. Έτσι υπάρχει η προέλευση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου».

«Όπως, μοναχοί, εξαρτώμενη από λάδι και εξαρτώμενη από φυτίλι μια λάμπα με λάδι θα έκαιγε. Εκεί ένας άνθρωπος κατά καιρούς θα έριχνε λάδι και θα πρόσθετε φυτίλι. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, αυτή η λάμπα με λάδι, με αυτή την τροφή, με αυτή την προσκόλληση, θα έκαιγε για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, σε αυτόν που διαμένει παρατηρώντας την απόλαυση στα φαινόμενα που είναι υποκείμενα σε νοητικούς δεσμούς, η επιθυμία αυξάνεται. Με την επιθυμία ως συνθήκη υπάρχει προσκόλληση· με την προσκόλληση ως συνθήκη υπάρχει γίνεσθαι· με το γίνεσθαι ως συνθήκη υπάρχει γέννηση· με τη γέννηση ως συνθήκη προκύπτουν γήρας και θάνατος, λύπη, θρήνος, πόνος, δυσαρέσκεια και άγχος. Έτσι υπάρχει η προέλευση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου.

«Μοναχοί, σε αυτόν που διαμένει παρατηρώντας τον κίνδυνο στα φαινόμενα που είναι υποκείμενα σε νοητικούς δεσμούς, η επιθυμία καταπαύει. Από την παύση της επιθυμίας υπάρχει η παύση της προσκόλλησης· από την παύση της προσκόλλησης υπάρχει η παύση του γίνεσθαι· από την παύση του γίνεσθαι υπάρχει η παύση της γέννησης· από την παύση της γέννησης καταπαύουν τα γηρατειά και ο θάνατος, η λύπη, ο θρήνος, ο πόνος, η δυσαρέσκεια και το άγχος. Έτσι υπάρχει η παύση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου.

«Όπως, μοναχοί, εξαρτώμενη από λάδι και εξαρτώμενη από φυτίλι μια λάμπα με λάδι θα έκαιγε. Εκεί ένας άνθρωπος δεν θα έριχνε κατά καιρούς λάδι, δεν θα πρόσθετε φυτίλι. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, αυτή η λάμπα με λάδι, με την εξάντληση της προηγούμενης προσκόλλησης και χωρίς προσθήκη άλλης, χωρίς τροφή θα έσβηνε. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, σε αυτόν που διαμένει παρατηρώντας τον κίνδυνο στα φαινόμενα που είναι υποκείμενα σε νοητικούς δεσμούς, η επιθυμία καταπαύει. Από την παύση της επιθυμίας υπάρχει η παύση της προσκόλλησης... κ.λπ... έτσι υπάρχει η παύση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου». Τρίτη.

4. Η δεύτερη ομιλία για τον νοητικό δεσμό

54. Διέμενε στη Σαβάτθι κ.λπ. «Όπως, μοναχοί, εξαρτώμενη από λάδι και εξαρτώμενη από φυτίλι μια λάμπα με λάδι θα έκαιγε. Εκεί ένας άνθρωπος κατά καιρούς θα έριχνε λάδι και θα πρόσθετε φυτίλι. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, αυτή η λάμπα με λάδι, με αυτή την τροφή, με αυτή την προσκόλληση, θα έκαιγε για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, σε αυτόν που διαμένει παρατηρώντας την απόλαυση στα φαινόμενα που είναι υποκείμενα σε νοητικούς

δεσμούς, η επιθυμία αυξάνεται. Με την επιθυμία ως συνθήκη υπάρχει προσκόλληση... κ.λπ... έτσι υπάρχει η προέλευση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου».

«Όπως, μοναχοί, εξαρτώμενη από λάδι και εξαρτώμενη από φυτίλι μια λάμπα με λάδι θα έκαιγε. Εκεί ένας άνθρωπος δεν θα έριχνε κατά καιρούς λάδι, δεν θα πρόσθετε φυτίλι. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, αυτή η λάμπα με λάδι, με την εξάντληση της προηγούμενης προσκόλλησης και χωρίς προσθήκη άλλης, χωρίς τροφή θα έσβηνε. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, σε αυτόν που διαμένει παρατηρώντας τον κίνδυνο στα φαινόμενα που είναι υποκείμενα σε νοητικούς δεσμούς, η επιθυμία καταπαύει. Από την παύση της επιθυμίας υπάρχει η παύση της προσκόλλησης... κ.λπ... έτσι υπάρχει η παύση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου».

Τέταρτο.

5. Η ομιλία για το μεγάλο δέντρο

55. Διέμενε στη Σαβάτθι... κ.λπ... «Μοναχοί, σε αυτόν που διαμένει παρατηρώντας την απόλαυση στα φαινόμενα που είναι υποκείμενα σε προσκόλληση, η επιθυμία αυξάνεται. Με την επιθυμία ως συνθήκη υπάρχει προσκόλληση· με την προσκόλληση ως συνθήκη υπάρχει γίνεσθαι... κ.λπ... έτσι υπάρχει η προέλευση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου».

«Όπως, μοναχοί, ένα μεγάλο δέντρο. Οι ρίζες του που πηγαίνουν προς τα κάτω και αυτές που πηγαίνουν πλάγια, όλες αυτές μεταφέρουν τη θρεπτική ουσία προς τα πάνω. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, αυτό το μεγάλο δέντρο, με αυτή την τροφή, με αυτή την προσκόλληση, θα παρέμενε για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, σε αυτόν που διαμένει παρατηρώντας την απόλαυση στα φαινόμενα που είναι υποκείμενα σε προσκόλληση, η επιθυμία αυξάνεται. Με την επιθυμία ως συνθήκη υπάρχει προσκόλληση... κ.λπ... Έτσι υπάρχει η προέλευση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου.

«Μοναχοί, σε αυτόν που διαμένει παρατηρώντας τον κίνδυνο στα φαινόμενα που είναι υποκείμενα σε προσκόλληση, η επιθυμία καταπαύει. Από την παύση της επιθυμίας υπάρχει η παύση της προσκόλλησης· από την παύση της προσκόλλησης υπάρχει η παύση του γίνεσθαι... κ.λπ... Έτσι υπάρχει η παύση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου.

«Όπως, μοναχοί, ένα μεγάλο δέντρο. Τότε θα ερχόταν ένας άνθρωπος παίρνοντας σκαπάνη και καλάθι. Αυτός θα έκοβε εκείνο το δέντρο στη ρίζα, αφού το έκοβε στη ρίζα θα έσκαβε, αφού έσκαβε θα ξερίζωνε τις ρίζες, ακόμη και αυτές που είναι λεπτές σαν στέλεχος ουσίρα. Αυτός θα έκοβε εκείνο το δέντρο κομμάτι κομμάτι, αφού το έκοβε κομμάτι κομμάτι θα το έσχιζε, αφού το έσχιζε θα το έκανε σκλήθρες σκλήθρες, αφού το έκανε σκλήθρες σκλήθρες θα το στέγνωνε στον άνεμο και τον ήλιο· αφού το στέγνωνε στον άνεμο και τον ήλιο θα το έκαιγε με φωτιά, αφού το έκαιγε με φωτιά θα το έκανε στάχτη, αφού το έκανε στάχτη ή θα το λίχνιζε σε δυνατό άνεμο ή θα το παρέσυρε σε ποτάμι με ορμητικό ρεύμα. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, αυτό το μεγάλο δέντρο θα είχε τη ρίζα του κομμένη, θα είχε γίνει σαν κορμός φοίνικα, θα είχε οδηγηθεί στην εξαφάνιση, θα είχε τη φύση της μη-έγερσης στο μέλλον. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, σε αυτόν που διαμένει παρατηρώντας τον κίνδυνο στα φαινόμενα που είναι υποκείμενα σε προσκόλληση, η επιθυμία καταπαύει. Από την παύση της επιθυμίας υπάρχει η παύση της προσκόλλησης· από

την παύση της προσκόλλησης υπάρχει η παύση του γίνεσθαι... κ.λπ... έτσι υπάρχει η παύση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου». Πέμπτο.

6. Η δεύτερη ομιλία για το μεγάλο δέντρο

56. Διέμενε στη Σαβάτθι... κ.λπ... «Όπως, μοναχοί, ένα μεγάλο δέντρο. Οι ρίζες του που πηγαίνουν προς τα κάτω και αυτές που πηγαίνουν πλάγια, όλες αυτές μεταφέρουν τη θεραπευτική ουσία προς τα πάνω. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, αυτό το μεγάλο δέντρο, με αυτή την τροφή, με αυτή την προσκόλληση, θα παρέμενε για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, σε αυτόν που διαμένει παρατηρώντας την απόλαυση στα φαινόμενα που είναι υποκείμενα σε προσκόλληση, η επιθυμία αυξάνεται. Με την επιθυμία ως συνθήκη υπάρχει προσκόλληση κ.λπ. έτσι υπάρχει η προέλευση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου».

«Όπως, μοναχοί, ένα μεγάλο δέντρο. Τότε θα ερχόταν ένας άνθρωπος παίρνοντας σκαπάνη και καλάθι. Αυτός θα έκοβε εκείνο το δέντρο στη ρίζα, αφού το έκοβε στη ρίζα θα έσκαβε, αφού έσκαβε θα ξερίζωνε τις ρίζες... κ.λπ... ή θα το παρέσυρε σε ποτάμι με ορμητικό ρεύμα. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, αυτό το μεγάλο δέντρο θα είχε τη ρίζα του κομμένη, θα είχε γίνει σαν κορμός φοίνικα, θα είχε οδηγηθεί στην εξαφάνιση, θα είχε τη φύση της μη-έγερσης στο μέλλον. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, σε αυτόν που διαμένει παρατηρώντας τον κίνδυνο στα φαινόμενα που είναι υποκείμενα σε προσκόλληση, η επιθυμία καταπαύει. Από την παύση της επιθυμίας υπάρχει η παύση της προσκόλλησης... κ.λπ... έτσι υπάρχει η παύση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου». Έκτο.

7. Η ομιλία για το νεαρό δέντρο

57. Διέμενε στη Σαβάτθι... κ.λπ... «Μοναχοί, σε αυτόν που διαμένει παρατηρώντας την απόλαυση στα φαινόμενα που είναι υποκείμενα σε νοητικούς δεσμούς, η επιθυμία αυξάνεται. Με την επιθυμία ως συνθήκη υπάρχει προσκόλληση... κ.λπ... έτσι υπάρχει η προέλευση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου».

«Όπως, μοναχοί, ένα νεαρό δέντρο. Ένας άνθρωπος κατά καιρούς θα καθάριζε τις ρίζες του, κατά καιρούς θα έβαζε χώμα, κατά καιρούς θα έβαζε νερό. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, αυτό το νεαρό δέντρο, με αυτή την τροφή, με αυτή την προσκόλληση, θα έφτανε σε ανάπτυξη, αύξηση και επέκταση. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, σε αυτόν που διαμένει παρατηρώντας την απόλαυση στα φαινόμενα που είναι υποκείμενα σε νοητικούς δεσμούς, η επιθυμία αυξάνεται. Με την επιθυμία ως συνθήκη υπάρχει προσκόλληση... κ.λπ... Έτσι υπάρχει η προέλευση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου.

«Μοναχοί, σε αυτόν που διαμένει παρατηρώντας τον κίνδυνο στα φαινόμενα που είναι υποκείμενα σε νοητικούς δεσμούς, η επιθυμία καταπαύει. Από την παύση της επιθυμίας υπάρχει η παύση της προσκόλλησης... κ.λπ... Έτσι υπάρχει η παύση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου.

«Όπως, μοναχοί, ένα νεαρό δέντρο. Τότε θα ερχόταν ένας άνθρωπος παίρνοντας σκαπάνη και καλάθι... κ.λπ... ή θα το παρέσυρε σε ποτάμι με ορμητικό ρεύμα. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, αυτό το νεαρό δέντρο θα είχε τη ρίζα του κομμένη, θα είχε γίνει σαν κορμός φοίνικα, θα είχε οδηγηθεί στην εξαφάνιση, θα είχε τη φύση της μη-έγερσης στο μέλλον. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, σε αυτόν που διαμένει

παρατηρώντας τον κίνδυνο στα φαινόμενα που είναι υποκείμενα σε νοητικούς δεσμούς, η επιθυμία καταπαύει. Από την παύση της επιθυμίας υπάρχει η παύση της προσκόλλησης... κ.λπ... έτσι υπάρχει η παύση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου». Έβδομη.

8. Η ομιλία για τη νοητικότητα και την υλικότητα

58. Διέμενε στη Σαβάτθι... κ.λπ... «Μοναχοί, σε αυτόν που διαμένει παρατηρώντας την απόλαυση στα φαινόμενα που είναι υποκείμενα σε νοητικούς δεσμούς, υπάρχει σύλληψη της νοητικότητας και υλικότητας. Με τη νοητικότητα και υλικότητα ως συνθήκη υπάρχουν οι έξι αισθητήριες βάσεις... κ.λπ... έτσι υπάρχει η προέλευση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου».

«Όπως, μοναχοί, ένα μεγάλο δέντρο. Οι ρίζες του που πηγαίνουν προς τα κάτω και αυτές που πηγαίνουν πλάγια, όλες αυτές μεταφέρουν τη θρεπτική ουσία προς τα πάνω. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, αυτό το μεγάλο δέντρο, με αυτή την τροφή, με αυτή την προσκόλληση, θα παρέμενε για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, σε αυτόν που διαμένει παρατηρώντας την απόλαυση στα φαινόμενα που είναι υποκείμενα σε νοητικούς δεσμούς, υπάρχει σύλληψη της νοητικότητας και υλικότητας... κ.λπ...

«Μοναχοί, σε αυτόν που διαμένει παρατηρώντας τον κίνδυνο στα φαινόμενα που είναι υποκείμενα σε νοητικούς δεσμούς, δεν υπάρχει σύλληψη της νοητικότητας και υλικότητας. Με την παύση της νοητικότητας και υλικότητας υπάρχει παύση των έξι αισθητήριων βάσεων... κ.λπ... Έτσι υπάρχει η παύση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου.

«Όπως, μοναχοί, ένα μεγάλο δέντρο. Τότε θα ερχόταν ένας άνθρωπος παίρνοντας σκαπάνη και καλάθι... κ.λπ... έχοντας τη φύση της μη-έγερσης στο μέλλον. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, σε αυτόν που διαμένει παρατηρώντας τον κίνδυνο στα φαινόμενα που είναι υποκείμενα σε νοητικούς δεσμούς, δεν υπάρχει σύλληψη της νοητικότητας και υλικότητας. Με την παύση της νοητικότητας και υλικότητας υπάρχει παύση των έξι αισθητήριων βάσεων... κ.λπ... έτσι υπάρχει η παύση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου». Όγδοη.

9. Η ομιλία για τη συνείδηση

59. Διέμενε στη Σαβάτθι... κ.λπ... «Μοναχοί, σε αυτόν που διαμένει παρατηρώντας την απόλαυση στα φαινόμενα που είναι υποκείμενα σε νοητικούς δεσμούς, υπάρχει σύλληψη της συνείδησης. Με τη συνείδηση ως συνθήκη υπάρχει νοητικότητα και υλικότητα... κ.λπ... έτσι υπάρχει η προέλευση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου».

«Όπως, μοναχοί, ένα μεγάλο δέντρο. Οι ρίζες του... κ.λπ... ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, σε αυτόν που διαμένει παρατηρώντας την απόλαυση στα φαινόμενα που είναι υποκείμενα σε νοητικούς δεσμούς, υπάρχει σύλληψη της συνείδησης... κ.λπ...

«Μοναχοί, σε αυτόν που διαμένει παρατηρώντας τον κίνδυνο στα φαινόμενα που είναι υποκείμενα σε νοητικούς δεσμούς, δεν υπάρχει σύλληψη της συνείδησης. Με την παύση της συνείδησης υπάρχει η παύση της νοητικότητας και υλικότητας... κ.λπ... Έτσι υπάρχει η παύση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου.

«Όπως, μοναχοί, ένα μεγάλο δέντρο. Τότε θα ερχόταν ένας άνθρωπος παίρνοντας σκαπάνη και καλάθι... κ.λπ... έχοντας τη φύση της μη-έγερσης στο μέλλον. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, σε αυτόν που διαμένει παρατηρώντας τον κίνδυνο στα φαινόμενα που είναι υποκείμενα σε νοητικούς δεσμούς, δεν υπάρχει σύλληψη της συνείδησης. Με την παύση της συνείδησης υπάρχει η παύση της νοητικότητας και υλικότητας... κ.λπ... έτσι υπάρχει η παύση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου». Ένατη.

10. Η ομιλία για την αιτιότητα

60. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στους Κούρου· Καμμασαντάμμα ήταν το όνομα μιας κωμόπολης των Κούρου. Τότε ο σεβάσμιος Άναντα πήγε προς τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Άναντα είπε στον Ευλογημένο: «Θαυμαστό, Σεβάσμιε Κύριε, εκπληκτικό, Σεβάσμιε Κύριε! Πόσο βαθιά είναι αυτή η Εξαρτώμενη Γένεση, Σεβάσμιε Κύριε, και βαθιά στην εμφάνισή της, και όμως σε μένα φαίνεται απολύτως ρηχή».

«Μην μιλάς έτσι, Άναντα, μην μιλάς έτσι, Άναντα! Βαθιά είναι αυτή η Εξαρτώμενη Γένεση, Άναντα, και βαθιά στην εμφάνισή της. Λόγω της μη κατανόησης και της μη διείσδυσης αυτής της Διδασκαλίας, Άναντα, αυτή η γενιά έχει γίνει σαν μπερδεμένο νήμα, σαν κουβάρι με κόμπους, σαν μπλεγμένα βούρλα και καλάμια, και δεν ξεπερνά τον κόσμο της αθλιότητας, τον κακότυχο κόσμο, τον κόσμο του ξεπεσμού, την περιπλάνηση στον κύκλο των επαναγεννήσεων.

«Άναντα, σε αυτόν που διαμένει παρατηρώντας την απόλαυση στα φαινόμενα που είναι υποκείμενα σε προσκόλληση, η επιθυμία αυξάνεται. Με την επιθυμία ως συνθήκη υπάρχει προσκόλληση· με την προσκόλληση ως συνθήκη υπάρχει γίγνεσθαι· με το γίγνεσθαι ως συνθήκη υπάρχει γέννηση· με τη γέννηση ως συνθήκη προκύπτουν γήρας και θάνατος, λύπη, θρήνος, πόνος, δυσαρέσκεια και άγχος. Έτσι υπάρχει η προέλευση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου.

«Όπως, Άναντα, ένα μεγάλο δέντρο. Οι ρίζες του που πηγαίνουν προς τα κάτω και αυτές που πηγαίνουν πλάγια, όλες αυτές μεταφέρουν τη θρεπτική ουσία προς τα πάνω. Έτσι λοιπόν, Άναντα, αυτό το μεγάλο δέντρο, με αυτή την τροφή, με αυτή την προσκόλληση, θα παρέμενε για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, Άναντα, σε αυτόν που διαμένει παρατηρώντας την απόλαυση στα φαινόμενα που είναι υποκείμενα σε προσκόλληση, η επιθυμία αυξάνεται. Με την επιθυμία ως συνθήκη υπάρχει προσκόλληση· με την προσκόλληση ως συνθήκη υπάρχει γίγνεσθαι... κ.λπ... Έτσι υπάρχει η προέλευση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου.

«Άναντα, σε αυτόν που διαμένει παρατηρώντας τον κίνδυνο στα φαινόμενα που είναι υποκείμενα σε προσκόλληση, η επιθυμία καταπαύει. Από την παύση της επιθυμίας υπάρχει η παύση της προσκόλλησης· από την παύση της προσκόλλησης υπάρχει η παύση του γίγνεσθαι... κ.λπ... Έτσι υπάρχει η παύση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου.

«Όπως, Άναντα, ένα μεγάλο δέντρο. Τότε θα ερχόταν ένας άνθρωπος παίρνοντας σκαπάνη και καλάθι. Αυτός θα έκοβε εκείνο το δέντρο στη ρίζα, αφού το έκοβε στη ρίζα θα έσκαβε, αφού έσκαβε θα ξερίζωνε τις ρίζες, ακόμη και αυτές που είναι λεπτές σαν στέλεχος ουσίρα. Αυτός θα έκοβε εκείνο το δέντρο κομμάτι κομμάτι.

Αφού το έκοβε κομμάτι κομμάτι θα το έσχιζε· αφού το έσχιζε θα το έκανε σκλήθρες σκλήθρες, αφού το έκανε σκλήθρες σκλήθρες θα το στέγνωνε στον άνεμο και τον ήλιο, αφού το στέγνωνε στον άνεμο και τον ήλιο θα το έκαιγε με φωτιά, αφού το έκαιγε με φωτιά θα το έκανε στάχτη, αφού το έκανε στάχτη ή θα το λίχνιζε σε δυνατό άνεμο ή θα το παρέσυρε σε ποτάμι με ορμητικό ρεύμα. Έτσι λοιπόν, Άναντα, αυτό το μεγάλο δέντρο θα είχε τη ρίζα του κομμένη, θα είχε γίνει σαν κορμός φοίνικα, θα είχε οδηγηθεί στην εξαφάνιση, θα είχε τη φύση της μη-έγερσης στο μέλλον. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, Άναντα, σε αυτόν που διαμένει παρατηρώντας τον κίνδυνο στα φαινόμενα που είναι υποκείμενα σε προσκόλληση, η επιθυμία καταπαύει. Από την παύση της επιθυμίας υπάρχει η παύση της προσκόλλησης· από την παύση της προσκόλλησης υπάρχει η παύση του γίγνεσθαι· από την παύση του γίγνεσθαι υπάρχει η παύση της γέννησης· από την παύση της γέννησης καταπαύουν τα γηρατειά και ο θάνατος, η λύπη, ο θρήνος, ο πόνος, η δυσαρέσκεια και το άγχος. Έτσι υπάρχει η παύση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου». Δέκατη.

Το κεφάλαιο Ντούκκχα, έκτο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Διερεύνηση και προσκόλληση, και δύο νοητικοί δεσμοί·
με το μεγάλο δέντρο δύο ειπώθηκαν, και με το νεαρό η έβδομη·
νοητικότητα και υλικότητα και συνείδηση, και με την αιτιότητα αυτά τα δέκα.

7. Το μεγάλο κεφάλαιο

1. Η ομιλία για αυτόν που δεν έχει ακούσει

61. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα... κ.λπ... «Ο αδαής, μοναχοί, κοινός άνθρωπος θα μπορούσε να αποστραφεί αυτό το σώμα που αποτελείται από τα τέσσερα πρωταρχικά υλικά στοιχεία, θα μπορούσε να απαλλαγεί από το πάθος, θα μπορούσε να απελευθερωθεί. Για ποιο λόγο; Φαίνεται, μοναχοί, αυτού του σώματος που αποτελείται από τα τέσσερα πρωταρχικά υλικά στοιχεία η αύξηση και η μείωση, η πρόσληψη και η απόθεση. Για αυτό το λόγο εκεί ο αδαής κοινός άνθρωπος θα μπορούσε να αποστραφεί, θα μπορούσε να απαλλαγεί από το πάθος, θα μπορούσε να απελευθερωθεί».

«Αλλά αυτό, μοναχοί, που ονομάζεται συνείδηση, και επίσης νους, και επίσης νοητική συνείδηση, εκεί ο αδαής κοινός άνθρωπος δεν είναι ικανός να αποστραφεί, δεν είναι ικανός να απαλλαγεί από το πάθος, δεν είναι ικανός να απελευθερωθεί. Για ποιο λόγο; Διότι αυτό, μοναχοί, για μακρό χρόνο από τον αδαή κοινό άνθρωπο έχει προσκολληθεί, έχει ιδιοποιηθεί, έχει κρατηθεί σφιχτά - 'αυτό είναι δικό μου, αυτό είμαι εγώ, αυτό είναι ο εαυτός μου'. Για αυτό το λόγο εκεί ο αδαής κοινός άνθρωπος δεν είναι ικανός να αποστραφεί, δεν είναι ικανός να απαλλαγεί από το πάθος, δεν είναι ικανός να απελευθερωθεί.

«Καλύτερα, μοναχοί, ο αδαής κοινός άνθρωπος να προσεγγίσει αυτό το σώμα που αποτελείται από τα τέσσερα πρωταρχικά υλικά στοιχεία ως εαυτό, παρά τη συνείδηση. Για ποιο λόγο; Φαίνεται, μοναχοί, αυτό το σώμα που αποτελείται από τα τέσσερα πρωταρχικά υλικά στοιχεία να διαρκεί ένα έτος, να διαρκεί δύο έτη, να

διαρκεί τρία έτη, να διαρκεί τέσσερα έτη, να διαρκεί πέντε έτη, να διαρκεί δέκα έτη, να διαρκεί είκοσι έτη, να διαρκεί τριάντα έτη, να διαρκεί σαράντα έτη, να διαρκεί πενήντα έτη, να διαρκεί εκατό έτη, και ακόμη περισσότερο να διαρκεί.

«Αλλά αυτό, μοναχοί, που ονομάζεται συνείδηση, και επίσης νους, και επίσης νοητική συνείδηση, αυτό τη νύχτα και την ημέρα άλλο εγείρεται και άλλο καταπαύει. Όπως, μοναχοί, μια μαϊμού περιφερόμενη στο δάσος, στο άγριο δάσος, πιάνει ένα κλαδί, αφήνοντάς το πιάνει άλλο, αφήνοντάς το πιάνει άλλο· ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, αυτό που ονομάζεται συνείδηση, και επίσης νους, και επίσης νοητική συνείδηση, αυτό τη νύχτα και την ημέρα άλλο εγείρεται και άλλο καταπαύει.

«Εκεί, μοναχοί, ο μορφωμένος ευγενής μαθητής στρέφει την προσοχή του συνετά ακριβώς στην Εξαρτώμενη Γένεση - 'έτσι όταν αυτό υπάρχει, τούτο υπάρχει· από την έγερση αυτού τούτο εγείρεται· όταν αυτό δεν υπάρχει, τούτο δεν υπάρχει· με την παύση αυτού τούτο καταπαύει - δηλαδή με την άγνοια ως συνθήκη υπάρχουν δραστηριότητες· με τις δραστηριότητες ως συνθήκη υπάρχει συνείδηση... κ.λπ... Έτσι υπάρχει η προέλευση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου. Αλλά ακριβώς από την πλήρη φθίση και παύση της άγνοιας υπάρχει η παύση των δραστηριοτήτων· από την παύση των δραστηριοτήτων υπάρχει η παύση της συνείδησης... κ.λπ... Έτσι υπάρχει η παύση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου'».

«Βλέποντας έτσι, μοναχοί, ο μορφωμένος ευγενής μαθητής αποστασιοποιείται από την ύλη, αποστασιοποιείται από το αίσθημα, αποστασιοποιείται από την αντίληψη, αποστασιοποιείται από τις δραστηριότητες, αποστασιοποιείται από τη συνείδηση· αποστασιοποιούμενος απαλλάσσεται από το πάθος· μέσω του μη πάθους απελευθερώνεται· στον απελευθερωμένο υπάρχει η γνώση: 'υπάρχει απελευθέρωση'. Κατανοεί: 'η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης'». Πρώτο.

2. Η δεύτερη ομιλία για αυτόν που δεν έχει ακούσει

62. Διέμενε στη Σαβάτθι... κ.λπ... «Ο αδαής, μοναχοί, κοινός άνθρωπος θα μπορούσε να αποστραφεί αυτό το σώμα που αποτελείται από τα τέσσερα πρωταρχικά υλικά στοιχεία, θα μπορούσε να απαλλαγεί από το πάθος, θα μπορούσε να απελευθερωθεί. Για ποιο λόγο; Φαίνεται, μοναχοί, αυτού του σώματος που αποτελείται από τα τέσσερα πρωταρχικά υλικά στοιχεία η αύξηση και η μείωση, η πρόσληψη και η απόθεση. Για αυτό το λόγο εκεί ο αδαής κοινός άνθρωπος θα μπορούσε να αποστραφεί, θα μπορούσε να απαλλαγεί από το πάθος, θα μπορούσε να απελευθερωθεί. Αλλά αυτό, μοναχοί, που ονομάζεται συνείδηση, και επίσης νους, και επίσης νοητική συνείδηση, εκεί ο αδαής κοινός άνθρωπος δεν είναι ικανός να αποστραφεί, δεν είναι ικανός να απαλλαγεί από το πάθος, δεν είναι ικανός να απελευθερωθεί. Για ποιο λόγο; Διότι αυτό, μοναχοί, για μακρύ χρόνο από τον αδαή κοινό άνθρωπο έχει προσκολληθεί, έχει ιδιοποιηθεί, έχει κρατηθεί σφιχτά - 'αυτό είναι δικό μου, αυτό είμαι εγώ, αυτό είναι ο εαυτός μου'. Για αυτό το λόγο εκεί ο αδαής κοινός άνθρωπος δεν είναι ικανός να αποστραφεί, δεν είναι ικανός να απαλλαγεί από το πάθος, δεν είναι ικανός να απελευθερωθεί».

«Καλύτερα, μοναχοί, ο αδαής κοινός άνθρωπος να προσεγγίσει αυτό το σώμα που αποτελείται από τα τέσσερα πρωταρχικά υλικά στοιχεία ως εαυτό, παρά τη

συνείδηση. Για ποιο λόγο; Φαίνεται, μοναχοί, αυτό το σώμα που αποτελείται από τα τέσσερα πρωταρχικά υλικά στοιχεία να διαρκεί ένα έτος, να διαρκεί δύο έτη, να διαρκεί τρία έτη, να διαρκεί τέσσερα έτη, να διαρκεί πέντε έτη, να διαρκεί δέκα έτη, να διαρκεί είκοσι έτη, να διαρκεί τριάντα έτη, να διαρκεί σαράντα έτη, να διαρκεί πενήντα έτη, να διαρκεί εκατό έτη, και ακόμη περισσότερο να διαρκεί. Αλλά αυτό, μοναχοί, που ονομάζεται συνείδηση, και επίσης νους, και επίσης νοητική συνείδηση, αυτό τη νύχτα και την ημέρα άλλο εγείρεται και άλλο καταπαύει.

«Εκεί, μοναχοί, ο μορφωμένος ευγενής μαθητής στρέφει την προσοχή του συνετά ακριβώς στην Εξαρτώμενη Γένεση - 'έτσι όταν αυτό υπάρχει, τούτο υπάρχει· από την έγερση αυτού τούτο εγείρεται· όταν αυτό δεν υπάρχει, τούτο δεν υπάρχει· με την παύση αυτού τούτο καταπαύει'. Εξαρτώμενο, μοναχοί, από επαφή που βιώνεται ως ευχάριστο, εγείρεται ευχάριστο αίσθημα. Με την παύση αυτής ακριβώς της επαφής που βιώνεται ως ευχάριστο, το αντίστοιχο αίσθημα - το ευχάριστο αίσθημα που εγέρθηκε εξαρτώμενο από επαφή που βιώνεται ως ευχάριστο - εκείνο καταπαύει, εκείνο κατευνάζεται. Εξαρτώμενο, μοναχοί, από επαφή που βιώνεται ως δυσάρεστο, εγείρεται δυσάρεστο αίσθημα. Με την παύση αυτής ακριβώς της επαφής που βιώνεται ως δυσάρεστο, το αντίστοιχο αίσθημα - το δυσάρεστο αίσθημα που εγέρθηκε εξαρτώμενο από επαφή που βιώνεται ως δυσάρεστο - εκείνο καταπαύει, εκείνο κατευνάζεται. Εξαρτώμενο, μοναχοί, από επαφή που βιώνεται ως ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, εγείρεται ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο αίσθημα. Με την παύση αυτής ακριβώς της επαφής που βιώνεται ως ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, το αντίστοιχο αίσθημα - το ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο αίσθημα που εγέρθηκε εξαρτώμενο από επαφή που βιώνεται ως ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο - εκείνο καταπαύει, εκείνο κατευνάζεται.

«Όπως, μοναχοί, από την τριβή και τη σύνδεση δύο ξύλων παράγεται θερμότητα, παράγεται φωτιά. Και από τον διαχωρισμό και την απομάκρυνση αυτών των ίδιων δύο ξύλων η αντίστοιχη θερμότητα καταπαύει, κατευνάζεται· ακριβώς έτσι, μοναχοί, εξαρτώμενο από επαφή που βιώνεται ως ευχάριστο, εγείρεται ευχάριστο αίσθημα. Με την παύση αυτής ακριβώς της επαφής που βιώνεται ως ευχάριστο, το αντίστοιχο αίσθημα - το ευχάριστο αίσθημα που εγέρθηκε εξαρτώμενο από επαφή που βιώνεται ως ευχάριστο - εκείνο καταπαύει, εκείνο κατευνάζεται... κ.λπ... εξαρτώμενο από επαφή που βιώνεται ως ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, εγείρεται ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο αίσθημα. Με την παύση αυτής ακριβώς της επαφής που βιώνεται ως ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, το αντίστοιχο αίσθημα - το ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο αίσθημα που εγέρθηκε εξαρτώμενο από επαφή που βιώνεται ως ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο - εκείνο καταπαύει, εκείνο κατευνάζεται.

«Βλέποντας έτσι, μοναχοί, ο μορφωμένος ευγενής μαθητής αποστασιοποιείται από την επαφή, αποστασιοποιείται από το αίσθημα, αποστασιοποιείται από την αντίληψη, αποστασιοποιείται από τις δραστηριότητες, αποστασιοποιείται από τη συνείδηση· αποστασιοποιούμενος απαλλάσσεται από το πάθος· μέσω του μη πάθους απελευθερώνεται· στον απελευθερωμένο υπάρχει η γνώση: 'υπάρχει απελευθέρωση'. Κατανοεί: 'η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης'». Δεύτερο.

3. Η ομιλία για την παρομοίωση με τη σάρκα του γιου

63. Στη Σαβάτθι... «Υπάρχουν, μοναχοί, αυτές οι τέσσερις τροφές για τη διάρκεια των όντων που έχουν γεννηθεί ή για την υποστήριξη αυτών που αναζητούν να γεννηθούν. Ποιοι τέσσερις; Φαγώσιμη τροφή, χονδροειδής ή λεπτοφυής, η επαφή είναι η δεύτερη, η νοητική βούληση είναι η τρίτη, η συνείδηση είναι η τέταρτη. Αυτές, μοναχοί, είναι οι τέσσερις τροφές για τη διάρκεια των όντων που έχουν γεννηθεί ή για την υποστήριξη αυτών που αναζητούν να γεννηθούν».

«Και πώς, μοναχοί, πρέπει να θεωρείται η φαγώσιμη τροφή; Όπως, μοναχοί, ένα ζευγάρι συζύγων, παίρνοντας λίγες προμήθειες, θα ξεκινούσε ένα ταξίδι μέσα από την έρημο. Αυτοί είχαν ένα μοναχοπαίδι, αγαπητό και λατρεμένο. Τότε, μοναχοί, σε εκείνο το ζευγάρι συζύγων που είχε μπει στην έρημο, οι λίγες προμήθειες που είχαν θα οδηγούνταν σε πλήρη εξάλειψη και εξάντληση. Και θα υπήρχε το υπόλοιπο της ερήμου που δεν είχε διασχιστεί. Τότε, μοναχοί, σε εκείνο το ζευγάρι συζύγων θα ερχόταν αυτή η σκέψη: "Οι λίγες προμήθειες που είχαμε έχουν εξαντληθεί και τελειώσει. Και υπάρχει αυτό το υπόλοιπο της ερήμου που δεν έχει διασχιστεί. Γιατί να μη σκοτώσουμε αυτό το μοναχοπαίδι μας, το αγαπητό και λατρεμένο, και κάνοντας αποξηραμένο κρέας και κρέας σε σούβλα, τρώγοντας τη σάρκα του γιου μας, έτσι να διασχίσουμε το υπόλοιπο της ερήμου, για να μην χαθούμε και οι τρεις μας". Τότε, μοναχοί, εκείνο το ζευγάρι συζύγων, αφού σκότωσε εκείνο το μοναχοπαίδι, το αγαπητό και λατρεμένο, και αφού έκανε αποξηραμένο κρέας και κρέας σε σούβλα, τρώγοντας τη σάρκα του γιου τους, έτσι θα διέσχιζε το υπόλοιπο της ερήμου. Αυτοί θα έτρωγαν τη σάρκα του γιου τους και θα χτυπούσαν το στήθος τους: "Πού είσαι, μοναχοπαίδι μου, πού είσαι, μοναχοπαίδι μου;"

«Τι νομίζετε, μοναχοί, άραγε αυτοί θα έτρωγαν τροφή για διασκέδαση, ή θα έτρωγαν τροφή για ματαιότητα, ή θα έτρωγαν τροφή για στολισμό, ή θα έτρωγαν τροφή για ομορφιά;» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Δεν θα έτρωγαν, μοναχοί, τροφή μόνο για σκοπό διάβασης της ερήμου;» «Ναι, σεβάσμιε κύριε». «Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, λέω ότι πρέπει να θεωρείται η φαγώσιμη τροφή. Όταν, μοναχοί, η φαγώσιμη τροφή έχει κατανοηθεί πλήρως, το πάθος για τα πέντε είδη αισθησιακής ηδονής έχει κατανοηθεί πλήρως. Όταν το πάθος για τα πέντε είδη αισθησιακής ηδονής έχει κατανοηθεί πλήρως, δεν υπάρχει εκείνος ο νοητικός δεσμός με τον οποίο δεμένος ένας ευγενής μαθητής θα επέστρεφε ξανά σε αυτόν τον κόσμο.

«Και πώς, μοναχοί, πρέπει να θεωρείται η επαφή ως τροφή; Όπως, μοναχοί, μια αγελάδα χωρίς δέρμα αν στεκόταν κοντά σε τοίχο. Τα έμβια όντα που ζουν στον τοίχο θα την έτρωγαν. Αν στεκόταν κοντά σε δέντρο, τα έμβια όντα που ζουν στο δέντρο θα την έτρωγαν. Αν στεκόταν κοντά σε νερό, τα έμβια όντα που ζουν στο νερό θα την έτρωγαν. Αν στεκόταν στον αέρα, τα έμβια όντα που ζουν στον αέρα θα την έτρωγαν. Οπουδήποτε κι αν στεκόταν, μοναχοί, εκείνη η αγελάδα χωρίς δέρμα, τα έμβια όντα που ζουν εκεί θα την έτρωγαν. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, λέω ότι πρέπει να θεωρείται η επαφή ως τροφή. Όταν, μοναχοί, η επαφή ως τροφή έχει κατανοηθεί πλήρως, τα τρία αισθήματα έχουν κατανοηθεί πλήρως. Όταν τα τρία αισθήματα έχουν κατανοηθεί πλήρως, λέω ότι για τον ευγενή μαθητή δεν υπάρχει τίποτε περαιτέρω που πρέπει να γίνει.

«Και πώς, μοναχοί, πρέπει να θεωρείται η νοητική βούληση ως τροφή; Όπως, μοναχοί, ένας λάκκος με κάρβουνα βαθύτερος από το ανάστημα ενός ανθρώπου, γεμάτος κάρβουνα χωρίς φλόγα, χωρίς καπνό. Τότε θα ερχόταν ένας άνθρωπος που επιθυμεί να ζήσει, που επιθυμεί να μην πεθάνει, που επιθυμεί την ευτυχία, που

αποστρέφεται τον πόνο. Δύο δυνατοί άνδρες, αφού τον πιάσουν από τα δύο χέρια, θα τον έφερναν προς εκείνον τον λάκκο με κάρβουνα. Τότε, μοναχοί, η βούληση εκείνου του ανθρώπου θα ήταν μακριά, ο πόθος του μακριά, η φιλοδοξία του μακριά. Για ποιο λόγο; Διότι έτσι, μοναχοί, σε εκείνον τον άνθρωπο θα ερχόταν αυτή η σκέψη: «Αν πέσω σε αυτόν τον λάκκο με κάρβουνα, εξαιτίας αυτού θα υποστώ θάνατο ή οδύνη ίση με θάνατο». Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο εγώ, μοναχοί, λέω ότι «πρέπει να θεωρείται η νοητική βούληση ως τροφή». Όταν, μοναχοί, η νοητική βούληση ως τροφή έχει κατανοηθεί πλήρως, οι τρεις επιθυμίες έχουν κατανοηθεί πλήρως. Όταν οι τρεις επιθυμίες έχουν κατανοηθεί πλήρως, λέω ότι για τον ευγενή μαθητή δεν υπάρχει τίποτε περισσότερο που πρέπει να γίνει.

«Και πώς, μοναχοί, πρέπει να θεωρείται η συνείδηση ως τροφή; Όπως, μοναχοί, αφού συνέλαβαν έναν κλέφτη, έναν κακοποιό, θα τον έφερναν στον βασιλιά - «Αυτός, μεγαλειότατε, είναι ο κλέφτης, ο κακοποιός· επίβαλέ του όποια τιμωρία θέλεις». Ο βασιλιάς θα έλεγε σε αυτόν έτσι: «Πηγαίνετε, αγαπητοί, χτυπήστε αυτόν τον άνθρωπο την πρωινή περίοδο της ημέρας με τριακόσια ακόντια». Θα τον χτυπούσαν την πρωινή περίοδο της ημέρας με τριακόσια ακόντια. Τότε ο βασιλιάς τη μεσημεριανή περίοδο της ημέρας θα έλεγε έτσι: «Ε, πώς είναι εκείνος ο άνθρωπος;» «Ακριβώς έτσι, μεγαλειότατε, ζει». Ο βασιλιάς θα έλεγε σε αυτόν έτσι: «Πηγαίνετε, αγαπητοί, χτυπήστε εκείνον τον άνθρωπο τη μεσημεριανή περίοδο της ημέρας με τριακόσια ακόντια». Θα τον χτυπούσαν τη μεσημεριανή περίοδο της ημέρας με τριακόσια ακόντια. Τότε ο βασιλιάς την απογευματινή περίοδο της ημέρας θα έλεγε έτσι: «Ε, πώς είναι εκείνος ο άνθρωπος;» «Ακριβώς έτσι, μεγαλειότατε, ζει». Ο βασιλιάς θα έλεγε σε αυτόν έτσι: «Πηγαίνετε, αγαπητοί, χτυπήστε εκείνον τον άνθρωπο την απογευματινή περίοδο της ημέρας με τριακόσια ακόντια». Θα τον χτυπούσαν την απογευματινή περίοδο της ημέρας με τριακόσια ακόντια. Τι νομίζετε, μοναχοί, θα βίωνε άραγε εκείνος ο άνθρωπος, χτυπημένος κατά τη διάρκεια της ημέρας με εννιακόσια ακόντια, εξαιτίας αυτού πόνο και δυσσάρεσκεια;» «Ακόμη και με ένα ακόντιο χτυπημένος, σεβάσμιε κύριε, θα βίωνε εξαιτίας αυτού πόνο και δυσσάρεσκεια· τι να πει κανείς για εννιακόσια ακόντια;» «Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο εγώ, μοναχοί, λέω ότι πρέπει να θεωρείται η συνείδηση ως τροφή. Όταν, μοναχοί, η συνείδηση ως τροφή έχει κατανοηθεί πλήρως, η νοητικότητα και υλικότητα έχει κατανοηθεί πλήρως· όταν η νοητικότητα και υλικότητα έχει κατανοηθεί πλήρως, λέω ότι για τον ευγενή μαθητή δεν υπάρχει τίποτε περισσότερο που πρέπει να γίνει». Τρίτη.

4. Η ομιλία για την παρουσία πάθους

64. Διέμενε στη Σαβάτθι... κ.λπ... «Υπάρχουν, μοναχοί, αυτές οι τέσσερις τροφές για τη διάρκεια των όντων που έχουν γεννηθεί ή για την υποστήριξη αυτών που αναζητούν να γεννηθούν. Ποιοι τέσσερις; Φαγώσιμη τροφή, χονδροειδής ή λεπτοφυής, η επαφή είναι η δεύτερη, η νοητική βούληση είναι η τρίτη, η συνείδηση είναι η τέταρτη. Αυτές, μοναχοί, είναι οι τέσσερις τροφές για τη διάρκεια των όντων που έχουν γεννηθεί ή για την υποστήριξη αυτών που αναζητούν να γεννηθούν».

«Αν, μοναχοί, στη φαγώσιμη τροφή υπάρχει πάθος, υπάρχει απόλαυση, υπάρχει επιθυμία, η συνείδηση είναι εδραιωμένη εκεί και έχει αναπτυχθεί. Όπου η συνείδηση είναι εδραιωμένη και έχει αναπτυχθεί, υπάρχει εκεί σύλληψη της νοητικότητας και υλικότητας. Όπου υπάρχει σύλληψη της νοητικότητας και υλικότητας, υπάρχει εκεί ανάπτυξη των δραστηριοτήτων. Όπου υπάρχει ανάπτυξη των δραστηριοτήτων,

υπάρχει εκεί επαναγέννηση στο μέλλον. Όπου υπάρχει επαναγέννηση στο μέλλον, υπάρχει εκεί γέννηση, γήρας και θάνατος στο μέλλον. Όπου υπάρχει γέννηση, γήρας και θάνατος στο μέλλον, αυτό, μοναχοί, λέω ότι συνοδεύεται από λύπη, συνοδεύεται από οδύνη, συνοδεύεται από άγχος.

«Αν, μοναχοί, στην επαφή ως τροφή... κ.λπ... αν, μοναχοί, στη νοητική βούληση ως τροφή... αν, μοναχοί, στη συνείδηση ως τροφή υπάρχει πάθος, υπάρχει απόλαυση, υπάρχει επιθυμία, η συνείδηση είναι εδραιωμένη εκεί και έχει αναπτυχθεί. Όπου η συνείδηση είναι εδραιωμένη και έχει αναπτυχθεί, υπάρχει εκεί σύλληψη της νοητικότητας και υλικότητας. Όπου υπάρχει σύλληψη της νοητικότητας και υλικότητας, υπάρχει εκεί ανάπτυξη των δραστηριοτήτων. Όπου υπάρχει ανάπτυξη των δραστηριοτήτων, υπάρχει εκεί επαναγέννηση στο μέλλον. Όπου υπάρχει επαναγέννηση στο μέλλον, υπάρχει εκεί γέννηση, γήρας και θάνατος στο μέλλον. Όπου υπάρχει γέννηση, γήρας και θάνατος στο μέλλον, αυτό, μοναχοί, λέω ότι συνοδεύεται από λύπη, συνοδεύεται από οδύνη, συνοδεύεται από άγχος.

«Όπως, μοναχοί, ένας βαφέας ή ζωγράφος, έχοντας βαφή ή λάκα ή κουρκουμά ή λουλάκι ή ερυθρόδανο, σε καλά λειασμένα σανίδα ή τοίχο ή ύφασμα θα δημιουργούσε μορφή γυναίκας ή μορφή άνδρα με όλα τα μέλη και τα μικρά μέλη· ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, αν στη φαγώσιμη τροφή υπάρχει πάθος, υπάρχει απόλαυση, υπάρχει επιθυμία, η συνείδηση είναι εδραιωμένη εκεί και έχει αναπτυχθεί. Όπου η συνείδηση είναι εδραιωμένη και έχει αναπτυχθεί, υπάρχει εκεί σύλληψη της νοητικότητας και υλικότητας. Όπου υπάρχει σύλληψη της νοητικότητας και υλικότητας, υπάρχει εκεί ανάπτυξη των δραστηριοτήτων. Όπου υπάρχει ανάπτυξη των δραστηριοτήτων, υπάρχει εκεί επαναγέννηση στο μέλλον. Όπου υπάρχει επαναγέννηση στο μέλλον, υπάρχει εκεί γέννηση, γήρας και θάνατος στο μέλλον. Όπου υπάρχει γέννηση, γήρας και θάνατος στο μέλλον, αυτό, μοναχοί, λέω ότι συνοδεύεται από λύπη, συνοδεύεται από οδύνη, συνοδεύεται από άγχος.

«Αν, μοναχοί, στην επαφή ως τροφή... κ.λπ... αν, μοναχοί, στη νοητική βούληση ως τροφή... αν, μοναχοί, στη συνείδηση ως τροφή υπάρχει πάθος, υπάρχει απόλαυση, υπάρχει επιθυμία, η συνείδηση είναι εδραιωμένη εκεί και έχει αναπτυχθεί. Όπου η συνείδηση είναι εδραιωμένη και έχει αναπτυχθεί, υπάρχει εκεί σύλληψη της νοητικότητας και υλικότητας. Όπου υπάρχει σύλληψη της νοητικότητας και υλικότητας, υπάρχει εκεί ανάπτυξη των δραστηριοτήτων. Όπου υπάρχει ανάπτυξη των δραστηριοτήτων, υπάρχει εκεί επαναγέννηση στο μέλλον. Όπου υπάρχει επαναγέννηση στο μέλλον, υπάρχει εκεί γέννηση, γήρας και θάνατος στο μέλλον. Όπου υπάρχει γέννηση, γήρας και θάνατος στο μέλλον, αυτό, μοναχοί, λέω ότι συνοδεύεται από λύπη, συνοδεύεται από οδύνη, συνοδεύεται από άγχος.

«Αν, μοναχοί, στη φαγώσιμη τροφή δεν υπάρχει πάθος, δεν υπάρχει απόλαυση, δεν υπάρχει επιθυμία, εκεί η συνείδηση είναι μη εδραιωμένη και μη αναπτυγμένη. Όπου η συνείδηση είναι μη εδραιωμένη και μη αναπτυγμένη, εκεί δεν υπάρχει σύλληψη της νοητικότητας και υλικότητας. Όπου δεν υπάρχει σύλληψη της νοητικότητας και υλικότητας, εκεί δεν υπάρχει ανάπτυξη των δραστηριοτήτων. Όπου δεν υπάρχει ανάπτυξη των δραστηριοτήτων, εκεί δεν υπάρχει επαναγέννηση στο μέλλον. Όπου δεν υπάρχει επαναγέννηση στο μέλλον, εκεί δεν υπάρχει στο μέλλον γέννηση, γήρας και θάνατος. Όπου δεν υπάρχει στο μέλλον γέννηση, γήρας και θάνατος, αυτό, μοναχοί, λέω ότι είναι χωρίς λύπη, χωρίς οδύνη, χωρίς άγχος.

«Αν, μοναχοί, στην επαφή ως τροφή... κ.λπ... αν, μοναχοί, στη νοητική βούληση ως τροφή... αν, μοναχοί, στη συνείδηση ως τροφή δεν υπάρχει πάθος, δεν υπάρχει απόλαυση, δεν υπάρχει επιθυμία, εκεί η συνείδηση είναι μη εδραιωμένη και μη αναπτυγμένη. Όπου η συνείδηση είναι μη εδραιωμένη και μη αναπτυγμένη, εκεί δεν υπάρχει σύλληψη της νοητικότητας και υλικότητας. Όπου δεν υπάρχει σύλληψη της νοητικότητας και υλικότητας, εκεί δεν υπάρχει ανάπτυξη των δραστηριοτήτων. Όπου δεν υπάρχει ανάπτυξη των δραστηριοτήτων, εκεί δεν υπάρχει επαναγέννηση στο μέλλον. Όπου δεν υπάρχει επαναγέννηση στο μέλλον, εκεί δεν υπάρχει στο μέλλον γέννηση, γήρας και θάνατος. Όπου δεν υπάρχει στο μέλλον γέννηση, γήρας και θάνατος, αυτό, μοναχοί, λέω ότι είναι χωρίς λύπη, χωρίς οδύνη, χωρίς άγχος.

«Όπως, μοναχοί, ένα θολωτό σπίτι ή μια θολωτή αίθουσα με παράθυρο προς τον βορρά ή προς τον νότο ή προς την ανατολή, όταν ο ήλιος ανατέλλει, η ακτίνα εισερχόμενη από το παράθυρο, πού θα εδραιωνόταν;» «Στον δυτικό τοίχο, σεβάσμιε κύριε». «Αν, μοναχοί, δεν υπήρχε ο δυτικός τοίχος, πού θα εδραιωνόταν;» «Στη γη, σεβάσμιε κύριε». «Αν, μοναχοί, δεν υπήρχε η γη, πού θα εδραιωνόταν;» «Στο νερό, σεβάσμιε κύριε». «Αν, μοναχοί, δεν υπήρχε το νερό, πού θα εδραιωνόταν;» «Θα ήταν ανεδραιωμένη, σεβάσμιε κύριε». «Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, αν στη φαγώσιμη τροφή δεν υπάρχει πάθος, δεν υπάρχει απόλαυση, δεν υπάρχει επιθυμία... κ.λπ...

«Αν, μοναχοί, στην επαφή ως τροφή... αν, μοναχοί, στη νοητική βούληση ως τροφή... αν, μοναχοί, στη συνείδηση ως τροφή δεν υπάρχει πάθος, δεν υπάρχει απόλαυση, δεν υπάρχει επιθυμία, εκεί η συνείδηση είναι μη εδραιωμένη και μη αναπτυγμένη. Όπου η συνείδηση είναι μη εδραιωμένη και μη αναπτυγμένη, εκεί δεν υπάρχει σύλληψη της νοητικότητας και υλικότητας. Όπου δεν υπάρχει σύλληψη της νοητικότητας και υλικότητας, εκεί δεν υπάρχει ανάπτυξη των δραστηριοτήτων. Όπου δεν υπάρχει ανάπτυξη των δραστηριοτήτων, εκεί δεν υπάρχει επαναγέννηση στο μέλλον. Όπου δεν υπάρχει επαναγέννηση στο μέλλον, εκεί δεν υπάρχει στο μέλλον γέννηση, γήρας και θάνατος. Όπου δεν υπάρχει στο μέλλον γέννηση, γήρας και θάνατος, αυτό, μοναχοί, λέω ότι είναι χωρίς λύπη, χωρίς οδύνη, χωρίς άγχος». Τέταρτο.

5. Η ομιλία για την πόλη

65. Διέμενε στη Σαβάτθι... κ.λπ... «Πριν, μοναχοί, από την ανώτατη φώτιση, όταν δεν είχα ακόμα αφυπνιστεί πλήρως, όντας ακόμα Μπόντχισαττα, ήρθε αυτή η σκέψη - "Αλίμονο, αυτός ο κόσμος έχει περιπέσει σε δυστυχία, γεννιέται και γηράσκει και πεθαίνει και αποθνήσκει και επαναγεννιέται. Και όμως δεν κατανοεί τη διαφυγή από αυτή τη δυστυχία του γήρατος και του θανάτου. Πότε άραγε θα γίνει γνωστή η διαφυγή από αυτή τη δυστυχία του γήρατος και του θανάτου;" Σε μένα, μοναχοί, ήρθε αυτή η σκέψη - "Όταν υπάρχει τι, υπάρχει γήρας και θάνατος; Τι έχει ως συνθήκη το γήρας και ο θάνατος;" Σε μένα, μοναχοί, μέσω της συνετής προσοχής, υπήρξε πλήρης συνειδητοποίηση με τη σοφία - "Όταν υπάρχει γέννηση, υπάρχει γήρας και θάνατος· με τη γέννηση ως συνθήκη υπάρχει γήρας και θάνατος."

Σε μένα, μοναχοί, ήρθε αυτή η σκέψη - "Όταν υπάρχει τι, υπάρχει γέννηση;... κ.λπ... υπάρχει γίγνεσθαι... υπάρχει προσκόλληση... υπάρχει επιθυμία... υπάρχει αίσθημα... υπάρχει επαφή... υπάρχουν οι έξι αισθητήριες βάσεις... υπάρχει νοητικότητα και υλικότητα... Με ποια συνθήκη υπάρχει νοητικότητα και υλικότητα;" Σε μένα, μοναχοί, μέσω της συνετής προσοχής, υπήρξε πλήρης συνειδητοποίηση με τη σοφία - "Όταν

υπάρχει συνείδηση, υπάρχει νοητικότητα και υλικότητα· με τη συνείδηση ως συνθήκη υπάρχει νοητικότητα και υλικότητα'. Σε μένα, μοναχοί, ήρθε αυτή η σκέψη - 'Όταν υπάρχει τι, υπάρχει συνείδηση; Με ποια συνθήκη υπάρχει συνείδηση;' Σε μένα, μοναχοί, μέσω της συνετής προσοχής, υπήρξε πλήρης συνειδητοποίηση με τη σοφία - "Όταν υπάρχει νοητικότητα και υλικότητα, υπάρχει συνείδηση· με τη νοητικότητα και υλικότητα ως συνθήκη υπάρχει συνείδηση."

Σε μένα, μοναχοί, ήρθε αυτή η σκέψη - Αυτή η συνείδηση επιστρέφει από τη νοητικότητα και υλικότητα, δεν πηγαίνει πέρα από αυτή. Σε αυτό το σημείο κάποιος θα γεννιόταν ή θα γερνούσε ή θα πέθαινε ή θα αποθνήσκε ή θα επαναγεννιόταν, δηλαδή με τη νοητικότητα και υλικότητα ως συνθήκη υπάρχει συνείδηση· με τη συνείδηση ως συνθήκη υπάρχει νοητικότητα και υλικότητα· με τη νοητικότητα και υλικότητα ως συνθήκη υπάρχουν οι έξι αισθητήριες βάσεις· με τις έξι αισθητήριες βάσεις ως συνθήκη υπάρχει επαφή... κ.λπ... Έτσι υπάρχει η προέλευση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου. "Προέλευση, προέλευση", έτσι σε μένα, μοναχοί, σχετικά με φαινόμενα που δεν είχαν ακουστεί πριν, εγέρθηκε όραση, εγέρθηκε γνώση, εγέρθηκε σοφία, εγέρθηκε αληθινή γνώση, εγέρθηκε φως.

Σε μένα, μοναχοί, ήρθε αυτή η σκέψη - "Όταν δεν υπάρχει τι, δεν υπάρχει γήρας και θάνατος; Με την παύση τίνος υπάρχει παύση του γήρατος και του θανάτου;" Σε μένα, μοναχοί, μέσω της συνετής προσοχής, υπήρξε πλήρης συνειδητοποίηση με τη σοφία - "Όταν δεν υπάρχει γέννηση, δεν υπάρχει γήρας και θάνατος· με την παύση της γέννησης υπάρχει παύση του γήρατος και του θανάτου." Σε μένα, μοναχοί, ήρθε αυτή η σκέψη - "Όταν δεν υπάρχει τι, δεν υπάρχει γέννηση;... κ.λπ... δεν υπάρχει γίγνεσθαι... δεν υπάρχει προσκόλληση... δεν υπάρχει επιθυμία... δεν υπάρχει αίσθημα... δεν υπάρχει επαφή... δεν υπάρχουν οι έξι αισθητήριες βάσεις... δεν υπάρχει νοητικότητα και υλικότητα. Με την παύση τίνος υπάρχει η παύση της νοητικότητας και υλικότητας;" Σε μένα, μοναχοί, μέσω της συνετής προσοχής, υπήρξε πλήρης συνειδητοποίηση με τη σοφία - "Όταν δεν υπάρχει συνείδηση, δεν υπάρχει νοητικότητα και υλικότητα· με την παύση της συνείδησης υπάρχει η παύση της νοητικότητας και υλικότητας."

Σε μένα, μοναχοί, ήρθε αυτή η σκέψη - "Όταν δεν υπάρχει τι, δεν υπάρχει συνείδηση; Με την παύση τίνος υπάρχει η παύση της συνείδησης;" Σε μένα, μοναχοί, μέσω της συνετής προσοχής, υπήρξε πλήρης συνειδητοποίηση με τη σοφία - "Όταν δεν υπάρχει νοητικότητα και υλικότητα, δεν υπάρχει συνείδηση· με την παύση της νοητικότητας και υλικότητας υπάρχει η παύση της συνείδησης."

Σε μένα, μοναχοί, ήρθε αυτή η σκέψη - "Έχω ανακαλύψει αυτή την οδό προς τη φώτιση, δηλαδή - από την παύση της νοητικότητας και υλικότητας υπάρχει η παύση της συνείδησης· από την παύση της συνείδησης υπάρχει η παύση της νοητικότητας και υλικότητας· από την παύση της νοητικότητας και υλικότητας υπάρχει η παύση των έξι αισθητήριων βάσεων· από την παύση των έξι αισθητήριων βάσεων υπάρχει η παύση της επαφής... κ.λπ... Έτσι υπάρχει η παύση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου. "Παύση, παύση", έτσι, μοναχοί, σε μένα, σχετικά με φαινόμενα που δεν είχαν ακουστεί πριν, εγέρθηκε όραση, εγέρθηκε γνώση, εγέρθηκε σοφία, εγέρθηκε αληθινή γνώση, εγέρθηκε φως.

«Όπως, μοναχοί, ένας άνθρωπος περιφερόμενος στο δάσος, στο άγριο δάσος, θα έβλεπε μια παλιά οδό, ένα παλιό μονοπάτι που είχε ακολουθηθεί από ανθρώπους του παρελθόντος. Αυτός θα την ακολουθούσε. Ακολουθώντας την θα έβλεπε μια παλιά πόλη, μια παλιά βασιλική πρωτεύουσα που είχε κατοικηθεί από ανθρώπους του παρελθόντος, προικισμένη με πάρκα, προικισμένη με δάση, προικισμένη με λιμνούλες, με τείχη, γοητευτική. Τότε, μοναχοί, εκείνος ο άνθρωπος θα ανέφερε στον βασιλιά ή στον βασιλικό υπουργό - "Ας γνωρίζει η Μεγαλειότητά σας, σεβάσμιε κύριε - εγώ είδα περιφερόμενος στο δάσος, στο άγριο δάσος, μια παλιά οδό, ένα παλιό μονοπάτι που είχε ακολουθηθεί από ανθρώπους του παρελθόντος· την ακολούθησα. Ακολουθώντας την είδα μια παλιά πόλη, μια παλιά βασιλική πρωτεύουσα που είχε κατοικηθεί από ανθρώπους του παρελθόντος, προικισμένη με πάρκα, προικισμένη με δάση, προικισμένη με λιμνούλες, με τείχη, γοητευτική. Ανοικοδομήστε, σεβάσμιε κύριε, εκείνη την πόλη". Τότε, μοναχοί, εκείνος ο βασιλιάς ή ο βασιλικός υπουργός θα ανοικοδομούσε εκείνη την πόλη. Εκείνη η πόλη αργότερα θα ήταν επιτυχημένη και ακμάζουσα και γνωστή σε πολλούς και γεμάτη με ανθρώπους, έχοντας φτάσει σε ανάπτυξη και επέκταση. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο εγώ, μοναχοί, είδα μια παλιά οδό, ένα παλιό μονοπάτι που είχε ακολουθηθεί από τους Πλήρως Αυτοφωτισμένους του παρελθόντος.

«Και ποια είναι αυτή, μοναχοί, η παλιά οδός, το παλιό μονοπάτι που είχε ακολουθηθεί από τους Πλήρως Αυτοφωτισμένους του παρελθόντος; Αυτή ακριβώς η ευγενής οκταμελής οδός, δηλαδή - ορθή άποψη... κ.λπ... ορθή αυτοσυγκέντρωση. Αυτή λοιπόν, μοναχοί, είναι η παλιά οδός, το παλιό μονοπάτι που είχε ακολουθηθεί από τους Πλήρως Αυτοφωτισμένους του παρελθόντος· την ακολούθησα· ακολουθώντας την γνώρισα άμεσα το γήρας και τον θάνατο· γνώρισα άμεσα την προέλευση του γήρατος και του θανάτου· γνώρισα άμεσα την παύση του γήρατος και του θανάτου· γνώρισα άμεσα την πρακτική που οδηγεί στην παύση του γήρατος και του θανάτου. Την ακολούθησα· ακολουθώντας την γνώρισα άμεσα τη γέννηση... κ.λπ... γνώρισα άμεσα το γίγνεσθαι... γνώρισα άμεσα την προσκόλληση... γνώρισα άμεσα την επιθυμία... γνώρισα άμεσα το αίσθημα... γνώρισα άμεσα την επαφή... γνώρισα άμεσα τις έξι αισθητήριες βάσεις... γνώρισα άμεσα τη νοητικότητα και υλικότητα... γνώρισα άμεσα τη συνείδηση. Την ακολούθησα· ακολουθώντας την γνώρισα άμεσα τις δραστηριότητες· γνώρισα άμεσα την προέλευση των δραστηριοτήτων· γνώρισα άμεσα την παύση των δραστηριοτήτων· γνώρισα άμεσα την πρακτική που οδηγεί στην παύση των δραστηριοτήτων. Έχοντας γνωρίσει άμεσα αυτά, τα δίδαξα στους μοναχούς, στις μοναχές, στους λαϊκούς ακολούθους, στις λαϊκές ακολούθους. Αυτή, μοναχοί, η άγια ζωή είναι επιτυχημένη και ακμάζουσα και εκτεταμένη και γνωστή σε πολλούς και διαδεδομένη, καλά διακηρυγμένη από θεούς και ανθρώπους». Πέμπτο.

6. Η ομιλία για την εξερεύνηση

66. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στους Κούρου· Καμμασαντάμμα ήταν το όνομα μιας κωμόπολης των Κούρου. Εκεί ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στους μοναχούς: «Μοναχοί». «Σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό: «Εξετάζετε, μοναχοί, την εσωτερική εξέταση;» Όταν αυτό ειπώθηκε, κάποιος μοναχός είπε στον Ευλογημένο: «Εγώ, σεβάσμιε κύριε, εξετάζω την εσωτερική εξέταση». «Πώς όμως εσύ, μοναχέ, εξετάζεις την εσωτερική εξέταση;» Τότε εκείνος ο μοναχός απάντησε. Όπως εκείνος ο μοναχός απάντησε, εκείνος ο μοναχός δεν ικανοποίησε τον νου του Ευλογημένου.

Όταν αυτό ειπώθηκε, ο σεβάσμιος Άναντα είπε στον Ευλογημένο: «Είναι ο κατάλληλος χρόνος γι' αυτό, Ευλογημένε· είναι ο κατάλληλος χρόνος γι' αυτό, Καλότυχε· ο Ευλογημένος να μιλήσει για την εσωτερική εξέταση. Αφού ακούσουν από τον Ευλογημένο, οι μοναχοί θα το θυμούνται». «Τότε λοιπόν, Άναντα, ακούστε, προσέχετε καλά· θα μιλήσω». «Ναι, σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό:

«Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός εξετάζοντας εξετάζει την εσωτερική εξέταση: 'Αυτός ο πολύμορφος, ποικιλόμορφος υπαρξιακός πόνος που εγείρεται στον κόσμο, το γήρας και ο θάνατος. Αυτός ο υπαρξιακός πόνος ποια έχει ως πηγή, ποια ως προέλευση, ποια ως γέννηση, ποια ως παραγωγή; Όταν υπάρχει τι, υπάρχει γήρας και θάνατος; Όταν δεν υπάρχει τι, δεν υπάρχει γήρας και θάνατος;' Αυτός εξετάζοντας έτσι γνωρίζει: 'Αυτός ο πολύμορφος, ποικιλόμορφος υπαρξιακός πόνος που εγείρεται στον κόσμο, το γήρας και ο θάνατος. Αυτός ο υπαρξιακός πόνος έχει την προσκόλληση ως πηγή, την προσκόλληση ως προέλευση, την προσκόλληση ως γέννηση, την προσκόλληση ως παραγωγή· όταν υπάρχει προσκόλληση, υπάρχει γήρας και θάνατος· όταν δεν υπάρχει προσκόλληση, δεν υπάρχει γήρας και θάνατος'. Αυτός κατανοεί το γήρας και τον θάνατο και κατανοεί την προέλευση του γήρατος και του θανάτου και κατανοεί την παύση του γήρατος και του θανάτου και κατανοεί την πρακτική που οδηγεί κατάλληλα στην παύση του γήρατος και του θανάτου. Και έτσι ασκεί και ακολουθεί τη συμφωνούσα διδασκαλία. Αυτός ονομάζεται, μοναχοί, μοναχός που ασκεί πλήρως ορθά για την εξάλειψη του υπαρξιακού πόνου, για την παύση του γήρατος και του θανάτου.

«Έπειτα εξετάζοντας εξετάζει εσωτερικά - 'Αυτή η προσκόλληση λοιπόν ποια έχει ως πηγή, ποια ως προέλευση, ποια ως γέννηση, ποια ως παραγωγή; Όταν υπάρχει τι, υπάρχει προσκόλληση; Όταν δεν υπάρχει τι, δεν υπάρχει προσκόλληση;' Αυτός εξετάζοντας έτσι γνωρίζει: 'Η προσκόλληση έχει την επιθυμία ως πηγή, την επιθυμία ως προέλευση, την επιθυμία ως γέννηση, την επιθυμία ως παραγωγή· όταν υπάρχει επιθυμία, υπάρχει προσκόλληση· όταν δεν υπάρχει επιθυμία, δεν υπάρχει προσκόλληση'. Αυτός κατανοεί την προσκόλληση και κατανοεί την προέλευση της προσκόλλησης και κατανοεί την παύση της προσκόλλησης και κατανοεί την πρακτική που οδηγεί κατάλληλα στην παύση της προσκόλλησης. Και έτσι ασκεί και ακολουθεί τη συμφωνούσα διδασκαλία. Αυτός ονομάζεται, μοναχοί, μοναχός που ασκεί πλήρως ορθά για την εξάλειψη του υπαρξιακού πόνου, για την παύση της προσκόλλησης.

«Έπειτα εξετάζοντας εξετάζει εσωτερικά - 'Αυτή η επιθυμία λοιπόν πού εγείρεται όταν εγείρεται, πού εγκαθίσταται όταν εγκαθίσταται;' Αυτός εξετάζοντας έτσι γνωρίζει: 'Ό,τι στον κόσμο έχει αγαπητή φύση και ευχάριστη φύση, εκεί αυτή η επιθυμία εγείρεται όταν εγείρεται, εκεί εγκαθίσταται όταν εγκαθίσταται. Και τι στον κόσμο έχει αγαπητή φύση και ευχάριστη φύση; Το μάτι στον κόσμο έχει αγαπητή φύση και ευχάριστη φύση. Εκεί αυτή η επιθυμία εγείρεται όταν εγείρεται, εκεί εγκαθίσταται όταν εγκαθίσταται. Το αυτί στον κόσμο έχει αγαπητή φύση και ευχάριστη φύση... κ.λπ... η μύτη στον κόσμο έχει αγαπητή φύση και ευχάριστη φύση... η γλώσσα στον κόσμο έχει αγαπητή φύση και ευχάριστη φύση... το σώμα στον κόσμο έχει αγαπητή φύση και ευχάριστη φύση... ο νους στον κόσμο έχει αγαπητή φύση και ευχάριστη φύση, εκεί αυτή η επιθυμία εγείρεται όταν εγείρεται, εκεί εγκαθίσταται όταν εγκαθίσταται.

«Όποιοι, μοναχοί, ασκητές ή βραχμάνοι στο παρελθόν, ό,τι στον κόσμο έχει αγαπητή

φύση και ευχάριστη φύση, αυτό το είδαν ως μόνιμο, το είδαν ως ευτυχία, το είδαν ως εαυτό, το είδαν ως υγεία, το είδαν ως ασφάλεια. Αυτοί αύξησαν την επιθυμία. Όσοι αύξησαν την επιθυμία, αυτοί αύξησαν την προσκόλληση. Όσοι αύξησαν την προσκόλληση, αυτοί αύξησαν τον υπαρξιακό πόνο. Όσοι αύξησαν τον υπαρξιακό πόνο, αυτοί δεν απελευθερώθηκαν από τη γέννηση, από το γήρας, από τον θάνατο, από τις λύπες, από τους θρήνους, από τον πόνο, από τη δυσαρέσκεια, από το άγχος· δεν απελευθερώθηκαν από τον υπαρξιακό πόνο, λέω.

«Και όποιοι, μοναχοί, ασκητές ή βραχμάνοι στο μέλλον, ό,τι στον κόσμο έχει αγαπητή φύση και ευχάριστη φύση, αυτό θα το δουν ως μόνιμο, θα το δουν ως ευτυχία, θα το δουν ως εαυτό, θα το δουν ως υγεία, θα το δουν ως ασφάλεια. Αυτοί θα αυξήσουν την επιθυμία. Όσοι θα αυξήσουν την επιθυμία, αυτοί θα αυξήσουν την προσκόλληση. Όσοι θα αυξήσουν την προσκόλληση, αυτοί θα αυξήσουν τον υπαρξιακό πόνο. Όσοι θα αυξήσουν τον υπαρξιακό πόνο, αυτοί δεν θα απελευθερωθούν από τη γέννηση, από το γήρας, από τον θάνατο, από τις λύπες, από τους θρήνους, από τον πόνο, από τη δυσαρέσκεια, από το άγχος· δεν θα απελευθερωθούν από τον υπαρξιακό πόνο, λέω.

«Και όποιοι, μοναχοί, ασκητές ή βραχμάνοι τώρα, ό,τι στον κόσμο έχει αγαπητή φύση και ευχάριστη φύση, αυτό το βλέπουν ως μόνιμο, το βλέπουν ως ευτυχία, το βλέπουν ως εαυτό, το βλέπουν ως υγεία, το βλέπουν ως ασφάλεια. Αυτοί αυξάνουν την επιθυμία. Όσοι αυξάνουν την επιθυμία, αυτοί αυξάνουν την προσκόλληση. Όσοι αυξάνουν την προσκόλληση, αυτοί αυξάνουν τον υπαρξιακό πόνο. Όσοι αυξάνουν τον υπαρξιακό πόνο, αυτοί δεν απελευθερώνονται από τη γέννηση, από το γήρας, από τον θάνατο, από τις λύπες, από τους θρήνους, από τον πόνο, από τη δυσαρέσκεια, από το άγχος· δεν απελευθερώνονται από τον υπαρξιακό πόνο, λέω.

«Όπως, μοναχοί, ένα κύπελλο με γλυκό ποτό τέλειο σε χρώμα, τέλειο σε οσμή, τέλειο σε γεύση. Και αυτό είναι αναμειγμένο με δηλητήριο. Τότε θα ερχόταν ένας άνθρωπος καταβεβλημένος από τη ζέστη, νικημένος από τη ζέστη, κουρασμένος, διψασμένος, με δίψα. Θα του έλεγαν έτσι - "Αυτό είναι για σένα, ε άνθρωπε, ένα κύπελλο με γλυκό ποτό τέλειο σε χρώμα, τέλειο σε οσμή, τέλειο σε γεύση· και αυτό είναι αναμειγμένο με δηλητήριο. Αν επιθυμείς, πιες το. Καθώς το πίνεις, θα σου αρέσει στο χρώμα, στην οσμή και στη γεύση, αλλά αφού το πιεις, εξαιτίας αυτού θα υποστείς θάνατο ή οδύνη ίση με θάνατο." Αυτός θα έπινε εκείνο το κύπελλο με γλυκό ποτό βιαστικά χωρίς αναλογισμό, δεν θα το παρατούσε. Αυτός εξαιτίας αυτού θα υφίστατο θάνατο ή οδύνη ίση με θάνατο. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, όποιοι ασκητές ή βραχμάνοι στο παρελθόν, ό,τι στον κόσμο έχει αγαπητή φύση... κ.λπ... στο μέλλον... κ.λπ... τώρα ασκητές ή βραχμάνοι, ό,τι στον κόσμο έχει αγαπητή φύση και ευχάριστη φύση, αυτό το βλέπουν ως μόνιμο, το βλέπουν ως ευτυχία, το βλέπουν ως εαυτό, το βλέπουν ως υγεία, το βλέπουν ως ασφάλεια, αυτοί αυξάνουν την επιθυμία. Όσοι αυξάνουν την επιθυμία, αυτοί αυξάνουν την προσκόλληση. Όσοι αυξάνουν την προσκόλληση, αυτοί αυξάνουν τον υπαρξιακό πόνο. Όσοι αυξάνουν τον υπαρξιακό πόνο, αυτοί δεν απελευθερώνονται από τη γέννηση, από το γήρας, από τον θάνατο, από τις λύπες, από τους θρήνους, από τον πόνο, από τη δυσαρέσκεια, από το άγχος· δεν απελευθερώνονται από τον υπαρξιακό πόνο, λέω.

«Όποιοι όμως, μοναχοί, ασκητές ή βραχμάνοι στο παρελθόν, ό,τι στον κόσμο έχει αγαπητή φύση και ευχάριστη φύση, αυτό το είδαν ως παροδικό, το είδαν ως πόνο, το είδαν ως μη-εαυτό, το είδαν ως αρρώστια, το είδαν ως κίνδυνο, αυτοί εγκατέλειψαν

την επιθυμία. Όσοι εγκατέλειψαν την επιθυμία, αυτοί εγκατέλειψαν την προσκόλληση. Όσοι εγκατέλειψαν την προσκόλληση, αυτοί εγκατέλειψαν τον πόνο. Όσοι εγκατέλειψαν τον πόνο, αυτοί απελευθερώθηκαν από τη γέννηση, από το γήρας, από τον θάνατο, από τις λύπες, από τους θρήνους, από τον πόνο, από τη δυσαρέσκεια, από το άγχος· απελευθερώθηκαν από τον υπαρξιακό πόνο, λέω.

«Και όποιοι, μοναχοί, ασκητές ή βραχμάνοι στο μέλλον, ό,τι στον κόσμο έχει αγαπητή φύση και ευχάριστη φύση, αυτό θα το δουν ως παροδικό, θα το δουν ως πόνο, θα το δουν ως μη-εαυτό, θα το δουν ως αρρώστια, θα το δουν ως κίνδυνο, αυτοί θα εγκαταλείψουν την επιθυμία. Όσοι θα εγκαταλείψουν την επιθυμία... κ.λπ... θα απελευθερωθούν από τον υπαρξιακό πόνο, λέω.

«Και όποιοι, μοναχοί, ασκητές ή βραχμάνοι τώρα, ό,τι στον κόσμο έχει αγαπητή φύση και ευχάριστη φύση, αυτό το βλέπουν ως παροδικό, το βλέπουν ως πόνο, το βλέπουν ως μη-εαυτό, το βλέπουν ως αρρώστια, το βλέπουν ως κίνδυνο, αυτοί εγκαταλείπουν την επιθυμία. Όσοι εγκαταλείπουν την επιθυμία, αυτοί εγκαταλείπουν την προσκόλληση. Όσοι εγκαταλείπουν την προσκόλληση, αυτοί εγκαταλείπουν τον πόνο. Όσοι εγκαταλείπουν τον πόνο, αυτοί απελευθερώνονται από τη γέννηση, από το γήρας, από τον θάνατο, από τις λύπες, από τους θρήνους, από τον πόνο, από τη δυσαρέσκεια, από το άγχος· απελευθερώνονται από τον υπαρξιακό πόνο, λέω.

«Όπως, μοναχοί, ένα κύπελλο με γλυκό ποτό τέλειο σε χρώμα, τέλειο σε οσμή, τέλειο σε γεύση. Και αυτό είναι αναμειγμένο με δηλητήριο. Τότε θα ερχόταν ένας άνθρωπος καταβεβλημένος από τη ζέστη, νικημένος από τη ζέστη, κουρασμένος, διψασμένος, με δίψα. Θα του έλεγαν έτσι - "Αυτό είναι για σένα, ε άνθρωπε, ένα κύπελλο με γλυκό ποτό τέλειο σε χρώμα, τέλειο σε οσμή, τέλειο σε γεύση, και αυτό είναι αναμειγμένο με δηλητήριο. Αν επιθυμείς, πιες το. Καθώς το πίνεις, θα σου αρέσει στο χρώμα, στην οσμή και στη γεύση· αλλά αφού το πιεις, εξαιτίας αυτού θα υποστείς θάνατο ή οδύνη ίση με θάνατο." Τότε, μοναχοί, σε εκείνον τον άνθρωπο θα ερχόταν αυτή η σκέψη: "Είναι δυνατόν αυτή η δίψα μου για αλκοόλ να διωχθεί με νερό ή να διωχθεί με ξινόγαλα ή να διωχθεί με αλατισμένο ρόφημα από δημητριακά ή να διωχθεί με αλμυρό ρόφημα σοβίρακα· δεν θα έπινα όμως εγώ αυτό, το οποίο θα ήταν για την ευημερία και την ευτυχία μου για πολύ καιρό." Αυτός, αφού αναλογιστεί, δεν θα έπινε εκείνο το κύπελλο με γλυκό ποτό, θα το παρατούσε. Αυτός εξαιτίας αυτού δεν θα υφίστατο θάνατο ή οδύνη ίση με θάνατο. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, όποιοι ασκητές ή βραχμάνοι στο παρελθόν, ό,τι στον κόσμο έχει αγαπητή φύση και ευχάριστη φύση, αυτό το είδαν ως παροδικό, το είδαν ως πόνο, το είδαν ως μη-εαυτό, το είδαν ως αρρώστια, το είδαν ως κίνδυνο, αυτοί εγκατέλειψαν την επιθυμία. Όσοι εγκατέλειψαν την επιθυμία, αυτοί εγκατέλειψαν την προσκόλληση. Όσοι εγκατέλειψαν την προσκόλληση, αυτοί εγκατέλειψαν τον πόνο. Όσοι εγκατέλειψαν τον πόνο, αυτοί απελευθερώθηκαν από τη γέννηση, από το γήρας, από τον θάνατο, από τις λύπες, από τους θρήνους, από τον πόνο, από τη δυσαρέσκεια, από το άγχος· απελευθερώθηκαν από τον υπαρξιακό πόνο, λέω.

«Και όποιοι, μοναχοί, στο μέλλον... κ.λπ... τώρα ασκητές ή βραχμάνοι ό,τι στον κόσμο έχει αγαπητή φύση και ευχάριστη φύση, αυτό το βλέπουν ως παροδικό, το βλέπουν ως πόνο, το βλέπουν ως μη-εαυτό, το βλέπουν ως αρρώστια, το βλέπουν ως κίνδυνο, αυτοί εγκαταλείπουν την επιθυμία. Όσοι εγκαταλείπουν την επιθυμία, αυτοί εγκαταλείπουν την προσκόλληση. Όσοι εγκαταλείπουν την προσκόλληση, αυτοί

εγκαταλείπουν τον πόνο. Όσοι εγκαταλείπουν τον πόνο, αυτοί απελευθερώνονται από τη γέννηση, από το γήρας, από τον θάνατο, από τις λύπες, από τους θρήνους, από τον πόνο, από τη δυσαρέσκεια, από το άγχος· απελευθερώνονται από τον υπαρξιακό πόνο, λέω». Έκτο.

7. Η ομιλία για τη δέσμη καλαμιών

67. Κάποτε ο σεβάσμιος Σαριπούττα και ο σεβάσμιος Μαχακόττιχα διέμεναν στη Μπαρνασί, στο Ισιπατάνα, στο πάρκο των ελαφιών. Τότε ο σεβάσμιος Μαχακόττιχα, την απογευματινή περίοδο της ημέρας, αφού βγήκε από την απομόνωση, πλησίασε τον σεβάσμιο Σαριπούττα· αφού πλησίασε, χαιρέτησε τον σεβάσμιο Σαριπούττα. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Μαχακόττιχα είπε στον σεβάσμιο Σαριπούττα: «Τι λοιπόν, φίλε Σαριπούττα, το γήρας και ο θάνατος είναι αυτοδημιούργητα, το γήρας και ο θάνατος είναι ετεροδημιούργητα, το γήρας και ο θάνατος είναι και αυτοδημιούργητα και ετεροδημιούργητα, ή το γήρας και ο θάνατος δεν είναι ούτε αυτοδημιούργητα ούτε ετεροδημιούργητα αλλά τυχαία γεγεννημένα;» «Όχι βέβαια, φίλε Κόττιχα, το γήρας και ο θάνατος δεν είναι αυτοδημιούργητα, ούτε το γήρας και ο θάνατος είναι ετεροδημιούργητα, ούτε το γήρας και ο θάνατος είναι και αυτοδημιούργητα και ετεροδημιούργητα, ούτε το γήρας και ο θάνατος δεν είναι ούτε αυτοδημιούργητα ούτε ετεροδημιούργητα αλλά τυχαία γεγεννημένα. Αλλά με τη γέννηση ως συνθήκη υπάρχει γήρας και θάνατος.»

«Τι λοιπόν, φίλε Σαριπούττα, η γέννηση είναι αυτοδημιούργητη, η γέννηση είναι ετεροδημιούργητη, η γέννηση είναι και αυτοδημιούργητη και ετεροδημιούργητη, ή η γέννηση δεν είναι ούτε αυτοδημιούργητη ούτε ετεροδημιούργητη αλλά τυχαία γεγεννημένη;» «Όχι βέβαια, φίλε Κόττιχα, η γέννηση δεν είναι αυτοδημιούργητη, ούτε η γέννηση είναι ετεροδημιούργητη, ούτε η γέννηση είναι και αυτοδημιούργητη και ετεροδημιούργητη, ούτε η γέννηση δεν είναι ούτε αυτοδημιούργητη ούτε ετεροδημιούργητη αλλά τυχαία γεγεννημένη. Αλλά με το γίνεσθαι ως συνθήκη υπάρχει γέννηση.»

«Τι λοιπόν, φίλε Σαριπούττα, το γίνεσθαι είναι αυτοδημιούργητο... κ.λπ... η προσκόλληση είναι αυτοδημιούργητη... η επιθυμία είναι αυτοδημιούργητη... το αίσθημα είναι αυτοδημιούργητο... η επαφή είναι αυτοδημιούργητη... οι έξι αισθητήριες βάσεις είναι αυτοδημιούργητες... η νοητικότητα και υλικότητα είναι αυτοδημιούργητη, η νοητικότητα και υλικότητα είναι ετεροδημιούργητη, η νοητικότητα και υλικότητα είναι και αυτοδημιούργητη και ετεροδημιούργητη, ή η νοητικότητα και υλικότητα δεν είναι ούτε αυτοδημιούργητη ούτε ετεροδημιούργητη αλλά τυχαία γεγεννημένη;» «Όχι βέβαια, φίλε Κόττιχα, η νοητικότητα και υλικότητα δεν είναι αυτοδημιούργητη, ούτε η νοητικότητα και υλικότητα είναι ετεροδημιούργητη, ούτε η νοητικότητα και υλικότητα είναι και αυτοδημιούργητη και ετεροδημιούργητη, ούτε η νοητικότητα και υλικότητα δεν είναι ούτε αυτοδημιούργητη ούτε ετεροδημιούργητη αλλά τυχαία γεγεννημένη. Αλλά με τη συνείδηση ως συνθήκη υπάρχει νοητικότητα και υλικότητα.»

«Τι λοιπόν, φίλε Σαριπούττα, η συνείδηση είναι αυτοδημιούργητη, η συνείδηση είναι ετεροδημιούργητη, η συνείδηση είναι και αυτοδημιούργητη και ετεροδημιούργητη, ή η συνείδηση δεν είναι ούτε αυτοδημιούργητη ούτε ετεροδημιούργητη αλλά τυχαία γεγεννημένη;» «Όχι βέβαια, φίλε Κόττιχα, η συνείδηση δεν είναι αυτοδημιούργητη,

ούτε η συνείδηση είναι ετεροδημιούργητη, ούτε η συνείδηση είναι και αυτοδημιούργητη και ετεροδημιούργητη, ούτε η συνείδηση δεν είναι ούτε αυτοδημιούργητη ούτε ετεροδημιούργητη αλλά τυχαία γεγεννημένη. Αλλά με τη νοητικότητα και υλικότητα ως συνθήκη υπάρχει συνείδηση.»

«Μόλις τώρα λοιπόν εμείς κατανοούμε έτσι αυτό που είπε ο σεβάσμιος Σαριπούττα - 'Όχι βέβαια, φίλε Κόττχικα, η νοητικότητα και υλικότητα δεν είναι αυτοδημιούργητη, ούτε η νοητικότητα και υλικότητα είναι ετεροδημιούργητη, ούτε η νοητικότητα και υλικότητα είναι και αυτοδημιούργητη και ετεροδημιούργητη, ούτε η νοητικότητα και υλικότητα δεν είναι ούτε αυτοδημιούργητη ούτε ετεροδημιούργητη αλλά τυχαία γεγεννημένη. Αλλά με τη συνείδηση ως συνθήκη υπάρχει νοητικότητα και υλικότητα'.»

«Και τώρα όμως εμείς κατανοούμε έτσι αυτό που είπε ο σεβάσμιος Σαριπούττα - 'Όχι βέβαια, φίλε Κόττχικα, η συνείδηση δεν είναι αυτοδημιούργητη, ούτε η συνείδηση είναι ετεροδημιούργητη, ούτε η συνείδηση είναι και αυτοδημιούργητη και ετεροδημιούργητη, ούτε η συνείδηση δεν είναι ούτε αυτοδημιούργητη ούτε ετεροδημιούργητη αλλά τυχαία γεγεννημένη. Αλλά με τη νοητικότητα και υλικότητα ως συνθήκη υπάρχει συνείδηση'.»

«Πώς λοιπόν, φίλε Σαριπούττα, πρέπει να κατανοηθεί το νόημα αυτών που ειπώθηκαν;» «Τότε λοιπόν, φίλε, θα σου δώσω μια παρομοίωση. Με μια παρομοίωση μερικοί νοήμονες άνθρωποι εδώ κατανοούν το νόημα αυτού που ειπώθηκε. Όπως, φίλε, δύο δέσμες καλαμιών θα στέκονταν στηριζόμενες η μία στην άλλη. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, φίλε, με τη νοητικότητα και υλικότητα ως συνθήκη υπάρχει συνείδηση· με τη συνείδηση ως συνθήκη υπάρχει νοητικότητα και υλικότητα· με τη νοητικότητα και υλικότητα ως συνθήκη υπάρχουν οι έξι αισθητήριες βάσεις· με τις έξι αισθητήριες βάσεις ως συνθήκη υπάρχει επαφή... κ.λπ... Έτσι υπάρχει η προέλευση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου. Αν, φίλε, από αυτές τις δέσμες καλαμιών κάποιος τραβούσε τη μία, η μία θα έπεφτε· αν τραβούσε την άλλη, η άλλη θα έπεφτε. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, φίλε, από την παύση της νοητικότητας και υλικότητας υπάρχει η παύση της συνείδησης· από την παύση της συνείδησης υπάρχει η παύση της νοητικότητας και υλικότητας· από την παύση της νοητικότητας και υλικότητας υπάρχει η παύση των έξι αισθητήριων βάσεων· από την παύση των έξι αισθητήριων βάσεων υπάρχει η παύση της επαφής... κ.λπ... έτσι υπάρχει η παύση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου». «Θαυμαστό, φίλε Σαριπούττα· εκπληκτικό, φίλε Σαριπούττα! Πόσο καλά ειπώθηκε αυτό από τον σεβάσμιο Σαριπούττα. Και εμείς επιδοκιμάζουμε αυτά που είπε ο σεβάσμιος Σαριπούττα με αυτούς τους τριάντα έξι λόγους - 'Αν, φίλε, ένας μοναχός διδάσκει τη Διδασκαλία για την αποστασιοποίηση, για το μη πάθος, για την παύση του γήρατος και του θανάτου, είναι άξιος να ονομαστεί μοναχός διδάσκαλος της Διδασκαλίας. Αν, φίλε, ένας μοναχός ασκεί για την αποστασιοποίηση, για το μη πάθος, για την παύση του γήρατος και του θανάτου, είναι άξιος να ονομαστεί μοναχός που ασκεί σύμφωνα με τη Διδασκαλία και τη συμφωνούσα διδασκαλία. Αν, φίλε, ένας μοναχός είναι απελευθερωμένος μέσω της μη προσκόλλησης, μέσω της αποστασιοποίησης, του μη πάθους, της παύσης του γήρατος και του θανάτου, είναι άξιος να ονομαστεί μοναχός που έχει επιτύχει το Νιμπάνα στην παρούσα ζωή. Αν ένας μοναχός όσον αφορά τη γέννηση... αν ένας μοναχός όσον αφορά το γίγνεσθαι... αν ένας μοναχός όσον αφορά την προσκόλληση... αν ένας μοναχός όσον αφορά την επιθυμία... αν ένας μοναχός

όσον αφορά το αίσθημα... αν ένας μοναχός όσον αφορά την επαφή... αν ένας μοναχός όσον αφορά τις έξι αισθητήριες βάσεις... αν ένας μοναχός όσον αφορά τη νοητικότητα και υλικότητα... αν ένας μοναχός όσον αφορά τη συνείδηση... αν ένας μοναχός όσον αφορά τις δραστηριότητες... Αν, φίλε, ένας μοναχός διδάσκει τη Διδασκαλία για την αποστασιοποίηση, για το μη πάθος, για την παύση της άγνοιας, είναι άξιος να ονομαστεί μοναχός διδάσκαλος της Διδασκαλίας. Αν, φίλε, ένας μοναχός ασκεί για την αποστασιοποίηση, για το μη πάθος, για την παύση της άγνοιας, είναι άξιος να ονομαστεί μοναχός που ασκεί σύμφωνα με τη Διδασκαλία και τη συμφωνούσα διδασκαλία. Αν, φίλε, ένας μοναχός είναι απελευθερωμένος μέσω της μη προσκόλλησης, μέσω της αποστασιοποίησης, του μη πάθους, της παύσης της άγνοιας, είναι άξιος να ονομαστεί μοναχός που έχει επιτύχει το Νιμπάνα στην παρούσα ζωή». Έβδομη.

8. Η ομιλία για την Κοσάμπι

68. Κάποτε ο σεβάσμιος Μουσίλα και ο σεβάσμιος Παβίττχα και ο σεβάσμιος Νάραντα και ο σεβάσμιος Άναντα διέμεναν στην Κοσάμπι, στο μοναστήρι του Γκοσίτα. Τότε ο σεβάσμιος Παβίττχα είπε στον σεβάσμιο Μουσίλα: «Χωριστά από την πίστη, φίλε Μουσίλα, χωριστά από την προσωπική προτίμηση, χωριστά από την προφορική παράδοση, χωριστά από τον αναλογισμό των λόγων, χωριστά από την αποδοχή μιας άποψης μετά από περισυλλογή, υπάρχει στον σεβάσμιο Μουσίλα ατομικά γνώση - "με τη γέννηση ως συνθήκη υπάρχει γήρας και θάνατος";» «Χωριστά από την πίστη, φίλε Παβίττχα, χωριστά από την προσωπική προτίμηση, χωριστά από την προφορική παράδοση, χωριστά από τον αναλογισμό των λόγων, χωριστά από την αποδοχή μιας άποψης μετά από περισυλλογή, εγώ γνωρίζω αυτό, εγώ βλέπω αυτό - «με τη γέννηση ως συνθήκη υπάρχει γήρας και θάνατος».

«Χωριστά από την πίστη, φίλε Μουσίλα, χωριστά από την προσωπική προτίμηση, χωριστά από την προφορική παράδοση, χωριστά από τον αναλογισμό των λόγων, χωριστά από την αποδοχή μιας άποψης μετά από περισυλλογή, υπάρχει στον σεβάσμιο Μουσίλα ατομικά γνώση - "με το γίγνεσθαι ως συνθήκη υπάρχει γέννηση"... κ.λπ... "με την προσκόλληση ως συνθήκη υπάρχει γίγνεσθαι"... "με την επιθυμία ως συνθήκη υπάρχει προσκόλληση"... «με το αίσθημα ως συνθήκη υπάρχει επιθυμία»... «με την επαφή ως συνθήκη υπάρχει αίσθημα»... «με τις έξι αισθητήριες βάσεις ως συνθήκη υπάρχει επαφή»... «με τη νοητικότητα και υλικότητα ως συνθήκη υπάρχουν οι έξι αισθητήριες βάσεις»... «με τη συνείδηση ως συνθήκη υπάρχει νοητικότητα και υλικότητα»... "με τις δραστηριότητες ως συνθήκη υπάρχει συνείδηση"... "με την άγνοια ως συνθήκη υπάρχουν δραστηριότητες";» «Χωριστά από την πίστη, φίλε Παβίττχα, χωριστά από την προσωπική προτίμηση, χωριστά από την προφορική παράδοση, χωριστά από τον αναλογισμό των λόγων, χωριστά από την αποδοχή μιας άποψης μετά από περισυλλογή, εγώ γνωρίζω αυτό, εγώ βλέπω αυτό - "με την άγνοια ως συνθήκη υπάρχουν δραστηριότητες."»

«Χωριστά από την πίστη, φίλε Μουσίλα, χωριστά από την προσωπική προτίμηση, χωριστά από την προφορική παράδοση, χωριστά από τον αναλογισμό των λόγων, χωριστά από την αποδοχή μιας άποψης μετά από περισυλλογή, υπάρχει στον σεβάσμιο Μουσίλα ατομικά γνώση - "με την παύση της γέννησης υπάρχει παύση του γήρατος και του θανάτου";» «Χωριστά από την πίστη, φίλε Παβίττχα, χωριστά από την προσωπική προτίμηση, χωριστά από την προφορική παράδοση, χωριστά από τον αναλογισμό των λόγων, χωριστά από την αποδοχή μιας άποψης μετά από

περισυλλογή, εγώ γνωρίζω αυτό, εγώ βλέπω αυτό - "με την παύση της γέννησης υπάρχει παύση του γήρατος και του θανάτου".»

«Χωριστά από την πίστη, φίλε Μουσίλα, χωριστά από την προσωπική προτίμηση, χωριστά από την προφορική παράδοση, χωριστά από τον αναλογισμό των λόγων, χωριστά από την αποδοχή μιας άποψης μετά από περισυλλογή, υπάρχει στον σεβάσμιο Μουσίλα ατομικά γνώση - "από την παύση του γίγνεσθαι υπάρχει παύση της γέννησης"... κ.λπ... "από την παύση της προσκόλλησης υπάρχει παύση του γίγνεσθαι"... "από την παύση της επιθυμίας υπάρχει παύση της προσκόλλησης"... "από την παύση του αισθήματος υπάρχει παύση της επιθυμίας"... "από την παύση της επαφής υπάρχει παύση του αισθήματος"... "από την παύση των έξι αισθητήριων βάσεων υπάρχει παύση της επαφής"... "από την παύση της νοητικότητας και υλικότητας υπάρχει παύση των έξι αισθητήριων βάσεων"... "από την παύση της συνείδησης υπάρχει παύση της νοητικότητας και υλικότητας"... "από την παύση των δραστηριοτήτων υπάρχει παύση της συνείδησης"... "από την παύση της άγνοιας υπάρχει παύση των δραστηριοτήτων";» «Χωριστά από την πίστη, φίλε Παβίττχα, χωριστά από την προσωπική προτίμηση, χωριστά από την προφορική παράδοση, χωριστά από τον αναλογισμό των λόγων, χωριστά από την αποδοχή μιας άποψης μετά από περισυλλογή, εγώ γνωρίζω αυτό, εγώ βλέπω αυτό - "από την παύση της άγνοιας υπάρχει παύση των δραστηριοτήτων".»

«Χωριστά από την πίστη, φίλε Μουσίλα, χωριστά από την προσωπική προτίμηση, χωριστά από την προφορική παράδοση, χωριστά από τον αναλογισμό των λόγων, χωριστά από την αποδοχή μιας άποψης μετά από περισυλλογή, υπάρχει στον σεβάσμιο Μουσίλα ατομικά γνώση - "η παύση του γίγνεσθαι είναι το Νιμπάνα";» «Χωριστά από την πίστη, φίλε Παβίττχα, χωριστά από την προσωπική προτίμηση, χωριστά από την προφορική παράδοση, χωριστά από τον αναλογισμό των λόγων, χωριστά από την αποδοχή μιας άποψης μετά από περισυλλογή, εγώ γνωρίζω αυτό, εγώ βλέπω αυτό - "η παύση του γίγνεσθαι είναι το Νιμπάνα".»

«Τότε λοιπόν ο σεβάσμιος Μουσίλα είναι Άξιος που έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές;» Όταν αυτό ειπώθηκε, ο σεβάσμιος Μουσίλα έμεινε σιωπηλός. Τότε ο σεβάσμιος Νάραντα είπε στον σεβάσμιο Παβίτθα - «Καλώς, φίλε Παβίτθα, είθε να λάβω εγώ αυτή την ερώτηση. Ρώτησέ με αυτή την ερώτηση. Εγώ θα σου απαντήσω αυτή την ερώτηση». «Ας λάβει ο σεβάσμιος Νάραντα αυτή την ερώτηση. Ρωτώ εγώ τον σεβάσμιο Νάραντα αυτή την ερώτηση. Και ας μου απαντήσει ο σεβάσμιος Νάραντα αυτή την ερώτηση».

«Χωριστά από την πίστη, φίλε Νάραντα, χωριστά από την προσωπική προτίμηση, χωριστά από την προφορική παράδοση, χωριστά από τον αναλογισμό των λόγων, χωριστά από την αποδοχή μιας άποψης μετά από περισυλλογή, υπάρχει στον σεβάσμιο Νάραντα ατομική γνώση - "με τη γέννηση ως συνθήκη υπάρχει γήρας και θάνατος";» «Χωριστά από την πίστη, φίλε Παβίττχα, χωριστά από την προσωπική προτίμηση, χωριστά από την προφορική παράδοση, χωριστά από τον αναλογισμό των λόγων, χωριστά από την αποδοχή μιας άποψης μετά από περισυλλογή, εγώ γνωρίζω αυτό, εγώ βλέπω αυτό - «με τη γέννηση ως συνθήκη υπάρχει γήρας και θάνατος».

«Χωριστά από την πίστη, φίλε Νάραντα, χωριστά από την προσωπική προτίμηση, χωριστά από την προφορική παράδοση, χωριστά από τον αναλογισμό των λόγων, χωριστά από την αποδοχή μιας άποψης μετά από περισυλλογή, υπάρχει στον

σεβάσμιο Νάραντα ατομική γνώση - με το γίνεσθαι ως συνθήκη υπάρχει γέννηση... κ.λπ... με την άγνοια ως συνθήκη υπάρχουν δραστηριότητες;» «Χωριστά από την πίστη, φίλε Παβίττχα, χωριστά από την προσωπική προτίμηση, χωριστά από την προφορική παράδοση, χωριστά από τον αναλογισμό των λόγων, χωριστά από την αποδοχή μιας άποψης μετά από περισυλλογή, εγώ γνωρίζω αυτό, εγώ βλέπω αυτό - "με την άγνοια ως συνθήκη υπάρχουν δραστηριότητες."»

«Χωριστά από την πίστη, φίλε Νάραντα, χωριστά από την προσωπική προτίμηση, χωριστά από την προφορική παράδοση, χωριστά από τον αναλογισμό των λόγων, χωριστά από την αποδοχή μιας άποψης μετά από περισυλλογή, υπάρχει στον σεβάσμιο Νάραντα ατομική γνώση - "με την παύση της γέννησης υπάρχει παύση του γήρατος και του θανάτου";» «Χωριστά από την πίστη, φίλε Παβίττχα, χωριστά από την προσωπική προτίμηση, χωριστά από την προφορική παράδοση, χωριστά από τον αναλογισμό των λόγων, χωριστά από την αποδοχή μιας άποψης μετά από περισυλλογή, εγώ γνωρίζω αυτό, εγώ βλέπω αυτό - "με την παύση της γέννησης υπάρχει παύση του γήρατος και του θανάτου".»

«Χωριστά από την πίστη, φίλε Νάραντα, χωριστά από την προσωπική προτίμηση, χωριστά από την προφορική παράδοση, χωριστά από τον αναλογισμό των λόγων, χωριστά από την αποδοχή μιας άποψης μετά από περισυλλογή, υπάρχει στον σεβάσμιο Νάραντα ατομική γνώση - "από την παύση του γίνεσθαι υπάρχει παύση της γέννησης"... κ.λπ... "από την παύση της άγνοιας υπάρχει παύση των δραστηριοτήτων";» «Χωριστά από την πίστη, φίλε Παβίττχα, χωριστά από την προσωπική προτίμηση, χωριστά από την προφορική παράδοση, χωριστά από τον αναλογισμό των λόγων, χωριστά από την αποδοχή μιας άποψης μετά από περισυλλογή, εγώ γνωρίζω αυτό, εγώ βλέπω αυτό - "από την παύση της άγνοιας υπάρχει παύση των δραστηριοτήτων".»

«Χωριστά από την πίστη, φίλε Νάραντα, χωριστά από την προσωπική προτίμηση, χωριστά από την προφορική παράδοση, χωριστά από τον αναλογισμό των λόγων, χωριστά από την αποδοχή μιας άποψης μετά από περισυλλογή, υπάρχει στον σεβάσμιο Νάραντα ατομική γνώση - "η παύση του γίνεσθαι είναι το Νιμπάνα";» «Χωριστά από την πίστη, φίλε Παβίττχα, χωριστά από την προσωπική προτίμηση, χωριστά από την προφορική παράδοση, χωριστά από τον αναλογισμό των λόγων, χωριστά από την αποδοχή μιας άποψης μετά από περισυλλογή, εγώ γνωρίζω αυτό, εγώ βλέπω αυτό - "η παύση του γίνεσθαι είναι το Νιμπάνα".»

«Τότε λοιπόν ο σεβάσμιος Νάραντα είναι Άξιος που έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές;» «'Η παύση του γίνεσθαι είναι το Νιμπάνα', αυτό πράγματι, φίλε, έχει ιδωθεί καλά από μένα όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία, αλλά δεν είμαι Άξιος που έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές. Όπως, φίλε, σε έναν δρόμο μέσα από έρημο υπάρχει ένα πηγάδι. Εκεί δεν θα υπήρχε ούτε σχοινί ούτε στάμνα για νερό. Τότε θα ερχόταν ένας άνθρωπος καταβεβλημένος από τη ζέστη, νικημένος από τη ζέστη, κουρασμένος, διψασμένος, με δίψα, και αυτός θα κοίταζε εκείνο το πηγάδι. Σε αυτόν θα υπήρχε πράγματι η γνώση 'νερό', αλλά δεν θα μπορούσε να το βιώσει με το σώμα και να διαμένει. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, φίλε, 'η παύση του γίνεσθαι είναι το Νιμπάνα' έχει ιδωθεί καλά όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία, αλλά δεν είμαι Άξιος που έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές».

Όταν αυτό ειπώθηκε, ο σεβάσμιος Άναντα είπε στον σεβάσμιο Παβίτθα: «Εσύ που λες έτσι, φίλε Παβίτθα, τι λες για τον σεβάσμιο Νάραντα;» «Εγώ που λέω έτσι, φίλε Άναντα, δεν λέω τίποτε για τον σεβάσμιο Νάραντα εκτός από καλό, εκτός από επιδέξιο». Όγδοη.

9. Η ομιλία για την εμπλοκή

69. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Εκεί... κ.λπ... «Ο μεγάλος ωκεανός, μοναχοί, όταν ανεβαίνει, κάνει τα μεγάλα ποτάμια να ανεβαίνουν, τα μεγάλα ποτάμια όταν ανεβαίνουν κάνουν τα μικρά ποτάμια να ανεβαίνουν, τα μικρά ποτάμια όταν ανεβαίνουν κάνουν τις μεγάλες λίμνες να ανεβαίνουν, οι μεγάλες λίμνες όταν ανεβαίνουν κάνουν τις μικρές λίμνες να ανεβαίνουν. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, η άγνοια όταν ανεβαίνει κάνει τις δραστηριότητες να ανεβαίνουν, οι δραστηριότητες όταν ανεβαίνουν κάνουν τη συνείδηση να ανεβαίνει, η συνείδηση όταν ανεβαίνει κάνει τη νοητικότητα και υλικότητα να ανεβαίνει, η νοητικότητα και υλικότητα όταν ανεβαίνει κάνει τις έξι αισθητήριες βάσεις να ανεβαίνουν, οι έξι αισθητήριες βάσεις όταν ανεβαίνουν κάνουν την επαφή να ανεβαίνει, η επαφή όταν ανεβαίνει κάνει το αίσθημα να ανεβαίνει, το αίσθημα όταν ανεβαίνει κάνει την επιθυμία να ανεβαίνει, η επιθυμία όταν ανεβαίνει κάνει την προσκόλληση να ανεβαίνει, η προσκόλληση όταν ανεβαίνει κάνει το γίνεσθαι να ανεβαίνει, το γίνεσθαι όταν ανεβαίνει κάνει τη γέννηση να ανεβαίνει, η γέννηση όταν ανεβαίνει κάνει το γήρας και τον θάνατο να ανεβαίνουν.

«Ο μεγάλος ωκεανός, μοναχοί, όταν υποχωρεί, κάνει τα μεγάλα ποτάμια να υποχωρούν, τα μεγάλα ποτάμια όταν υποχωρούν κάνουν τα μικρά ποτάμια να υποχωρούν, τα μικρά ποτάμια όταν υποχωρούν κάνουν τις μεγάλες λίμνες να υποχωρούν, οι μεγάλες λίμνες όταν υποχωρούν κάνουν τις μικρές λίμνες να υποχωρούν. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, η άγνοια όταν υποχωρεί κάνει τις δραστηριότητες να υποχωρούν, οι δραστηριότητες όταν υποχωρούν κάνουν τη συνείδηση να υποχωρεί, η συνείδηση όταν υποχωρεί κάνει τη νοητικότητα και υλικότητα να υποχωρεί, η νοητικότητα και υλικότητα όταν υποχωρεί κάνει τις έξι αισθητήριες βάσεις να υποχωρούν, οι έξι αισθητήριες βάσεις όταν υποχωρούν κάνουν την επαφή να υποχωρεί, η επαφή όταν υποχωρεί κάνει το αίσθημα να υποχωρεί, το αίσθημα όταν υποχωρεί κάνει την επιθυμία να υποχωρεί, η επιθυμία όταν υποχωρεί κάνει την προσκόλληση να υποχωρεί, η προσκόλληση όταν υποχωρεί κάνει το γίνεσθαι να υποχωρεί, το γίνεσθαι όταν υποχωρεί κάνει τη γέννηση να υποχωρεί, η γέννηση όταν υποχωρεί κάνει το γήρας και τον θάνατο να υποχωρούν». Ένατη.

10. Η ομιλία για τον Σουσίμα

70. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στο Ρατζάγκαχα, στο Άλσος των Μπαμπού, στο καταφύγιο σίτισης σκιούρων. Εκείνη την περίοδο ο Ευλογημένος τιμούνταν, σεβόταν, ευλαβούνταν, χαιρόταν ευσέβειας και εκτίμησης, ήταν αποδέκτης χιτώνων, προσφερόμενης τροφής, καταλύματος και αναγκαίων φαρμάκων για ασθενείς. Και η Κοινότητα μοναχών τιμούνταν, σεβόταν, ευλαβούνταν, χαιρόταν ευσέβειας και εκτίμησης, ήταν αποδέκτης χιτώνων, προσφερόμενης τροφής, καταλύματος και αναγκαίων φαρμάκων για ασθενείς. Οι αλλόδοξοι περιπλανώμενοι

ασκητές όμως δεν τιμούνταν, δεν σέβονταν, δεν ευλαβούνταν, δεν χαίρονταν ευσέβειας και εκτίμησης, δεν ήταν αποδέκτες χιτώνων, προσφερόμενης τροφής, καταλύματος και αναγκαίων φαρμάκων για ασθενείς.

Εκείνη την περίοδο ο περιπλανώμενος ασκητής Σουσίμα διέμενε στη Ρατζάγκαχα μαζί με μια μεγάλη ακολουθία περιπλανώμενων ασκητών. Τότε η ακολουθία του περιπλανώμενου ασκητή Σουσίμα είπε στον περιπλανώμενο ασκητή Σουσίμα: «Έλα εσύ, φίλε Σουσίμα, ζήσε την άγια ζωή υπό τον ασκητή Γκόταμα. Εσύ, αφού εκμάθεις τη Διδασκαλία, θα μας τη διδάξεις. Εμείς, αφού εκμάθουμε αυτή τη Διδασκαλία, θα τη διδάξουμε στους λαϊκούς. Έτσι κι εμείς θα τιμούμαστε, θα σεβόμαστε, θα ευλαβούμαστε, θα χαιρόμαστε ευσέβειας και εκτίμησης, θα είμαστε αποδέκτες χιτώνων, προσφερόμενης τροφής, καταλύματος και αναγκαίων φαρμάκων για ασθενείς». «Ναι, φίλοι», αφού υποσχέθηκε ο περιπλανώμενος ασκητής Σουσίμα στη δική του ακολουθία, πλησίασε τον σεβάσμιο Άναντα· αφού πλησίασε, χαιρέτησε τον σεβάσμιο Άναντα. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο περιπλανώμενος ασκητής Σουσίμα είπε στον σεβάσμιο Άναντα: «Επιθυμώ, φίλε Άναντα, να ζήσω την άγια ζωή σε αυτή τη Διδασκαλία και διαγωγή».

Τότε ο σεβάσμιος Άναντα, παίρνοντας τον περιπλανώμενο ασκητή Σουσίμα, πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Άναντα είπε στον Ευλογημένο: «Αυτός, σεβάσμιε κύριε, ο περιπλανώμενος ασκητής Σουσίμα είπε έτσι: 'Επιθυμώ, φίλε Άναντα, να ζήσω την άγια ζωή σε αυτή τη Διδασκαλία και διαγωγή'». «Τότε λοιπόν, Άναντα, δώσε την αναχώρηση στον Σουσίμα». Ο περιπλανώμενος ασκητής Σουσίμα έλαβε την αναχώρηση κοντά στον Ευλογημένο, έλαβε την πλήρη χειροτονία.

Εκείνη την περίοδο πολλοί μοναχοί είχαν διακηρύξει την τελική απελευθερωτική γνώση κοντά στον Ευλογημένο - «Κατανοούμε: 'η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης'». Ο σεβάσμιος Σουσίμα άκουσε: «Πολλοί μοναχοί, λένε, έχουν διακηρύξει την τελική απελευθερωτική γνώση κοντά στον Ευλογημένο: 'η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης' κατανοούμε». Τότε ο σεβάσμιος Σουσίμα πήγε εκεί όπου ήταν εκείνοι οι μοναχοί· αφού πλησίασε, χαιρέτησε εκείνους τους μοναχούς. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Σουσίμα είπε σε εκείνους τους μοναχούς: «Είναι αλήθεια λοιπόν ότι οι σεβάσμιοι διακηρύξατε την τελική απελευθερωτική γνώση κοντά στον Ευλογημένο: 'η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης' κατανοούμε;» «Ναι, φίλε».

«Αλλά, σεβάσμιοι, γνωρίζοντας έτσι, βλέποντας έτσι, βιώνετε πολλά είδη υπερφυσικής δύναμης - ενώ είστε ένας γίνεστε πολλοί, ενώ είστε πολλοί γίνεστε ένας· εμφανίζεστε και εξαφανίζεστε, περνάτε χωρίς εμπόδιο μέσα από τοίχους, μέσα από περιφράξεις, μέσα από βουνά, όπως μέσα από τον αέρα· βυθίζεστε και αναδύεστε μέσα στη γη όπως στο νερό· περπατάτε πάνω στο νερό χωρίς να βυθίζεστε όπως στη γη· ταξιδεύετε στον αέρα με διασταυρωμένα πόδια όπως ένα φτερωτό πουλί· ακόμη και τη σελήνη και τον ήλιο, τόσο ισχυρούς και τόσο δυνατούς, τους αγγίζετε και

τους χαϊδεύετε με το χέρι σας, ασκείτε κυριαρχία με το σώμα σας μέχρι και τον κόσμο του Βράχμα;» «Όχι, φίλε».

«Αλλά, σεβάσμιοι, γνωρίζοντας έτσι, βλέποντας έτσι, με το στοιχείο της θείας ακοής, εξαγνισμένο, που υπερβαίνει το ανθρώπινο, ακούτε και τα δύο είδη ήχων, θείους και ανθρώπινους, είτε είναι μακριά είτε κοντά;» «Όχι, φίλε».

«Αλλά, σεβάσμιοι, γνωρίζοντας έτσι, βλέποντας έτσι, κατανοείτε τον νου άλλων όντων, άλλων ατόμων, περιλαμβάνοντας τον νου τους με τον δικό σας νου - κατανοείτε τον νου με πάθος ως «νους με πάθος»· κατανοείτε τον νου χωρίς πάθος ως «νους χωρίς πάθος»· κατανοείτε τον νου με μίσος ως «νους με μίσος»· κατανοείτε τον νου χωρίς μίσος ως «νους χωρίς μίσος»· κατανοείτε τον νου με αυταπάτη ως «νους με αυταπάτη»· κατανοείτε τον νου χωρίς αυταπάτη ως «νους χωρίς αυταπάτη»· κατανοείτε τον συσταλμένο νου ως «συσταλμένος νους»· κατανοείτε τον διασπασμένο νου ως «διασπασμένος νους»· κατανοείτε τον εξυψωμένο νου ως «εξυψωμένος νους»· κατανοείτε τον μη εξυψωμένο νου ως «μη εξυψωμένος νους»· κατανοείτε τον υπερβατικό νου ως «υπερβατικός νους»· κατανοείτε τον μη υπερβατικό νου ως «μη υπερβατικός νους»· κατανοείτε τον αυτοσυγκεντρωμένο νου ως «αυτοσυγκεντρωμένος νους»· κατανοείτε τον μη αυτοσυγκεντρωμένο νου ως «μη αυτοσυγκεντρωμένος νους»· κατανοείτε τον απελευθερωμένο νου ως «απελευθερωμένος νους»· κατανοείτε τον μη απελευθερωμένο νου ως «μη απελευθερωμένος νους»;» «Όχι, φίλε».

«Αλλά, σεβάσμιοι, γνωρίζοντας έτσι, βλέποντας έτσι, θυμάστε πολλές προηγούμενες υπάρξεις, δηλαδή - μία γέννηση, δύο γεννήσεις, τρεις γεννήσεις, τέσσερις γεννήσεις, πέντε γεννήσεις, δέκα γεννήσεις, είκοσι γεννήσεις, τριάντα γεννήσεις, σαράντα γεννήσεις, πενήντα γεννήσεις, εκατό γεννήσεις, χίλιες γεννήσεις, εκατό χιλιάδες γεννήσεις, πολλούς κοσμικούς κύκλους συστολής του σύμπαντος, πολλούς κοσμικούς κύκλους διαστολής του σύμπαντος, πολλούς κοσμικούς κύκλους συστολής και διαστολής του σύμπαντος - 'εκεί ήμουν, με τέτοιο όνομα, με τέτοια οικογένεια, με τέτοια εμφάνιση, με τέτοια τροφή, βιώνοντας τέτοιες χαρές και λύπες, με τέτοια διάρκεια ζωής, και πεθαίνοντας από εκεί, γεννήθηκα εκεί· εκεί επίσης ήμουν, με τέτοιο όνομα, με τέτοια οικογένεια, με τέτοια εμφάνιση, με τέτοια τροφή, βιώνοντας τέτοιες χαρές και λύπες, με τέτοια διάρκεια ζωής, και πεθαίνοντας από εκεί, γεννήθηκα εδώ'. Έτσι θυμάστε πολλές προηγούμενες υπάρξεις με τις λεπτομέρειες και τα χαρακτηριστικά τους;» «Όχι, φίλε».

«Αλλά, σεβάσμιοι, γνωρίζοντας έτσι, βλέποντας έτσι, με τον θείο οφθαλμό, καθαρό, που υπερβαίνει τον ανθρώπινο, βλέπετε τα όντα να πεθαίνουν και να ξαναγεννιούνται, κατώτερα και ανώτερα, όμορφα και άσχημα, σε καλούς και κακούς προορισμούς· κατανοείτε τα όντα που επαναγεννιούνται σύμφωνα με τις πράξεις τους - 'Αυτά τα αξιοσέβαστα όντα, βεβαίως, διακατέχονται από κακή σωματική συμπεριφορά, διακατέχονται από κακή λεκτική συμπεριφορά, διακατέχονται από κακή νοητική συμπεριφορά, συκοφαντούν τους ευγενείς, έχουν λανθασμένες απόψεις, αναλαμβάνουν πράξεις βασισμένες σε λανθασμένες απόψεις· αυτοί, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο, έχουν γεννηθεί στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση· ενώ αυτά τα αξιοσέβαστα όντα διακατέχονται από καλή σωματική συμπεριφορά, διακατέχονται από καλή λεκτική συμπεριφορά, διακατέχονται από καλή νοητική συμπεριφορά, δεν συκοφαντούν τους ευγενείς, έχουν ορθές απόψεις, αναλαμβάνουν

πράξεις βασισμένες σε ορθές απόψεις· αυτοί, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο, έχουν γεννηθεί στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο»· έτσι με τον θείο οφθαλμό, καθαρό, που υπερβαίνει τον ανθρώπινο, βλέπετε τα όντα να πεθαίνουν και να ξαναγεννιούνται, κατώτερα και ανώτερα, όμορφα και άσχημα, σε καλούς και κακούς προορισμούς· κατανοείτε τα όντα που επαναγεννιούνται σύμφωνα με τις πράξεις τους;» «Όχι, φίλε».

«Αλλά, σεβάσμιοι, γνωρίζοντας έτσι, βλέποντας έτσι, εκείνες τις ήρεμες απολυτρώσεις που υπερβαίνουν την ύλη, τις άυλες, τις βιώνετε με το σώμα και διαμένετε;» «Όχι, φίλε».

«Τώρα λοιπόν, σεβάσμιοι, αυτή η δήλωση και η μη επίτευξη αυτών των καταστάσεων· πώς είναι αυτό, φίλοι;» «Εμείς είμαστε απελευθερωμένοι μέσω της σοφίας, φίλε Σουσίμα».

«Δεν κατανοώ εγώ αναλυτικά το νόημα αυτού που ειπώθηκε συνοπτικά από τους σεβασμίους. Καλώς, ας μου μιλήσουν οι σεβάσμιοι έτσι ώστε να κατανοήσω αναλυτικά το νόημα αυτού που ειπώθηκε συνοπτικά από τους σεβασμίους». «Είτε κατανοείς εσύ, φίλε Σουσίμα, είτε δεν κατανοείς, εμείς όμως είμαστε απελευθερωμένοι μέσω της σοφίας».

Τότε ο σεβάσμιος Σουσίμα, αφού σηκώθηκε από τη θέση του, πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Σουσίμα ανέφερε στον Ευλογημένο όλη τη συνομιλία που είχε με εκείνους τους μοναχούς. «Πρώτα πράγματι, Σουσίμα, υπάρχει η γνώση της σταθερότητας των φαινομένων, μετά η γνώση της Νιμπάνα».

«Δεν κατανοώ, σεβάσμιε κύριε, αναλυτικά το νόημα αυτού που ειπώθηκε συνοπτικά από τον Ευλογημένο. Καλώς, σεβάσμιε κύριε, ας μου μιλήσει ο Ευλογημένος έτσι ώστε να κατανοήσω αναλυτικά το νόημα αυτού που ειπώθηκε συνοπτικά από τον Ευλογημένο». «Είτε κατανοείς εσύ, Σουσίμα, είτε δεν κατανοείς, πρώτα όμως υπάρχει η γνώση της σταθερότητας των φαινομένων, μετά η γνώση της Νιμπάνα».

«Τι νομίζεις, Σουσίμα, η ύλη είναι μόνιμη ή παροδική;» «Παροδική, σεβάσμιε κύριε». «Αυτό όμως που είναι παροδικό, είναι οδυνηρό ή ευχάριστο;» «Οδυνηρό, σεβάσμιε κύριε». «Αυτό όμως που είναι παροδικό, οδυνηρό, υποκείμενο σε μεταβολή, είναι άραγε κατάλληλο να το θεωρεί κανείς - 'αυτό είναι δικό μου, αυτό είμαι εγώ, αυτό είναι ο εαυτός μου';» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Το αίσθημα είναι μόνιμο ή παροδικό;» «Παροδικές, σεβάσμιε κύριε». «Αυτό όμως που είναι παροδικό, είναι οδυνηρό ή ευχάριστο;» «Οδυνηρό, σεβάσμιε κύριε». «Αυτό όμως που είναι παροδικό, οδυνηρό, υποκείμενο σε μεταβολή, είναι άραγε κατάλληλο να το θεωρεί κανείς - 'αυτό είναι δικό μου, αυτό είμαι εγώ, αυτό είναι ο εαυτός μου';» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Η συνείδηση είναι μόνιμη ή παροδική;» «Παροδική, σεβάσμιε κύριε». «Αυτό όμως που είναι παροδικό, είναι οδυνηρό ή ευχάριστο;» «Οδυνηρό, σεβάσμιε κύριε». «Αυτό όμως που είναι παροδικό, οδυνηρό, υποκείμενο σε μεταβολή, είναι άραγε κατάλληλο να το θεωρεί κανείς - 'αυτό είναι

δικό μου, αυτό είμαι εγώ, αυτό είναι ο εαυτός μου';» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Γι' αυτό, Σουσίμα, οποιαδήποτε ύλη παρελθούσα, μελλοντική ή παρούσα, εσωτερική ή εξωτερική, χονδροειδής ή λεπτοφυής, κατώτερη ή ανώτερη, μακριά ή κοντά, όλη η ύλη 'αυτό δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου'. έτσι αυτό πρέπει να θεωρείται όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Οποιοδήποτε αίσθημα παρελθόν, μελλοντικό ή παρόν, εσωτερικό ή εξωτερικό, χονδροειδές ή λεπτοφυές, κατώτερο ή ανώτερο, μακριά ή κοντά, όλο το αίσθημα 'αυτό δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου'. έτσι αυτό πρέπει να θεωρείται όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Οποιαδήποτε αντίληψη... κ.λπ... οποιεσδήποτε δραστηριότητες παρελθούσες, μελλοντικές ή παρούσες, εσωτερικές ή εξωτερικές, χονδροειδείς ή λεπτοφυείς, κατώτερες ή ανώτερες, μακριά ή κοντά, όλες οι δραστηριότητες 'αυτό δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου'. έτσι αυτό πρέπει να θεωρείται όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Οποιαδήποτε συνείδηση παρελθούσα, μελλοντική ή παρούσα, εσωτερική ή εξωτερική, χονδροειδής ή λεπτοφυής, κατώτερη ή ανώτερη, μακριά ή κοντά, όλη η συνείδηση 'αυτό δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου'. έτσι αυτό πρέπει να θεωρείται όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία.

«Βλέποντας έτσι, Σουσίμα, ο μορφωμένος ευγενής μαθητής αποστασιοποιείται από την ύλη, αποστασιοποιείται από το αίσθημα, αποστασιοποιείται από την αντίληψη, αποστασιοποιείται από τις δραστηριότητες, αποστασιοποιείται από τη συνείδηση. Αποστασιοποιούμενος απαλλάσσεται από το πάθος· μέσω του μη πάθους απελευθερώνεται· στον απελευθερωμένο υπάρχει η γνώση: 'υπάρχει απελευθέρωση'. Κατανοεί: «η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης».

'Με τη γέννηση ως συνθήκη υπάρχει γήρας και θάνατος', Σουσίμα, βλέπεις;» «Ναι, σεβάσμιε κύριε». «'Με το γίγνεσθαι ως συνθήκη υπάρχει γέννηση', Σουσίμα, βλέπεις;» «Ναι, σεβάσμιε κύριε». «'Με την προσκόλληση ως συνθήκη υπάρχει γίγνεσθαι', Σουσίμα, βλέπεις;» «Ναι, σεβάσμιε κύριε». «'Με την επιθυμία ως συνθήκη υπάρχει προσκόλληση', Σουσίμα, βλέπεις;» «Ναι, σεβάσμιε κύριε». «Με το αίσθημα ως συνθήκη υπάρχει επιθυμία»... «με την επαφή ως συνθήκη υπάρχει αίσθημα»... «με τις έξι αισθητήριες βάσεις ως συνθήκη υπάρχει επαφή»... «με τη νοητικότητα και υλικότητα ως συνθήκη υπάρχουν οι έξι αισθητήριες βάσεις»... «με τη συνείδηση ως συνθήκη υπάρχει νοητικότητα και υλικότητα»... "με τις δραστηριότητες ως συνθήκη υπάρχει συνείδηση"... «'με την άγνοια ως συνθήκη υπάρχουν δραστηριότητες', Σουσίμα, βλέπεις;» «Ναι, σεβάσμιε κύριε».

«'Με την παύση της γέννησης υπάρχει παύση του γήρατος και του θανάτου', Σουσίμα, βλέπεις;» «Ναι, σεβάσμιε κύριε». «'Με την παύση του γίγνεσθαι υπάρχει παύση της γέννησης', Σουσίμα, βλέπεις;» «Ναι, σεβάσμιε κύριε». «Από την παύση της προσκόλλησης υπάρχει παύση του γίγνεσθαι»... "από την παύση της επιθυμίας υπάρχει παύση της προσκόλλησης"... "από την παύση του αισθήματος υπάρχει παύση της επιθυμίας"... "από την παύση της επαφής υπάρχει παύση του αισθήματος"... "από την παύση των έξι αισθητήριων βάσεων υπάρχει παύση της επαφής"... "από την παύση της νοητικότητας και υλικότητας υπάρχει παύση των έξι αισθητήριων βάσεων"... "από την παύση της συνείδησης υπάρχει παύση της νοητικότητας και

υλικότητας"... "από την παύση των δραστηριοτήτων υπάρχει παύση της συνείδησης"... «'από την παύση της άγνοιας υπάρχει παύση των δραστηριοτήτων', Σουσίμα, βλέπεις;» «Ναι, σεβάσμιε κύριε».

«Αλλά εσύ, Σουσίμα, έτσι γνωρίζοντας, έτσι βλέποντας, βιώνεις πολλά είδη υπερφυσικής δύναμης - ενώ είσαι ένας γίνεσαι πολλοί, ενώ είσαι πολλοί γίνεσαι ένας· εμφανίζεσαι και εξαφανίζεσαι, περνάς χωρίς εμπόδιο μέσα από τοίχους, μέσα από περιφράξεις, μέσα από βουνά, όπως μέσα από τον αέρα· βυθίζεσαι και αναδύεσαι μέσα στη γη όπως στο νερό· περπατάς πάνω στο νερό χωρίς να βυθίζεσαι όπως στη γη· ταξιδεύεις στον αέρα με διασταυρωμένα πόδια όπως ένα φτερωτό πουλί· ακόμη και τη σελήνη και τον ήλιο, τόσο ισχυρούς και τόσο δυνατούς, τους αγγίζεις και τους χαϊδεύεις με το χέρι σου, ασκείς κυριαρχία με το σώμα σου μέχρι και τον κόσμο του Βράχμα;» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Αλλά εσύ, Σουσίμα, έτσι γνωρίζοντας, έτσι βλέποντας, με το στοιχείο της θείας ακοής, εξαγνισμένο, που υπερβαίνει το ανθρώπινο, ακούς και τα δύο είδη ήχων, θείους και ανθρώπινους, είτε είναι μακριά είτε κοντά;» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Αλλά εσύ, Σουσίμα, έτσι γνωρίζοντας, έτσι βλέποντας, κατανοείς τον νου άλλων όντων, άλλων ατόμων, περιλαμβάνοντας τον νου τους με τον δικό σου νου - κατανοείς τον νου με πάθος ως «νους με πάθος»... κ.λπ...κατανοείς τον απελευθερωμένο νου ως «απελευθερωμένος νους»;» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Αλλά εσύ, Σουσίμα, έτσι γνωρίζοντας, έτσι βλέποντας, θυμάσαι πολλές προηγούμενες υπάρξεις, δηλαδή - μία γέννηση... κ.λπ... έτσι θυμάσαι πολλές προηγούμενες υπάρξεις με τις λεπτομέρειες και τα χαρακτηριστικά τους;» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Αλλά εσύ, Σουσίμα, έτσι γνωρίζοντας, έτσι βλέποντας, με τον θείο οφθαλμό, καθαρό, που υπερβαίνει τον ανθρώπινο, βλέπεις τα όντα να πεθαίνουν... κ.λπ... κατανοείς τα όντα που επαναγεννιούνται σύμφωνα με τις πράξεις τους;» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Αλλά εσύ, Σουσίμα, έτσι γνωρίζοντας, έτσι βλέποντας, εκείνες οι ήρεμες απολυτρώσεις που υπερβαίνουν την ύλη, οι άυλες, τις βιώνεις με το σώμα και διαμένεις;» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Τώρα εδώ, Σουσίμα, αυτή η διακήρυξη και η μη επίτευξη αυτών των καταστάσεων, πώς εξηγείται αυτό, Σουσίμα;»

Τότε ο σεβάσμιος Σουσίμα, αφού έπεσε με το κεφάλι του στα πόδια του Ευλογημένου, είπε στον Ευλογημένο: «Ένα σφάλμα με κατέλαβε, σεβάσμιε κύριε, σαν αδαή, σαν συγχυσμένο, σαν φαύλο, που αναχώρησα ως κλέφτης της Διδασκαλίας σε αυτή την τόσο καλά διδαγμένη Διδασκαλία και μοναστική διαγωγή. Ας δεχθεί ο Ευλογημένος, σεβάσμιε κύριε, το σφάλμα μου ως σφάλμα, για αυτοσυγκράτηση στο μέλλον».

«Πράγματι εσύ, Σουσίμα, ένα σφάλμα σε κατέλαβε σαν αδαή, σαν συγχυσμένο, σαν φαύλο, που αναχώρησες ως κλέφτης της Διδασκαλίας σε αυτή την τόσο καλά διδαγμένη Διδασκαλία και μοναστική διαγωγή. Όπως, Σουσίμα, αφού συνέλαβαν έναν κλέφτη, έναν κακοποιό, θα τον έφερναν στον βασιλιά - «Αυτός, μεγαλειότατε, είναι ο κλέφτης, ο κακοποιός· επίβαλέ του όποια τιμωρία θέλεις». Ο βασιλιάς θα έλεγε σε αυτόν έτσι: «Πηγαίνετε, αγαπητοί, αφού δέσετε αυτόν τον άνθρωπο με σφιχτό

δέσιμο με τα χέρια πίσω από την πλάτη με γερό σχοινί, αφού του ξυρίσετε το κεφάλι, αφού τον περιφέρετε από δρόμο σε δρόμο, από σταυροδρόμι σε σταυροδρόμι με τραχύ ήχο τυμπάνου, αφού βγείτε από τη νότια πύλη, κόψτε του το κεφάλι νότια της πόλης». Οι άνδρες του βασιλιά, αφού έδεσαν αυτόν τον άνθρωπο με σφιχτό δέσιμο με τα χέρια πίσω από την πλάτη με γερό σχοινί, αφού του ξύριζαν το κεφάλι, αφού τον περιέφεραν από δρόμο σε δρόμο, από σταυροδρόμι σε σταυροδρόμι με τραχύ ήχο τυμπάνου, αφού έβγαιναν από τη νότια πύλη, θα του έκοβαν το κεφάλι νότια της πόλης. Τι νομίζεις, Σουσίμα, θα βίωνε άραγε εκείνος ο άνθρωπος εξαιτίας αυτού πόνου και δυσαρέσκεια;» «Ναι, σεβάσμιε κύριε».

«Ό,τι λοιπόν, Σουσίμα, εκείνος ο άνθρωπος θα βίωνε εξαιτίας αυτού πόνου και δυσαρέσκεια. Η αναχώρηση ενός κλέφτη της Διδασκαλίας σε μια τόσο καλά διδαγμένη Διδασκαλία και μοναστική διαγωγή, αυτή είναι πιο επώδυνη στο επακόλουθο και πιο πικρή στο επακόλουθο από εκείνο, και επιπλέον οδηγεί στον κόσμο του ξεπεσμού. Αλλά επειδή εσύ, Σουσίμα, βλέποντας το σφάλμα ως σφάλμα επανορθώνεις σύμφωνα με τη Διδασκαλία, αυτό το δεχόμαστε από εσένα. Διότι αυτή είναι πρόοδος, Σουσίμα, στη διαγωγή των ευγενών, όταν κάποιος βλέποντας το σφάλμα ως σφάλμα επανορθώνει σύμφωνα με τη Διδασκαλία και επιτυγχάνει αυτοσυγκράτηση στο μέλλον». Δέκατη.

Το μεγάλο κεφάλαιο, έβδομο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Δύο με τον αδαή ειπώθηκαν, και άλλη με το κρέας του γιου·
Υπάρχει λαγνεία και η πόλη, η εξέταση και η δέσμη καλαμιών·
Η Κοσαμπί και η εμπλοκή, και δέκατη με τον Σουσίμα.

8. Το κεφάλαιο για τους ασκητές και Βραχμάνους

1. Η ομιλία για το γήρας και τον θάνατο

71. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Εκεί ο Ευλογημένος... κ.λπ... «Όποιοι ασκητές ή βραχμάνοι, μοναχοί, δεν κατανοούν το γήρας και τον θάνατο, δεν κατανοούν την προέλευση του γήρατος και του θανάτου, δεν κατανοούν την παύση του γήρατος και του θανάτου, δεν κατανοούν την πρακτική που οδηγεί στην παύση του γήρατος και του θανάτου, αυτοί, μοναχοί, δεν είναι για μένα ασκητές ή βραχμάνοι, ούτε μεταξύ των ασκητών θεωρούνται ασκητές ούτε μεταξύ των βραχμάνων θεωρούνται βραχμάνοι· και αυτοί οι σεβάσμιοι δεν διαμένουν έχοντας οι ίδιοι πραγματοποιήσει με άμεση γνώση στην παρούσα ζωή, έχοντας επιτύχει, τον σκοπό της ασκητικής ζωής ή τον σκοπό της αφοσίωσης στην άγια ζωή.

«Όποιοι όμως ασκητές ή βραχμάνοι, μοναχοί, κατανοούν το γήρας και τον θάνατο... κ.λπ... κατανοούν την πρακτική, αυτοί, μοναχοί, είναι για μένα ασκητές ή βραχμάνοι, και μεταξύ των ασκητών θεωρούνται ασκητές και μεταξύ των βραχμάνων θεωρούνται βραχμάνοι· και αυτοί οι σεβάσμιοι διαμένουν έχοντας οι ίδιοι πραγματοποιήσει με άμεση γνώση στην παρούσα ζωή, έχοντας επιτύχει, τον σκοπό της ασκητικής ζωής και τον σκοπό της αφοσίωσης στην άγια ζωή». Πρώτο.

2-11. Η δεκάδα ομιλιών που αρχίζει με την ομιλία για τη γέννηση

72. Διέμενε στη Σαβάτθι... κ.λπ... Δεν κατανοούν τη γέννηση... κ.λπ...

Δεν κατανοούν το γίγνεσθαι... κ.λπ...

Δεν κατανοούν την προσκόλληση... κ.λπ...

Δεν κατανοούν την επιθυμία... κ.λπ...

Δεν κατανοούν το αίσθημα... κ.λπ...

Δεν κατανοούν την επαφή... κ.λπ...

Δεν κατανοούν τις έξι αισθητήριες βάσεις... κ.λπ...

Δεν κατανοούν τη νοητικότητα και υλικότητα... κ.λπ...

Δεν κατανοούν τη συνείδηση... κ.λπ...

«Δεν κατανοούν τις δραστηριότητες, δεν κατανοούν την προέλευση των δραστηριοτήτων, δεν κατανοούν την παύση των δραστηριοτήτων, δεν κατανοούν την πρακτική που οδηγεί στην παύση των δραστηριοτήτων... κ.λπ... κατανοούν τις δραστηριότητες... κ.λπ... διαμένουν έχοντας οι ίδιοι πραγματοποιήσει με άμεση γνώση, έχοντας επιτύχει». Ενδέκατη.

Το κεφάλαιο Σαμάννα-Μπραχμάνα, όγδοο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Έντεκα για τις συνθήκες ειπώθηκαν, με ανάλυση των τεσσάρων αληθειών· Το κεφάλαιο για τους ασκητές και βραχμάνους, είναι το όγδοο στην αιτιότητα.

Σύνοψη των κεφαλαίων -

Ο Βούδας, η τροφή, οι δέκα δυνάμεις, ο Καλάρα, ο οικοδεσπότης πέμπτο· Το κεφάλαιο για τον πόνο, το μεγάλο κεφάλαιο, όγδοο το κεφάλαιο για τους ασκητές και βραχμάνους.

9. Ενδιάμεσες διαδοχικές επαναλήψεις

1. Η ομιλία για τον Διδάσκαλο

73. Διέμενε στη Σαβάτθι... κ.λπ... «Μη γνωρίζοντας το γήρας και τον θάνατο, μοναχοί, μη βλέποντας όπως πραγματικά είναι, πρέπει να αναζητηθεί Διδάσκαλος για τη γνώση του γήρατος και του θανάτου όπως πραγματικά είναι· μη γνωρίζοντας την προέλευση του γήρατος και του θανάτου, μη βλέποντας όπως πραγματικά είναι, πρέπει να αναζητηθεί Διδάσκαλος για τη γνώση της προέλευσης του γήρατος και του θανάτου όπως πραγματικά είναι· μη γνωρίζοντας την παύση του γήρατος και του θανάτου, μη βλέποντας όπως πραγματικά είναι, πρέπει να αναζητηθεί Διδάσκαλος για τη γνώση της παύσης του γήρατος και του θανάτου όπως πραγματικά είναι· μη γνωρίζοντας την πρακτική που οδηγεί στην παύση του γήρατος και του θανάτου, μη βλέποντας όπως πραγματικά είναι, πρέπει να αναζητηθεί Διδάσκαλος για τη γνώση της πρακτικής που οδηγεί στην παύση του γήρατος και του θανάτου όπως πραγματικά είναι». Πρώτο.

2-11. Η δεκάδα ομιλιών που αρχίζει με τη δεύτερη ομιλία για τον Διδάσκαλο

Μη γνωρίζοντας τη γέννηση, μοναχοί, μη βλέποντας όπως πραγματικά είναι... κ.λπ...

Μη γνωρίζοντας το γίγνεσθαι, μοναχοί, μη βλέποντας όπως πραγματικά είναι... κ.λπ...

Μη γνωρίζοντας την προσκόλληση, μοναχοί, μη βλέποντας όπως πραγματικά είναι... κ.λπ...

Μη γνωρίζοντας την επιθυμία, μοναχοί, μη βλέποντας όπως πραγματικά είναι... κ.λπ...

Μη γνωρίζοντας το αίσθημα, μοναχοί, μη βλέποντας όπως πραγματικά είναι... κ.λπ...

Μη γνωρίζοντας την επαφή, μοναχοί, μη βλέποντας όπως πραγματικά είναι... κ.λπ...

Μη γνωρίζοντας τις έξι αισθητήριες βάσεις, μοναχοί, μη βλέποντας όπως πραγματικά είναι... κ.λπ...

Μη γνωρίζοντας τη νοητικότητα και υλικότητα, μοναχοί, μη βλέποντας όπως πραγματικά είναι... κ.λπ...

Μη γνωρίζοντας τη συνείδηση, μοναχοί, μη βλέποντας όπως πραγματικά είναι... κ.λπ...

«Μη γνωρίζοντας τις δραστηριότητες, μοναχοί, μη βλέποντας όπως πραγματικά είναι, πρέπει να αναζητηθεί Διδάσκαλος για τη γνώση των δραστηριοτήτων όπως πραγματικά είναι· μη γνωρίζοντας την προέλευση των δραστηριοτήτων, μη βλέποντας όπως πραγματικά είναι, πρέπει να αναζητηθεί Διδάσκαλος για τη γνώση της προέλευσης των δραστηριοτήτων όπως πραγματικά είναι· μη γνωρίζοντας την παύση των δραστηριοτήτων, μη βλέποντας όπως πραγματικά είναι, πρέπει να αναζητηθεί Διδάσκαλος για τη γνώση της παύσης των δραστηριοτήτων όπως πραγματικά είναι· μη γνωρίζοντας την πρακτική που οδηγεί στην παύση των δραστηριοτήτων, μη βλέποντας όπως πραγματικά είναι, πρέπει να αναζητηθεί Διδάσκαλος για τη γνώση της πρακτικής που οδηγεί στην παύση των δραστηριοτήτων όπως πραγματικά είναι». Ενδέκατη.

2-12. Η ενδεκάδα επαναλήψεων που αρχίζει με την ομιλία για την εξάσκηση

«Μη γνωρίζοντας το γήρας και τον θάνατο, μοναχοί, μη βλέποντας όπως πραγματικά είναι, πρέπει να γίνει εξάσκηση για τη γνώση του γήρατος και του θανάτου όπως πραγματικά είναι.

Μη γνωρίζοντας το γήρας και τον θάνατο, μοναχοί... κ.λπ... πρέπει να γίνει συνεχής προσπάθεια... κ.λπ...

Μη γνωρίζοντας το γήρας και τον θάνατο, μοναχοί... κ.λπ... πρέπει να γίνει θέληση... κ.λπ...

Μη γνωρίζοντας το γήρας και τον θάνατο, μοναχοί... κ.λπ... πρέπει να γίνει ενθουσιασμός... κ.λπ...

Μη γνωρίζοντας το γήρας και τον θάνατο, μοναχοί... κ.λπ... πρέπει να υπάρχει ανυποχώρητη στάση... κ.λπ...

Μη γνωρίζοντας το γήρας και τον θάνατο, μοναχοί... κ.λπ... πρέπει να υπάρχει θερμή προσπάθεια... κ.λπ...

Μη γνωρίζοντας το γήρας και τον θάνατο, μοναχοί... κ.λπ... πρέπει να υπάρχει ενεργητικότητα... κ.λπ...

Μη γνωρίζοντας το γήρας και τον θάνατο, μοναχοί... κ.λπ... πρέπει να υπάρχει ακατάπαυστη προσπάθεια... κ.λπ...

Μη γνωρίζοντας το γήρας και τον θάνατο, μοναχοί... κ.λπ... πρέπει να υπάρχει μνήμη... κ.λπ...

Μη γνωρίζοντας το γήρας και τον θάνατο, μοναχοί... κ.λπ... πρέπει να υπάρχει ενσυνειδητότητα... κ.λπ...

Μη γνωρίζοντας το γήρας και τον θάνατο, μοναχοί... κ.λπ... πρέπει να υπάρχει επιμέλεια... κ.λπ...

Η ενδιαίμεση συντόμευση, ένατο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Διδάσκαλος και εξάσκηση και συνεχής προσπάθεια, θέληση και ενθουσιασμός ως πέμπτο·

ανυποχώρητη στάση, θερμή προσπάθεια, ενεργητικότητα και ακατάπαυστη προσπάθεια λέγεται·

και μνήμη και ενσυνειδητότητα, με την επιμέλεια δώδεκα.

Τέλος των ομιλιών με ενδιαίμεσες συντομεύσεις.

Τα υπόλοιπα αυτά είναι δώδεκα, τριακόσιες δύο ομιλίες·

αυτά έχουν διδαχθεί με τις τέσσερις αλήθειες, στο ενδιαίμεσο συντομευμένο τμήμα.

Η περίληψη στις ενδιαίμεσες συντομεύσεις ολοκληρώθηκε.

Το Νιντάνα-σαμγιούττα ολοκληρώθηκε.

ΠΑΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΑΥΤΗ ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Η παρούσα μετάφραση αποτελεί μέρος του PaliVerse Project, της πρώτης πλήρους και ενιαίας αγγλικής μετάφρασης του Κανόνα Πάλι, μαζί με τα Σχόλια (Aṭṭhakathā) και τα Υποσχόλια (Ṭīkā) και συνοδεύεται από διαδραστικά εργαλεία μελέτης. Το PaliVerse είναι ένα έργο σε εξέλιξη. Οι μεταφράσεις που δημιουργούνται με τεχνητή νοημοσύνη βελτιώνονται συνεχώς μέσω αναθεωρήσεων και σχολίων από ειδικούς. Το παρόν κείμενο αποτελεί την πιο πρόσφατη μετάφραση κατά την ημερομηνία λήψης.

Ημερομηνία δημιουργίας PDF: 14 Σεπτεμβρίου 2026

ΠΩΣ ΝΑ ΠΑΡΑΘΕΣΕΤΕ ΤΗΝ ΠΗΓΗ

PaliVerse (2026). Ο Τριμερής Κανόνας. Ο Κανόνας των Ομιλιών. 3. Η συλλογή των συνδεδεμένων ομιλιών. 2. Το βιβλίο περί της αιτιότητας. 1. Συνδεδεμένες ομιλίες για την Αιτιότητα έχει ανακτηθεί από το paliverse.org

© 2026 The PaliVerse Project · Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος
Κέντρο Μελέτης και Πρακτικής Βουδισμού Τεραβάδα
Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία εγγεγραμμένη στην Ελλάδα
Το παρόν PDF μπορεί να διανέμεται ελεύθερα για σκοπούς μελέτης και πρακτικής.

PaliVerse.org